

TE EKALEZIA A IESU MESIA I TE FEIA MO'A I TE MAU MAHANA HOPEA NEI • ME 2011

Liahona

**Te mau a'oraa no
te amuiraa rahi**

**75raa o te matahiti
no te faanahoraa no
te ohipa totauturu a
te Ekalesia**

**E toru hiero apî tei
faaitehia**

PARAU FAATIA A TE FARE ANAVAHARAU O TE AAMU O TE EKALISA

E ta'u râ e vai nei, o ta'u ia e horoa'tu na oe, na Walter Rane

« Te hoê taata piriói mai te opu mai â o tana metua vahine ra... i te tuuhia i te uputa o te hiero...

« Ite a'era oia ia Petero raua o Ioane i te tomoraa i roto i te hiero, ua ani maira i te tao'a....

« Ua parau atura Petero, Aita a'u ario e te auro, e ta'u râ e vai nei, o ta'u ia e horoa'tu na oe :

A tia oe i nia, a haere i te i'oa o Iesu Mesia i Nazareta ra.

« Ua rave atura [Petero] i [te] rima atau [o te taata piriói], faatia a'era ia'na i nia ;

etaeta'tura to'na avae e te momoa atoa i reira ra » (Te Ohipa 3:2-3, 6-7).

- 2 Haapotoraa no te 181raa o te amuiraa rahi matahiti

TUHAA AMUIRAA NO TE PO'IPO'I MAHANA MAA

- 4 E Amuiraa Faahou
Peresideni Thomas S. Monson
- 6 Te Sabati e te Oro'a
Elder L. Tom Perry
- 10 Ia Riro Mai te Hoê Tamarii-rii
Jean A. Stevens
- 13 Te Feia Pee i te Mesia
Elder Walter F. González
- 15 E Nehenehe te Taraehara e Faaora i te mau Mauui atoa
Elder Kent F. Richards
- 18 E mea Maere te mau Vahine Momoni !
Elder Quentin L. Cook
- 22 Te mau Rave'a no te Rave i te Maitai
Peresideni Henry B. Eyring

TUHAA AMUIRAA NO TE AVATEA MAHANA MAA

- 26 Te Patururaa i te Feia Faatere o te Ekalesia
Peresideni Dieter F. Uchtdorf
- 28 Parau Faaite na te Aupūpū Hi'opo'a a te Ekalesia, 2010
Robert W. Cantwell
- 29 Parau Faaite Rahiraa Melo, 2010
Brook P. Hales
- 30 Arata'ihia e te Varua Mo'a
Peresideni Boyd K. Packer
- 34 Hi'o i to ananahi ma te faaroo
Elder Russell M. Nelson
- 37 Haamau i te Hoê Nohoraa Faatumuhia i ni'a i te Mesia
Elder Richard J. Maynes
- 40 Iteraa Papū
Elder Cecil O. Samuelson Jr.
- 42 Te Hinaaro
Elder Dallin H. Oaks
- 46 Iteraa i te Oaoo na roto i te Taviriraa Here
Elder M. Russell Ballard

TUHAA NA TE AUTAHU'ARAA

- 49 Faaineineraa i to te Ao nei no te Tae-Piti-raa mai
Elder Neil L. Andersen
- 53 Te Ti'aturiraa (Te Tia'iraa)
Elder Steven E. Snow

- 55 Te mau Taviri Mo'a o te Autahu'araa a Aarona
Larry M. Gibson
- 58 To Outou Puai, to Outou Haamaitairaa
Peresideni Dieter F. Uchtdorf
- 62 Haapiiraa i roto i te Autahu'araa
Peresideni Henry B. Eyring
- 66 Te Mana o te Autahu'araa
Peresideni Thomas S. Monson

TUHAA AMUIRAA NO TE PO'IPO'I SABATI

- 70 Tia'iraa i ni'a i te Purumu no Damaseko
Peresideni Dieter F. Uchtdorf
- 78 E riro te Rê i Taua mau Mea Atoa nei ia Tatou, i tei Aroha mai ia Tatou nei
Elder Paul V. Johnson
- 81 Te Ohipa Haamo'araa a te Faanahoraa Totaaururu
Episekopo H. David Burton
- 84 Te Auraa o te Ti'araa Pipi
Silvia H. Allred
- 87 Te Varua o te Heheuraa
Elder David A. Bednar
- 90 Te Hiero Mo'a—E Mori no to te Ao nei
Peresideni Thomas S. Monson

TUHAA AMUIRAA NO TE AVATEA SABATI

- 94 Te mau Haamaitairaa Mure ore o te Faaipoiporaa
Elder Richard G. Scott
- 97 « O ta'u e here ra, o ta'u ia e ao, e e papai ho'i »
Elder D. Todd Christofferson
- 101 Te mau Haamaitairaa Faufaa roa a'e a te Fatu
Elder Carl B. Pratt
- 103 « Eaha to outou huru e au ai ? »
Elder Lynn G. Robbins
- 106 Piihia ia riro ei feia mo'a
Elder Benjamin De Hoyos
- 108 Te Semeio o te Taraehara
Elder C. Scott Grow
- 111 E Reva no te mau Fenua
Elder Jeffrey R. Holland
- 114 I te Taa-ê-raa
Peresideni Thomas S. Monson

PUTUPUTURAA RAHI NA TE FEIA APĪ TAMAHINE

- 115 « Te ti'aturi nei au ia Ora ma te Parau-ti'a e ma te Haavare Ore »
Ann M. Dibb
- 118 « A Haamana'o i teie : E haamata te Hamani Maitai la'u nei »
Mary N. Cook
- 121 Feia Paruru i te Viivii-ore.
Elaine S. Dalton
- 125 Te Hoê Iteraa Papū Ora
Peresideni Henry B. Eyring
- 72 Te Mau Hui Mana Faatere o te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei
- 129 Faahororaa Aamu o te Amuiraa
- 130 Ua parau ratou ia tatou : la faariro te Amuiraa ei Tuhaa no to Tatou mau oraraa.
- 132 Te mau Peresedeniraa Rahi no te mau Pūpū Tauturu
- 132 Te mau Haapiiraa no to Tatou Anotau
- 133 Te mau parau apī no te Ekalesia

Haapotoraa no te 181raa o te Amuiraa Rahi Matahiti

MAHANA MAA PO'IPO'I, 2 NO EPERERA 2011, TUHAA RAHI

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson. Arata'ihia : Peresideni Dieter F. Uchtdorf. Pure matamua : Elder Allan F. Packer. Pure hopea : Elder Dale G. Renlund. Himene na te Pūpū Himene no te Fare Menemene ; Mack Wilberg e Ryan Murphy, na taata arata'i ; Clay Christiansen, te faata'i hamonia : « A oaoa na, e Aarii te Fatu ! » *Te Mau Himene*, no. 29 ; « E Arue Tatou Nei », *Te Mau Himene*, no. 39 ; « We Listen to a Prophet's Voice », *Hymns*, no. 22, faanahoraa. Murphy, aita i haapararehia ; « Ua ite Au te Ora Nei To'u Fatu », *Te Mau Himene*, no. 69 ; « Ua ite Au e ua Here To'u Faaora Ia'u », Creamer/Bell, faanahoraa. Murphy, aita i haapararehia ; « E te Mau Nunaa e », *Te Mau Himene*, no. 5, faanahoraa. Wilberg, aore i haapararehia.

MAHANA MAA AVATEA, 2 NO EPERERA 2011, TUHAA RAHI

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson. Arata'ihia : Peresideni Dieter F. Uchtdorf. Pure matamua : Elder Kevin W. Pearson. Pure hopea : Elder Michael T. Ringwood. Himene na te Pūpū himene amui no Brigham Young University-Idaho ; Eda Ashby e Randall Kempton, na taata arata'i ; Bonnie Goodliffe, te taata faata'i hamonia : « Aue te Paari », *Te Mau Himene*, no. 41, faanahonraa. Ashby, aita i haapararehia ; « Aue te Paari e te Aroha », *Te Mau Himene*, no. 109 ; « Haere Tatou ma te Faaroo », *Te Mau Himene*, no. 37 ; « Let Zion in Her Beauty Rise », *Hymns*, no. 41, faanahoraa. Kempton, aita i haapararehia.

MAHANA MAA AHIAHI, 2 NO EPERERA 2011, TUHAA AUTAHU'ARAA

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson. Arata'ihia : Peresideni Henry B. Eyring. Pure matamua : Elder Rafael E. Pino. Pure hopea : Elder Joseph W. Sitati. Himene na te Pūpū Himene o te Autahu'araa no te Institut no Ogden Utah e no Logan Utah ; Jerald F. Simon, J. Nyles Salmond, e Alan T. Saunders, na taata arata'i ; Andrew Unsworth, te taata faata'i hamonia : « See the Mighty Priesthood Gathered », *Hymns*, no. 325 ; « Guide Me to Thee », *Hymns*, no. 101, faanahoraa. Unsworth, aita i haapararehia ; « E te Faaora o Iseraela », *Te Mau Himene*, no. 6 ; « No te

Puai o te Mou'a ra », *Te Mau Himene*, no. 19, faanahoraa. Durham, haapararehia. Jackman.

PO'IPO'I SABATI, 3 NO EPERERA 2011, TUHAA RAHI

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson. Arata'ihia : President Henry B. Eyring. Pure matamua : Elder Gary E. Stevenson. Pure hopea : Elder Tad R. Callister. Himene na te Pūpū himene no te Fare Menemene ; Mack Wilberg, te taata arata'i ; Richard Elliott e Andrew Unsworth, na taata faata'i hamonia : « Iesu, Mato no te Ora », *Te Mau Himene*, no. 159 ; « Sabbath Day », *Hymns*, no. 148 ; « Te Mau Nunaa ! », *Te Mau Himene*, no. 163, arr. Wilberg, aita i haapararehia ; « Ara Mai Tatou », *Te Mau Himene*, no. 148 ; « Have I Done Any Good ? » *Hymns*, no. 223, faanahoraa. Zabriskie, haapararehia. Plum ; « Auê te Varua o te Atua », *Te Mau Himene* no. 2, faanahoraa. Wilberg, aore i haapararehia.

AVATEA SABATI. 3 NO EPERERA 2011, TUHAA RAHI

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson. Arata'ihia : Peresideni Henry B. Eyring. Pure matamua : Elder José A. Teixeira. Pure hopea : Elder Kent D. Watson. Himene na te Pūpū himene no te Fate Menemene ; Mack Wilberg e Ryan Murphy, na taata arata'i ; Linda Margetts e Bonnie Goodliffe, na taata faata'i hamonia : « I Saw a Mighty Angel Fly », *Hymns*, no. 15, faanahoraa. Wilberg, aita i haapararehia ; « I'm Trying to Be like Jesus », *Children's Songbook*, 78–79, faanahoraa. Bradford, haapararerahi. Nature Sings ; « Haere Mai e Himene », *Te Mau Himene*, no. 25 ; « E te Fatu Here », *Te Mau Himene*, no. 65, faanahoraa. Staheli, haapararehia. Jackman.

MAHANA MAA AHIAHI, 26 NO MATI 2011, AMUIRAA RAHI NA TE FEIA APĪ TAMAHINE

Peresidenihia : Peresideni Thomas S. Monson. Arata'ihia : Elaine S. Dalton. Pure matamua : Emily Lewis. Pure hopea : Bethany Wright. Himene na te Pūpū himene a te Feia Apī Tamahine no roto mai i te tahi mau Titi no te Area no Roto Miti ; Merrilee Webb, te taata arata'i ; Linda Margetts e Bonnie Goodliffe, na taata faata'i hamonia : « E te Mau Nunaa e », *Te Mau Himene*, no. 5 ; « Guardians of Virtue », *Strength of Youth Media 2011: We Believe*, aita i haapararehia (cello: Jessica Hunt) ; « Ua Ite Au te Ora nei To'u Faaora », *Te Mau Himene*, no. 69, faanahoraa. Lyon, haapararehia. Jackman (harp: Hannah Cope) ; « Aue te Paari », *Te Mau Himene*, no. 41, faanahoraa. Wilberg, aore i haapararehia.

E ROAA TE MAU A'ORAA NO TE AMUIRAA

No te hi'oraa i te mau a'oraa no te amuiraa rahi i roto i te mau reo e rave rahi, a haere i ni'a i te itenati conference.lds.org. A ma'iti i te reo Te faanahoraa mau, e piti ava'e i muri a'e i te amuiraa, i reira e roaa ai te mau ripene i roto i te mau fare opereraa buka.

TE MAU PARAU PORO'I NO TE HAAHERERAA E TE HAAPIIRAA UTUAFARE

No te mau parau poro'i no te haaheereraa e te haapiiraa utuafare, a ma'iti i te hoê a'oraa e tano maitai i ni'a i te hinaaro o te mau taata ta outou e haaheere.

I NI'A I TE TAPO'I

I mua : Hoho'a na Weston Colton. I muri : Hoho'a na Les Nilsson.

HOHO'A NO TE AMUIRAA

Te mau hoho'a o te amuiraa rahi i Roto Miti ua patahia e Craig Dimond, Welden C. Andersen, John Luke, Matthew Reier, Christina Smith, Cody Bell, Les Nilsson, Weston Colton, Sarah Jensen, e Derek Israelsen ; i Ra-Parata na Marcelino Tossen ; i Paratira na Lauren Fochetto, Ana Claudia Souza de Oliveira, e Veruska Oliveira ; i Equateur na Alex Romney ; i Heremani na Mirko Kube ; i Jamaïque na Alexia Pommells ; i Mehiko na Ericka González Lage ; i Firipino na Wilmore La Torre ; i Potutara na Juliana Oliveira ; i Romania na Matei Florin ; i Sloveni na Ivan Majc ; i Afirita Apatoa na Kevin Cooney ; i Ukraine na Marina Lukach ; i Maryland, i te mau Hau Amui no Marite, na Sasha Rose ; e i Zambia na Tawanda Maruza.

ME 2011. 13 NO. 2
LIAHONA 09685 895

Ve'a haamanahia na te ao taotoa nei a te Ekalesia a lesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei

Te Peresideniraa Matamua : Thomas S. Monson,
Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo :
Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson,
Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott,
Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar,
Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Papa'i ve'a faatere : Paul B. Pieper
Feia tauturu e haamaramama : Stanley G. Ellis,
Christoffel Golden Jr., Yoshihiko Kikuchi

Faatere no te mau ve'a : David L. Frischknecht
Faatere no te mau papa'i ve'a : Vincent A. Vaughn
Faatere no te mau nana'oraa : Allan R. Loyborg

Faatere no te mau papa'iraa : R. Val Johnson
Mau tauturu no te faatere no te mau papa'iraa :
Jennifer L. Greenwood, Adam C. Olson

Mono no te papa'i ve'a faatere : Ryan Carr
Tauturu no te papa'i ve'a faatere : Susan Barrett
Te mau papa'i ve'a : David A. Edwards, Matthew D.
Flitton, LaRene Porter Gaunt, Larry Hiller, Carrie Kasten,
Jennifer Maddy, Melissa Merrill, Michael R. Morris, Sally J.
Odekirk, Joshua J. Perkey, Chad E. Phares, Jan Pinborough,
Richard M. Romney, Don L. Searle, Janet Thomas, Paul
VanDenBerghe, Julie Wardell

Papa'i parau faatere : Laurel Teuscher

Faatere no te mau hoho'a : J. Scott Knudsen
Faatere i te mau Ohipa Peniraa : Scott Van Kampen
Faatere no te hamaniraa : Jane Ann Peters
Taata Faanaho rahi : C. Kimball Bott, Thomas S. Child,
Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Scott M. Mooy
Feia no te feruriraa e te hamaniraa : Collette Nebeker
Aune, Howard G. Brown, Julie Burdett, Thomas S. Child,
Reginald J. Christensen, Kim Fenstermaker, Kathleen
Howard, Eric P. Johnsen, Denise Kirby, Scott M. Mooy,
Ginny J. Nilson

Auraa e te mau ve'a : Jeff L. Martin

Faatere no te nene'iraa : Craig K. Sedgwick
Faatere no te opereraa : Evan Larsen
Iritiraa : Jean A. Tefan

No te mau tapa'oraa e te mau moni hoo i rapae au i te
Fenua Marite e Canada, a farerei i te faatere no ta outou
Pū hooraa buka aore rā te faatere no te paroita aore rā
amaa.

A haapono i te mau papa'iraa e te mau aniraa ia
Liahona, Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt
Lake City, UT 84150-0024, USA; or e-mail: liahona@
ldschurch.org.

Ua nenehina te *Liahona* (te hoē parau no te Buka a
Moromona, oia hoi, « aveia » aore rā « arata'i ») na
roto i te mau reo Albania, Armenia, Bislama, Bulgaria,
Cambodia, Cebuano, Tinito, Croatia, Czech, Danemata,
Holane, Paratane, Estonia, Fiji, Finnillane, Farani, Purutia,
Heleni, Hindi, Hungarian, Icelani, Indonesia, Italia, Tapone,
Kiribati, Korea, Latvia, Lithuania, Malagasy, Marshallese,
Mongolia, Norwetia, Polane, Potiti, Romania, Russia,
Samoa, Slovenia, Paniorea, Tuete, Tagalog, Tahiti, Thai,
Tonga, Ukraina, Urdu, e Anami. (Te rahiraa taime e
nenehina ai tei te huru ia o te reo)

© 2011 na Intellectual Reserve, Inc. Faturaa paruruhia.
Nene'ihia i te Mau Hau Amui no Marite.

E nehenehe te mau papa'iraa e te mau hoho'a i roto i te
Liahona ia tapitihia no te faaohiparaa i roto i te Ekalesia
aore rā i te utuafare eiaha rā no te hoo. Eita te mau hoho'a
e nehenehe e tapitihia mai te mea te vai nei te mau
haaviraa i roto i te reni faaiteraa no te hoho'a. E tia i te
mau aniraa no te parau faturaa ia faataehia i te Intellectual
Property Office, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT
84150, USA; e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada

May 2011 Vol. 13 No. 2. LIAHONA (USPS 311-480) Tahitian
(ISSN 1521 4761) is published four times a year (April, May,
October and November) by The Church of Jesus Christ of
Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT
84150. USA subscription price is \$4.00 per year; Canada,
\$4.80 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt
Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of
address. Include address label from a recent issue; old and
new address must be included. Send USA and Canadian
subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address
below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit
card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be
taken by phone. (Canada Poste Information: Publication
Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake
Distribution Center, Church Magazines, PO Box 26368,
Salt Lake City, UT 84126-0368.

TE MAU TAATA A'O IA AU I TE
ANA'IRAA PIAPA

Allred, Silvia H., 84
Andersen, Neil L., 49
Ballard, M. Russell, 46
Bednar, David A., 87
Burton, H. David, 81
Christofferson, D. Todd, 97
Cook, Mary N., 118
Cook, Quentin L., 18
Dalton, Elaine S., 121
De Hoyos, Benjamin, 106
Dibb, Ann M., 115
Eyring, Henry B., 22, 62,
125
Gibson, Larry M., 55
González, Walter F., 13
González, Walter F., 108
Holland, Jeffrey R., 111
Johnson, Paul V., 78
Maynes, Richard J., 37
Monson, Thomas S., 4, 66,
90, 114
Nelson, Russell M., 34
Oaks, Dallin H., 42
Packer, Boyd K., 30
Perry, L. Tom, 6
Pratt, Carl B., 101
Richards, Kent F., 15
Robbins, Lynn G., 103
Samuelson, Cecil O., Jr., 40
Scott, Richard G., 94
Snow, Steven E., 53
Stevens, Jean A., 10
Uchtdorf, Dieter F., 26,
58, 70

FAAHORORAA TUMU PARAU

Aau horo'a, 118
Amuiraa Rahi, 111, 114
Aroha, 46, 53, 81
Autahu'araa, 30, 49, 58,
62, 66
Autahu'araa a Aaronaa, 55
Faaineineraa, 49
Faaipoiporaa, 42, 66, 94
Faanahonahoraa no te
Ohipa Totauturu, 22,
81, 84
Faaroma'i, 15, 78
Faarua'iraa ia'na iho, 22,
81, 84
Faaroo, 18, 34, 42, 53, 70,
78, 87, 101, 106, 125
Faataaraa, 66
Faatiti'aifaro, 97
Faafaa Apī, 6
Feia Mo'a, 106
Haamori, 6
Haapa'o, 10, 34, 40, 87, 97,
101, 103, 125
Haapiiraa, 37
Haehaa, 10, 15
Hamani maitai, 118
Heheuraa, 30, 87
Here, 13, 22, 46, 62, 84, 94
Hi'oraa Maitai, 10, 121, 125
Hopoi'a, 55, 62
Iesu Mesia, 6, 13, 15, 30,
78, 103, 108, 114
Iteraa Papū, 40, 66, 125
Maramarama, 87
Mau apooraa, 18
Mau Fafauraa, 13, 90, 94, 115
Mau hinaaro, 42
Mau ohipa matameha'i, 42

Mau Papa'iraa Mo'a, 30
Mau Vahine, 18
Metua Vahine, 18
Ohipa, 84
Ohipa misionare, 4, 46, 49
Ohipa Tauturu i te Ao nei, 4
Oro'a, 6
Parau mau, 40, 121
Parau-ti'a, 121
Pata, 114
Pure, 125
Sabati, 6
Sotaiete Tauturu, 84
Taata faatere, 55, 62
Tae-Piti-raa mai, 49
Tamataraa, 15, 34, 78, 106
Tarahara, 15, 40, 53, 106,
108, 114
Tatarahapa, 40, 97, 108
Taviniraa, 22, 46, 55, 58, 70,
81, 84, 118
Te mau Haamaitairaa, 34,
78, 101
Te mau Hiero, 4, 90, 115
Te mau Peropheta, 111
Te mau Pionie, 53
Te mau Tamarii, 10, 37, 103
Te mau Ture, 111
Ti'amāraa, 42
Ti'araa metua, 37, 94, 103
Ti'araa pipī, 13, 84, 111
Ti'aturiraa (Ti'a'iraa), 53
Tuhaa Ahuru, 10, 34, 101
Tusia, 90
Utuaafare, 10, 18, 37, 90, 94
Varua Maitai, 30, 40, 58, 70,
87, 111
Viivii-ore, 115, 121

Na te peresideni Thomas S. Monson

E Amuiraa Faahou

Te haamauruuru nei au ia outou no to outou faaroo e to outou itoito i te evanelia, no te here e te haapa'o ta outou e faaite te tahi i te tahi e no te taviniraa ta outou e horo'a nei.

I te taima a mana'ohia'i teie fare, ua mana'o matou eita roa matou e faaoti i te reira. A hi'o na ra i teie nei.

E to'u mau taea'e e mau tuahine here, e mea maitai i te farerei faahou â a haamata ai tatou i te hanere vau ahuru-ma-hoê-raa o te amuiraa rahi matahiti a te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei.

E au ra ua tere oi oi noa na ava'e e ono i mairi a'e nei a rave ai au i te mau hopoi'a e rave rahi. Te hoê o te

mau haamaitairaa rahi i roto i taua taima ra o te haamo'araa ia i te hiero nehenehe no Laie Hawaii, tei faaapî-roa-hia fatata e piti matahiti te maoro. Ua apeehea vau e te peresideni e te tuahine Henry B. Eyring, te taea'e e te tuahine Quentin L. Cook, e te taea'e e te tuahine William R. Walker. I te pô hou te haamo'araa, tei tupu i te ava'e novema ra, ua mata'ita'i matou e 2.000 feia apî no te mataeinaa no te hiero a faa'i ai ratou i te Cannon

Activities Center i te Fare Haapiiraa Teitei no BYU-Hawaii e ua ori mai ratou no matou. Te i'oa no ta ratou ha'utiraa o « Te Vahi Haaputuputuraa » ia tei faati'a nehenehe mai i te aamu o te mau mea tei tupu i roto i te Aamu o te Ekalesia e te aamu o te hiero. Auê ia arui faahiahia e !

Te mahana i muri mai o te hoê ia ta'urua varua a haamo'ahia'i te hiero i

roto i na oro'a e toru. Ua tae rahi mai te Varua o te Fatu i rotopu ia matou.

E tamau noa matou i te patu i te mau hiero. Te oaoa nei au i teie po'i-po'i ia faaara'tu e toru faahou hiero o te faanahohia ra te mau vahi e, i roto i te mau ava'e e te mau matahiti i mua nei, e patuhia i te mau vahi i muri nei : Fort Collins i Colorado ; Meridian i Idaho ; e i Winnipeg,

Manitoba i Canada. E mea papû e riro te reira ei hoê haamaitairaa no to tatou mau melo i roto i teie mau vahi.

I te mau matahiti atoa e rave rahi milioni oro'a e ravehia nei i roto i te mau hiero. Ia tamau noa tatou i te itoito i te raveraa i taua mau oro'a ra, eiaha no tatou ana'e, no to tatou atoa râ mau taata tei herehia e tatou o te

ore e nehenehe ia rave i te reira no ratou iho.

Te tamau noa nei te Ekalesia i te horo'a i te tautururaa i te tau ati. Aita i maoro a'e nei, ua tupu to tatou aroha e ua tauturu atu tatou i te nunaa no te fenua Tapone i muri a'e i te aueueraa fenua e te miti faa'i e te mau fifi no te mau fare haamaniraa uira atomi. Ua opere matou hau atu i te 70 tane

tauhaa, mai te maa, te pape, te mau ahu mahanahana, te ro'i, te mau mea no te ea, te ahu e te mori arahu. Ua horo'a ta tatou feia apî paari i to ratou taime no te ma'imi i te mau melo tei mo'e ma te faaohipa i te Itenati, te mau rave'a apî no te tuatiraa e te tahi atu â mau rave'a apî no te para-parauraa. Ua horo'a te mau melo i te tauturu na roto i te faaohiparaa i te mau pereoo tataahi uira tei horo'ahia e te Ekalesia, i te mau vahi e fifi i te haere na ni'a i te pereoo uira. Ua faanahohia te mau opuaraa tauturu no te faaineine i te mau puohu no te ea e te mau puohu tamâraa i roto i te mau tîti e te mau paroita e rave rahi i Tokyo, Nagoya e Osaka. E tae noa mai i teie nei, hau atu i te 40.000 hora taviniraa tei horo'ahia e na hau atu i te 4.000 taata. E tamau noa â ta tatou tautururaa i te fenua Tapone e i roto i te tahi atu mau vahi e hinaarohia.

E to'u mau taea'e e mau tuahine, te haamauruuru nei au ia outou no to outou faaroo e to outou itoito i te evanelia, no te here e te haapa'o ta outou e faaite te tahi i te tahi e no te taviniraa ta outou e horo'a nei i roto i ta outou mau paroita e te mau amaa e te mau tîti e te mau mataeinaa. Maururu atoa ia outou no to outou haapa'oraa i te aufauraa i ta outou tuhaa ahuru e te mau ô e no to outou maitai i te horo'araa no te tahi atu mau tufaa moni a te Ekalesia.

I te hopea matahiti 2010 te vai ra e 52.225 misionare e tavini nei i roto e 340 misioni na te ao taatoa nei. Te ohipa misionare o te toto ora ia no te basileia. Te parau atu nei au, e mai te mea e nehenehe ia outou, a feruri i te horo'a i te tahi moni i te Afata Misionare a te Ekalesia.

I teie nei, te mau taea'e e te mau tuahine, ua ineine tatou i te faaroo i te mau parau poro'i o te hohorahia mai i mua ia tatou i teie mahana e ananahi. Ua imi te feia o te a'o mai ia tatou i te tautururaa e te arata'iraa a te ra'i a faaineine ai ratou i ta ratou mau parau poro'i. Ia î tatou i te Varua o te Fatu e ia haamaitaihia e ia faauruhia tatou a faaroo ai e a haapii ai tatou o ta'u ia pure. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

Na Elder L. Tom Perry

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te Sabati e te Oro'a

Ia î to outou utuafare i te here a faatura ai outou i te sabati i te mahana taatoa e ia ite outou i te mau haamaitairaa varua i te taatoaraa o te hepetoma.

E to'u mau taea'e e mau tuahine na te ao atoa nei, ua haere mai tatou i teie po'ipo'i e faaroo i te reo o te hoê peropheta. Te faaite papû atu nei au e te reo ta outou i faaroo iho nei o te reo ia o te peropheta ora a te Atua i ni'a i te fenua nei i teie mahana, peresideni Thomas S. Monson. Ua haamaitai-mau-hia tatou e ta'na mau haapiiraa e to'na hi'oraa maitai !

I teie matahiti ua farii paatoa tatou i te rave'a no te tai'o i te mau parau a te mau peropheta i roto i te Faufaa Apî i te Haapiiraa Sabati. Te Faufaa Tahito râ o te hoê ia tuatapaparaa i te mau peropheta e te hoê nunaa taata, ua faatumuhia te Faufaa Apî i ni'a i te oraraa e te mana o te hoê ana'e Taata o tei haere mai i roto i te tahuti nei e to'na na ti'araa taata toopiti i te ra'i e i te fenua nei—to tatou Faaora e Taraehara, o Iesu Mesia.

No te î o te ao nei i teie mahana i te mau haapiiraa a te taata nei, e mea ohie ia haamo'e e ia ere i te faaroo i roto i te aamu faufaa rahi roa no ni'a i te oraraa e te taviniraa a te Faaora—Te Faufaa Apî. Ua riro teie nei buka mo'a ei haapûraa no te aamu o te mau papa'iraa mo'a, mai te Faaora Iho i riro ei haapûraa no to tatou mau oraraa. E ti'a ia tatou ia fafau ia tatou iho ia tai'o e ia faaherehere i te reira !

Te vai nei te paari faufaa rahi o te itehia na roto i to tatou tai'oraa i te Faufaa Apî. Ua oaoa noa na vau i te tai'oraa i te mau aamu no Paulo a tere ai e a faanahonaho ai oia i te Ekalesia, e ta'na ihoa ra mau haapiiraa ia Timoteo. I te pene maha o te mau papa'iraa a Paulo ia Timoteo, te tai'o nei tatou : « E tuu hua'tu, e e haapii hua'tu i teie nei mau parau... Ei haapa'oraa râ oe na tei faaroo ra, i te parau, i te haere'a, i te aroha, i te huru o te aau, i te faaroo, i te viivii-ore ». ¹ Aita e nehenehe ia'u ia feruri i te hoê rave'a maitai a'e no tatou no te haamata aore râ no te tamau noa i te riroraa ei hoê hi'oraa maitai no tei faaroo ra maori râ ta tatou haapa'oraa i te mahana sabati.

Haamata ana'e i te hamani-raa-hia o te ao, ua faataahia te hoê mahana taa ê atu i te tahi atu mau mahana. « Ua haamaitai ihora te Atua i te mahana hitu ra, e haamo'a tura i te reira ». ² Ua faaea te Atua i Ta'na ohipa i taua mahana ra, e ua titau Oia i Ta'na mau tamarii ia na reira atoa. Ua horo'a Oia i te mau tamarii a Iseraela te faauerua :

« E haamana'o i te mahana sabati ia haamo'ahia ia.

« E ti'a ia oe ia haa, e ia rave i ta oe mau ohipa atoa i na mahana e ono ra :

« Area te mahana hitu ra, o te sabati ia no to Atua ra...

I haamaitai ai Iehova i te mahana sabati e ua haamo'a ihora i te reira ».³

E ti'a ia vai mai i roto i te faanahoraa no te haapa'oraa i te mahana sabati te haamoriraa. I muri a'e i to Adamu e Eva tomoraa mai i roto i te oraraa tahuti nei ua faauehia raua « ia haamori raua i te Fatu to raua Atua, e ia pūpū i te fanau'a matamua o ta raua mau nānā ei ô i te Fatu... E hoho'a te reira no te tusia o te Fanau Tahī a te Metua ».⁴ Ua faahaa-mana'o te tusia animala i te huaai o Adamu e i te hoê mahana e rave ia te Arenio a te Atua, o Iesu Mesia, i te hoê tusia no To'na iho oraraa no tatou.

I roto i te taatoaraa o To'na oraraa ua faahiti te Faaora i te parau no taua tusia ra.⁵ I te pō hou To'na Faasatauro-raa-hia, ua haamata Ta'na mau parau i te tupu. Ua haaputupu amui mai Oia i Ta'na mau pīpī i roto i te hoê piha teitei, atea atu i te mau mea o te ao nei. Ua haamau Oia i te Oro'a no te Tamaaraa a te Fatu.

« E te amu ra ratou, ua rave ihora Iesu i te pane, e oti a'e ra i te haamaitai i te Atua vavahi ihora, tuu atu ra i te mau pīpī ra, na ô atu ra, a rave, a amu ; o ta'u tino teie.

« Ua rave ihora ho'i oia i te au'a, haamaitai atu ra i te Atua, tuu atu ra ia ratou ra, na ô atu ra, a inu outou atoa ;

« O to'u ia toto, e toto no te faufaa apî, i haamanihia no te taata e rave rahi ia matara te hara ».⁶

Mai taua taime ra e haere atu, ua riro te Taraehara a te Faaora ei tusia rahi hopea. I To'na fāraa mai i ni'a i te fenua Amerika i muri a'e i To'na ti'a-faahou-raa, ua horo'a oia i Ta'na autahu'araa i ni'a i Ta'na mau pīpī e ua omua i te oro'a ma te parau e :

« E mai ta'u i rave iho nei, mai ta'u i vavahi i te pane e i haamaitai atu, e i horo'a na outou na, e na reira atoa outou i te rave.

« ... E e riro ia ei faaite i te Metua, e te haamana'o ra outou e amuri noa'tu. E e haamana'o tamau â outou na ia'u. E e haamana'o tamau â outou na ia'u, e vai noa ta'u Varua i roto ia outou e amuri noa'tu ».⁷

E mea faahiahia e tae noa'tu i te tau pouri no te Taivaraa ua tamau noa teie hoho'a no te haamoriraa i te mahana sabati e te oro'a i te faaohipahia na

roto i te mau rave'a huru rau.

I te taime a faaho'ihia mai ai te evanelia, ua fā mai e toru o te mau aposetolo, Petero, Iakobo e Ioane, tei farii matamua i te oro'a i te rima o te Faaora ia Iosepha Semita e Olive Kaudere. I raro a'e i ta ratou arata'iraa ua faaho'ihia mai te mana autahu'araa i titauhia no te faatere i te oro'a na te mau melo no te ekalesia tei faaho'ihia mai.⁸

Te tamau noa ra i teie mahana i ni'a i te fenua nei taua mana autahu'araa ra

teie horo'ahia e te Faaora i Ta'na mau peropheta e aposetolo, e mai ia ratou e tae mai ia tatou nei. Te faaineine nei teie apî tei mau i te autahu'araa na te ao atoa nei ia ratou no te faaohipia i te mana autahu'araa na roto i te haapa'o-itoito-raa i te mau faaueraa e te oraraa i te mau ture no te evanelia. A tape'a mâ noa ai teie feia apî tane i to ratou mau rima e to ratou mau aau varua, e faaineine, e haamaitai, e opere ia ratou i te Oro'a mai tei ravehia e te

e ere i to teie nei ao ».¹⁰ No te parururaa ia tatou ia ore ia viivii i te mau mea no teie nei ao, te titau nei oia ia tatou ia ape i taua mau ohipa faaoaoaraa e te mau tahua faaarearearaa i te mahana sabati.

Te ti'aturi nei au e te hinaaro atoa nei Oia e ia oomo tatou i te ahu tano. E mana'o paha to tatou feia apî e e no te tahi atu tau te parau tahito ra « e ahu nehenehe maitai i te sabati ». Ua ite atoa tatou e ia haamata ana'e tatou i te oomo i te ahu ta tatou e oomo i te tahi atu mau mahana e pee atoa ia te mau peu e te mau ohipa. Oia mau, e ere paha i te mea hinaarohia e ia faaea noa ta tatou mau tamarii i roto i to ratou ahu sabati e pô noa'tu te mahana. Tera râ, na roto i te ahu ta tatou e faaitoito nei ia ratou ia oomo e te mau ohipa ta tatou i faanaho, e tau-turu ia tatou ia ratou ia faaineine no te oro'a e ia oaoa i te mau haamaitairaa no te oro'a i te taatoaraa o te mahana.

Eaha te auraa ia pûpû atu i ta tatou mau oro'a i te Fatu ? Te ite nei tatou e te rave paatoa nei tatou i te mau hape. E ti'a ia tatou tata'itahi ia faaite e ia faaru'e i ta tatou mau hara e mau hape i to tatou Metua i te Ao ra e i te feia ta tatou i faainoino. Te horo'a nei te sabati ia tatou i te hoê rave'a faufaa roa ia pûpû i teie—ta tatou mau oro'a—i te Fatu. Ua parau Oia, « A haamana'o râ i teie, te mahana o te Fatu ra, e pûpû atu ai oe i ta oe ra mau tusia e ta oe ra mau oro'a i tei Teitei Roa ra, mai te fa'iraa'tu i ta oe ra mau hara i to oe mau taea'e, e i mua ho'i i te Fatu ».¹¹

Ua parau mai o Elder Melvin J. Ballard e, « te hinaaro nei matou e ia haere mai te feia mo'a atoa i te mau mahana hopea i te iri amuraa no te oro'a no te mea o te vahi ia no te tuatapapa ia'na iho, no te hi'opo'a ia'na iho, i reira tatou e haapii ai i te faatiti'aifaro i to tatou haere'a e ia faaafaro i to tatou iho mau oraraa, ia afaro tatou e te mau haapiiraa a te Ekalesia e to tatou mau taea'e e mau tuahine ».¹²

Ia amu ana'e tatou i te oro'a ma te parau-ti'a, te faaite ra ia tatou e te hinaaro nei tatou i te rave i te i'oa o te Faaora i ni'a ia tatou e i te haapa'o i Ta'na mau faaue e ia haamana'o noa

Faaora—te hoê raveraa Ta'na i haamau hau atu i te 2.000 matahiti i teie nei.

Te amuraa i te oro'a o te haapûraa ia no ta tatou haapa'oraa i te mahana sabati. I roto i Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau, te faaue nei te Fatu ia tatou paatoa :

« E ia ti'a ia oe ia paruru ia oe iho ia ore oe ia viivii i te mau mea no teie nei ao, e haere ia oe i te fare pureraa a pûpû atu ai i ta oe ra mau oro'a i to'u mahana mo'a ra ;

« No te mea oia mau ia e mahana teie i faataahia na oe ia faaea i ta oe mau ohipa, e ia haamori atu i tei Teitei Roa ra...

« E i teie mahana eiaha oe e rave i te hoê mea ê atu ».⁹

Ia hi'opo'a ana'e tatou i te faanaho-raa o te sabati e te oro'a i roto i to tatou iho mau oraraa, e au ra te vai nei na mea e toru ta te Fatu e titau nei ia tatou. A tahi, ia paruru ia tatou iho ia ore ia viivii i te mau mea no teie nei ao. Te piti, ia haere i te fare pureraa a pûpû atu ai i ta tatou mau oro'a. E te toru, te faafaearaa ia i ta tatou mau ohipa.

E mea hanahana ia riro ei keresiano, ia ora mai te hoê pipî mau na te Mesia. Ua parau Oia no tatou, « e ere ratou i to teie nei ao, mai ia'u nei ho'i

â Ia'na ia vai mai To'na Varua ia tatou. Na roto i teie raveraa e faapîhia ia te fafauaraa no to tatou bapetizoraa. Ua haapapû mai te Fatu i Ta'na mau pîpî, « ia rave pinepine ana'e outou i te reira e haamana'o ia outou i teie hora e tei piha'ihou vau ia outou ». ¹³

Te mana'o nei tatou i te tahi mau taime e te faafaearaa i ta tatou mau ohipa o te oreraa ia e rave i ta tatou iho ohipa e te tuuraa'tu i te hoê papa'i « tapiri » i ni'a i te opani o te piha ohiparaa. I roto i te ao i teie nei mahana, te ohipa o te ohipa ia i te mau mahana atoa no to tatou oraraa. Oia ho'i te mau ohipa ta tatou e rave i te fare, te mau tata'uraa tu'aro, e te tahi atu mau ohipa o te faatea ê ia tatou i te haamoriraa i te mahana sabati e te rave'a no te atuatu ia vetahi ê.

« Eiaha e rave tapetepete noa i te mau mea mo'a » ¹⁴ ta te Fatu ia i heheu atu i te feia mo'a matamua, e au ra no te faahaamana'o ia ratou i te mea ta'na i parau i ta'na mau pîpî, « i haapa'ohia te sabati no te taata, aore te taata i haapa'ohia no te sabati ». ¹⁵

Te mau taea'e e te mau tuahine, te manuia nei te enemi i teie mau mahana hopea nei ia vaiho ana'e tatou i ta tatou fafauaraa i te Faaora, ia ore ana'e tatou e tai'o i Ta'na mau haapiiraa i roto i te Faufaa Apî e te tahi atu mau papa'iraa mo'a, e ia faaea tatou i te pee atu Ia'na. E te mau metua, teie te taime no te haapii i ta tatou mau tamarii ia riro ei mau hi'oraa no tei faaroo na roto i te haereraa i te pureraa oro'a. Ia tae mai te po'ipo'i sabati, a tauturu ia ratou ia faafaaea maitai, ia ahu maitai, e ia ineine i te pae varua no te amu i te mau tapa'o no te oro'a e no te farii i te mana turama, te faateitei e te hanahana o te Varua Maitai. Ia i to outou utuafare i te here a faatura ai outou i te sabati i te mahana taatoa e ia ite outou i te mau haamaitairaa varua i te taatoaraa o te hepetoma. A ani i ta outou mau tamaroa e tamahine ia « ti'a mai na i ni'a e ia anaana mai na » « ia riro to [ratou] maramarama ei hi'oraa no te nunaa ». ¹⁶

A tere noa'i te mau matahiti, te tamau noa nei au i te mana'ona'o i te mau mahana sabati o to'u apîraa e to'u paariraa. Te haamana'o noa

nei au i te mahana matamua a opere ai au i te oro'a ei diakono, e te mau hapaina hi'o na'ina'i ta'u i horo'a i te mau melo no ta matou paroita. Tau matahiti i ma'iri a'e nei ua faapîhia te hoê fare pureraa i to'u nei oire. Ua opanihia te hoê tufaa o te terono. I te opani-raa-hia, ua itehia mai te tahi o teie nei mau hapaina hi'o na'ina'i tei vai hunahia e rave rahi mau matahiti. Ua horo'ahia mai ia'u te hoê o te mau hapaina ei tao'a haamana'oraa.

Te haamana'o atoa nei au i te hoê afata raau matie ta matou i ta'ita'i na muri ia matou i roto i te Nuu Moana. I roto i taua afata raau ra o te hoê ia mereti raau e te mau afata hapaina no te oro'a, ia nehenehe ia matou ia haamaitaihia e te hau e te ti'aturiraa o te tamaaraa a te Fatu noa'tu tei roto i te aroraa e te hepohepo o te tama'i.

Ia feruri ana'e vau i taua mau hapaina oro'a no to'u apîraa ra, hoê tei roto i te afaa paruruhia i te fare o to'u apîraa, e te tahi atu mau tauasini kilometa te atea i te moana Patitifa, ua i au i te mauruuru e ua hinaaro te Faaora o te Ao nei ia inu i te « au'a avaava » ¹⁷ no'u nei. E no te mea ua na reira Oia, e nehenehe ia ia'u ia parau mai te taata papa'i Salamo, « e te i nei ta'u au'a » ¹⁸ i te haamaitairaa no Ta'na Taraehara mure ore e te hopea ore.

I teie mahana na mua'e i te sabati, a haamata ai tatou i teie amuiraa rahi, e haamana'o na tatou i to tatou mau haamaitairaa e ta tatou mau rave'a a

haere ai tatou i te pureraa oro'a i te mau hepetoma atoa i roto i ta tatou mau paroita e amaa. E faaineine na tatou e e rave na tatou i te mau mea i te sabati e nehenehe ai ia tatou ia faahaere mai i ni'a ia tatou taua haamaitairaa tei faafuhia i ni'a ia tatou iho e to tatou mau utuafare. Te faaite nei au i to'u iteraa taa ê e te oaoa rahi roa'e ta tatou e farii i teie nei oraraa o te peeraa'tu i te Faaora. Ia haapa'o tatou i ta'na mau faaue na roto i te haamo'araa i To'na mahana, o ta'u ia pure, i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. 1 Timoteo 4: 11–12.
2. Genese 2:3
3. Exodo 20:8–11
4. Mose 5:5, 7
5. A hi'o, ei hi'oraa, Mareko 10:32–34 ; Ioane 2:19 ; 10:17 ; 12:32.
6. Mataio 26:26–28
7. 3 Nephi 18:6–7
8. A hi'o Iosepha Semita—Aamu 1:68–69, 72 ; a hi'o atoa Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 27:12–13.
9. Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 59:9–10, 13.
10. Ioane 17:16.
11. Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 59:12.
12. I roto Bryant S. Hinckley, *Sermons and Missionary Services of Melvin Joseph Ballard* (1949), 150.
13. Iritiraa a Iosepha Semita, Mareko 14:21, i roto Faahororaa Bibilia.
14. Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 6:12.
15. Mareko 2:27
16. Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 115:5.
17. 3 Nephi 11:11.
18. Salamo 23:5.

Kyiv, Ukraine

Na Jean A. Stevens

Tauturu Matamua i roto i te Peresideniraa Rahi no te Paraimere

Ia Riro Mai te Hoê Tamarii-rii

Mai te mea e hinaaro puai to tatou ia haapii mai e te hoê hiaai ia pee i te hi'oraa o te mau tamarii, te mau nei to ratou huru hanahana i te hoê taviri no te iriti i to tatou iho puai pae varua.

I roto i To'na paari e to'na here rahi, ua tonono mai to tatou Metua i te Ao ra i ta'na mau tamaroa e tamahine varua i ni'a i teie fenua ei mau tamarii. E haere mai ratou i roto i te mau utua-fare ei mau tao'a rahi e te hoê natura e te opuaraa hanahana. Ua ite to tatou Metua i te Ao ra e riro te mau tamarii ei hoê taviri no te tauturu ia tatou ia riro mai Ia'na ra te huru. E rave rahi te mau mea ta tatou e haapii mai roto mai i te mau tamarii.

Ua itehia teie parau mau i te tahi mau matahiti i ma'iri a'e nei a tere ai te hoê melo no te Hitu Ahuru i Hong Kong. Ua haere oia e farerei i te hoê paroita haehaa roa o tei farii e rave rahi mau fifi, o te ore e nehenehe e pahono i to ratou iho mau hinaaro. A faaite ai te episekopo i to ratou huru, ua farii te Huimana Faatere i te faaururaa ia ani i te mau melo ia aufau i ta ratou tuhaa ahuru. Ma te ite i to ratou fifi, ua pe'ape'a te mana'o o te episekopo e nahea ra oia e nehenehe ai ia faachipa i taua a'oraa ra. Ua feruri oia e ua opua i te ani i te tahi mau melo no ta'na paroita tei i te faaroo

ia aufau i ta ratou tuhaa ahuru. I te sabati i muri iho, ua haere oia i roto i te Paraimere. Ua haapii oia i te mau tamarii i te ture a te Fatu no ni'a i te tuhaa ahuru, e ua ani atu e hinaaro anei ratou i te aufau i te tuhaa ahuru mai roto mai i te moni e noaa mai ia ratou. Ua parau mai te mau tamarii e ti'a roa. E ua na reira ratou.

I te tahi taima i muri mai, ua haere atu te episekopo i te feia paari ra o te paroita e ua faaite atu ia ratou e i roto i na ava'e e ono i ma'iri ua aufau ta ratou mau tamarii haapa'o i ta ratou tuhaa ahuru. Ua ani oia e hinaaro anei ratou e pee i te hoho'a o teie mau tamarii e ia na reira atoa. No te putapû o to ratou aau i te mau tusia ta te mau tamarii i rave ua rave a'e ra te mau melo i tei titauhia no te aufau i ta ratou tuhaa ahuru. E ua matara te mau maramarama o te ra'i. No te hoho'a maitai o teie mau tamarii, ua tupu te hoê paroita i roto i te haapa'o e te iteraa papû.

Na Iesu Mesia iho i haapii mai ia tatou ia hi'o i te mau tamarii ei hoho'a. Te faaite nei te Faufaa Apî i Ta'na pahonora a marô ai Ta'na mau

Aposetolo e o vai te rahi a'e i roto i te basileia o te ao ra. Ua pahono o Iesu i ta ratou uiraa na roto i te hoê haapiiraa ha'iha'i roa e te mea puai râ. Ua faahaere mai oia i te hoê tamaiti iti Ia'na ra e ua tuu atu ia'na i rotopu ia ratou e ua parau atu ra :

« Ia ore outou e faahuru-ê-hia, e ia riro mai te tamarii-rii ra, e ore roa outou e ô i te basileia ra o te ao.

« E teie nei, o tei faahaehaa ia'na iho e mai teie nei tamaiti iti, oia te rahi i te basileia o te ao ra » (Mataio 18:3-4).

Eaha ta tatou e haapii mai roto mai i te mau tamarii ? Eaha te mau maitai e vai nei i roto ia ratou e eaha te mau hoho'a ta ratou e faaiteite o te nehenehe e tauturu ia tatou i roto i to tatou iho tupuraa pae varua ?

E haere mai teie mau tamarii tao'a rahi a te Atua ia tatou nei ma te aau ti'aturi. Ua i ratou i te faaroo e i te ite i te mau faaiteraa a te varua. E faaiteitei ratou i te haehaa, te haapa'o, e te here. E mea pinepine o ratou te matamua no te here e te matamua no te faaore-raa hara.

E faaite atu vau i te tahi mau mea tei tupu e nahea te mau tamarii e nehenehe e haamaitai ai i to tatou mau oraraa na roto i to ratou mau hoho'a hara ore e te puai râ no te mau ateriputi o te Mesia.

Aita i maoro a'e nei, ua haere o Todd, te hoê tamaiti na'ina'i e piti noa matahiti, e to'na metua vahine i te hoê fare faaiteiteraa hoho'a o te faaiteite ra i te mau hoho'a peni nehenehe roa o te Faaora. A haere ai raua na mua i teie mau hoho'a mo'a, ua faaroo te metua vahine i ta'na tamaiti i te faahitiraa ma te faatura i te i'oa « Iesu ». Ua hi'o oia ia'na e ua ite atu ia'na i te tifeneraa i to'na na rima e te pi'oraa i to'na upoo a mata'ita'i ai oia i te mau hoho'a peni. E nehenehe anei ta tatou e haapii mai roto mai ia Todd te hoê mea no ni'a i te hoê huru haehaa, te faatura, e te here no te Fatu ?

I te tau toparaa rauere i ma'iri a'e nei, ua hi'o vau i te hoho'a o te hoê tamaiti ahuru matahiti i Armenia. A tia'i ai oia i te pureraa oro'a ia haamata, ua ite oia i te taeraa mai te melo paari roa'e o te paroita. O oia tei tae vitiviti

atu i to'na pae, e ua toro atu i to'na rima no te turu i ta'na mau taahiraa. Ua apee atu oia ia'na i te parahiraa i mua ia nehenehe ia'na ia faaroo ohie noa. E nehenehe anei ta'na ohipa maitai iti e haapii ia tatou e te feia rahi i roto i te basileia o te Fatu o te feia ia o te imi i te mau rave'a ia tavini ia vetahi ê ?

Ua haapii mai, te hoê tamahine no te paraimere o Katie, ia tatou ia ite tatou i to'na maitai i ni'a i to'na utuafare. Ua haere oia i te paraimere e ua ananatae i te mau haapiiraa o te evanelia. Ma te faaroo e te iteraa papû e tupu ra, ua vaiiho o Katie i te hoê parau papa'i i ni'a i te turu'a o to'na na metua. Ua papa'i oia e ua itehia i te mau parau mau o te evanelia te hoê « fare i roto i to'na mafatu ». Ua faaite oia i to'na hinaaro ia vai piri noa

i to'na Metua i te Ao ra, ia haapa'o i Ta'na mau faauerua, e ia taatihia to'na utuafare i roto i te hiero. Ua faaputapû roa te iteraa papû ohie o ta raua tamahine here i te mafatu o to'na na metua na roto i te hoê rave'a puai mau ; ua farii mau ihoa o Katie e to'na na metua i te mau oro'a mo'a tei taamu amui i to ratou utuafare e amuri noa'tu. Ua tauturu te aau ti'aturi e te hoho'a no te faaroo o Katie i te faahaereraa mai i te mau haamaitairaa mure ore i to'na utuafare. E nehenehe anei i to'na iteraa papû mau e te hinaaro ia pee i te faanahoraa a te Fatu e arata'i ia tatou ia ite maramarama a'e â eaha te mea faufaa roa'e ?

Ua haapii mai to'u utuafare mai roto mai i te hoê fetii piri roa, e ono matahiti o Liam. I teie matahiti i ma'iri

iho nei, ua aro oia i te hoê ma'i mariri ai taata fifi roa o te roro. I muri a'e e piti tapûraa fifi roa, ua faaotihia e e ti'a ia rapaau-uira-atoa-hia. I te taatoraa o teie mau rapauraa uira pinepine, ua titauhia ia vai o'na ana'e iho e eiaha e ha'uti'uti. Aita o Liam i hinaaro i te raau tamarû no te mea aita oia e au i te mea ta te reira e faatupu ra i ni'a ia'na. Ua faaoti oia e mai te mea e nehenehe ta'na e faaroo noa'e i te reo o to'na metua tane na roto i te niuniu faaroo, e faaea ha'uti'uti ore noa oia ma te raau ore.

I te roaraa o teie mau taime hepohepo, ua paraparau to'na metua tane ia'na, i te mau parau faaitoito e te here. « Liam, noa'tu aita e nehenehe ia oe ia ite mai ia'u tei ô nei noa vau. Ua ite au e nehenehe ia oe ia manuiã. Te here nei au ia oe ». Ua faaoti manuiã maitai roa o Liam i na 33 rapaauraa ma te faaea ha'uti'uti ore noa. Te hoê ohipa maere o ta te taote i mana'o e ore roa e manuiã mai te mea aita e raau tamarû no to'na faito matahiti apî. I roto i te mau ava'e o te mau iui e te fifi, ua riro te mana'o maitai o Liam ei hi'oraa puai no te farereiraa o te ati e te ti'aturiraa e oia'toa te oaoa. Ua faauro to'na itoito i te mau taote, te mau tuati ma'i, e e rave rahi atu â mau taata.

Te haapii mai nei tatou paatoa i te mau haapiiraa faufaa mai roto mai ia Liam—te mau haapiiraa no ni'a i te ma'itiraa i te faaroo e te ti'aturi i to tatou Metua i te Ao ra. Mai ia Liam, eita tatou e nehenehe e ite i to tatou Metua i te Ao ra, e nehenehe râ ta tatou e faaroo i To'na reo o te horo'a mai i te puai ta tatou e hinaaro no te faaoro-ma'i i te mau fifi o te oraraa.

E nehenehe te hi'oraa o Liam e tauturu ia tatou ia taa maitai a'e i te mau parau a te Arii Beniamina ia riro mai te tamarii ra i—te mărû, te mamahu, te haehaa, te faaoroma'i, e te î i te aroha ? (a hi'o Mosia 3:19).

E mau hi'oraa taua mau tamarii no te tahi o te mau huru o te tamarii ta tatou e ti'a ia faatupu aore râ ia imi faahou i roto ia tatou iho ia nehenehe ia tatou ia tomo atu i roto i te basileia o te ao. E varua maramarama to ratou ta to te ao e ore e nehenehe e haapouri—te haapii ohie e tei î i te faaroo. Eita e

tatou mau utuafare. E vahi te utuafare i reira tatou e nehenehe ai e haapii mai e ia haere amui i mua. Te haapii mai nei te hoê o te mau himene nehenehe a te Paraimere i teie parau mau :

*Ua horo'a mai te Atua i te mau utuafare no tatou
Ia tauturu ia tatou ia riro mai Ta'na e hinaaro—
E rave'a ia e faaite ai Oia i To'na here, Te utuafare na te Atua ia.
(« La famille est de Dieu », *Liahona*, Atopa 2008, H12–13.)*

Tei ô nei, i roto i to tatou mau utuafare, i roto i te hoê oraraa na roto i te here, e ite ai e e mauruuru ai tatou iho i te mau huru hanahana o Ta'na mau tamarii varua. Tei ô nei, i roto i to tatou mau utuafare e nehenehe ai to tatou mau aau ia tamarûhia e na roto i te haehaa e hinaaro ia tatou ia tau, ia riro mai â mai te tamarii-rii. O te hoê rave'a e ti'a ai ia tatou ia riro mai te huru Mesia ra.

Ua tuma anei te tahi o te mau iteraa o te oraraa i te aau ti'aturi e te huru faaroo tamarii o ta outou i mau na ? A hi'o i te mau tamarii i roto i to outou oraraa. E a hi'o maitai faahou. E mau tamarii anei no roto i to outou utuafare, i te tahi a'e pae o te purumu, e aore râ i roto i te Paraimere o ta outou paroita. Mai te mea e hinaaro puai to tatou ia haapii mai e te hoê hiaai ia pee i te hi'oraa o te mau tamarii, te mau nei to ratou huru hanahana i te hoê taviri no te iriti i to tatou iho puai pae varua.

Ua mauruuru noa vau no te haamaitairaa no ta'u iho mau tamarii. Ua haapihia vau na roto i to ratou hi'oraa tata'itahi o ta'u i hinaaro. Ua tauturu ratou ia'u no te tau i riro ei taata maitai.

Te faaite nei au i to'u iteraa haehaa e te papû ra e o Iesu te Mesia. O Oia te Tamaiti maitai roa ra—te mārû, te mamahu, te haehaa, te faaoroma'i, e tei i te aroha. Te pure nei au ia noaa ia tatou tata'itahi te hoê aau no te pee i To'na hoho'a, ia riro mai te hoê tamarii-rii, e ia nehenehe ia ho'i atu i to tatou utuafare i te ra'i ra, na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

maerehia i te here taa ê e te haapou-pou o te Faaora no te mau tamarii-rii.

I roto i te mau mea faahiahia tei tupu i to te Faaora haereraa i te fenua Amerika, e mea taa ê mau Ta'na taviniraa i te mau tamarii. Na roto i te hoê rave'a e putapû ai te aau ua utuutu oia i te mau tamarii tata'itahi.

« E ua rave atu ra oia i ta ratou mau tamarii-rii, haamaitai tata'i hoê ihora ia ratou, e ua pure atu ra i te Metua no ratou.

« E oti a'e ra oia i te na-reira-raa, oto ihora oia...

« E ua parau atu ra oia i te feia ra, na ô atu ra : A hi'o na i ta outou mau tamarii-rii » (3 Nephi 17:21–23).

Ua haapii mai o Elder M. Russel Ballard ia tatou i te faufaa rahi o te

faaararaa a te Faaora ia « hi'o i ta outou mau tamarii-rii ». A parau ai oia e, « A hi'o na aita Oia i parau e 'a hi'o poto noa'tu ia ratou' aore râ 'a hi'o noa'tu ia ratou ma te feruri ore' aore râ 'a hi'ohi'o atu i te tahi mau taime ia ratou.' Ua parau ra Oia a hi'o ia ratou. No'u nei te auaa o te reira oia ia, e ti'a ia tatou ia tauahi ia ratou ma to tatou mau mata e mau aau ; e ti'a ia tatou ia mauruuru ia ratou no to ratou iho huru : e mau tamarii varua na to tatou Metua i te Ao ra e to'na mau ateriputi hanahana » (« A hi'o na i ta Outou mau Tamarii-rii », *Tambuli*, Atopa 1994, 40 ; faahauhia te faatomaraa).

Te vahi maitai roa'e no te « hi'o i ta tatou mau tamarii-rii » i roto ia i to

Na Elder Walter F. González

No te Peresideniraa no te Hitu Ahuru

Te feia pee i te Mesia

Te feia e pee i te Mesia, e faaau ratou i to ratou oraraa i ni'a i te Faaora e e haere ratou i roto i te maramarama.

I te ava'e atopa i ma'iri a'e nei, ua apee atu maua o ta'u vahine ia Elder e te tuahine Neil L. Andersen no te patia-raa repo matamua no te hoê hiero apî i Cordoba, Ra-Parata. Mai tei matarohia, ua faatupuhia te uiuiraa ve'a i muri a'e i taua oro'a ra. Ua parau maira te hoê papa'i ve'a, e ere i te melo no ta tatou Ekalesia, na ô mai nei e, ua hi'ohi'o noa oia i te maitai o te mau tane i ni'a i ta ratou vahine. I muri iho, ui maira oia ma te mana'o-ore-hia « o te reira mau anei, e aore râ, e cinema noa ? » Ua papû roa ia'u e, ua ite oia i te hoê mea taa ê i roto i to tatou mau melo. Ua ite paha oia i te hinaaro o to tatou mau melo ia pee i te Mesia. Te vai ra te reira hinaaro i roto i te mau melo ati a'e te ao nei. Te vai atoa ra te reira hinaaro ia pee i te Mesia i roto i te mau taata e rave rahi milioni e ere i te melo no te Ekalesia.

Aita i maoro a'e nei, ua faahiahia maua o ta'u vahine i te mau taata no Ghana e no Nigeria. Te rahiraa o ratou e ere i te melo no ta tatou Ekalesia. Ua oaoa maua ia ite i to ratou hinaaro ia pee i te Mesia o te itehia i roto i ta ratou mau tau'araa parau—i roto i to ratou fare, i ni'a i to ratou mau pereou uira, i ni'a i to ratou mau papa'i fare e i ni'a i ta ratou mau tapura faatiani parau. Aita â maua i ite a'e nei i te rahiraa ekalesia keretetano mai tera te huru, te tahi i piha'iho i te tahi.

Tatou te feia mo'a i te mau mahana hopea nei, e hopoi'a na tatou te aniraa i te mau taata e rave rahi milioni mai teie te huru, ia haere mai e hi'o eaha ta ta tatou Ekalesia e nehenehe e apiti atu i te mau mea maitai tei mau-ê-hia na e ratou. E nehenehe te mau huru taata atoa no te mau huru fenua atoa, te mau huru faito reva atoa, e aore râ, no te mau huru hiro'a tumu atoa, e ite na roto ia ratou iho e, ua ite te peropheta Iosepha Semita i te Metua e te Tamaiti i roto i te hoê orama. E nehenehe ta ratou e ite e, na te mau ve'a no te ra'i mai i faaho'i mai i te autahu'araa, e te Buka a Moromona, o te tahi atu ia ite no Iesu Mesia. I roto i ta Enoha faahitiraa parau, « e te parauti'a, o ta'u ia e faatae atu i raro no te ra'i mai ; e te parau mau, o ta'u atoa ia e faatae atu no roto mai i te fenua, ei faaite i te parau no ta'u ra Fanau Tahi ».¹

Ua fafau mai te Faaora e : « O te pee mai ia'u ra, e ore ia e haere noa i te pouri, e maramarama ora ia to'na ».² Te feia e pee i te Mesia, e faaau ratou i to ratou oraraa i ni'a i te Faaora e e haere ratou i roto i te maramarama. E piti na mea e nehenehe e tauturu ia tatou ia ite e, mai te aha te huru tatou ia pee Ia'na. A tahi, te feia e pee mau i te Mesia, e mau taata maitai ia ratou. A piti, te feia e

pee mau i te Mesia, e rave ratou i te fafauraa e e haapa'o ho'i i te reira.

Te huru matamua, te maitai ia, o te reira paha te hoê mea ta te papa'i ve'a no Cordoba i ite i roto i to tatou mau melo no te Ekalesia. E pee tatou i te Mesia no te mea te here nei tatou Ia'na. Ia pee tatou i te Faaora ma te here rahi, te pee ra ia tatou i to'na iho hi'oraa. No te here, ua haapa'o te Faaora i te hinaaro o te Metua, noa'tu te mau mea e tupu mai. Ua haapa'o to tatou Faaora, noa'tu e, e mauui rahi i te tino e i te aau ; noa'tu e, e huihia e e faaooohia Oia ; noa'tu e, e haamauui To'na mau enemi Ia'na, e e faaru'e mai To'na mau hoa Ia'na. Ua roto te tusia taraehara, te misioni hoê roa a te Faaora, ei faaiteraa hau a'e i te here rahi. « E te a'o i hauhia'i to tatou, tei ni'a ia ia'na, e no to'na paruparu e ora'i tatou ».³

Mai te Mesia i pee i te Metua noa'tu te mau huru e vai ra, e na reira atoa tatou i te pee i Ta'na Tamaiti. Ia na reira tatou, noa'tu te huru o te hamani-inoraa, o te mauui, o te ati e aore râ, « o te tara i roto i te tino »⁴ nei ta tatou e farerei nei. Aita tatou i vai otahi noa. E tauturu mai te Mesia ia tatou. E nehenehe To'na aroha marû e haapuai ia tatou mai te mea e, e pee tatou ia'na noa'tu te huru o te mau mea atoa e tupu mai.⁵

Te peeraa i te Mesia o te faaru'eraa ia i te mau mea herehia e rave rahi mai ta Ruta, te Moabi, i na reira. Ei taata faafariu-apî-hia, no to'na here rahi i te Atua e ia Naomi, ua faaru'e oia i te mau mea atoa i muri no te ora i ta'na ra faaroo.⁶

Te auraa atoa o te faaoroma'iraa ia i te ati e te mau faahemaraa. I to'na apîraa ua hoohia o Iosepha ei tîfî. Ua iritihia te mau mea ta'na i here. I muri a'e, ua faahemahia oia ia rave i te ohipa viivii. Ua pato'i oia i te reira ma te parau e, « eaha ho'i au e ti'a'i ia rave i tena na ino rahi, a hara ai i te Atua ? »⁷ Ua puai a'e to'na here i te Atua i te mau huru ati e aore râ faahemaraa atoa.

I teie mahana, te vai atoa nei te Ruta e te Iosepha no teie anotau ati a'e te ao nei. I te fariiraa te taea'e Jimmy Olvera no Guayaquil, Equateur, i ta'na piiraa no te misioni, tei roto to'na utuafare i te fifi rahi. I te mahana a reva ai oia, ua parauhia maira ia'na e, mai te mea e, e taahi to'na avae i

ia a te Atua, ia matara ta outou mau hara, ia riro outou ei feia mo'a ma te porao ore ». ¹¹

Ua haapii mai te peropheta Iosepha Semita e, hou roa a hamanihia ai teie nei fenua, ua ravehia te fafauraa i te ra'ira. ¹² Ua rave te mau peropheta e te mau patereareha i tahito ra i te mau fafauraa.

Ua faaite te Faaora iho i te hi'oraa. Ua baptizohia oia no te faati'a i te mau parau-ti'a atoa na roto i te hoê taata tei mau i te mana ti'a. Na roto i To'na baptizoraa, ua faaite te Faaora i te Metua e, e haapa'o oia i te mau faaueraa atoa a te Metua. ¹³ Mai tahito ra, e pee atoa tatou i te Mesia e e rave ho'i i te mau fafauraa na roto i te mau oro'a o te autahu'araa.

Te raveraa i te fafauraa o te hoê ia mea o ta te mau taata e rave rahi milioni e ere i te melo no ta tatou Ekalesia e nehenehe e apiti atu i te mau mea maitai tei rave-ê-hia na e ratou. Te raveraa i te mau fafauraa o te hoê ia faaiteraa i te here. O te hoê huru parauraa Ia'na, « E, e pee au ia oe no te mea ua here au ia Oe ».

Te mau fafauraa e vai i roto te mau euheraa, « oia'toa te ora mure ore ». ¹⁴ E tupu te mau mea atoa ei maitai no tatou mai te mea e haamana'o tatou i ta tatou mau fafauraa. ¹⁵ E mea ti'a ia ravehia e ia haapa'ohia no te farii-maitai-raa i te mau euheraa ta te reira e horo'a mai. Te hereraa i te Faaora e te haamana'oraa i ta tatou mau fafauraa, e tauturu te reira ia tatou ia haapa'o i te reira. Te amuraa i te oro'a mo'a o te hoê ia rave'a no te haamana'o i te reira. ¹⁶ Te tahi atu rave'a o te haere-pinepine-raa ia i te hiero. Te haamana'o nei au i te hoê na taata faaipoipo no Amerika Apatoa tei hinaaro e faataa ia raua no te mea, aita raua e afaro faahou. Ua faaitoito te hoê ti'a faatere autahu'araa ia raua ia haere i te hiero e ia haapa'o maitai i te mau parau e i te mau euheraa o te fafauraa i ravehia i reira. Ua na reira raua e ua faaorahia to raua faaipoiporaa. E mea puai a'e ta tatou mau fafauraa i te mau tamataraa ta tatou e aro nei.

I te mau melo e ere i te mea itoito roa i roto i te evanelia, a ho'i mai. E ite outou i te haamaitairaa o te haamana'oraa e o te faaapîraa i te mau fafauraa

rapae i te uputa, aita to'na e utuafare faahou. Ua haere oia i rapae ma te oto rahi. I roto i ta'na misioni, ua ani atu to'na metua vahine ia'na ia faaea maoro atu â i roto i te misioni, no te mea, te farii ra ratou i te mau haamaitairaa e rave rahi. I teie mahana, te tavini nei te taea'e Olvera ei pate-reareha no te tîti

Na te here mau i te Mesia e horo'a mai ia tatou i te puai e titauhia no te pee Ia'na. Ua faaite mai te Fatu iho ia tatou i te reira a ui ai Oia ia Petero e toru taime « Ua here anei oe ia'u ? » I muri mai to Petero haapapûraa i to'na here Ia'na, ua parau te Fatu ia Petero no ni'a i te mau tamataraa e haere mai nei. Tae maira te piiraa e : « A pee mai ia'u ». E nehenehe te uiraa a te Faaora i uihia'tu ia Petero, ia ui-atoa-hia ia tatou : « Ua here anei oe ia'u ? » apeeia mai na te piiraa no te ohipa : « A pee mai ia'u ». ⁸

E mana to te here i roto i to tatou mau aau i roto i ta tatou tautooraa ia haapa'o. E faauru te here i to tatou Faaora ia tatou ia haapa'o i Ta'na mau faaueraa. E nehenehe atoa te here no te hoê metua vahine, te metua tane, e aore râ, te hoa faaipoipo, e faauru ia tatou ia haapa'o i te mau parau tumu o te evanelia. Na te huru o ta tatou haapa'oraa ia vetahi ê e faaite mai i te huru no to tatou peeraa i to tatou Faaora i roto i te parau no te aroharaa te tahi i te tahi. ⁹ Te faaite nei tatou i to tatou here Ia'na mai te mea e faaea tatou i te tauturu ia vetahi ê, ia vai « parau-ti'a noa tatou e te afaro i roto i te mau mea atoa », ¹⁰ e ia rave tatou e ia haapa'o i te mau fafauraa.

Te piti o te huru o te feia e pee i te Mesia, o te raveraa e te haapa'oraa i te mau fafauraa, mai Ta'na i rave. Ua faaite mai o Moroni e « I te haamanii-raa i te toto o te Mesia ra... o te faufaa

na roto i te raverāa i te oro'a mo'a e i te haereraa i te hiero. E faaiteraa te reira i te here e ei faaiteraa i te hinaaro ia riro ei hoê taata pee mau i te Mesia. Na te reira e faati'a ai ia outou ia farii i te mau haamaitairaa atoa i euehia.

I te mau taata e ere i te melo no ta matou Ekalesia, te ani atu nei au ia outou ia faaohipa i te faaroo, ia tatarahapa, e ia imi i te rave'a e ti'a ia outou ia farii i te fafauraa no te baptizora a roto i te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei. Ia na reira outou, te faaite ra ia outou i to outou here i to tatou Metua i te Ao ra e i to outou hinaaro ia pee i te Mesia.

Te faaite papû nei au e, e rahi a'e to tatou oaoa ia pee ana'e tatou i te mau haapiiraa o te evanelia a Iesu Mesia. Mai te mea e, e faaitoito tatou i te pee Ia'na, e tae mai te mau haamaitairaa o te ra'i i ni'a ia tatou. Ua ite au e, e tupu Ta'na mau euheraa mai te mea e, e rave tatou i te mau fafauraa e e haapa'o ho'i tatou i te reira, e e riro mai tatou ei feia pee mau i te Mesia. Te faaite papû nei au i To'na here rahi ia tatou tata'itahi, e te na reira nei au na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Mose 7:62.
2. Ioane 8:12
3. Isaia 53:5.
4. 2 Korinetia 12:7.
5. A hi'o 1 Nephi 1:20.
6. A hi'o Ruta 1:16.
7. A hi'o Genese 39:7-9.
8. A hi'o Ioane 21:15-19.
9. A hi'o Ioane 13:35.
10. Alama 27:27.
11. Moroni 10:33
12. A hi'o *Te mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia : Iosepha Semita* (2007), 42; a hi'o atoa Spencer W. Kimball, « Be Ye Therefore Perfect » (a'oraa no te pureraa, Salt Lake Institute of Religion, 10 no tenure 1975): « Ua rave tatou i te mau fafauraa, te mau fafauraa hanahana, i te ao ra na mua'e tatou i haere mai ai i teie oraraa tahuti nei. ... Ua rave tatou i te mau fafauraa. Ua rave tatou i te reira na mua'e tatou a farii ai i to tatou ti'araa i onei i ni'a i te fenua nei ».
13. A hi'o 2 Nephi 31:5-7.
14. Aberahama 2:11 A hi'o atoa John A. Widtsoe, « Temple Worship » (tai'oraa, Assembly Hall, Salt Lake City, 12 no atopa 1920), 10 : « E horo'a te fafauraa i te ora no te parau mau ; e e nehenehe te mau haamaitairaa e haamauruuru i te feia atoa o tei faaohipa i te ite ma te ti'a ».
15. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 90:24.
16. A hi'o, ei hi'oraa, 3 Nephi 18:7-11.

Na Elder Kent F. Richards

No te Hitu Ahuru

E Nehenehe te Taraehara e Faaora i te mau Mauiui atoa

Ta tatou titauraa rahi i te tahuti nei o te riroraa ia « ei taata mo'a na roto i te taraehara a te Mesia ».

I te tau a rave ai au i te ohipa tapu, ua haa vau i te rahiraa o te taime i roto i te parau no te mauuiui. Fatata pauroa te mahana, te reira noa te ohipa—e te rahiraa o ta'u tautooraa o te tamataraa ia e arai e e tamarû i te mauuiui.

Ua feruri maite au i te tumu o te mauuiui. Aore hoê o tatou i ere i te mauuiui. Ua ite au i te taata i te arairaa i te reira na roto i te mau rave'a rau. Te tahi pae ua fariu ê ratou i te Atua i roto i te riri, area te tahi pae ra ua faariro ia ratou i to ratou mauuiui ei rave'a haafatataraa ia ratou i te Atua.

Mai ia outou, ua farerei atoa vau iho nei i te mauuiui. Na te mauuiui e arai i te parau no te faaoraraa. Pinepine oia i te haapii mai ia tatou i te faaoroma'i. No reira paha tatou e faaohipa ai i te parau ra *patient* [na roto i te reo farani] no te taata ma'i.

Ua papa'i o Elder Orson F. Whitney e : « Te mauuiui ta tatou e farii nei, te tamataraa ta tatou e farerei nei, e ere ia i te mea faufaa ore. E haapiiraa te reira ia tatou, e faahotu te reira i to tatou mau aravihi mai te faaoroma'i, te faaroo, te

mana'o puai e te haehaa... E mea na roto i te oto e te mamae, te itoito, e te ati, e roaa ai ia tatou te ite o ta tatou i haere mai e titau i ô nei ».¹

Mai te reira atoa te parau a Elder Robert D. Hales :

« Na te mauuiui e faatupu i te haehaa e ti'a ai ia tatou ia feruri maite. E oaoa rahi to'u i te fariiraa i te reira iteraa...

« Ua haapii mai au e, te mauuiui tahuti nei e te faaoraraa o te tino i muri a'e i te hoê tapuraa teimaha, ua aifaito noa ia i te mauuiui pae varua e te faaoraraa o te varua i roto i te parau no te tatarahaparaa ».²

E rave rahi o to tatou mauuiui e ere ia no tatou te hape. Ua haatihia tatou i te mau ohipa mana'o-ore-hia, te mau mea e faaapiapi nei i to tatou mau hinaaro e aore râ, te mau mea e faainoino nei ia tatou, te ma'i e tae roa'tu i te pohe, e na te reira mau mea ho'i e haape'ape'a nei i to tatou oraraa tahuti nei. Taa ê noa'tu i te reira, e farerei paha tatou i te ati na roto i te ohipa i ravehia e te tahi atu mau taata.³ Te parau ra o Lehi i ni'a ia Iakoba

e, « ua pohe oe... i te oto rahi no te ohipa iino a to oe ra na tuaana ». ⁴ E tuhaa na mea e piti i roto i te faanahoraa no te oaoa a te Metua i te Ao ra. Te farerei paatoa nei tatou i te pato'iraa e na te reira e faaite mai ia tatou i te here o to tatou Metua e i to tatou hinaaro i te tauturu a te Faaora.

Aita te Faaora e hi'o mamu noa mai ia tatou. Ua ite papû oia i te mauuiui ta tatou e farerei nei.

« Ua faaoroma'i oia i te mauuiui o te taata atoa, oia ia, te mauuiui o te mau taata atoa, te mau tane atoa, e te mau vahine atoa, e te mau tamarii atoa ho'i » ⁵

« E teie nei, e faafatata noa'utu tatou i te terono o te aroha mau ra, ia arohahia mai tatou nei, e ia noaa te maitai eitururu mai ia tatou i te tau e au ai ra ». ⁶

I te tahi mau taime, i roto i te mauuiui rahi, e tupu mai te mana'o ui e, « Aita (anei) e raau i Gileada ; aita (anei) o reira e tahu'a ? » ⁷ Te faaite papû nei au e, oia, te vai ra te hoê tahu'a. Na te Taraehara a Iesu Mesia e faaora i teie mau ati e teie mau opuaraa o te tahuti nei.

Te vai ra te tahi atu huru mauuiui e o tatou *iho* ia te tumu. E vai te mauuiui pae varua i roto i te hohonuraa o to tatou aau e e ore roa e rave'a ia faaore, e tae roa i te haamauiui-rahi-hia i te « horiri faito ore » mai ta Alama i faaite mai. ⁸ No roto mai te reira i ta tatou ia mau ohipa ino e te tatarahapa ore. No teie atoa mauuiui, te vai ra te rave'a rahi e te maitai. No ô mai te reira i te Metua ra, na roto i te Tamaiti, e no tatou tata'itahi te reira o tei hinaaro e rave i te mau mea atoa i titauhia no te tatarahapa. I parau mai te Mesia e, « e ore anei outou e fariu mai ia'u i teie nei ... e e faaroo mai, ia faaorahia outou e au ra ? » ⁹

Te Mesia iho tei haapii mai e : « I tonono mai ta'u Metua ia'u ia faateiteihia vau i ni'a i te satauro ; e ia oti ta'u faateitei-raa-hia i ni'a i te satauro ra, ia ume mai au i te mau taata aota ra ia'u... no reira, i te au i te mana o te Metua, e ume au i te mau taata atoa ra ia'u ».

« I tonono mai ta'u Metua ia'u ia faateiteihia vau i ni'a i te satauro ; e ia oti ta'u faateitei-raa-hia i ni'a i te satauro ra, ia ume mai au i te mau taata aota ra ia'u... »

« No reira, i te au i te *mana* o te Metua, e ume au i te mau taata atoa ra ia'u ». ¹⁰

Penei a'e ta'na ohipa faufaa roa'e tei roto ia i te ohipa e tupu ra i roto ia tatou tata'itahi, te taata iho, no te faateitei, no te haamaitai, no te haapuui, no te paturu, no te arata'i e no te faaoreraa i ta tatou iho hara.

Mai ta Nephi i ite i roto i te orama, ua horo'a te Mesia i te tuhaa rahi o to'na oraraa i te tahuti nei no te haamaitai e no te faaora i te feia tei roohia i te mau huru ma'i atoa—to te tino, to te mana'o, e to te varua. « E ite atu ra vau i te mau taata ma'i, o tei pohe i tera ma'i i tera ma'i ... e ua faaite mai [te melahi] i teie mau mea atoa ia'u... E ua faaorahia'tura ratou i te mana o te Arenio a te Atua ». ¹¹

Ua tohu atoa o Alama e « e haere atu Oia ma te faaoroma'i i te mauuiui, e te ati, e te mau huru faahemaraa atoa ra ; e ... e rave oia i te mauuiui e te mau ma'i o ta'na mau taata ia'na iho... »

« Ia faaihia *to'na* ra aau i te aroha ... ia ite *oia* na roto i te tino i te rave'a e faaora'i i to'na mau taata i to ratou paruparuraa ra ». ¹²

I te hoê maororaa pô, tei te fare ma'i au i ni'a i te ro'i, i teie taime e taata ma'i au, e ere i te taote, ua tai'o vau i taua mau irava ra e rave rahi taime. « E mea nahea te rave-raa-hia ? No vai ? Eaha te titauhia no te farii i te reira ? E au anei mai te faaoreraa i te hara ? E titauhia anei ia tatou ia noaa to'na here e ta'na tauturu ia tatou ? »

A feruri maite noa ai au i te reira, ite a'e ra vau e, i roto i To'na oraraa tahuti nei, ua *ma'iti* te Mesia ia farii i te mauuiui e te ati ia ti'a ia'na ia haroaroa ia tatou. Penei a'e e ti'a atoa paha ia tatou ia farii i te fifi o te tahuti nei ia ti'a ia tatou ia haroaroa Ia'na e i ta tatou fâ mure ore. ¹³

Ua haapii mai te peresideni Henry B. Eyring e : « E tamahanahana te reira ia tatou a tia'i ai tatou ma te oto ia tae mai te tamarû a te Faaora, e ua ite Oia, na roto ia'na iho, e nahea ia faaora e ia tauturu ia tatou... E na te faaroo i roto i taua mana ra e horo'a ia tatou i te faaoroma'i a pure ai tatou e a rave ai i te ohipa e a tia'i ai i te tauturu. Ua ite Oia nahea ia tauturu ia tatou na roto noa i te heheuraa, tera râ, ua ma'iti *Oia ia haapii na roto i to'na iho iteraa* ». ¹⁴

Ua ite au « i te rima faaati o to'na here » i taua pô ra. ¹⁵ Ua rari to'u turua i te roimata o te aau mehara. I muri a'e, a tai'o ai au i roto i te buka a Mataio no ni'a i te oraraa tahuti nei o te Mesia, ua itehia ia'u te tahi atu mea : « I To'na haereraa mai, ua hopoi maira ratou ia'na ra e rave rahi ... e faaora ihora i te feia *atoa* i pohe i te ma'i ». ¹⁶ Ua faaora Oia i te feia *atoa* i haere mai Ia'na ra. Aore hoê i faaho'ihia.

Mai ta Elder Dallin H. Oaks i haapii mai : « Ua rau te huru no te mau haamaitairaa o te faaoraraa ta tatou e farii, e ua au te reira mau haamaitairaa i to tatou mau hinaaro tata'itahi, mai Ia'na i ite i te reira, e o tei here rahi ia tatou.

Guayaquil, Equateur

I te tahi taime e tinai te ‘faaoraraa’ i to tatou ma’i e aore râ, e haamama oia i ta tatou hopoi’a. Tera râ i te tahi taime e ‘faaorahia’ tatou na roto i to tatou fariiraa i te puai e aore râ, i te haroaroa e aore râ, te faaoroma’i, no te amo i te hopoi’a i tuuhia i ni’a ia tatou ». ¹⁷ E pahono Oia ia tatou mai Ta’na i na reira i te mau taata atoa. ¹⁸ E ora te mau varua atoa na roto i To’na mana. E marû te mau mauui atoa. I roto Ia’na e « noaa ho’i te ora i to [tatou] varua ». ¹⁹ Eita paha te huru o to tatou oraraa e tauioioi, to tatou râ mauui, to tatou pe’ape’a, to tatou ati e to tatou mata’u, e nehenehe te reira e horomihia i roto i To’na ra hau e i Ta’na raau faaora.

Ua ite au e, pinepine te tamarii i te farii ohie noa i te mauui e i te ati. E farii ratou i te reira ma te maniania ore e te haehaa e te marû. Ua ite to’u aau i te hoê varua nehenehe e te marû tei haati i teie mau tamarii-rii.

O Sherrie te hoê tamahine iti ahuru ma toru matahiti, tei tapuhia ahuru mamaha hora te maoro no te hoê potaa mariri aitaata i roto i to’na puo ivi. A haere marû noa ai oia i te araara mai i roto i te piha utuuturaa, na ô maira oia e : « Papa, tei ô nei o tatie Cherry, e ... tei ô nei atoa o papa ruau Norman ... e o mama ruau Brown. E papa, o vai tera e ti’a ra i piha’i iho ia oe?... E hoho’a roa o’na ia oe, e mea huru rahi rii noa a’e râ... Te na ô mai nei oia e, o Jymmy oia, to oe taea’e ». Ua pohe to’na tonton Jimmy i te 13 raa o to’na matahiti.

« Fatata hoê hora te maoro to Sherrie ... faaiteraa mai i te mau taata tei haere mai e farerei ia’na, e mau fetii ana’e no’na tei pohe a’e na. No to’na rohirohi, ua vare’a a’e ra oia i te taoto ».

I muri a’e ra ua parau oia i to’na metua tane e, « papa, pauroa te mau tamarii i roto i teie piha utuuturaa, e mau melahi ana’e to ratou tei haere mai e tauturu ia ratou ». ²⁰

Teie te te Faaora i parau ia tatou paatoa :

« Inaha, e mau tamarii-rii outou e aita e ti’a ia outou ia amo i te mau mea atoa i teie nei ; ia tupu â ho’i outou i te aroha e i te ite i te parau mau e ti’a’i.

« Eiaha e mata’u, e te mau tamarii-rii, no te mea na’u ho’i outou... »

« No reira tei rotopu ia vau ia outou na, e o vau nei â te tia’i mamoe maitai ». ²¹

Ta tatou titauroa rahi i te tahuti nei o te riroraa ia « ei taata mo’a na roto i te taraehara a te Mesia ». ²² I roto paha i te mauui ta outou e ta’u atoa e farerei nei e ite-maitai-hia ai te faito mau o teie faanahoraa. I roto i te fifi rahi, e nehenehe tatou ia riro mai te tamarii te huru i roto i to tatou aau, ia faahaehaa ia tatou iho, e « ia pure, ia ohipa e ia tia’i » ²³ ma te faaoroma’i ia faaorahia to tatou varua e to tatou tino. Mai ia Ioba, ia oti tatou i te haamaitaihia na roto i te mau tamataraa, e riro mai tatou « mai te auro te huru ». ²⁴

Te faaite papû nei au e, o Oia to tatou Faaora, to tatou Hoa, e to tatou Paruru, te Taote Rahi, te Faaora Rahi. Na roto ia’na e itehia ai ia tatou te hau e te tamahanahana i roto i to tatou mauui e ta tatou mau hara, mai te mea e, e haere mai tatou Ia’na ra ma te aau haehaa. To’na nei « maitai atire ia ». ²⁵ Na roto i te i’oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Orson F. Whitney, i roto Spencer W. Kimball, *Faith Precedes the Miracle* (1972), 98.
2. Robert D. Hales, « Healing Soul and Body », *Ensign*, Novema 1998, 14.
3. A hi’o Alama 31:31, 33.
4. 2 Nephi 2:1.
5. 2 Nephi 9:21.

6. Hebera 4:16. Ua haapii mai Paulo ia tatou ia hi’o i ni’a i te Faaora ei hoho’a no te arairaa i te mau « faaino a te feia rave hara ia [tatou], ia ore ho’i [tatou] ia toaruaru, ia ore ia taiâ to [tatou] aau » (Hebera 12:3).

7. Ieremia 8:22.

8. Alama 36:14.

9. 3 Nephi 9:13.

10. 3 Nephi 27:14–15 ; faahauhia te faatomaraa.

11. 1 Nephi 11:31.

12. Alama 7:11–12 ; faahauhia te faatomaraa.

13. A hi’o John Taylor, *The Mediation and Atonement* (1882), 97. Ua papa’i te peresideni Taylor i te hoê « fafauraa » o te ravehia i rotopu i te Metua e te Tamaiti i roto i te mau apooraa hou teie oraraa no te tupuraa o te faaoraraa o te taata na roto i te taraehara. Te mamae Ta’na i farii i roto i te oraraa nei, e apitihia ia i te mamae i roto i te ô e i ni’a i te satauro (a hi’o Mosia 3:5–8).

14. Henry B. Eyring, « Te Ati » *Liahona e Ensign*, Me 2009, 24 ; faahauhia te faatomaraa

15. Hi’o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 6:20.

16. Mataio 8:16–17 ; faahauhia te faatomaraa

17. Dallin H. Oaks, « He Heals the Heavy Laden », *Liahona e Ensign*, Novema 2006, 7–8.

18. Moromona 5:11.

19. Mataio 11:29.

20. A hi’o Michael R. Morris, « Sherrie’s Shield of Faith » *Ensign*, Tiunu 1995, 46.

21. Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 50:40–41, 44.

22. Mosia 3:19.

23. Henry B. Eyring, *Liahona e Ensign*, Me 2009, 24.

24. Ioba 23:10.

25. 2 Korinetia 12:9 ; a hi’o atoa Etera 12:26–27 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 18:31.

Na Elder Quentin L. Cook
No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

E mea Maere te mau Vahine Momoni !

Te rahiraa o te mea ta tatou e rave nei i roto i te Ekalesia e mea na roto ia i te taviniraa a te mau vahine.

Ua papa'i te taata papa'i aai o Wallace Stegner no ni'a i te tere e te haaputuputuraa o te mau momoni i te Afaa no Roto Miti. Aita oia i farii i ta tatou haapa'oraa e ua faahapahapa rahi oia ; area râ ua faahiahia oia i te haapa'o maitai e te itoitio o to tatou mau melo matamua, te mau vahine ihoa râ. Ua parau oia, « e mea maere ta ratou mau vahine ». ¹ Te faaite atoa nei au i taua mana'o i teie mahana. E mea maere mau iho â to tatou mau vahine momoni !

Ua tuu te Atua i roto i te mau vahine te mau maitai hanahana no te puai, te viivii-ore, te here e te hinaaro ia faatusia no te atuatu i Ta'na mau tamarii varua no te mau u'i i mua.

Te haapapū nei te hoē titorotororaa i te fenua Marite e « mea ti'aturi puai a'e te mau vahine no te mau faaroo atoa i te Atua », e te rahi nei ratou i te haere i te mau purerara i te mau tane. « E mea rahi a'e to ratou faaroo i roto i te mau mea atoa ». ²

Aita vau i maere i teie nei parau, ia feruri ana'e au i ni'a i te ohipa rahi a te mau utuafare e te mau vahine i roto i ta tatou haapa'oraa. E mea maramarama ta tatou haapiiraa ; e mau tamahine te mau vahine na to tatou Metua i

te Ao ra, tei here ia ratou. Ua aifaito te mau vahine faaipoipo i ta ratou mau tane faaipoipo. Te titau nei te faaipoiporaa i te hoē auhoarara i reira te mau vahine e te mau tane e haa amui ai no te pahono i te mau hinaaro o te utuafare. ³

Ua ite tatou e rave rahi mau titauraa ta te mau vahine, e tae noa'itu te mau vahine e tutava nei i te ora i te evanelia.

Te faufaa ai'a a te mau tuahine pionie

Te hoē tapa'o puai i roto i te orarara o to tatou mau tupuna o te faaroo ia o te mau tuahine. Na roto i to ratou natura hanahana tei te mau vahine te horo'araa e te hopoi'a rahi a'e no te utuafare e te mau tamarii e te atuaturaa i roto i te utuafare e i te tahi atu mau vahi. Ua riro te faaroo o te mau tuahine tei ineine i te faaru'e i to ratou mau fare no te haere na roto i te mau afaa no te hoē orarara ite-ore-hia ei ohipa faahiahia. Mai te mea e ti'a ia faahitihia to ratou tapa'o maitai hau atu i te faufaa o to ratou ia faaroo aueue ore i roto i te evanelia a te Fatu o Iesu Mesia tei faaho'ihia mai.

Ua riro te mau aamu itoitio no te mau mea ta teie mau vahine matamua

i faatusia e i rave a tere ai ratou na roto i te mau afaa ei hoē faufaa ai'a na te Ekalesia. Ua putapū vau i te aamu a Elizabeth Jackson ua pohe ho'i ta'na tane, Aaron, i muri a'e i te tereraa hopea na roto i te anavai Platte na muri i te Pūpū Pereoo Huti a Martin. Ua papa'i oia :

« Eita ia vau e tamata i te faaite i to'u mau mana'o i to'u riroraa ei vahine ivi e na tamarii e toru, i roto i taua mau huru orarara ra... Te ti'aturi nei au ... e e haamo'ahia ia ta'u mau mauui no te evanelia ei maitai no'u... Te ti'aturi nei au ... e e haamo'ahia ia ta'u mau mauui no te evanelia ei maitai no'u...

« Ua [ti'aoro] vau i te Fatu ... o Oia tei fafau ia riro ei tane faaipoipo na te vahine ivi, e te hoē metua tane na te otare. Ua ti'aoro vau Ia'na e ua haere mai Oia e tauturu ia'u ». ⁴

Ua parau o Elizabeth e ua papa'i oia i te aamu no te feia atoa tei faaruru i teie mau fifi ma te ti'aturi e hinaaro te mau huaa ia faaoroma'i i te mauui e ia faatusia i te mau mea atoa no te Basileia o te Atua. ⁵

E mea puai e e mea itoitio te mau vahine i roto i te Ekalesia i teie mahana.

Te ti'aturi nei au e te faaruru nei te mau vahine no te Ekalesia i teie mahana i taua titauraa ra e e mea puai e mea haapa'o atoa ratou. Te haamauuru nei te feia faatere autahu'araa no teie Ekalesia i te mau tuhaa atoa no te faatereraa i te taviniraa, te tusia, te itoitio e te horo'araa a te mau tuahine.

Te rahiraa o te mea ta tatou e rave nei i roto i te Ekalesia e mea na roto ia i te taviniraa a te mau vahine. I roto anei i te Ekalesia aore râ i te utuafare, e mea nehenehe ia hi'o i te autahu'araa e te Sotaiete Tauturu ia rave au maitai i te ohipa. Ua riro taua auaa ra mai te hoē pūpū upa tei faatanotano-maitai-hia e e faauruhia ho'i tatou paatoa e te pehe o te matara mai.

I to'u haereraa iho nei i te hoē amuiraa i te tīti no Mission Viejo California, ua putapū to'u aau i te aamu no ni'a i te 'oriraa na te feia apī no na tīti e maha hou te matahiti apī. I muri a'e i te 'oriraa ua itehia te hoē pute iti na te vahine aita e i'oa i rapae.

Te faaite nei au ia outou te tuhaa ta te tuahine Monica Sedgwick, te peresideni no te Feia Apî Tamahine i roto i te tîti no Laguna Niguel i papa'i : « Aita matou i hinaaro i te hi'o atu i roto ; e tauhaa ho'i na te hoê taata ! No reira ua iriti matou ma te haapa'o maitai e ua rave mai matou i te mea matamua i ni'a ma te ti'aturi e te vai ra te i'oa. Oia mau, e ere râ mai ta matou i mana'o—e buka *No te Puai o te Feia Apî*. Wow! Na teie i faaite ia matou o vai ra oia. I muri iho, ua rave mai matou i te tao'a i muri mai, te hoê buka iti. Na te reira paha e horo'a mai i te mau pahonora, e ere te mea ta matou i mana'o. Te api matamua o te hoê ia tabula no te mau papa'iraa mo'a auhia. E pae faahou â api i reira i papa'i-maitai-hia ai te mau papa'iraa mo'a e te mau mana'o ».

Ua hinaaro vitiviti te mau tuahine i te farerei i teie nei tamahine apî haapa'o maitai. Ua hi'o ratou i roto i te pute no te ite o vai te fatu. Ua tatara mai ratou te tahi monamona no te aho, te pua, te mono'i e te hoê pahere. Ua au vau i to ratou mau mana'o : « E, e mau mea maitai o te haere mai na roto mai i to'na vaha ; e mea mâ oia e e rima mârû to'na ; e te atuatu maitai nei oia ia'na iho ».

Ua tia'i ratou ma te anaanatae i te tao'a i muri iho. Ua matara mai te hoê pute moni hamani rimahia i te tahi afata pape inu, e te tahi moni i roto i te hoê pute huti. Ua tuo ratou, « Aah, e mea ite e e mea ineine oia ! » Ua riro ratou mai te mau tamarii-rii i te po'ipo'i noera. Ua rahi atu â to ratou maere i te mea ta ratou i tatara mai i muri iho—te hoê parau hamani no te hoê faraoa monamona Forêt Noire, e te hoê nota no te hamani i te hoê faraoa no te mahana fanauraa no te hoê hoa. Ua fatata ratou i te tuo, « E vahine ATUATU FARE ! Mana'o e te tavini maitai ». I muri iho, oia ia, i te pae hopea te tahi i'oa. Ua parau te feia faatere no te feia apî e ua haamaitai-rahi-hia ratou i te hi'oraa i te hoho'a hau o te hoê tamahine apî e ora ra i te evanelia ». ⁶

E hoho'a te reira no te hiaai o ta tatou mau feia apî tamahine ia apee i te mau ture o te Ekalesia. ⁷ E hoho'a

atoa no te feia faatere haapa'o, anaanatae, e te itoitio no te Feia Apî Tamahine na te ao taatoa nei. E mea faahiahia mau ratou !

E ohipa faufaa rahi ta te mau tuahine i roto i te Ekalesia, i roto i te oraraa utuafare, e e mau taata faufaa rahi i roto i te opuaraa a te Metua i te Ao ra. E rave rahi o teie nei mau hopoi'a o te ore e horo'a mai nei i te moni, e horo'a mai râ i te mauruuru e e auraa mure ore to ratou. Aita i maoro roa, ua anihia te hoê vahine aravihi e te au maitai i roto i te hoê tomite papa'i ve'a ia faaite mai i te hoê faataaraa no te ohipa a te mau vahine i roto i te Ekalesia. Ua faaitetia e aita te feia faatere i roto i ta tatou mau paroita e *aufauhia*. Ua tapû oia i te parau no te faaite e ua iti roa to'na anaanatae. Ua parau oia, « aita vau e ti'aturi nei e te hinaaro nei te mau vahine i te tahi atu â mau ohipa *aufau-ore-hia* ».

Ua faaite atu matou e te faanahoraa hau atu i te faufaa rahi i te fenua nei o te utuafare ia i reira ho'i « te mau metua tane e te mau metua vahine e [riro] ai... ei mau hoa aifaito ». ⁸ Aita roa te hoê i aufauhia, te mau haamaitairaa râ eita ia e noaa i te faahitihia. Ua parau matou ia'na no ni'a i te mau pûpû no te Sotaiete Tauturu, te Feia Apî Tamahine, e te Paraimere e arata'ihia nei e te mau peresideni vahine. Ua faaite matou e mai te haamataraa mai o to matou aamu ua pure toopiti te

mau tane e te mau vahine, ua himene, ua horo'a i te mau a'oraa, ua himene i roto i te pûpû himene, e tae noa'tu i roto i te pureraa oro'a, ta tatou ho'i pureraa hau atu i te mo'a.

Ua faaite mai te buka apî tuiroo ra *American Grace* i te parau no te mau vahine i roto i te mau haapa'oraa e rave rahi. Ua parauhia e e mea taa ê te mau vahine momoni i roto i to ratou mauruuru rahi i ta ratou ohipa i roto i te faatereraa a te Ekalesia. ⁹ E mea piri a'e te feia mo'a i te mau mahana hopea nei, te mau tane e te mau vahine i ta tatou faaroo hau atu i te tahi atu mau faaroo tei tuatapapahia. ¹⁰

Aita ta tatou mau vahine i riro i te mea maere no te mea ua noaa ia ratou i te ape i te mau fifi o te oraraa—no te tahi tumu ê ra. E mea maere ratou no te huru e faaruru ai ratou i te mau tamataraa o te oraraa. Noa'tu te mau titauraa e te mau tamataraa ta te oraraa e horo'a nei mai te faaipoiporaa aore râ te faaipoipo-ore-raa, te mau ma'itiraa a te mau tamarii, te ma'i, te nava'i ore o te mau rave'a, e te tahi atu mau fifi, ua faaea puai noa ratou ma te aueue ore e ma te tape'a i to ratou faaroo. Te tamau noa nei to tatou mau tuahine i roto i te taatoaraa o te Ekalesia « i te aupuru i te feia paruparu, i te faateitei mai i te rima tautau ra i ni'a, e i te faaetaeta i te mau turi avae paruparu ra ». ¹¹

Ua parau mai te hoê peresideni Sotaiete Tauturu o tei ite i taua huru

taviniraa, « noa'tu te rave ra ratou i te ohipa, te mana'o atoa nei ratou e, 'Ahani noa e nehenehe ia'u ia rave rahi atu â !' » Noa'tu e ere ratou i te mea maitai roa e te faaruru nei ho'i ratou paatoa i te mau fifi, ua faa'ihia râ to ratou mau oraraa i to ratou faaroo i te hoê Metua here i te Ao ra e i te haapa-pûraa no te tusia taraehara a te Faaora.

Te ti'araa o te mau tuahine i roto i te Ekalesia

I roto i na matahiti e toru i ma'iri a'e nei, ua imi te Peresideniraa Matamua e te Püpü no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo i te arata'iraa, te faaururaa, e te heheuraa a tau'a parau ai matou e te feia faatere no te autahu'araa e no te mau püpü tauturu e a ohipa ai matou i ni'a i te mau Buka Arata'i apî a te Ekalesia. Na roto i teie raveraa ua ite au i te mau mana'o maururu rahi no te ohipa faufaa rahi ta te mau tuahine, tei faaipoipo e te faaipoipo ore, i matau i te rave e o te rave nei i teie nei i roto i te utuafare e i roto i te Ekalesia.

E ti'a i te mau melo atoa no te Ekalesia a Iesu Mesia ia « rave i te ohipa i roto i Ta'na ra ô vine no te faoraraa i te mau varua o te taata nei ». ¹² « Te ohipa no te faoraraa te vai ra i roto te ohipa misionare a te melo, te tape'araa i te feia faafariuhia, te faaitoitoraa i te mau melo paruparu, te ohipa hiero e te aamu utuafare ... te haapiiraa i te evanelia », ¹³ e te aupururaa i te feia vêvê e tei roohia i te ati. ¹⁴ E faaterehia te reira na mua roa na roto i te apooraa paroita. ¹⁵

Ua opua-taa-ê-hia i roto i te mau buka arata'i apî e no ta ratou mau hopoi'a teiaha e ia opere te mau episekopo i te tahi atu â o ta ratou mau hopoi'a. E ti'a i te mau melo ia ite e ua faauehia te episekopo ia horo'a i te mana. E ti'a i te mau melo ia turu e ia paturu ia'na a pee ai oia i teie faauerua. Na te reira e faati'a i te episekopo ia horo'a rahi atu i te taima i te feia apî, te feia apî paari, e to'na iho utuafare. E horo'a ia oia i te tahi atu mau hopoi'a faufaa rahi i te feia faatere autahu'araa, te mau peresideni püpü e te mau tane e te mau tuahine tata'itahi. I roto i te Ekalesia e mea faatura-rahi-hia te ti'araa o te mau vahine i roto i te fare. ¹⁶ Ia farii ana'e te hoê

metua vahine i te hoê piiraa i roto i te Ekalesia o te titau rahi i to'na taima, e horo'ahia ia i te metua tane te hoê piiraa ha'ihia'i ia vai noa mai te aifaitoraa i roto i te oraraa o te utuafare.

E rave rahi mau matahiti i ma'iri a'e nei, ua haere atu vau i te hoê amuiraa tîti i Tonga. I te po'ipo'i sabati ua î roa na ana'iraa parahiraa e toru i mua o te fare pureraa i te mau tane mai te 26 e tae atu i te 35 matahiti te paari. Ua mana'o vau e e püpü himene na te mau tane. I te taima râ a faaterehia'i te mau ohipa no te tîti ua ti'a tata'itahi mai teie mau tane, e 63 ratou, i ni'a a tai'ohia'i to ratou mau i'oa e a turuhia'i ratou no te faatoro'araa i roto i te Autahu'araa a Melehizedeka. Ua oaoa e ua maere atoa vau.

I muri a'e i te pureraa ua ani au i te peresideni Mateaki, te peresideni tîti, nahea teie semeio i te tupuraa. Ua parau mai oia e i roto i te hoê apooraa tîti ua tuatapapahia te parau no te faaitoitoraa. Ua ani to'na peresideni Sotaiete Tauturu tîti, te tuahine Leinata Va'enuku e mea tano anei ia'na ia parau i te tahi mana'o. A paraparau mai ai oia ua haapapû te varua i te peresideni e te mea ta'na e parau ra e parau mau ia. Ua tatara oia e e rave rahi feia apî tane i roto i to ratou 20 e 30 matahiti i roto i ta ratou tîti tei ore i tavini i te hoê misioni. Ua parau oia e e rave rahi tei faoaoa ore i te mau episekopo e te feia faatere autahu'araa tei faaitoito puai ia ratou ia tavini i te hoê misioni e ua faairi ratou ia ratou i teie nei mai te mau melo faufaa ore no te Ekalesia. Ua parau oia e ua paari roa teie feia apî no te haere i te misioni. Ua faaite oia i to'na here e to'na pe'ape'a

no ratou. Ua tatara mai oia e te vai nei te taatoaraa o te mau oro'a faoraraa no ratou, e e ti'a ia haapuiahia te mau faatoro'araa autahu'araa e te mau oro'a no te hiero. Ua parau oia e noa'tu e aita te tahi o teie feia apî tane i faaipoipo-hia, te rahiraa râ o ratou ua faaipoipo-hia ia i te mau vahine maitai—e mea itoito te tahi, e mea paruparu te tahi, e ere te tahi i te melo.

I muri a'e i te tuatapaparaa hohonu i roto i te apooraa tîti, ua faaotihia e e haere atu te mau tane no te autahu'araa e te mau vahine no te Sotaiete Tauturu e farerei no te faaora i teie nei mau tane e ta ratou mau vahine faaipoipo, a horo'a ai te mau episekopo i to ratou taima rahi i te feia apî tane e tamahine i roto i te mau paroita. Ua haapuia te feia i roto i te faoraraa i te faaineineraa ia ratou no te autahu'araa, te faaipoiporaa mure ore, e te mau oro'a faaora no te hiero. I roto i na matahiti e piti i muri mai ua farii fatata te taatoaraa o na 63 tane tei paturuhia i te Autahu'araa a Melehizedeka i te amuiraa ta'u i haere atu i to ratou oro'a hiero e ua taatihia ta ratou mau vahine faaipoipo ia ratou. Ua riro teie aamu ei hoê noa o te hoho'a no te faufaa rahi o to tatou mau tuahine i roto i te ohipa faoraraa i roto i to tatou mau paroita e tîti, e nahea ratou e faaohie ai i te farii i te heheuraa, i roto ihoa ra i te mau apooraa a te Ekalesia. ¹⁷

Te ti'araa o te mau tuahine i roto i te utuafare

Te ite nei tatou e te vai nei te mau puai rahi i tuuhia no te aro i te mau vahine e te mau utuafare. Ua faaite mai te mau titorotororaa apî e te vai

Kyiv, Ukraine

nei te toparaa i roto i te haapa'oraa i te faaipoiporaa e te toparaa o te rahiraa o te feia paari e faaipoipo nei.¹⁸ No te tahi, te riro nei te faaipoiporaa e te utuafare ei « ma'itiraa eiaha râ ei parau tumu papû e faanahonaho nei i to tatou sotaiete ».¹⁹ Te faaruru nei te mau vahine i te mau ma'itiraa e rave rahi e e ti'a ia ratou ia feruri na roto i te pure te mau ma'itiraa ta ratou e rave e nahea te reira e haamaitai ai i te utuafare.

I to'u haereraa i Niu Terani i te matahiti i ma'iri a'e nei, ua tai'ou vau i roto i te ve'a no Auckland te parau no te mau vahine, e ere no ta tatou faaroo, o te fifi nei i teie nei mau tumu parau. Ua parau te hoê metua vahine e ua ite oia i to'na huru oraraa, e ta'na ma'itiraa no te haere anei e rave i te ohipa, aore râ i te faaea i te fare no ni'a ia i te hooraa mai i te hoê tapo'i tahua apî e te hoê â pereoo uira tei ore i hinaarohia e ana. Ua mana'o râ te tahi atu vahine e te enemi rahi roa'e no te hoê « oraraa utuafare oaoa e ere ia te ohipa aufauhia—o te afata teata ra ». Ua parau oia e mea rahi roa te taima no te mau utuafare no te mata'ita'i i te afata teata e e mea iti râ te taima no te utuafare.²⁰

E mau faaotiraa hohonu teie no te taata tata'itahi, te vai nei râ e piti parau haapiiraa e ti'a ia tatou ia haamana'o

noa. A tahi, eiaha roa te hoê vahine e mana'o e mea ti'a ia'na ia oto aore râ ia mana'o e mea faufaa ore ta'na ohipa no te mea te horo'a nei oia i ta'na mau tautooraa no te aupururaa e no te atuaturaa i te mau tamarii. Aita'utu e ohipa hau atu i te faufaa rahi i roto i te opuaraa a to tatou Metua i te Ao ra. Te piti, e ti'a ia tatou paatoa ia haapa'o maitai ia ore e haavâ aore râ ia mana'o e mea paruparu te mau tuahine mai te mea e faaoti ratou ia rave i te ohipa i rapae au i te utuafare. E mea varavara tatou i te taa, aore râ i te mauruuru roa i te huru oraraa o te mau taata. E ti'a i te mau tane e te mau vahine faaipoipo ia aparau amui na roto i te pure ma te ite e e haavâhia ratou i mua i te Atua no ta ratou mau faaotiraa.

O outou te mau tuahine itoito tei riro ei metua hoê, noa'utu eaha te mau tumu, te mauruuru rahi nei to matou aau no outou. Ua haamaramarama mai te mau peropheta « e ua ineine te mau rima e rave rahi no te tauturu ia outou. Aita te Atua e tau'a ore nei ia outou. Aita atoa te Ekalesia ».²¹ Te ti'a-turi nei au e e imi te feia mo'a i te mau mahana hopea i te mau rave'a atoa no te faatupu i roto i te vahi ohiparaa te hoê vahi o te farii e o te tauturu i te mau vahine e te mau tane i roto i ta ratou mau hopoi'a ei mau metua.

O outou te mau tuahine itoito e te haapa'o tei ore i faaipoipohia, ia ite mai outou e te here nei e te oaoa nei matou ia outou e te haapapû atu nei matou ia outou e eita roa outou e faaerehia i te haamaitiraa mure ore.

Ua papa'i te vahine pionie faahiahia, o Emily H. Woodmansee, i te parau no te himene « E Mau Tuahine Tatou no Ziona » Ua haapapû tano oia e « e tavini [te mau vahine] mai te mau melahi »²² Ua parauhia te reira « te pure ti'atu i to tatou Metua i te Ao ra, e 'e tao'a teie ta ... te mau tuahine ... e titau atu' ».²³

E te mau tuahine here e, te here nei e te faahiahia nei matou ia outou. Te mauruuru nei matou no ta outou taviniraa i roto i te basileia o te Fatu. E mea maere mau outou ! Te faaite nei au i to'u mauruuru taa ê i te mau vahine i roto i to'u nei oraraa. Te faaite papû nei au e e mea mau te Taraehara, te hananaha o te Faaora, e te Faaho'i-raa-hia mai Ta'na Ekalesia, i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Wallace Stegner, *The Gathering of Zion: The Story of the Mormon Trail* (1971), 13.
2. Robert D. Putnam and David E. Campbell, *American Grace: How Religion Divides and Unites Us*, (2010), 23.

3. A hi'o *Buka Arata'i 2 : Faatereraa a te Ekalesia* (2010), 1.3.1 ; a hi'o atoa Mose 5:1, 4, 12, 27.
4. I roto Andrew D. Olsen, *The Price We Paid: The Extraordinary Story of the Willie and Martin Handcart Pioneers* (2006), 445.
5. A hi'o « Leaves from the Life of Elizabeth Horrocks Jackson Kingsford », Utah State Historical Society, Manuscript A 719; i roto « Remembering the Rescue », *Ensign*, Atopa 1997, 47.
6. Ua amuihia e ua haapotohia no roto mai i te hoê imere na Monica Sedgwick, peresideni tîti Feia Apî Tamahine no te tîti Laguna Niguel Californie, e te hoê a'oraa i horo'ahia na Leslie Mortensen, peretiteni tîti Feia Apî Tamahine no te tîti no te Mission Viejo Californie.
7. I roto i te hoê irava te upoo parau « Why Do We Let Them Dress Like That ? » (*Ve'a Wall Street*, 19–20 no mati 2011, C3), mana'o no te hoê metua vahine Ati Iuta tei au i te faito ahu e te tano e tei ite i te hi'oraa maitai o te mau vahine momoni.
8. « Te Utuafare : E Poro'i i to te Ao nei », *Liahona*, Novema 2010, 49.
9. A hi'o Putnam and Campbell, *American Grace*, 244–45.
10. A hi'o Putnam and Campbell, *American Grace*, 504.
11. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 81:5 ; a hi'o atoa Mosia 4:26.
12. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 138:56.
13. *Buka Arata'i 2 : Faatereraa i te Ekalesia* (2010), api 22.
14. A hi'o *Buka Arata'i 2*, 6.1.
15. A hi'o *Buka Arata'i 2*, 4.5.
16. A hi'o Emily Matchar, « Why I Can't Stop Reading Mormon Housewife Blogs », salon.com/life/feature/2011/01/15/feminist_obsessed_with_mormon_blogs. Mai te faaitheia ei vahine e te ti'aturi ore tei ite i teie faatura e tei parau e ua au oia i tei tai'ohia no te mau aravihi o te mau vahine momoni i te fare
17. No roto mai i te mau aparauraa e te peresideni tîti no Nuku'alofa Tonga Ha'akame, Lehonitai Mateaki (o tei tavini i muri iho ei peresideni misioni no Papua New Guinea Port Moresby) e te peresideni tîti no te Sotaiete Tauturu, Leinata Va'enuku
18. A hi'o D'Vera Cohn e Richard Fry, « Women, Men, and the New Economics of Marriage », Pew Research Center, Social and Demographic Trends, pewsocialtrends.org. Ua topa rahi roa te rahiraa tamarii fanauhia i roto i te mau fenua e rave rahi. Ua piihia te reira te Tau To'eto'e no te Huiraaatira.
19. « A Troubling Marriage Trend », *Deseret News*, 22 no novema 2010, A14, faahitiraa no te hoê parau faaite i ni'a msnbc.com.
20. A hi'o Simon Collins, « Put Family before Moneymaking Is Message from Festival », *New Zealand Herald*, 1 no feppure 2010, A2.
21. Gordon B. Hinckley, « Women of the Church », *Ensign*, Novema 1996, 69 ; a hi'o atoa Spencer W. Kimball, « Our Sisters in the Church », *Ensign*, Novema 1979, 48–49.
22. « E Mau Tuahine Tatou no Ziona » *Te Mau Himene*, no. 193.
23. Karen Lynn Davidson, *Our Latter-Day Hymns: The Stories and the Messages*, rev. nene'iraa (2009), 338–39.

Na te peresideni Henry B. Eyring

Tauturu Matamua i roto i te Peresideniraa Matamua

Te mau Rave'a no te Rave i te Maitai

Tera râ, i roto i te faanahoraa tauturu a te Fatu i te feia nava'i ore te oraraa, i te mau taima atoa, e titauhia i te taata ia haamo'a ia ratou iho e i te mau mea i fatuhia e ratou, na te Atua e na Ta'na ohipa.

E au mau taea'e e au mau tuahine, te fâ no ta'u parau poro'i o te faatura ia e te faahanahana i te ohipa ta te Fatu i rave e e rave nei no te tavini i te feia veve e te nava'i ore i rotopu i Ta'na mau tamarii i ni'a i te fenua nei. Te here nei Oia i Ta'na mau tamarii nava'i ore e o ratou atoa te hinaaro nei i te tauturu. E ua haamau Oia i te mau rave'a no te haamaitai i te feia e hinaaro nei i te tauturu e i te feia e horo'a nei i te tauturu.

Te faaroo nei to tatou Metua i te Ao ra i te pure a Ta'na mau tamarii i te mau fenua atoa te ani nei i te maa no te amu, i te ahu no te tapoi i to ratou tino, e te hanahana e roaa ia ratou mai te mea e, e ora ratou ia ratou iho. Ua faaroo Oia i taua mau taparuraa ra mai te tau a tuu ai Oia i te tane e te vahine i ni'a i te fenua nei.

Ua ite outou i te reira mau hinaaro i te vahi ta outou e ora ra e na te ao atoa nei. E pinepine te putapû to outou aau i te aroha. Ia farerei ana'e outou i te hoê taata e rohi ra no te imi i te hoê ohipa, e ô mai te mana'o tauturu i roto ia outou. E tupu mai te reira

mana'o ia tomo ana'e outou i roto i te fare o te hoê vahine ivi e ia ite e, aita ta'na e maa. E tupu te reira mana'o ia ite ana'e outou i te mau hoho'a no te mau tamarii e parahi noa ra ma te ta'i i ropu i te mau apaapa paparari o to ratou fare tei ta'irihia e te hoê aueueraa fenua e aore râ, na te auahi.

No te mea ho'i e, te faaroo nei te Fatu i ta ratou ta'i e te ite mai nei Oia i to outou aroha rahi ia ratou, ua faanaho Oia mai mutaa ra i te mau rave'a no Ta'na mau pipi ia tauturu. Ua ani Oia i Ta'na mau tamarii ia horo'a i to ratou taima, i ta ratou mau rave'a, e ia ratou iho, no te amui atu Ia'na ra no te tavini ia vetahi ê.

I te tahi taima ua parauhia Ta'na rave'a no te tauturu « Haapa'o i te Ture no te Haamo'araa ». I te tahi atu anota uua parauhia ta'na rave'a « Te Haapa'oraa Tahoê ». I to tatou nei anotau uua parauhia te reira e, te « Faanahoraa Totauturu a te Ekalesia ».

Ua tau i te mau i'oa e te tahi mau arata'iraa o te tereraa ohipa, no te faaau ia i te mau hinaaro e i te mau huru o te oraraa o te taata. Tera râ, i roto i te

faanahoraa tauturu a te Fatu i te feia nava'i ore te oraraa, i te mau taime atoa, e titauchia i te taata ia haamo'a ia ratou iho e i te mau mea i fatuhia e ratou, na te Atua e no Ta'na ohipa.

Ua ani mai oia e ua faaue mai ia tatou ia rave i Ta'na ohipa no te amo i te feia nava'i ore. Ua rave tatou i te fafauraa ia rave i te reira i roto i te mau pape o te bapetizoraa e i roto i te mau hiero mo'a o te Atua. Te faaapî nei tatou i te fafauraa i te sabati a rave ai tatou i te oro'a mo'a.

Ta'u fâ i teie mahana o te faataa ia i te tahi mau rave'a Ta'na i horo'a mai ia tatou nei no te tauturu ia vetahi ê i roto i te nava'i ore. Aita ta'u e nehenehe e paraparau atu i te taatoaraa o te reira i roto i teie taime amuiraa to tatou. To'u hinaaro o te faaapî ia e o te haapuui i ta outou fafauraa ia rave i te ohipa.

Te vai ra hoê himene no ni'a i te aniraa a te Fatu ia tomo i roto i teie ohipa, e o ta'u i himene mai to'u tamariira mai â. Ia paaririi mai au, ua haamata vau i te haapa'o maitai a'e i te nota oaoa eiaha râ i te mau parau. Te pure nei au ia putapû to outou aau i to'na mau paraparau i teie mahana. Faaroo faahou ana'e tatou i te mau parau :

*Ua rave anei au i te ohipa maitai
i te ao nei i teie mahana ?*

*Ua tauturu anei au i te hoê taata
nava'i ore ?*

*Ua faaanaanatae anei au i tei oto ra
e ua faaoaoa anei i te hoê taata ?*

Mai te mea e, aita, ua pau ia vau.

*Ua mama a'e anei te hopoi'a a te
hoê taata i teie mahana*

No te mea ua hinaaro vau e horo'a ?

*Ua tauturu anei au i tei ma'i e tei
teimaha ?*

*Tei reira anei au a hinaaro ai ratou
i ta'u tauturu ?*

*No reira, a ti'a i ni'a, e a rave i te
tahi ohipa hau atu*

*I te moemoea noa i to outou fare
i ni'a ra.*

*E oaoa to roto i te ohipa maitai,
e pou pou rahi,*

*E haamaitairaa no te ohipa e no
te here.¹*

Te faatae tamau mai nei te Fatu i te mau piiraa faaara ia tatou paatoa. I te

tahi taime e riro ia mai te tahi mana'o aroha ta'ue no te tahi taata i roto i te fifi. E tupu paha te reira i roto i te hoê metua tane ia ite oia i te hoê tamarii ia topa i raro e ia pahure te turi. E tupu paha te reira i roto i te metua vahine ia faaroo ana'e oia i te ta'i riaria a ta'na tamarii i te pô. E tupu paha te mana'o aroha i roto i te hoê tamaiti e aore râ, i te hoê tamahine no te tahi taata te oto ra e aore râ, te ri'ari'a ra i te fare haapiiraa.

Ua tupu a'e nei te mana'o aroha i roto ia tatou paatoa no te tahi mau taata aita tatou i matau. Ei hi'oraa, i to outou faarooraa i te mau parau no ni'a i te mau are miti na ni'a i te moana patifita i muri a'e i te aueueraa fenua i te fenua Tapone, ua tupu te mana'onano'o i roto ia outou no te feia o te roohia i te reira ati.

E rave rahi tauatini outou tei putapû te aau i to outou faarooraa i te parau no te pape pu'e i Queensland, i Auteraria. Ua faaite te mau ve'a i te rahiraa o te taata i roohia i te reira ati. Tera râ, e rave rahi o outou o tei haape'ape'a no te ati o te mau taata. No te pahono i te piiraa faaara, 1.500 e aore râ, hau atu, rahiraa melo i Auteraria tei haere mai no te tauturu e no te tamahanahana.

Ua huri ratou i to ratou mana'o aroha i roto i te faaotiraa ia faaohipa i ta ratou mau fafauraa. Ua ite au i te

mau haamaitairaa tei tae mai i ni'a i te feia ati tei farii i te tauturu, e i ni'a i te taata tei horo'a i te reira mau tauturu.

E ite te mau metua maitai i roto i te mau fifi atoa o vetahi ê i te hoê rave'a no te faatae mai i te mau haamaitairaa i roto i te oraraa o ta ratou mau tamaiti e ta ratou mau tamahine. Aita i maoro a'e nei ua hopoi mai e toru na tamarii i te mau farii maa i mua i to matou opani fare. Ua ite to ratou na metua e, te hinaaro ra matou i te tauturu, e ua horo'a raua i te rave'a i ta raua mau tamarii ia tavini ia matou.

Ua haamaitai na metua i to matou utuafare na roto i ta raua tautururaa. Ua horo'a atoa raua i te mau haamaitairaa i ta raua mau mootua na roto i to raua faauerua i ta raua mau tamarii ia hopoi mai i te tauturu. Na te mata ataata o te mau tamarii i to ratou ho'iraa'utu, i haapapû mai ia'u e, e tupu mau te reira. E haapii raua i ta raua mau tamarii i te oaoa ta ratou e farii na roto i te taviniraa i te i'oa o te Fatu. Te haamana'o nei au i taua mana'o mauruuru ra i to'u tamariira, a hutihuti ai au i te aihere i ô te taata na roto i te aniraa a to'u papa. I te mau taime atoa e anihia mai ia'u ia horo'a, e haamana'o vau e e ti'aturi au i te himene ra, « Auê te oaoa e ».²

Ua ite au e, ua papa'ihia taua mau parau ra no te faaite i te oaoa e roaa mai na roto i te haamoriraa i te Fatu

i te sabati. Tera râ, teie mau tamarii i mua i to matou opani, ua ite atoa ratou i te hoê ahiahi i roto i te hepetoma, i te oaoa no te raveraa i te ohipa a te Fatu. E ua ite to ratou na metua i te taime e rave ai i te ohipa maitai e haaparare ai i te oaoa i ni'a i te mau u'i e rave rahi.

Na te faanahoraa a te Fatu no te aupuru i te feia nava'i ore, e horo'a mai i te tahi atu rave'a i te mau metua no te haamaitai i ta ratou mau tamarii. Ua ite au i te reira i roto i te hoê fare purerara i te hoê sabati. Ua horo'a te hoê tamarii-rii i te hoê vehi rata ô i te episekopo ra a tomo mai ai oia i roto i te fare purerara na mua a'e i te purerara oro'a.

Ua matau vau i te reira utuafare e i te reira tamaiti. Ua ite te utuafare e, te vai ra te tahi taata i roto i te paroita aita oia e nava'i maitai i roto i to'na oraraa. Ua parau te metua tane i te tahi parau i ni'a i ta'na tamaiti, a tuu ai oia i te tahi ô haapaeraa maa, hau atu i tei matarohia, i roto i te vehi rata. « Ua haapae tatou i te maa i teie mahana e ua pure tatou no te feia nava'i ore. Haere a

horo'a i teie vehi rata i te episekopo ra na tatou. Ua ite au e, e horo'a oia i te reira no te tauturu i te feia tei rahi atu te hinaaro i to tatou ».

E haamana'o teie tamaiti i teie mahana ma te aau oaoa, eiaha râ te mauui po'ia i taua sabati ra. Na roto noa i to'na huru ataata e ta'na huru tape'a-maitai-raa i te vehi rata, ua taa ia'u e, ua ite oia i te ti'aturi rahi o to'na metua tane ia hopoi i te ô a te utuafare na te feia veve. E haamana'o oia i te reira mahana a diakono ai oia, e penei a'e, amuri noa'tu.

Ua ite atoa vau i te reira oaoa i ni'a i te mata o te mau taata tei tauturu i te taata i te i'oa o te Fatu i Idaho tau matahiti i ma'iri a'e nei. I te 5 no tiunu 1976, ua parari te haapahuraa pape no Teton. Ahuru ma hoê taata tei pohe. E rave rahi tauatini tei faaru'e i to ratou nohoraa tau hora noa i muri a'e. Ua nina-roa-hia te tahi mau fare. E hau i te hanere fare tei faaea-faa-hou-hia na roto i te itoitoe e te mau rave'a a te tahi mau taata o ta te mau fatu i ore i ti'a e rave.

Outou tei faaroo i teie ati rahi ua tupu te aroha i roto ia outou e ua puta mai i roto ia outou te ti'aororaa ia haere e rave i te maitai. Te mau taata tapiri mai, te mau episekopo, te mau peresidenei Sotaiete Tauturu, te mau ti'a faatere pūpū autahu'araa, te mau taea'e hahaere utuafare, pauroa teie mau taata i te faru'eraa i to ratou fare e ta ratou ohipa no te haere e tamâ i te mau fare o vetahi ê tei tomohia i te pape.

Te vai ra te tahi tane e ta'na vahine tei ho'i mai na Rexburg i muri a'e i te hoê tau faafaaceraa, i muri a'e i te vai pu'e. Aita raua i haere e hi'o i to raua iho fare. Ua haere râ raua e imi i to raua episekopo no te ani i te vahi e ti'a ia raua ia tauturu. Ua tonono te episekopo ia raua i roto i te hoê utuafare e fifi ra.

I muri a'e i te tahi tau mahana, ua haere raua e hi'o e, teihea roa to raua fare. Ua reva to raua fare, ua painu i te vai pu'e. Ua ho'i mai raua i te episekopo ra e ua ani atu e, « i teie nei, eaha ta oe e hinaaro ia rave maua ? »

Noa'tu te vahi ta outou e parahi ra, ua ite a'e nei outou i taua huru semeio o te aroha i te huriraa ei ohipa tauturu horo'a noa. E ere paha i roto i te hoê ati rahi o te natura. Ua ite au i te reira i roto i te hoê pūpū autahu'araa, a ti'a mai ai te hoê taea'e no te autahu'araa i ni'a no te faaite mai i te mau hinaaro o te hoê tane e aore râ, o te hoê vahine o te imi ra i te ohipa no te tauturu ia'na iho e i to'na utuafare. Ua ti'a ia'u ia ite i te aau aroha i roto i te piha, tera râ, ua faaite mai te tahi pae i te i'oa o te mau taata e nehenehe e faaohipa i te taata e imi ra i te ohipa.

Te ohipa e tupu nei i roto i te pūpū autahu'araa e te ohipa i tupu i roto i te mau fare i tomohia e te vai pu'e i Idaho, e faaiterara te reira no te huru ta te Fatu tautururaa i te mau taata nava'i ore ia ora faahou ratou ia ratou iho. Te tupu nei te aau aroha i roto ia tatou, e ua ite tatou e nahea ia faaohipa i te faanahoraa a te Fatu no te tauturu.

Te faahanahana nei tatou i teie matahiti i te 75raa o te matahiti o te faati'a-raa-hia te faanahoraa totauturu a te Ekalesia. Ua haamata te reira no te pahono i te mau hinaaro o te mau taata tei ere i ta ratou ohipa, i ta ratou mau fare faapu, e to ratou atoa mau

fare i muri a'e i te mea tei parauhia e, « Te Toparaa Rahi » o te oraraa i te pae faarava'iraa faufaa.

Te tupu faahou nei â, i teie mahana, te mau fifi i te pae o te oraraa o te mau tamarii a te Metua i te Ao ra, mai tei tupu na i mutaa ihora, e mai te tupu i te mau tau atoa. E ere te mau ture i niuhia ai te Faanahoraa Totauturu a te Ekalesia i te mau ture no te hoê noa taime e aore râ, no te hoê noa iho fenua. E mau ture râ no te mau tau atoa e no te mau vahia atoa.

E mau ture no te pae varua te reira e te mure ore. No reira, mai te mea e, e haroaroa maitai tatou i te reira, e e haamau ho'i i te reira i roto i te pãpã o to tatou aau, na te reira e tauturu ia tatou ia hi'o e ia imi i te rave'a ia tauturu i te mau huru taime atoa e i te mau huru vahia atoa ta te Fatu e ani mai ia tatou.

Teie te tahi mau ture tei arata'i ia'u, a hinaaro ai au e tauturu mai te au i te faanahoraa a te Fatu, e a tauturuhia ai au na vetahi ê.

A tahi, e rahi a'e te oaoa e te faatura o te taata ia rava'i ana'e ratou e to ratou utuafare ia ratou iho, e ia haere ana'e ratou e aupuru ia vetahi ê. E mauruuru rahi to'u i te mau taata tei tauturu mai ia'u ia pahono i to'u mau hinaaro. E mauruuru rahi atu to'u i te mau matahiti e rave rahi i te feia tei tauturu mai ia'u ia rava'i au ia'u iho. E e mauruuru rahi a'e to'u i te mau taata tei faaite mai ia'u e nahea ia faaohipa i te tahi mau mea hau ta'u no te tauturu ia vetahi ê.

Ua haapii mai au e, te rave'a e toe ai te faufaa, o te haamau'araa ia i raro mai i ta'u e apî mai. Na roto i taua faufaa hau ra, ua ti'a ia'u ia faaite na roto i te mau iteraa oaoa e, e mea maitai a'e hoa te horo'a i te farii. Te hoê tumu o te reira no te mea ia e, ia horo'a ana'e tatou i te tauturu ia au i te faanahoraa a te Fatu, e haamaitai Oia ia tatou.

Teie te parau a te peresideni Marion G. Romney no ni'a i te ohipa totauturu, « I roto i teie ohipa, noa'utu eaha te rahi ta oe horo'a, eita oe e veve ». E i muri iho ua faahiti oia i te parau a to'na peresideni misioni, o Melvin J. Ballard, i te na-ô-raa e : « Noa'utu e paa faraoa noa ta te taata e horo'a na te Fatu, e horo'a mai hoa te

Fatu i te faraoa maitai na'na ».³

Ua ite au i roto i to'u oraraa e, e parau mau te reira. Mai te mea e, e aau horo'a maitai to'u i ni'a i te mau tamarii nava'i ore a te Metua i te Ao ra, e horo'a maitai atoa mai Oia i ta'u.

Te piti o te ture o te evanelia tei riro ei arata'i no'u i roto i te ohipa totauturu, o te mana ia e te haamaitairaa o te hoêraa. Ia amui ana'e tatou i to tatou mau rima no te tavini i te feia i roto i te ati, e tahoê te Fatu i to tatou mau aau. Teie ta te peresideni J. Ruben Clark, Jr. i parau no ni'a i te reira : « Na te horo'araa... i faatupu... i te hoê mana'o no te autaea'eraa a rave amui ai te mau tane i te mau toro'a huru rau e i te ohipa i roto i te hoê aua totauturu, e aore râ i roto i te tahi atu tabula ».⁴

E parau mau te tupu-rahi-raa o taua aau autaea'eraa ra no te taata e farii e no te taata atoa e horo'a. Tae roa mai i teie mahana, te vai noa nei â te taamura a i rotopu ia'u e te hoê taata o maua i te operaa i te vari i roto i to'na fare tei tomohia i te pape i Rexburg. E ua rahi atu to'na tura i te mea e, ua imi oia i te mau rave'a atoa no te tauturu ia'na iho e i to'na utuafare. Ahiri maua i rave hoêhoê noa, ua ere ia maua toopiti atoa i te hoê haamaitairaa varua.

Na teie ture e arata'i ia tatou i ni'a i te toru o te ture ohipa i roto i te ohipa totauturu : A faaô i to outou utuafare i roto i te ohipa e o outou, ia ti'a ho'i ia ratou ia haapii i te aupuru te tahi i te tahi mai ta ratou e aupuru ia vetahi ê ra. Ia rave ta outou mau tamaiti e ta outou mau tamahine i te ohipa e o outou no te tavini ia vetahi ê i roto i te fifi, e riro ia ei ohipa ohie no ratou ia tauturu te tahi e te tahi ia roohia ratou i te fifi.

Ua haapii mai au i te maha o te ture faufaa rahi o te ohipa Totauturu a te Ekalesia, i te taime i episekopo ai au. Ua tupu te reira na roto i to'u haapa'oraa i te faaueraa o te papa'iraa mo'a ia imi i te feia veve. E hopoi'a na te episekopo ia imi e ia horo'a i te tauturu i te feia e titau ra i te tauturu, i muri a'e i te mau mea atoa e ti'a ia ratou e to ratou utuafare ia rave. Ua itehia ia'u e, e tono mai te Fatu i te Varua Maitai no te faatupu i te parau ra « e imi, e itea ia ia outou »⁵ i roto i te ohipa ututuraa i te feia veve, mai te huru atoa

i te imiraa i te parau mau. Ua haapii atoa mai râ vau i te amui mai i te peresideni o te Sotaiete Tauturu i roto i te imiraa. E nehenehe oia e farii i te heheuraa na mua'e ia matou.

E titau te tahi pae o outou i te reira faaururaa i te mau ava'e i muri nei. No te faahanahana i te 75raa o te matahiti o te Faanahoraa Totauturu a te Ekalesia, e anihia i te mau melo ia amui atu i roto i te hoê mahana taviniraa. E imi te mau ti'a faatere e te mau melo i te heheuraa i te taime a faaineine ai ratou i te mau opuaraa ohipa.

E horo'a'utu vau e toru mana'o tauturu no te faaineine i ta outou opuaraa ohipa.

A tahi, a faaineine ia outou i te pae varua. I roto ana'e i te aau i tamaruhia e te Taraehara o te Faaora e ite maramarama ai outou e, te opuaraa o te ohipa totauturu o te haamaitai ia i te oraraa i te pae varua e i te pae tino nei o te mau tamarii a te Metua i te Ao ra.

Te piti o to'u mana'o tauturu o te ma'itiraa ia i te mau taata e hinaaro to ratou i te haaputapû i te aau o te feia e horo'a i te taviniraa. Te mau taata ta outou e tavini, e ite ratou i to outou here. E rahi a'e ta te here oaoa e faatupu mai i roto ia ratou, mai ta te hi-mene i fafau mai, i ta te pahonora a i to ratou mau hinaaro tino e horo'a mai.

To'u mana'o tauturu hopea o te faanahonahoraa ia no te faaohipa i te mana o te mau taatiraa o te mau utuafare, o te mau pûpû, o te mau pûpû tauturu e te mau taata ta outou i matau i roto i to outou oire. Na te mana'o tahoê e faarahi i te mau mea maitai o te taviniraa ta outou i horo'a. E te reira mau mana'o tahoê i roto i te utuafare, i roto i te Ekalesia, e i roto i te oire, e tupu ia i te rahi e e riro mai ei faufaa ai'a maoro i muri a'e i te faaotiraa i te ohipa.

Teie te taime no te parau atu ia outou i to'u mauruuru rahi ia outou. Na roto i te taviniraa here ta outou i horo'a i te i'oa o te Fatu, te mau taata ta outou i tauturu, ua horo'a mai ratou ia'u nei i te haamauruururaa, a farerei ai au ia ratou.

Ua itehia ia outou te rave'a no te faateitei a'e ia ratou a tauturu ai outou ia au i te raveraa a te Fatu. Outou e te mau pîpî haehaa a te Faaora, mai ia

outou ua horo'a outou i te taviniraa ia vetahi ê, e i te mau taata ta outou i tauturu, ua horo'a mai ia ratou ia'u nei i to ratou mauruuru rahi.

Te farii atoa nei au i te reira mana'o mauruuru na roto mai i te mau taata tei rave i te ohipa e o outou. Te haamana'o nei au i te hoê taime, a ti'a ai au i piha'i iho i te peresideni Ezra Taft Benson. Te paraparau ra maua i te parau no te taviniraa i roto i te Ekalesia. Ua maere au i to'na anaanatae rahi a parau ai oia, ma te faaha'uti i to'na rima, « Mea au roa na'u teie ohipa, e e ohipa ! »

I te i'oa o te Fatu, te faatae atu nei au i te mauruuru no ta outou ohipa taviniraa i te mau tamarii a to tatou Metua i te Ao ra. Ua ite Oia ia outou e te ite nei Oia i ta outou tautooraa, to outou itoito, e te faatusiaraa. Te pure nei au ia horo'a mai oia ia outou i te haamaitairaa o te iteraa i te hotu o ta outou ohipa i roto i te oaoa o te mau taata ta outou i tauturu i te i'oa o te Fatu.

Ua ite au e, te ora nei te Atua Metua e te faaroo mai nei Oia i ta tatou mau pure. Ua ite au e, o Iesu te Mesia. E nehenehe tatou e te feia ta tatou e tavinini nei, ia tamâhia e ia haapuaihia na roto i te taviniraa Ia'na e te haapa'oraa i Ta'na mau faaueraa. E nehenehe outou e ite mai ia'u i ite e, na roto i te mana o te Varua Maitai, i riro ai o Iosepha Semita ei peropheta na te Atua no te faaho'i faahou mai i te parau mau e i te Ekalesia ora, oia ho'i teie ia. Te faaite papû nei au e te peresideni Thomas S. Monson o te peropheta ora ia na te Atua. Ua riro oia ei hi'oraa rahi no te mea ta te Fatu i rave : haere a rave i te maitai. Te pure nei au e ia nehenehe ia tatou ia rave i te mau rave'a no « i te faateitei mai i te rima tautau ra i ni'a, e i te faaetaeta i te mau turi avae paruru ra ».⁶ Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. « Have I Done Any Good ? » *Hymns*, no. 223.
2. « Sweet Is the Work », *Hymns*, no. 147.
3. Marion G. Romney, « Welfare Services: The Savior's Program », *Ensign*, Novema 1980, 93
4. J. Reuben Clark Jr., i roto i te Conference Report, Atopa 1943, 13.
5. A hi'o Mataio 7:7-8 ; Luka 11:9-10 ; 3 Nephi 14:7-8.
6. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 81:5.

Hohorahia mai e te Peresideni Dieter F. Uchtdorf
Tauturu Piti i roto i te Peresideniraa Matamua

Te Patururaa i te Feia Faatere o te Ekalesia

Te anihia nei ia tatou ia paturu ia Thomas Spencer Monson ei peropheta, ei hi'o, e ei heheu parau e ei Peresideni no te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei ; Henry Bennion Eyring ei Tauturu Hoê i roto i te Peresideniraa Matamua ; e Dieter Friedrich Uchtdorf ei Tauturu Piti i roto i te Peresideniraa Matamua.

Te feie e farii nei, ia faaite mai te reira.

Te feia e pato'i, mai te mea te vai ra ia faaite mai te reira.

Te anihia nei ia tatou ia paturu ia Boyd Kenneth Packer ei Peresideni no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo, e te mau melo o teie pūpū i muri nei : Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, e Neil L. Andersen.

Te feia e farii nei, ia faaite mai te reira.

Te feia e pato'i nei ia faaite atoa mai.

Te anihia nei ia tatou ia paturu te mau Tauturu i roto i te Peresideniraa Matamua e na Ahuru Ma Piti Aposetolo ei mau peropheta, ei mau hi'o e e mau heheu parau.

Te feia e farii nei, ia faaite mai te reira.

O te pato'i nei, mai te mea te vai ra, ia na reira atoa.

Te anihia nei ia haamauuru tatou i teie mau Hitu Ahuru Area i muri nei e mana te reira i te 1 no Me 2011 : José L. Alonso, Nelson L. Altamirano, John S. Anderson, Ian S. Ardern, Sergio E. Avila, David R. Brown, D. Fraser Bullock, Donald J. Butler, Vladimiro J. Campero, Daniel M. Cañoles, Carl B. Cook, I. Poloski Cordon, J. Devn Cornish, Federico F. Costales, LeGrand R. Curtis Jr., Heber O. Diaz, Andrew M. Ford, Julio G. Gaviola, Manuel Gonzalez, Daniel M. Jones, Donald J. Keyes, Domingos S. Linhares, B. Renato Maldonado, Raymundo Morales, J. Michel Paya, Stephen D. Posey, Juan M. Rodriguez, Gerardo L. Rubio, Jay L. Sitterud, Dirk Smibert, Eivind Sterri, Ysrael A. Tolentino, W. Christopher Waddell, e Gary W. Walker.

Te feia e hinaaro e amui mai ia matou no te faaite i te mauruuru rahi no ta raua ohipa maitai, ia faaite mai te reira.

Te anihia nei ia tatou ia paturu ei mau melo apî no te Pūpū Matamua o te Hitu Ahuru Don R. Clarke, José L. Alonso, Ian S. Ardern, Carl B. Cook,

LeGrand R. Curtis Jr., W. Christopher Waddell, e Kazuhiko Yamashita ; e ei melo apî no te Pūpū Piti o te Hitu Ahuru Randall K. Bennett, J. Devn Cornish, O. Vincent Haleck, e Larry Y. Wilson.

Te feia e farii nei, ia faaite mai te reira.

Te feia e pato'i nei, ia na reira atoa mai.

Te anihia nei ia tatou ia paturu i teie mau taea'e i muri nei ei Hitu

Ahuru Area apî : Kent J. Allen, Stephen B. Allen, Winsor Balderrama, R. Randall Bluth, Hans T. Boom, Patrick M. Boutoille, Marcelo F. Chappe, Eleazer S. Collado, Jeffrey D. Cummings, Nicolas L. Di Giovanni, Jorge S. Dominguez, Gary B. Doxey, David G. Fernandes, Hernán D. Ferreira, Ricardo P. Giménez, Allen D. Haynie, Douglas F. Higham, Robert W. Hymas, Lester F. Johnson, Matti T. Jouttenus, Chang Ho Kim, Alfred

Kyungu, Remegio E. Meim Jr., Ismael Mendoza, Cesar A. Morales, Rulon D. Munns, Ramon C. Nobleza, Abenir V. Pajaro, Gary B. Porter, José L. Reina, Esteban G. Resek, George F. Rhodes Jr., Lynn L. Summerhays, Craig B. Terry, David J. Thomson, Ernesto R. Toris, Arnulfo Valenzuela, Ricardo Valladares, Fabian I. Vallejo, Emer Villalobos, e Terry L. Wade.

Te feia atoa e farii nei ia na reira mai

Te pato'i nei.

Te anihia nei ia tatou ia paturu i te tahi atu Hui Mana Faatere Rahi, te mau Hitu Ahuru Area, e te mau peresideniraa rahi o te mau pūpū tauturu tei piihia i teie taime.

Te feia e farii nei, ia faaite mai te reira.

Te feia e pato'i nei ia faaite mai te reira.

Peresideni Monson, ia'u ia hi'o, ua ti'a te patururaa i roto i te Pū Amuiraa no te mau aniraa i ravehia.

Mauruuru , e te mau taea'e e te mau tuahine no ta outou patururaa, e to outou faaroo tamau, to outou itoito e ta outou mau pure. ■

Parau Faaita na te Aupūpū Hi'opo'a a te Ekalesia, 2010

Vauvauhia e Robert W. Cantwell

Ti'a Faatere Rahi, Aupūpū Hi'opo'a a te Ekalesia.

I te Peresideniraa Matamua no te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei

Mai tei faauehia mai na roto i te heheuraa i roto i te Tuhaa 120 o Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau, na te Apooraa Tiaau i te Tuhaa ahuru e haamana i te haamau'araa i te faufaa moni a te Ekalesia. Te ti'a nei i roto i teie apooraa, te Peresideniraa Matamua, te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo, e te Episekoporaa Faatere Rahi. Na teie

apooraa e haamana i te mau tapura haamau'araa a te mau aupūpū o te Ekalesia, te mau tereraa ohipa e te mau moni e horo'ahia i te mau ti'a-hapa o te Ekalesia. E haamau'a te mau aupūpū o te Ekalesia i te moni ia au i te tapura haamau'araa i fariihia e ia au ato i te mau ture e te mau arata'iraa a te Ekalesia.

Ua horo'ahia i te Aupūpū Hi'opo'a

a te Ekalesia ra te ti'araa no te tomo i roto i te mau parau atoa e te mau faanahoraa atoa e titauhia no te faito i te ti'araa o te mau hi'opo'araa o te mau parau peeraa o te mau moni, te mau haamau'araa, e te paruru-maite-raa i te mau faufaa. E mea ti'amā te Aupūpū Hi'opo'a a te Ekalesia i mua i te taatoaraa o te mau aupūpū a te Ekalesia e i mua i te mau tereraa ohipa, e to'na mau rave ohipa, e mau ti'a matutu tivira haamanahia ia, e mau ti'a hi'opo'a haamanahia, e mau ti'a hi'opo'a faanahoraa haamaramaramaa haamanahia, e te tahi atu feia toro'a papū.

Ia au i te mau hi'opo'araa i ravehia, te feruri nei te Aupūpū Hi'opo'a a te Ekalesia e, ua tapa'o e ua faatere-maitaia te mau moni i fariihia, te mau haamau'araa i ravehia, e te mau faufaa a te Ekalesia no te matahiti 2010, mai te au i te mau ture matuturaa faufaa, mai te au i te mau tapura haamau'araa i haamanahia, e mai te au i te mau ture e te mau arata'iraa a te Ekalesia.

Faataehia'tu ma te faatura, Aupūpū Hi'opo'a a te Ekalesia.
Robert W. Cantwell
Ti'a Faatere Rahi ■

Parau Faaite Rahiraa Melo, 2010

Vauvauhia mai e Brook P. Hales

Papa'i parau no te Peresideniraa Matamua

Ua hamani te Peresideniraa Matamua i teie parau faaite rahiraa melo o te Ekalesia no te matahiti 2010. I te 31 no titema 2010 e vai ra : 2.896 tīti, 340 misioni, 614 mataeinaa, e 28.660 paroita e amaa.

Rahiraa melo o te Ekalesia i te hopea o te matahiti 2010 e 14.131.467.

E vai ra 120.528 tamarii apî i tabulahia i roto i te Ekalesia e 272.814 taata faafariu tei bapetizohia i te matahiti 2010.

Te numera o te mau misionare rave

tamau e tavini ra i te hopea matahiti e 52.225 ia.

Te numera o te mau misionare tavini i roto ite ekalesia e tavini ra e 20.813 ia, e e rave rahi o ratou o te faaea noa i te fare, e o tei piihia no te rave i te mau ohipa huru rau a te Ekalesia.

E maha hiero tei haamo'ahia i roto i te matahiti : te hiero no Vancouver British Columbia, Canada ; te hiero no Gila Valley Arizona i te mau Hau Amui no Marite ; te hiero no Cebu City, Philipino, e te hiero no Kyiv, Ukraine.

Ua haamo'a-faahou-hia te hiero Laie Hawaii i te Mau Hau Amui no Marite i te matahiti 2010.

Te rahiraa hiero e ohipa ra na te ao atoa nei, e 134 ia.

Te mau Hui Mana Faatere Rahi tahito e te tahi atu tei pohe mai te Amuiraa Rahi o te ava'e eperera i ma'iri

Elder W. Grant Bangerter, Adney Y. Komatsu, Hans B. Ringger, LeGrand R. Curtis, Richard P. Lindsay, Donald L. Staheli, e o Richard B Wirthlin. e mau melo tahito no te mau Pūpū Hitu Ahuru ; Barbara B. Smith, Peresideni Rahi tahito no te Sotaiete Tauturu ; Ruth H. Funk, Peresideni Rahi tahito no te Feia Apî Tamahine ; Norma Jane B. Smith, tauturu tahito i roto i te Peresideniraa Rahi no te Feia Apî Tamahine ; Helen Fyans, e vahine ivi na Elder J. Thomas Fyans, te hoê Hui Mana Faatere Rahi i faatuhahia ; Arnold D. Friberg, taata papa'i hoho'a ; e J. Elliot Cameron, ti'a faatere no te Faanahoraa Haapiiraa a te Ekalesia. ■

Na te Peresideni Boyd K. Packer

Peresideni no te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Arata'ihia e te Varua Mo'a

E nehenehe ia tatou tata'itahi ia arata'ihia e te varua no te heheuraa e te horo'araa a te Varua Maitai.

E 400 matahiti teie nei mai te taime a nene'ihia'i te Bibilia a te Arii Iakobo tei iritihia na roto i te faaohiparaa i te rahiraa o te ohipa a William Tyndale, ta'u e faa'iro nei ei aito rahi.

Aita te feia faatere no te ekalesia i hinaaro ia nene'ihia te Bibilia na roto i te reo Peretane tumu. Ua tiahi ratou ia Tyndale i te mau vahi atoa. Ua parau atu oia ia ratou, « mai te mea e ti'a i te Atua ia faaherehere i to'u oraraa, eita ia e maoro roa e faati'a mai au i te hoê tamaiti o te faatere i te arote e e ite rahi a'e to'na i te papa'iraa mo'a i to outou. »¹

Ua haavarehia e ua tape'ahia o Tyndale i roto i te hoê fare auri pouri e te to'eto'e i te oire no Bruxelles hau atu i te hoê matahiti. Ua mutumutu roa to'na ahu. Ua taparu oia i te feia tei haru ia'na ia faaho'i mai i to'na pereue e te taupoo e te hoê mori hinu ma te parau e, « e mea rohirohi roa ia parahi o vau ana'e i roto i te pouri ». ² Ua faaerehia oia i teie nei mau mea. I te pae hopea, ua tatarahia mai oia i rapae i te fare auri e i mua i te hoê nahoa taata ua oomihia to'na arapoa e ua taninahia oia i te auahi. Aita râ te ohipa a Tyndale e to'na taparahi-pohe-raa-hia no to'na faaroo i faufaa ore noa.

No te mea ho'i e ua haapiihia te mau tamarii feia mo'a i te mau mahana hopea nei mai to ratou apîraa ia ite i te mau papa'iraa mo'a, te faatupu nei ia ratou i te tahi tufaa o te tohuraa tei faahitihia e maha tenetere na mua'tu e William Tyndale.

Ta tatou mau papa'iraa mo'a i teie mahana o te Bibilia ia, te Buka A Moromona : Te Tahī Faahou Ite no Iesu Mesia, te Poe Tao'a Rahi, e te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau.

No te Buka a Moromona ho'i i pii-pinepine-hia'i tatou te Ekalesia Momoni, te hoê i'oa aita tatou e au ore nei, e ere mau râ i te mea tano.

I roto i te Buka a Moromona, ua haere faahou te Fatu e farerei i te Ati Nephi no te mea ua pure ratou i te Metua i To'na i'oa. E ua parau te Fatu :

« Eaha to outou hinaaro ia'u ?

« E ua na ô atu ra ratou ia'na, e te Fatu, te hinaaro nei matou ia faaite mai oe i te i'oa ta matou e ma'iri i ni'a i teie nei ekalesia ; tei roto ho'i i te feia te mârô i taua vahi ra.

« E ua na ô maira te Fatu ... eaha taua feia nei e amuamu ai e e mârô ai ho'i i taua mea ra ? »

« Aita anei ratou i tai'o i te parau i papa'ihia ra, te na ô mai nei e, ia rave

outou i te i'oa o te Mesia... Ei taua i'oa nei outou e parauhia'i i te mahana hopea ra...

« E tena na, te mau mea atoa ta outou e rave, na outou ia e rave i to'u ra i'oa; no reira e parauhia'i te ekalesia i to'u ra i'oa; e e pure atu outou i te Metua i to'u i'oa, ia haamaitai oia i te ekalesia no'u ra.

« E na hea ia te ekalesia na'u, ia ore ia parauhia i to'u i'oa ? Ia parauhia ho'i te ekalesia i te i'oa no Mose, ua riro ei ekalesia na Mose; e ia parauhia ia i te i'oa no te taata, ua riro ia ei ekalesia no taua taata ra i reira; ia parauhia râ ia i to'u ra i'oa, e ia patu-mau-hia i ni'a i ta'u ra evanelia, e ekalesia na'u ia i reira ». ³

No te mea ua haapa'o tatou i te heheuraa, te pii nei tatou ia tatou iho Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei eiaha râ te Ekalesia Momoni. Mai te mea e pii vetahi ê i te Ekalesia « Te Ekalesia Momoni » aore râ ia tatou e « Momoni » e ere ia te hoê fifi, e mea huru ê râ ia na reira ana'e tatou iho.

Ua parau te Peresideniraa Mata-mua e :

« Te faaohiparaa i te i'oa i heheuhia mai, Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei (PH&PF 115:4) e mea faufaa rahi roa ia i roto i ta tatou hopoi'a i te poro i te i'oa o te Faaora na te ao atoa nei. No reira, te ani nei matou e ia faahiti ana'e tatou i te parau no te Ekalesia e faaohipa ia tatou i te taatoaraa o te i'oa i te mau vahi atoa e nehenehe...

« Ia faahiti ana'e tatou i te parau o te mau melo no te Ekalesia, e parau ia tatou 'te mau melo no te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei'. E mea au a'e te haapotaraa i'oa 'Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei'. ⁴

« Te paraparau nei [te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei] i te Mesia, e te oaoa nei tatou i te Mesia, e te a'o nei tatou i te parau a te Mesia, e te tohu nei ho'i tatou i te Mesia, e te papa'i nei ho'i tatou i ta tatou mau tohu, ia ite ta tatou mau tamarii i te tumu e hi'ohia'tu e ratou no te mataraa i ta ratou mau hara ». ⁵

E pii to te ao ia tatou mai ta ratou e hinaaro, i roto râ i ta tatou mau

paraparauraa e haamana'o noa ia tatou e e melo tatou no te Ekalesia a *Iesu Mesia*.

Te parau nei te tahi e ere tatou te mau Keresetiano. Aita ratou i ite noa'e e o vai tatou aore râ aita ratou i maramarama.

I roto i te Ekalesia, te ravehia nei te mau oro'a atoa na roto i te mana e i te i'oa o Iesu Mesia.⁶ Hoê â ta tatou faanahonahoraa e te Ekalesia i tahito ra, te vai ra te mau aposetolo e te mau peropheta.⁷

Ua pii e ua faatoro'a te Fatu i mutaa ihora e Ahuru ma Piti Aposetolo. Ua haavarehia e ua faasataurohia Oia. I muri a'e i To'na Ti'a-faahou-raa, ua haapii te Faaora i Ta'na mau pipi e 40 mahana te maoro e ua reva'tu i te ra'i.⁸

Ua ere râ i te tahi mea. Tau mahana i muri mai, ua haaputupu'u a'e ra na Ahuru ma Piti i roto i te hoê fare, e « o te haruru maira no ni'a mai i te ra'i mai te mata'i rahi u'ana ra, î roa a'e ra te fare i parahihia e ratou... Ua fâ maira te arero... mai te ahi ra te huru, e faaea ihora i ni'a iho ia ratou atoa. E î a'e ra ratou atoa i te Varua Maitai ».⁹ Ua haamanahia Ta'na mau Aposetolo i teie nei. Ua taa ia ratou e e mea faufaa rahi te mana tei horo'ahia ia ratou e te Faaora e te horo'araa a te Varua Maitai no te haamauraa i te Ekalesia. Ua faauehia ratou ia bapetizo e ia horo'a i te horo'araa a te Varua Maitai.¹⁰

I muri mai, ua rave-ê-hia'tu te mau Aposetolo e te autahu'araa tei mauhia e ratou. Ua ti'a i te mana autahu'araa e

te mana no te tavini ia faaho'ihia mai. Ua tia'i noa te taata e rave rahi mau tenetere i te ho'iraa mai te mana e te faati'araa o te Ekalesia a te Fatu.

I te matahiti 1829 ua faaho'ihia mai te autahu'araa ia Iosepha Semita e Olive Kaudere e Ioane Bapetizo e te mau Aposetolo Petero, Iakobo e Ioane. I teie nei e faatoro'ahia te mau melo tane ti'amâ no te Ekalesia i te autahu'araa. Na teie mana faatere e te horo'araa a te Varua Maitai, o te horo'ahia i te mau melo atoa no te Ekalesia i muri a'e i te bapetizoraa, e faataa ê ia tatou i te tahi atu mau ekalesia.

Te faaue nei te hoê heheuraa mata-mua « ia parau ra te mau taata'toa na roto i te i'oa o te Atua te Fatu, oia ia te Faaora o te ao nei ».¹¹ Te ravehia nei te ohipa i roto i te Ekalesia i teie mahana e te mau taata e te mau vahine tei piihia e tei paturuhia no te peresideni, no te haapii e te no faatere. Na roto i te mana o te heheuraa e te horo'araa a te Varua Maitai e arata'ihia'i te feia tei piihia no te ite i te hinaaro o te Fatu. Eita paha vetahi ê e farii i taua mau mea ra mai te tohuraa, te heheuraa e te horo'araa a te Varua Maitai, mai te mea ra e nehenehe ia ratou ia taa maitai ia tatou, e ti'a ia ia ratou ia taa e te farii nei tatou i teie mau mea.

Ua hehe te Fatu ia Iosepha Semita i te hoê ture no te ea, te ture no te Parau Paari, na mua roa a ite ai to te ao i te mau ati. Ua haapii-paatoa-hia tatou ia haapae i te tî, te taofe, te ava, te avaava e, oia mau, te mau huru raau taero atoa e te mau raau haatîti, e vai tamau nei i mua i to tatou feia apî. Ua fafauhia i te feia o te haapa'o i teie heheuraa e « maitai te noaa i to ratou pito e e puohia to ratou mau ivi ;

« e e ite ho'i ia ratou te paari e te mau tao'a rahi no te ite, oia te mau tao'a rahi i hunahia ra ;

« E e horo ho'i e e ore roa e rohi-rohi, e e haere e e ore roa e fiu ».¹²

I roto i te tahi atu heheuraa, te faaue nei te ture morare a te Fatu e ia paruruhia e ia faaohipahia i rotopu noa i te tane e te vahine, te tane faaipoipo e te vahine faaipoipo te mau mana mo'a no te hamani i te ora.¹³ Te faaohipa-ti'a-ore-raa i teie mana e hara ia, ua iti noa mai ia i te hara no te haamaniiraa

i te toto hara ore e te hunaraa i te Varua Maitai.¹⁴ Mai te mea e ofati te hoê taata i te ture, te haapii mai nei te haapiiraa tumu no te tatarahapa e nahea ia tamâ i te ino o teie nei ofatiraa ture.

E tamâtahia te mau taata atoa. E mana'o paha te taata eita i te mea tano ia faahiti i te hoê noa faahemaraa tei ore e ravehia e vetahi ê, o teie râ ho'i te tumu no te oraraa tahuti nei—ia tamâtahia. E te pahonora hoê â ia no te taatoaraa : e mea ti'a ia tatou, e e nehenehe ia tatou, ia pato'i i te mau faahemaraa huru rau.

Ua faatumuhia « Te faanahonahoraa rahi no te oaoa »¹⁵ i ni'a i te oraraa utuafare. O te tane faaipoipo te upoo o te utuafare e te vahine faaipoipo o te mafatu ia o te utuafare. E te faaipoiporaa, e hoê ia auhoaraa aifaito. Te hoê taata feia mo'a i te mau mahana hopea nei o te hoê ia taata e haapa'o nei i ta'na mau hopoi'a utuafare, te itoitaito i roto i te evanelia. E tane faaipoipo oia e e metua tane haapa'o e te itoitaito. E faatura oia i te ti'araa vahine. E turu te vahine faaipoipo i ta'na tane faaipoipo. E aupuru na metua e piti i te tupuraa varua o ta raua mau tamarii.

Ua haapiihia te feia mo'a i te mau mahana hopea nei ia here te tahi i te tahi e ia faaore mau i te mau hapa a te tahi e te tahi.

Ua tauihia to'u oraraa e te hoê patereareha parau-ti'a. Ua faaipoipo

oia i te tamahine ta'na i here. E mea here roa raua te tahi e te tahi, e aita i maoro roa ua hapû ta'na vahine i ta raua tamarii matamua.

Te pô e fanauhia'i ai te aiû ua tupu te tahi fifi. Ua haere atu te taote ana'e e vai nei i reira i te mataeinaa no te atuatu i te feia ma'i. I muri a'e e rave rahi mau hora mauuiraa, ua ino roa te huru o te metua vahine. I te pae hopea, ua itehia mai te taote. I roto i te piha rû, ua rave oiio oia i te ohipa e ua fanau mai te aiû e e au ra ua oti te mau fifi. Tau mahana râ i muri mai, ua pohe te metua vahine apî na roto i te hoê â huru ma'i ta te taote ho'i i rapaau i te tahi atu fare i taua pô ra.

Ua ino roa te oraraa o teie taata apî. E a tere ai te mau hepetoma, te haere rahi roa'tu ra to'na oto. Aita oia i feruri i te hoê noa'e mea, e i roto i to'na inoino, ua haamata oia i te parau haamata'u i te taata. Ahani te reira i tupu i to tatou nei tau, e horo ia oia i te taote no te rave-hape-raa i ta'na ohipa, mai te mea ra e e tatara te moni i te mau mea atoa.

I te hoê pô, ua patotokia i to'na opani. Ua parau mai te hoê tamahine iti, « te hinaaro nei papa ia haere mai oe i to matou fare. Te hinaaro nei oia e paraparau ia oe ».

« Papa » o te peresideni tîti ia. E mea ohie roa te a'o a taua taata faatere paari ra, « John, a vaiiho te reira i te hiti. Aore roa e mea ta oe e rave e faaho'i faahou

mai ai ia'na. E rahi roa'tu te ino mai te mea e rave oe i te tahi mea. John, a vaiiho te reira i te hiti ».

Tera te tamataraa a to'u nei hoa. Nahea e nehenehe ai ia'na ia vaiiho te reira i te hiti ? Ua ravehia te hoê hape rahi. Ua aro oia i te haavî ia'na iho e i te pae hopea ua faaoti oia i te haapa'o e i te pee i te a'o a taua peresideni tîti paari ra.

Ua parau oia, « e taata ruau vau hou a ite ai au e a nehenehe ai ia'u ia hi'o i te hoê taote vèvè e ora ra i te mataeinaa—rave ohipa rahi, moni ino, horohoro noa ma te rohirohi i te hoê taata ma'i e te tahi atu taata ma'i, e mea iti ho'i te raau, aita e fare ma'i, e mea iti te mau tauhaa, ma te tutava i te faaora i te mau ora, tei manu'ia ra ho'i i te faaoraraa i te rahiraa. Ua tae mai oia i te hoê taime hepohepo, tei roto na oraraa e piti i te ati rahi, e ua rave oiio i ta'na ohipa. Atahi ra ia vau i maramarama ai ! » Ua parau oia, « Ahani aita vau i vaiiho i te reira i te hiti, ua ino ia to'u oraraa e te oraraa o vetahi ê ».

E rave rahi mau taime ua haamau-ruuru oia i te Fatu no te hoê taata faatere autahu'araa paari tei parau noa'tu ia'na, « John, a vaiiho te reira i te hiti ».

Te ite nei tatou na piha'ihio ia tatou te mau melo no te Ekalesia tei inoino. Ua inoino te tahi i te mau ohipa tei tupu i roto i te aamu o te Ekalesia aore râ, i te feia faatere e ua mauui ratou i te roaraa o to ratou mau oraraa, ma te ore e haapae atu i te mau hape a vetahi ê. Aita ratou i vaiiho i te reira i te hiti. Ua riro ratou ei mau melo paruparu i roto i te Ekalesia.

Teie huru mai te hoê ia taata tei pèpè i te hoê raau ta'iri. No to'na riri, ua rave oia i te hoê raau ta'iri e ua ta'iri ia'na iho i ni'a i te upoo i te mau mahana atoa o to'na oraraa. Auê ia te maamaa e ! Aue ia te oto e ! O oe ihoa o te pèpè i teie huru tahooraa. Mai te mea e ua inoino outou, a faaore, a haamo'e, e a vaiiho te reira i te hiti.

Te parau nei te Buka a Moromona i teie faaararaa : « e teie nei, mai te mea e hapa to roto nei, o te hapa ia a te taata : e tena na, eiaha e faahapa i te mau mea a te Atua, ia ti'a outou i mua i te haavaraa a te Mesia ra ma te porao ore ».¹⁶

Te hoê feia mo'a i te mau mahana

São Luís, Paratira

hopea nei o te hoê ia taata mai te mau taata atoa. Tei te mau vahi atoa tatou i te ao nei, e 14 milioni tatou. O te hoê noa haamatara teie. Ua haapiihia tatou ia parahi i roto i te ao nei eiaha râ no to te ao nei.¹⁷ No reira, te ora nei tatou i te mau oraraa i roto i te mau utuafare mai te mau utuafare atoa i rotopu i te tahi atu mau taata.

Ua haapiihia tatou eiaha e haavare aore râ e eia aore râ e huna.¹⁸ Eita tatou e parau i te parau ino. E feia mana'o maitai e te oaoa tatou tei ore i mata'u i te oraraa.

Ua au ia tatou « ia oto, a oto ai te feia oto ra ... e ia haamahanahana ia ratou i tei au ia haamahanahanahia ra, e ia ti'a ei ite o te Atua i te mau mahana atoa, e i te mau mea atoa, e i roto i te mau vahi atoa ta outou e parahi ra ».¹⁹

Mai te mea te imi nei te tahi taata i te hoê ekalesia o te titau nei i te mea iti, e ere ia teie ekalesia. E ere i te mea ohie ia riro ei feia mo'a i te mau mahana hopea nei, i te pae hopea râ o teie ana'e te mea ti'a.

Noa'tu te pato'iraa aore râ « te tama'i, e te parau no te tama'i, e te aueue fenua i te mau vahi e rave

rahi », ²⁰ aore roa ia mana aore râ e ohipa e nehenehe e tape'a i teie ohipa. E nehenehe ia tatou tata'itahi ia arata'ihia e te varua no te heheuraa e te horo'araa a te Varua Maitai. « E au ia i te taata ia faatoro atu i to'na rima paruparu no te tape'a'tu i te anavai Missouri i to'na taheraa mau, e aore râ ia faaho'i atu i te reira i ni'a ra, i te tape'araa'tu i te Mana Hope ra eiaha ia manii atu i te ite mai ni'a mai i te ra'i ra i ni'a i te upoo no te feia mo'a i te mau mahana hopea nei ».²¹

Mai te mea e hopoi'a ta outou e amo ra, a haamo'e, a vaiiho te reira i te hiti. Te faaoreraa rahi e te hoê tatarahapa iti, e farereihia outou e te Varua o te Varua Maitai e e haapapûhia na roto i te iteraa papû e aita outou i ite i te reira. E hi'opo'ahia outou e e haamaitaihia outou e to outou fetii. Teie te hoê aniraa no ô mai Ia'na ra. Teie Ekalesia—Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei, « te ekalesia mau ana'e e te ora i ni'a i te aanoraa o te taatoaraa o te fenua nei », ²² na roto i Ta'na iho faahitiraa—e itehia i roto « te faanahonahoraa rahi o te oaoa », ²³ No teie te faaite papû nei au na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. I roto David Daniell, omuaraa no *Tyndale's New Testament* (1989), viii.
2. I roto Daniell, omuaraa no *Tyndale's New Testament*, ix
3. 3 Nephi 27:2–5, 7–8.
4. Rata na te Peresideniraa Matamua 23 no fepuare 2001.
5. 2 Nephi 25:26.
6. A hi'o Mose 5:8 ; bapetizoraa : a hi'o 2 Nephi 31:12 ; 3 Nephi 11:27 ; 18:16 ; haamaitairaa i te feia ma'i : a hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 42:44 ; horo'araa i te Varua Maitai : a hi'o Moroni 2:2 ; faatoro'araa i te autahu'araa : a hi'o Moroni 3:1–3 ; oro'a : a hi'o Moroni 4:1–3 ; mau semeio : a hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:66–69.
7. A hio Hiro'a Faaroo 1:6.
8. A hi'o Te Ohipa 1:3–11.
9. Te Ohipa 2:2–4.
10. A hi'o Te Ohipa 2:38.
11. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 1:20.
12. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 89:18–20.
13. A hi'o « Te Utuafare : E Poro'i i to te Ao nei », *Liahona*, Novema 2010, 129.
14. A hi'o Alama 39:4–6.
15. Alama 42:8.
16. Upoo parau o te Buka a Moromona.
17. A hi'o Ioane 17:14–19.
18. A hi'o Exodo 20:15–16.
19. Mosia 18:9.
20. Moromona 8:3.
21. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 121:33
22. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 1:30
23. Alama 42:8.

Na Elder Russell M. Nelson

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Hi'o i to Ananahi ma te Faaroo

E tauturu te parau mau, te mau fafaurationa, e te mau oro'a ia tatou ia upooti'a i ni'a i te mata'u e ia faaruru i to ananahi ma te faaroo!

Eto'u mau taea'e e mau tuahine here, mauruuru no to outou patururaa maitai, eiaha na roto noa i te afa'iraa i to outou rima i ni'a, na roto atoa râ i ta outou taviniraa turu i te utuafare, i te Ekalesia, e i roto i to outou mau vahi nohoraa. Mea au na matou ia parahi i piha'iho ia outou e ia ite ia outou i rotopu i to outou mau utuafare e mau hoa. Te mau vahi atoa e ora ai outou, te ite nei matou i ta outou mau tautooraa no te faariro i teie ao ei vahi maitai a'e. Te turu nei matou ia outou! Te here nei matou ia outou! A pure ai outou no matou, te pure atoa nei matou no outou!

Te hi'o mana'o nei matou i to outou mau utuafare tei amuihia i piha'iho i te afata teata aore râ e faaohipa ra i te itenati no te mata'ita'i i teie amuiraa rahi i te fare. Ua haponu mai te hoê metua vahine e hoê metua tane ara maitai ia'u i te hoê hoho'a ta raua i pata i te taima amuiraa. Ua hi'o raua i te huru o ta raua tamaiti 18 ava'e tei ite i te hoho'a e te reo o te taata a'o. Ua haamata te tamaiti iti i te aroha'utu i te afata teata. Ua hinaaro oia i te haafatata atu. No reira ua amo to'na tuahine paari i to'na taea'e iti i

ni'a i to'na taponu e ua tapiri atu. Teie taua hoho'a ra.

E, te hoho'a i ni'a i te afata teata o vau ia, e taua mau tamarii ra ta maua ia mau mootua. I te mau matahiti i mua nei, e riro ia teie tamaiti e pere-sibutero, e farii oia i to'na oro'a hiero, e ineine oia no ta'na misioni. I muri iho e taatihia ia oia i te hoê hoa mure ore ta'na e ma'iti. E nehenehe anei ia outou ia ite ia'na i te hoê mahana ei tane faaipoipo e ei metua tane, e ta'na iho mau tamarii? E i te hoê mahana e aroha hopea ia oia i to'na na papa ruau, ma te hoê ite papû e, te pohe o te hoê ia tufaa no te oraraa.

E parau mau. Te ora nei tatou no te pohe, e e pohe tatou no te ora faahou mai. I roto i te hoê hi'oraa mure ore, te pohe rû o te pohe ia o te hoê taata tei ore i ineine i te farerei i te Atua.

Ei mau aposetolo e ei mau pe-ropheta te haape'ape'a nei matou eiaha noa no ta matou mau tamarii e mootua ana'e, no ta outou atoa ra, no te mea e mau tamarii ana'e ratou na te Atua. Te mau mea atoa o te tupu i mua nei i te tamarii mo'a tata'itahi a te Atua e faatupuhia ia e to'na na metua, to'na utuafare, to'na mau hoa e te mau

orometua haapii. No reira, to tatou faaroo *i teie nei*. e riro ia ei tufaa no te faaroo a to tatou huaai *amuri* a'e.

Te haere nei te taata tata'itahi na ni'a i to'na iho e'a i roto i te hoê ao e tauuiui—te hoê ao tata'uraa mana'o. E pato'i noa ia te mau puai o te ino i te mau puai o te maitai. E tutava tamau noa Satane i te tura'i ia tatou ia pee i to'na mau e'a e ia roohia tatou i te ati mai ia'na iho.¹ E e vai noa mai ia te mau fifi matauhia o te oraraa mai te ma'i, te pêpê, e te ati.

Te ora nei tatou i te hoê tau aho-aho. Te faatupu nei te mau aueueraa fenua e te miti faa'i i te ati, te topa nei te mau faatereraa hau, e mea ino roa te mau fifi no te tereraa faufaa, e te fifi nei te ti'araa o te mau utuafare, e te rahi noa'utu ra te faataaraa te tane i ta'na vahine. Mea rahi to tatou haape'ape'araa. Eiaha râ tatou e vaiho i to tatou mau mana'o taiâ ia mono i to tatou faaroo E nehenehe ta tatou e aro i taua mau mana'o taiâ ra na roto i te haapuiraa i to tatou faaroo.

A haamata e ta outou mau tamarii. Tei ia outou, e te mau metua, te hopoi'a matamua no te haapuai i to ratou faaroo. Ia ite ratou i to outou faaroo, i te taima ihoa râ e tae mai ai te mau tamataraa fifi i ni'a iho ia outou. Ia faatumuhia to outou faaroo i ni'a i to tatou Metua here i te Ao ra e Ta'na Tamaiti Here, te Fatu ra o Iesu Mesia. A haapii i taua huru faaroo ra ma te iteraa hohonu. A haapii i te tamaiti aore râ te tamahine faufaa rahi e e tamarii oia na te Atua, i hamanihia mai te au i To'na ra hoho'a, ma te hoê tumu e puai mo'a. Ua fanauhia ratou ia haavî i te mau tamataraa e ia faatupu i te faaroo.²

A haapii ia ratou i te faaroo no ni'a i te opuaraa faaoraraa a te Atua. A haapii e to tatou faaearaa i roto i te tahuti nei o te hoê ia tau tamataraa, te hoê taima tamataraa ia ite e e rave anei tatou i te mau mea atoa ta te Fatu e faaue ia tatou ia rave.³

A haapii i te faaroo ia haapa'o i te taatoaraa o te mau faaueraa a te Atua, ma te iteraa e ua horo'ahia mai te reira no te haamaitai i Ta'na mau tamarii e no te horo'a mai te oaoa ia ratou.⁴ A faaara ia ratou e e farerei ratou i

te mau taata o te ma'itiiti i te mau faaueraa ta ratou e haapa'o e ia tau'a ore i te tahi atu mau faaueraa o ta ratou i ma'iti e ofati. E pii au i te reira te haapa'oraa mai te au i roto i te fare tamaaraa. Eita teie nei peu ia ma'itiiti e manu'a. E aratai ra i te ati. No te faaineine i te farerei i te Atua, e ti'a i te taata ia haapa'o i te *taatoaraa* o Ta'na mau faueraa. E titauhia te faaroo no te haapa'o i te reira, e te haapa'oraa i Ta'na mau faueraa e haapu'ai ia te reira i taua faaroo ra.

E faati'a te haapa'oraa ia tahe noa mai te mau haamaitairaa a te Atua ma te taupupu ore. E horo'a ia Oia i Ta'na mau tamarii haapa'o i te haamaitairaa no te ape i te faatitiraa e te ati. E e haamaitai ia Oia ia ratou i te tahi atu â maramarama. Ei hi'oraa, te taata e haapa'o i te Ture no te Parau Paari e ite ia oia e eita ana'e te reira e horo'a noa mai i te rave'a ia ape i te faatitiraa, e afa'i atoa mai ra i te mau haamaitairaa no te paari e te mau tao'a rahi no te ite.⁵

A haapii i te faaroo no te ite e na te haapa'oraa i te mau faueraa a te Atua e horo'a mai i te parururaa i te pae tino e te pae varua. E a haamana'o, e vai ineine noa te mau melahi mo'a a te Atua no te tauturu ia tatou. Ua parau te Fatu e, « No te mea e haere au na mua i to outou mata. E vai ho'i au i te outou pae atou e i to outou pae aui, e ei roto ho'i to'u Varua i to outou mau aau, e ta'u mau melahi ho'i e ati noa'e ia outou na, ia haamaraa mai ia outou i ni'a ».⁶ Auê ia fafauaraa e ! Ia haapa'o ana'e tatou, e tauturu ia Oia e Ta'na mau melahi ia tatou.

E haapaarihia te faaroo papû na roto i te pure. E mea faufaa rahi Ia'na ta outou mau taparuraa no roto mai i te aau. A feruri i te mau pure u'ana e te aroha a te peropheta Iosepha Semita i te mau mahana ri'ari'a no to'na tape'a-raa-hia i roto i te Fare Auri no Liberty. Ua pahono te Fatu na roto i te tauraa i te hi'oraa a te peropheta. Ua parau oia, « a ite mai oe, e ta'u tamaiti nei e, e noaa ia oe te ite i te ohipa na roto i teie mau mea, e e riro ho'i ei maitai no oe na ».⁷

Mai te mea e pure tatou ma te hoê hi'oraa mure ore, eita ia tatou e

maere mai te mea e faaroohia ta tatou mau taparuraa hohonu ma te ta'i. Ua papa'ihia teie fafauaraa a te Fatu i roto i te tufaa 98 no Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau :

« Ua tomo ta outou mau pure i roto i te tari'a o te Fatu ... e ua papa'ihia ho'i ma teie taatiraa e te parau faaite ho'i—ua täpû e ua faaue mana mai te Fatu ia faati'ahia te reira.

« No reira, te horo'a maira oia i teie fafauaraa ia outou, mai te hoê fafauaraa o te ore roa e faahuru-ê-hia e e faatupu-mau-hia te reira, e te mau mea atoa i haamamaehia'i outou ra e faariro-amui-hia ia ei maitai no outou, e i te hanahana ho'i no to'u nei i'oa, te na reira mai nei te Fatu ».⁸

Ua ma'iti te Fatu i Ta'na mau parau puai roa'e no te haapapû ia tatou ! *Taatiraa ! Parau faaite ! Täpû ! Faaue mana ! Fafauaraa o te ore roa e faahuru-ê-hia !* Te mau taea'e e te mau tuahine, a ti'aturi Ia'na ! E faaroo ia te Atua i ta outou mau haehaa mau e te hohonu, e e haapuaihia ia to outou faaroo.

No te faatupu i te faaroo e vai maoro, e mea faufaa ia te hoê fafauaraa maoro ia riro ei taata aufau tuhaa ahuru ti'a. I te haamataraa e titauhia te faaroo no te aufau i te tuhaa ahuru.

I muri iho e faarahi atu â te taata e aufau i te tuhaa ahuru i te faaroo e tae roa'tu i te taime e riro mai te tufaa ahuru ei hoê haamaitairaa faufaa rahi. E ture tahito te tuhaa ahuru na te Atua.⁹ Ua rave oia i te hoê fafauaraa i Ta'na mau tamarii e e iriti mai Oia « i te mau haamaramarama o te ra'i, a ninii atu ai i te tao'a rahi roa ei maitai no outou ».¹⁰ Eiaha noa te reira, e tape'a te tuhaa ahuru i to outou i'oa i ni'a i te tabula o te mau taata a te Atua e e paruru te reira ia outou i te « mahana no te tahoo e te amaraa ».¹¹

Eaha tatou e hinaaro ai i taua huru faaroo aueue ore ra ? No te mea te vai nei te mau mahana fifi i mua. Eita roa i te mea ohie aore ra i te auhia e te taata ia riro ei feia mo'a haapa'o i te mau mahana hopea nei. E tamatahia tatou tata'itahi. Ua faaara te aposetolo Paul i te mau mahana hope'a nei, e te feia o te pee itoito i te Fatu « e haamani-ino-atoa-hia ia ».¹² E nehenehe taua hamani-ino-raa ra e vavahi ia tatou i roto i te paruparu mamu noa, aore ra e tura'i ia outou ia riro ei hi'oraa maitai a'e e te itoito i roto i to outou mau oraraa i te mau mahana atoa.

Nahea outou e faaruru i te mau tamataraa o te oraraa o te hoê ia tufaa no te tupuraa o to outou faaroo. E tae

mai te puai ia haamana'o ana'e outou e e natura hanahana to outou, te hoê faufaa ai'a faufaa roa. Ua faahaamana'o te Fatu ia outou, ta outou mau tamarii e mau mootua, e e mau fatu ai'a outou, e ua faahereherehia outou i te ra'i ra ia fanauhia mai outou i to outou taima e vahi taa ê, no te tupu e no te riro ei ti'a No'na e e nunaa fafauhia. A haere ai outou na ni'a i te e'a parau-ti'a o te Fatu, e haamaitaihia ia outou i te tamau noa i roto i To'na maitai e ia riro ei maramarama e ei faaora i To'na ra nunaa.¹³

Te vai nei ia outou tata'itahi te mau taea'e e te mau tuahine te mau haamaitairaa e noahia na roto i te mana o te Autahu'araa mo'a no Melehezedeke. E nehenehe ta teie mau haamaitairaa e tau i te huru o to outou oraraa, i roto i te mau mea mai te ea, te auhoaraa o te Varua Maitai, to outou iho mau auaa, e te mau rave'a no te oraraa no ananahi. Te mau nei te mana o teie nei autahu'araa i te mau taviri o te mau haamaitairaa varua atoa o te Ekalesia.¹⁴ E te mea hau roa'tu i te faahiahia, ua parau te Fatu e e paturu ia Oia i taua mau haamaitairaa, mai te au i To'na ra hinaaro.¹⁵

Te haamaitairaa rahi roa'e o te mau haamaitairaa atoa no te autahu'araa e horo'ahia ia i roto i te mau

hieru mo'a o te Fatu. Na te haapa'oraa i te mau fafauaraa i ravehia i reira e faati'a ia outou e to outou utuafare ia farii i te mau haamaitairaa no te oraraa mure ore.¹⁶

Eita ta outou mau utu'a e tae mai i roto noa i te oraraa amuri atu. E rave rahi mau haamaitairaa o te riro e haamaitairaa no outou i roto i teie oraraa, i rotopu i ta outou mau tamarii e mau mootua. Aita outou te feia mo'a haapa'o i titauhia ia aro i te mau araraa o te oraraa outou ana'e. A feruri na i te reira ! Ua parau te Fatu, « o te feia ho'i e mârô mai ia oe na, na'u e mârô atu, e na'u e faaora i to mau tamarii ».¹⁷ I muri mai ua tae mai teie fafauaraa i To'na nunaa haapa'o : « E na'u, na te Fatu, e aro atu i ta ratou ra mau araraa, e i ta to ratou mau tamarii araraa, e ta te mau tamarii atoa ho'i no to ratou mau tamarii ... i te toru e te maharaa o te u'i ».¹⁸

Ua horo'a mai to tatou Peresideni here Thomas S. Monson ia tatou to'na iteraa papû ei peropheta. Ua parau oia, te faaite papû nei au ia outou e eita ta tatou mau haamaitairaa tei fafauhia mai e noahia i te faito. Noa'tu e haaputupu mai te mau ata no te vero, noa'tu e topa mai te ua i ni'a ia tatou, e tamahanahana e e turu ia to tatou iteraa no te evanelia e to

tatou here i to tatou Metua i te Ao ra e i to tatou Faaora ia tatou e e hopoi mai i te oaoa i to tatou mau aua a ora parau-ti'a ai e a haapa'o ai tatou i te mau faaueraa ».

Ua parau faahou te peresideni Monson, « To'u mau taea'e e tuahine here, eiaha e mata'u. A oaoa. E mea anaana to ananahi mai to outou faaroo ».¹⁹

I to te Peresideni Monson iteraa puai te apiti atu nei au i to'u iho. Te faaite papû nei au e o te Atua to tatou Metua. O Iesu te Mesia. Ua faaho'ihia mai Ta'na Ekalesia i ni'a i te fenua nei. E tauturu Ta'na parau mau, mau fafauaraa, e mau oro'a ia tatou ia upooti'a i ni'a i te mata'u e ia faaruru i to ananahi ma te faaroo! Te faaite nei au i te reira i te i'oa mo'a o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. A hi'o 2 Nephi 2:27.
2. Ua haapii Petero i teie mana'o a parau ai oia te tia'iraa e « ia noaa ia outou te huru atua i te reira, i te maue-ê-raa'tu i te ino e vai i teie nei ao no te hinaaro ti'a ore ra ».
(2 Petero 1:4)
3. A hi'o Aberahama 3:25.
4. A hi'o 2 Nephi 2:25.
5. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 89:19 ; a hi'o atoa Isaia 45:3.
6. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 84:88.
7. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 122:7. Ua papa'ihia te tahi atu hi'oraa no te tauraa o te ti'aturiraa i roto i te Salamo : « E faaora ho'i oe i ta'u varua... ia ora, e ta'u Atua, to tavini e ti'aturi ia oe nei. E aroha mai oe ia'u, e Iehova : Te tiaoro nei au ia oe, aita e mahana tuua. ... e haamaitai â vau ia oe, e te Fatu, e ta'u Atua : ma ta'u aua atoa ra ; e faarahi tamau â vau i to oe ra i'oa » (Salamo 86:2-3, 12).
8. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 98:2-3
9. Ua faahitihia te tuhaa ahuru i roto e va'u buka o te Faufaa Tahito : Genese, Levitiko, Numera, Deuteronomi, 2 Paraleipomeno. Nehemia, Amosa e Malaki.
10. Malaki 3:10.
11. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 85:3.
12. 2 Timoteo 3:12
13. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 86:8-11.
14. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 107:18.
15. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 132:47, 59.
16. A hi'o Aberahama 2:11.
17. Isaia 49:25 ; a hi'o atoa Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 105:14.
18. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 98:37
19. Thomas S. Monson, « Be of Good Cheer », *Liahona*, Me 2009, 92.

Na Elder Richard J. Maynes
No te Hitu Ahuru

Haamau i te hoê nohoraa faatumuhia i ni'a i te Mesia

Ua taa ia tatou e te ti'aturi nei i te natura mure ore o te utua-fare. E mea ti'a i te reira ite e te reira ti'aturiraa ia faauru ia tatou ia imi i te mau rave'a atoa no te haamau i te hoê noho-raa faatumuhia i ni'a i te Mesia.

I te omuaraa o ta'u taviniraa ei mi-sionare apî i Uruguay e i Paraguay, ua ite a'e ra vau e, te hoê o te mau faaanaataraa rahi a te feia e imi ra ia ite hau atu no ni'a i te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei, o to ratou ia hinaaro ia ite i ta tatou haapiiraa tumu no ni'a i te utua-fare. Mai te faaho'i-raa-hia mai te Evanelia a Iesu Mesia, ua anaanatae te feia imi parau mau i te haapiiraa tumu ra, e nehenehe te utua-fare ia tahoêhia e amuri noa'tu.

Ua riro te parau tumu no te utua-fare mure ore ei mea faufaa i roto i te faanahoraa rahi a te Metua i te Ao ra no Ta'na mau tamarii. Te vahi faufaa roa i roto i taua faanahoraa ra, o te haroaroraa ia e, e utua-fare i te *oa ra* to tatou e tae noa'tu te hoê utua-fare i te *fenua nei*. Te haapii mai nei te Aposetolo Paulo ia tatou e, te Metua i te Ao ra o te metua o to tatou varua :

« Ia imi ratou i te Fatu ... e itea'tu ...
« No'na ho'i to tatou ora, e i

hahaere ai, e i parahi ai ho'i... E tamarii atoa tatou na'na ».¹

Te riroraa ei tamarii na te hoê Metua here i te Ao ra o te hoê ia parau tumu niu o te evanelia a Iesu Mesia e porohia nei e ta tatou mau tamarii i to'na parau

mau a himene ai ratou i te himene pa-raimere ra, « E tamarii au na te Atua, » te haamana'o ra outou i te mau parau ?

*E tamarii au
Na te Atua ra,
Fare oaoa to'u,
Te metua maitai*

*Arata'i mai ia'u
I te e'a mau
Parau mai te tano ia'u
Ia ora la'na ra.*²

No to tatou ite e, e utua-fare i te *ao ra* to tatou, e riro te reira ei tautururaa ia tatou ia haroaroa i te natura mure ore o to tatou utua-fare te *fenua nei*. Te haapii mai nei Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau ia tatou e, e mea faufaa te utua-fare i roto i te faanahoraa o te ra'i : « E te auraa e vai nei i rotopu ia tatou nei i ô nei e vai ia te reira iho auraa i reira, tera râ e apitihia'tu te reira i te hanahana mure ore... »³

Te haroaroraa i te natura mure ore o te utua-fare, o te hoê tuhaa faufaa roa no te haroaroa i te faanahoraa a te Metua no Ta'na mau tamarii. Area te enemi râ, te hinaaro nei ia oia e rave i te mau mea atoa i roto i to'na mana no te haamou i te faanahoraa a te Metua i te Ao ra. I roto i te reira titauraa ia faaino i te faanahoraa a te Atua, te arata'i nei oia i te hoê aroraa i ni'a i te utua-fare, e aroraa aore â i itehia a'e nei. Te tahi o te mau mauhaa puai ta'na e faaohipa nei

i roto i ta'na aroraa maori râ, te aau ho-ro'a ore, te nounou e te hoho'a faufau.

Aita to tatou oaoa mure ore i riro ei hoê opuaraa na Satane. Ua ite oia e, te hoê taviri faufaa roa no te faaino i te mau tane e te mau vahine mai ia'na ra te huru, o te faaereraa ia ia ratou i te mau autaatiraa utuafare tei roto ho'i i reira te puai *mure ore*. No te mea ua ite o Satane e, te oaoa mau i roto i teie oraraa e i roto i te mau tau amuri atu, e itehia ia i roto i te utuafare, no reira, te imi nei oia i te mau rave'a atoa no te haamou i te reira.

Ua parau te peropheta Alama i tahito ra i te faanahoraa a te Atua no Ta'na mau tamarii, « Te faanahonahoraa rahi no te oaoa »⁴ Ua horo'a mai te Peresideniraa Matamua e te PÛpÛ no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo, ta tatou e paturu nei ei mau peropheta, ei mau hi'o, e ei mau heheu parau, i teie parau a'o faauruhia ia tatou no ni'a i te oaoa e te oraraa utuafare : « Ua haapa'ohia te utuafare e te Atua. E tuhaa faufaa rahi roa te faaiipoiporaa i rotopu i te tane e te vahine i roto i Ta'na opuaraa mure ore. E mea ti'a roa ia fanauhia te mau tamarii i na metua o tei faaiipoipohia e ia aupuruhia ratou e te hoê metua tane e te hoê metua vahine o te faatura ma te tuutuu ore i te mau fafauaraa no te faaiipoiporaa. E mea papÛ a'e te oaoa i roto i te oraraa utuafare ia faatumuhia te reira i ni'a i te mau haapiiraa a te Fatu ra a Iesu Mesia ».⁵

Teie oaoa e parauhia nei e Alama e aita i maoro a'e nei, na te Peresideniraa Matamua e te PÛpÛ no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo, e mea papÛ e, e itehia ia i roto i te nohoraa o te utuafare. E itehia te reira i te faito rahi mai te mea e, e imi tatou i te mau rave'a atoa no te haamou i te hoê nohoraa faatumuhia i ni'a i te Mesia.

Ua haapii mai maua te tuahine Maynes i te tahi mau parau tumu faufaa a haamata ai maua i te haamou i te hoê nohoraa faatumuhia i ni'a i te Mesia i te omuaraa o to maua faaiipoiporaa. Ua haamata maua na roto i te peeraa i te a'o a to tatou mau ti'a faatere o te Ekalesia. Ua haaputupu i ta maua mau tamarii e ua faatupu i te mau pô utuafare i te mau hepetoma atoa, oia'toa te pure e te tai'oraa

papa'iraa mo'a i te mau mahana atoa. Aita te reira i riro tamau noa ei ohipa ohie, te afaro e aore râ, te manuia, tera râ, i te roaraa o te tau ua riro mai teie mau haaputuputuraa ei mau peu utuafare tao'a rahi.

Ua haapii tatou e, eita ta tatou mau tamarii e haamana'o i te mau mea atoa no ni'a i te haapiiraa pô utuafare i te hopearaa o te hepetoma, tera râ, e haamana'o ratou e, *ua faatupuhia te reira*. Ua haapii tatou e, ia hope te mahana haapiiraa, eita paha ratou e haamana'o maitai i te mau parau o te papa'iraa mo'a e aore râ, o te pure, e haamana'o râ ratou e, *ua tai'o* tatou i

te mau papa'iraa mo'a, e *ua* pure tatou. E te mau taea'e e te mau tuahine, e mana e e paruru rahi no tatou e no ta tatou feia apî i te haamauraa i te mau peu no te ra'i i roto i te nohoraa.

Te haapiiraa mai, te haapiiraa atu, e te faaohiparaa i te mau parau tumu o te evanelia a Iesu Mesia i roto i to tatou nohoraa, e tauturu te reira i te faati'araa i te hoê huru oraraa i reira e ti'a ai i te Varua ia parahi. Na roto i te haamauraa i teie mau peu no te ra'i i roto i to tatou nohoraa, ei reira tatou e upooti'a ai i te mau peu hape a te ao nei e ia haapii ia tuu i te mau hinaaro e i te mau haape'ape'a o vetahi ê na mua roa.

E hopoi'a na te mau metua e te mau tamarii ia haamau i te hoê nohoraa faatumuhia i ni'a i te Mesia. E hopoi'a na te mau metua ia haapii i ta ratou mau tamarii ma te here e te parau-ti'a. E riro te mau metua ei tiaau i mua i te Fatu no ni'a i te huru o to ratou raveraa i ta ratou mau hopoi'a mo'a. E haapii te mau metua i ta ratou mau tamarii *na roto* i te parau e *na roto* i te hi'oraa. Ua riro teie pehepehe papa'ihia e C. C. Miller tei parauhia « The Echo », ei faaiteraa i te faufaa e te mana o te mau metua mai te mea e, e arata'i ratou i ta ratou mau tamarii :

E mamoe e ere te arenio

Tei haere ê i roto i te parabole ta Iesu i parau ra,

E mamoe paari tei haere ê

I Rapae i te iva ahuru ma iva i roto i te nãñã.

E no te aha tatou e imi ai i te mamoe

Ma te ti'aturi papû e ma te pure ?

No te mea e fifi te vai ra ia hahi ê te mamoe :

E arata'i ê ratou i te arenio.

E pee te mau arenio i te mamoe ta outou i ite,

Noa'tu te vahi e haerehia e te mamoe.

Ia hahi te haere'a o te mamoe,

Eita e maoro e hahi atoa te mau arenio mai ia ratou ra.

E no reira, te taparu nei tatou i te mamoe

Ei maitai no te mau arenio i teie mahana,

No te mea, ia mo'e te mamoe

Aue ia hoo ri'ari'a

E titauhia i te mau arenio ia aufau.⁶

Ua faaite mai Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau ia tatou i te mau hopearaa o te mau metua e arata'i i ta ratou mau tamarii i ni'a i te e'a ti'a ore : « E teie faahou â, mai te mea e tamarii ta te metua i Ziona ... o te ore ho'i e haapii atu ia ratou ra ia ite papû roa i te parau no te tatarahapa, te faaroo i te Mesia te Tamaiti no te Atua Ora, e no te bapetizoraa e te horo'a no te Varua Maitai na roto i te tuuraa rima ... tei ni'a iho ia te hara i te upoo o te mau metua ».⁷

E mea fifi ia faarahi i te parau no ni'a i te faufaa ia haapii te mau metua i ta ratou mau tamarii i te mau peu no te

ra'i ra, na roto i te parau e i te hi'oraa. E ti'araa faufaa atoa to te mau tamarii no te haamau i te hoê nohoraa faatumuhia i ni'a i te Mesia. Te hinaaro nei au e faaite atu ia outou i te hoê a'oraa poto tei horo'ahia e Will, ta'u motua e va'u matahiti, aita i maoro a'e nei, e o te faahoho'a i teie parau tumu :

« E mea au na'u ia faahoro i te puaa-horo-fenua e ia haere e marei na muri iho i to'u papa. I roto i te hoê taura ua rau te mau anave tei firi-amuihia no te haapaari ia'na. Mai te mea e, hoê ana'e anave to te taura, eita ia te ohipa e oti. Tera râ, no te rahi o te mau anave i amuihia no te rave i te ohipa, no reira i ti'a ai ia tatou ia faahohipa i te reira i roto i te mau raveraa rau, e e mea paari roa.

« E nehenehe te mau utuafare ia riro mai te taura te huru. Ia rohi hoê ana'e taata e ia rave i te mea ti'a eita te utuafare e paari roa, ia tahoêhia ra te tautooraa no te tauturu te tahi i te tahi.

« Ua ite au e, ia rave ana'e au i te ohipa ti'a te tauturu ra ia vau i to'u utuafare. Mai te mea e, e faaite au i te maitai i ni'a i to'u tuahine o Isabelle, e oaoa maua toopiti atoa, e oaoa to'u mama e to'u papa. Mai te mea e, e hinaaro to'u mama ia rave i te hoê mea, e nehenehe ta'u e tauturu ia'na na roto i te hautiraa e to'u teina, o

Dortmund, Heremani

Joey. E nehenehe atoa ta'u e tauturu i to'u utuafare na roto i te tape'a-mânoa-raa i to'u piha e i te tautururaa i te mau taime atoa na roto i te faaiteraa i to'u huru maitai. O vau te tamarii paari a'e i roto i to'u utuafare, ua ite au e mea faufaa ia riro ei hi'oraa maitai. E nehenehe ta'u e tamata ia ma'iti i te parau-ti'a e ia pee i te mau faaueraa.

« Ua ite au e, e nehenehe te mau tamarii e tauturu i to ratou utuafare ia puai mai te hoê taura paari. Ia rave tahoê maitai ana'e te taatooraa, e oaoa e e puai te utuafare ».

Mai te mea e, e faatere te mau metua i te utuafare ma te here e te parau ti'a, e e haapii mai ta ratou mau tamarii i te evanelia a Iesu Mesia *na roto* i te parau e *na roto* i te hi'oraa, e mai te mea e here te mau tamarii i to ratou mau metua, e e paturu ho'i ia ratou, na roto i te haapiiraa e te faahohiparaa i te mau parau tumu tei haapiihia e to ratou mau metua, e haamauhia ia te hoê nohoraa faatumuhia i ni'a i te Mesia.

E te mau taea'e e te mau tuahine, tatou te mau melo o te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei, ua taa tatou e te ti'aturi nei i te natura mure ore o te utuafare. E mea ti'a i te reira ite e te reira ti'aturiraa ia faauro ia tatou ia imi i te mau rave'a atoa no te haamau i te hoê nohoraa faatumuhia i ni'a i te Mesia. Te faaite atu nei au ia outou i to'u iteraa papû e, mai te mea e, e rohi tatou no te rave i te reira, e faahohipa hau atu ia tatou i te here e i te taviniraa tei faaitehia i roto i te oraraa e te taraehara o to tatou Faaora, o Iesu Mesia, e na roto i te reira, e riro mau to tatou nohoraa mai te ra'i ra te huru i ni'a i te fenua nei, na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Ohipa 17:27-28.
2. « E Tamarii Au na te Atua ra », *Te Mau Himene*, no. 185.
3. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 130:2 ; hi'o atoa Robert D. Hales, « The Eternal Family », *Ensign*, Novema 1996, 64.
4. Alama 42:8.
5. « Te Utuafare : E Poro'i i to te Ao nei », *Liahona*, Novema 2010, 129.
6. C. C. Miller, « The Echo », i roto *Best-Loved Poems of the LDS People*, nene'iraa Jack M. Lyon e te tahi atu (1996), 312-13.
7. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 68:25 ; faahauhia te faatomarara.

Na Elder Cecil O. Samuelson Jr.
No te Hitu Ahuru

Iteeraa Papû

Te mau rave'a tumu râ no te farii e te mauraa mai i te hoê iteraa papû no te evanelia a Iesu Mesia e mea afaro ia, e mea maramarama e e mea ohie e e nehenehe i te taata tata'itahi ia farii.

Te hoê o te mau haamaitairaa rahi o to'u nei oraraa e rave rahi mau matahiti i teie nei o to'u ia haati-raa-hia e te raveraa i te ohipa i piha'ihio i te feia apî no te Ekalesia. Te faairi nei au i teie mau amuiraa e mau auhoaraa i rotopu ia ratou ei mau ohipa maitai e te faufaa no to'u nei oraraa. Ua riro atoa ratou ei niu no to'u mana'o anaanatae no te oraraa ananahi o te Ekalesia, o te sotaiete e o te ao nei.

I roto i to'u mau auraa e te feia apî, ua noaa atoa ia'u te haamaitairaa ia aparau i te tahi o ratou o te feaa ra e te fifi ra i ni'a i to ratou mau iteraa papû. Noa'tu te taa-ê-raa e aore râ hoê ana'e tumu ha'ihai, te rahiraa o te mau uiraa e te mau tumu no te feaa hoê ana'e ia. E ere atoa teie nei mau tumu parau e mau mana'ona'oraa no te hoê noa nunaa taata e aore râ faito matahiti. E haape'ape'a atoa paha teie mau mana'ona'oraa i te mau taata tei riro ei melo no te Ekalesia e rave rahi mau u'i, te mau melo apî e te feia atoa o tei haamata i te matau i te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei. Te rahiraa o te taima ua riro ta ratou mau uiraa ei hotu no te hoê ma'imiraa mau aore râ e uiraa maere. No te faufaa rahi e te hohonu o te mau

hotu no tatou tata'itahi, e mea tano ia tuatapapahia te parau no to tatou mau iteraa papû. I roto i te hi'oraa a te feia mo'a i te mau mahana hopea nei, te faairi nei tatou i to tatou mau iteraa papû ei iteraa papû no te parau mau o te evanelia a Iesu Mesia, tei fariihia na roto i te heheuraa a te Varua Maitai.

Noa'tu te maramarama e te ohie o te hoê iteraa papû i roto i teie tatararaa, e tupu mai te mau uiraa e rave rahi mai teie te huru : O vai tei ti'a ia farii i te hoê iteraa papû ? Nahea te hoê taata e farii ai i te heheuraa e hinaarohia ? Eaha te mau taahiraa no te farii i te hoê iteraa papû ? Te fariiraa i te hoê iteraa papû e hoê ohipa tei tupu aore râ e hoê rave'a tupu tamau noa ? Te vai faahou nei to teie mau uiraa tata'itahi e te tahi atu â mau uiraa, area te mau rave'a tumu râ no te farii e te mauraa mai i te hoê iteraa papû no te evanelia a Iesu Mesia e mea afaro ia, e mea maramarama e e mea ohie e e nehenehe i te taata tata'itahi ia farii.

E pahono poto noa'tu vau i teie mau feaaraa e e faahiti atu vau i te tahi mau mana'o tei faaitehia mai e te mau hoa feia apî paari haapa'o maitai tei noaa te ite no ratou iho i te titauraa i to ratou mau iteraa papû. Ua noaa atoa ia ratou te mau rave'a no te tauturu i

te tahi atu mau taata tei farii i te mau tamataraa aore râ te fifi ra i te tahi tufaa o to ratou faaroo e te ti'aturiraa.

A tahi, o vai tei ti'a ia farii i te hoê iteraa papû ? Te mau taata atoa o te hinaaro i te aufau i te hoo—oia ho'i i te haapa'o i te mau faaueraa—e nehenehe ia ratou e farii i te hoê iteraa papû. « No reira e tae te reo o te Fatu i te mau hopea o te ao nei, ia faaroo mai te mau taata'toa o tei hinaaro » (PH&PF 1:11). Te tumu rahi no te faa-ho'i-raa-hia mai te evanelia ia « parau ia... te mau taata'toa na roto i te i'oa o te Atua te Fatu, oia ia te Faaora o te ao nei ; ia faarahi-atoa-hia te faaroo i ni'a i te fenua nei » (PH&PF 1:20–21).

Te piti, nahea e noaa'i i te hoê taata te heheuraa e hinaarohia e eaha te mau taahiraa tumu no te faatupu i te reira ? I roto i te roaraa o te tau ua vai maramarama noa e te tau ore te hoho'a. Te fafaua tei horo'ahia no te farii i te hoê iteraa papû no ni'a i te Buka a Moromona e tano atoa ia no te mau mea atoa.

« Ia itea teie nei mau parau ia outou » —oia ho'i ua faaroo, ua tai'o, ua tuatapapa e ua feruri hohonu outou no ni'a i te uiraa— « e ui atu i te Atua, i te Metua mure ore ra, i te i'oa o Iesu Mesia e, e parau mau anei teie mau parau, e aore anei » —oia ho'i e pure outou ma te feruri maitai, ma te papû e ma te tura e te hoê faaotiraa papû ia pee i te pahonoraa i ta outou pure— « e ia ui atu outou ma te aau hinaaro mau, ma te mana'o papû, e ma te faaroo i te Mesia, na'na ia e faa-ite mai i te parau mau ia outou na roto i te mana o te Varua Maitai.

« E na roto i te mana o te Varua Maitai e ite ai outou i te parau mau i te mau mea atoa ra » (Moroni 10:4–5).

Te toru, te fariiraa i te hoê iteraa papû e ohipa e tupu i te hoê noa taima aore râ e hoê raveraa tamau ? Te hoê iteraa papû e riro ia mai te hoê tao'a ora o te tupu e o te rahi ia aupuru-maitai-ana'e-hia. E titau taua tao'a ra i te maa, te atuaturaa e te parururaa no te ora e no te tupu i te rahi. Mai te reira atoa te iteraa papû, mai te mea eita tatou e haapa'o i te mau taahiraa i titauhia no te tape'a i te hoê iteraa papû puai e paruparu aore râ e mo'e

Khayelitsha, Afirita Apatoa

ia. Te faaara nei te mau papa'iraa mo'a e e nehenehe tatou e ere i te Varua na roto i te haapa'o-ore-raa aore râ te ofatiraa i te mau faaueraa a te Atua e tae noa'tu i te hoê taata o te huna i te iteraa papû tei mauhia e ana i te hoê taime. (a hi'o PH&PF 42:23).

E faaite atu vau ia outou i teie nei, ahuru mana'o tauturu a to'u mau hoa feia apî. Hoê â tumu no te mau mana'o ta ratou i faaite mai i roto i to ratou feruriraa e te ohipa tei tupu ia ratou ; no reira, eita ia te hoê o tatou e maere rahi. Tera râ, i te mau taime ihoa râ e fifi e e hepohepo ai tatou e mo'ehia paha ia tatou no te hoê taime poto aore râ e haafaufaa ore paha tatou i ta ratou haapiiraa.

A tahi, e faufaa rahi to te mau taata atoa no te mea e mau tamarii ana'e tatou na te Atua. Ua ite oia ia tatou, ua here oia ia tatou e te hinaaro nei oia ia manuïa tatou e ia ho'i atu tatou Ia'na ra. E ti'a ia tatou ia haapii i te ti'aturi i To'na here e i Ta'na talena eiaha ra i to tatou iho mau hinaaro rû e te paruparu.

Te piti, a ti'aturi hope ai tatou i te « faahuru-ê-raa rahi o te auu » tei faahitihia i roto i te mau papa'iraa mo'a (a hi'o Mosia 5:2 ; Alama 5:12-14, 26), e ti'a ia tatou ia taa e e tupu mârû noa te reira, eita noa râ i te reira ihoa taime aore râ i te reira ana'e taime, e ei pahonoraa i te mau uiraa taa ê, te mau ohipa e te mau mana'ona'oraa na roto i ta tatou tuatapaparaa e ta tatou pure.

Te toru, e ti'a ia tatou ia haamana'o e te tumu rahi no te oraraa ia tamatia e ia faaanohia ia tatou e no reira e ti'a ai ia haapii tatou i te tupu na roto i to tatou mau fifi e ia mauruuru no te ite tei noaa ia tatou o te ore roa e noaa na roto i te hoê rave'a ohie a'e.

Te maha, e ti'a ia haapii tatou i te ti'aturi i te mau mea ta tatou e ti'aturi nei aore râ no te turu ia tatou i roto i te mau tau papû ore aore râ i te mau ohipa ta tatou e fifi nei.

Te pae, mai ta Alama i haapii, te fariiraa i te hoê iteraa papû o te hoê ia haereraa i mua na ni'a i te e'a o te tia'iraa, te ti'aturiraa e i te pae hopea te iteraa i te parau mau no ni'a i te hoê parau tumu, te haapiiraa tumu taa ê aore râ te evanelia iho. (a hi'o Alama 32).

Te ono, te haapiiraa i te tahi atu taata i te mea ta tatou i te haapuui ia i to tatou iho iteraa papû a haamau ai tatou i te iteraa papû o te tahi atu taata. Ia horo'a ana'e outou i te moni aore râ i te maa i te tahi taata, e iti mai ia ta outou. Ia faaite râ outou i to outou iho iteraa papû, e haapuui e e faarahi ia te reira i te taata e a'o atu e te taata e farii mai.

Te hitu, e ti'a ia tatou ia rave tamau noa i te mau mahana atoa i te mau mea iti ha'iha'i tei tauhuhia. Te mau pure, te tai'oraa i te papa'iraa mo'a e te evanelia, te haereraa i te mau purerua a te Ekalesia, te haamoriraa i

te hiero, te raveraa i te tere hahaereraa na te mau tuahine, te hahaereraa utuafare na te mau taea'e e te tahi atu mau ohipa e na te reira e haapuui i to tatou faaroo e e faahaere mai te Varua i roto i to tatou mau oraraa. Ia tau'a ore ana'e tatou i te hoê o teie mau haamaitairaa, e nehenehe ia tatou i te ere i to tatou iteraa papû.

Te va'u, eiaha tatou e haamau no vetahi ê te mau faito ture teitei a'e i ta tatou iho. E mea pinepine tatou i te vaiiho i te mau hape aore râ te mau manuïa-ore-raa o vetahi ê, o te feia faatere e te mau melo ihoa ra no te Ekalesia, te arata'iraa o ta tatou e mana'o nei no tatou iho aore râ to tatou mau iteraa papû. Eiaha te mau fifi o vetahi ê ia riro e tumu no te faati'a i to tatou iho mau paruparu.

Te iva, e mea maitai ia haamana'o eiaha e faahapa rahi ia outou iho ia rave ana'e outou i te hoê hape e ia hinaaro-ana'e-hia te tatarahaparaa mau, no te mea e nehenehe te reira huru e riro ei mea ino mai te tau'a-ore-raa.

Te ahuru, e ti'a ia tatou ia maramarama maitai i te mau taime atoa e e ohipa tamau noa te Taraehara a te Mesia no tatou tata'itahi ia faati'a ana'e tatou i te reira ia ohipa. I reira, e topa ai te mau mea atoa i roto i to ratou iho ti'araa noa'tu e tamau noa â tatou i te aro i roto i te tahi mau tufaa, te tahi mau peu aore râ i te mau tufaa e ere

ra i roto i to tatou faaroo.

Te mauruuru nei au no te mau mana'o hohonu, te mau puai e te mau iteraa papû o to'u mau hoa feia apî e to'u mau hoa ohipa e rave rahi. I piha'ihō ana'e vau ia ratou e puaihia vau e ia ite ana'e vau e tei piha'ihō ratou i te tahi atu mau taata, e faaito- itohia vau no te iteraa i te maitai ta ratou e rave nei e te taviniraa ta ratou e horo'a nei i te i'oa o te Fatu ta ratou e haamori nei e e tamata nei i te pee.

Te rave nei te mau taata i te mau mea maitai e te faufaa rahi no te mea e iteraa papû to ratou. E parau mau te reira, e noaa atoa ia tatou te mau iteraa papû no te mea ta tatou e rave nei. Ua parau Iesu e :

« Ere i ta'u e haapii nei, na'na râ, na tei tonō mai ia'u nei.

« O tei hinaaro maite i te haapa'o i to'na ra hinaaro, e ite ia i ta'u e haapii nei e na te Atua, e na'u iho » (Ioane 7:16–17).

« Ua hinaaro outou ia'u ra, e haapa'o i ta'u parau » (Ioane 14:15).

Mai ia Nephi e Moromona i tahito ra, « Area râ, aita vau i ite i te auraa o te mau mea atoa » (1 Nephi 11:17 ; a hi'o atoa Te mau Parau a Moromona 1:7) e parau atu râ vau i te mea ta'u i ite.

Ua ite au e te ora nei te Atua to tatou Metua i te Ao ra e te here nei ia tatou. Ua ite au e Ta'na Tamaiti taa ê, o Iesu Mesia, o to tatou ia Faaora e Taraehara e te upoo no te Ekalesia e mau nei i To'na i'oa. Ua ite au e ua ite mau o Iosepha Semita i te mau mea atoa ta'na i faaite e i haapii no ni'a i te faaho'i-raa-hia mai te Evanelia i to tatou nei anotau. Ua ite au e te arata'ihia nei tatou e te mau aposetolo e te mau peropheta i teie mahana e ua mau te Peresideni Thomas S. Monson i te mau taviri atoa no te autahu'araa e hinaarohia no te haamaitai i to tatou mau oraraa e no te faahaere i te ohipa a te Fatu i mua. Ua ite au e e noaa paatoa ia tatou teie nei iteraa e mai te mea te fifi nei outou, e nehenehe ta tatou e turu'i i ni'a i te parau mau o te mau iteraa papû ta outou e faaroo mai teie atu terono i teie amuiraa. Ua ite au i teie mau mea e te faaite papû atu nei au i te reira i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

Na Elder Dallin H. Oaks

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te Hinaaro

Ia hinaaro tatou ia manuia to tatou haere'a mure ore, e hinaaro tatou e e haa tatou ia roaa te mau maitai e riro ai tatou ei taata mure ore.

Ua faaoti au e paraparau atu i te faufaa o te *hinaaro*. Te ti'aturi nei au e, e imi tatou tata'itahi i roto i to tatou aau no te faaoti e, eaha mau ta tatou e hinaaro nei, e e nahea tatou ia faito i to tatou mau hinaaro faufaa a'e.

Na te hinaaro e faataa i ta tatou mau opuaraa matameha'i, na te mau opuaraa matameha'i e hamani i ta tatou mau ma'itiraa, e na te mau ma'itiraa e faataa i ta tatou mau ohipa. Na te mau hinaaro ta tatou e faatupu e faataa i te huru o to tatou tauraa, i ta tatou raveraa e i to tatou huru e au ai.

A tahi, e paraparau atu vau no te tahi mau hinaaro matarohia. I roto i to tatou huru tahuti nei, te vai ra to tatou mau hinaaro tumu i te pae tino. E arata'i te mau hinaaro no te faati'a i taua mau ohipa ra i ta tatou mau ma'itiraa e e faataa i ta tatou mau raveraa. Te vai ra e toru hi'oraa o te faaite mai e, e mea nahea tatou, i te tahi taime, ia vaiiho i teie mau hinaaro no te tahi atu hinaaro o ta tatou e mana'o ra e, e mea faufaa a'e.

A tahi, te maa. E hinaaro tumu to tatou no te maa, tera râ, no te hoê taime, e nehenehe te reira hinaaro e tuuhia i te hiti no te hoê hinaaro puai a'e ia haapae i te maa.

A piti, te pûhaparaa. I te 12raa o to'u matahiti aita vau e hinaaro i te hoê pûhaparaa no te mea te vai ra to'u

hinaaro rahi ia faaoti i te hoê titauraa Scout ia taoto i roto i te uru raau i te hoê pô. O vau te hoê o te mau tamaroa e rave rahi o tei faaru'e i te mahanahana o te pûhaparaa i raro a'e i te fare ie, e ua haere e imi i te hoê rave'a no te hamani i te hoê pûhaparaa e ua hamani i te hoê ro'i i te mau materia i itehia ia matou.

A toru, te taoto. E nehenehe atoa teie hinaaro tumu ia vaiihohia i te hiti no te hoê hinaaro faufaa a'e. Ua haapii mai au i te hoê hi'oraa no teie parau, i te taime a riro ai au ei faehau apî i roto i te Utah National Guard [Pūpū Paruru no Utah], no roto mai i te hoê raatira aravihi i roto i te ohipa aroraa.

I roto i te mau ava'e matamua o te Tama'i no Korea, ua titauhia te hoê pūpū pupuhi no Utah National Guard no Richfield ia haere i ni'a i te tahua aroraa. Na te tapena Ray Cox e faatere i teie pūpū pupuhi, e 40 momoni i roto. I muri iho i te faaineineraa hau atu e te taeraa mai te tahi atu mau faehau mono no te tahi atu mau vahi, no te haapaari i teie pūpū, e aita i maoro, ua tonohia ratou i Korea, i reira to ratou iteraa i te tahi o te mau aroraa r'ari'a o taua tama'i ra. I roto i te hoê aroraa ua titauhia ia ratou ia aro i te hoê nuu faehau enemi, tei haru e tei haamou i te tahi atu mau pūpū pupuhi to ratou.

Eaha te tuatiraa o teie aroraa i ni'a i te parau no te vaiihoraa i te hinaaro taoto i te hiti ? I te hoê pô fifi roa, i te ôraa mai te enemi i roto i te reni matamua e tae roa mai i te reni i muri, tei reira te pŭpŭ pupuhi, ua tamau te tapena i te reni niuniu i roto i to'na fare ie, e ua titau i to'na mau tia'i e rave rahi ia taniuniu mai ia'na iho i te mau hora atoa i te roaraa o te pô. Na te reira i tape'a i te mau tia'i ia vai ara noa, tera râ, o te reira atoa ia te tumu i mutumutu noa ai te taоторaa o te tapena. « Nahea i ti'a ai ia oe ia na reira ? » ta'u ia uiraa ia'na. Ua riro ta'na pahonoraa ei faaiteraa no te puai o te hoê hinaaro faufaa rahi.

« Ua ite au e, mai te mea e, e ho'i noa'tu tatou i te fenua, e farerei mau â vau i te mau metua o teie mau tamaiti i ni'a i te mau purumu o to tatou oire iti, e aita vau e hinaaro e ti'a'tu i mua i te hoê o ratou mai te mea e, aita ta ratou

tamaiti i ho'i mai na roto i te hoê ohipa aita vau i rave, o vau to'na raatira ».¹

Aue ia faaiteraa nehenehe o te puai o te hoê hinaaro faufaa rahi i ni'a i te mau opuaraa matameha'i e i ni'a i te mau ohipa e rave ! Aue ia faaiteraa puia no tatou paatoa, tatou te mau tiaau no te ora maitai o vetahi ê— te mau metua, te mau ti'a faatere e te mau orometua haapii o te Ekalesia !

No te faahope i teie aamu, i te po'i-po'i roa i muri a'e i taua pô ra, fatata aita i taoto, ua arata'i te Tapena Cox i to'na mau taata i roto i te hoê aroraa i ni'a i te nuu enemi. Ua haru mai ratou hau atu e 800 mau auri, e e piti noa to'na mau taata i pepe. Ua haafeti'ahia o Cox i te feti'a no te mata'u ore, e ua farii ta'na pŭpŭ pupuhi i te hoê Faahanahanaraa na te Peresideni no to ratou itoito rahi. E, mai te mau faehau apî a Helamana ra (a hi'o Alama 57:25–26), ua ho'i paatoa mai ratou i te fenua.²

E rave rahi mau haapiiraa i roto i te Buka a Moromona no ni'a i te faufaa rahi o te hinaaro.

I muri a'e e rave rahi hora i te taparuraa i te Fatu, ua parauhia maira ia Enosa e, ua faaorehia ta'na mau hara. I reira « tupu ihora [to'na] hinaaro » i te maitai o to'na mau taea'e (Enosa 1:9). Ua papa'i oia e : « E ... ia oti a'e ra ia'u te pure e te ohipa ma te itoito hope, ua parau maira te Fatu ia'u : No to faaroo e horo'a'i au ia oe i ta oe e hinaaro ra » (irava 12). Te ite nei tatou i na mea faufaa e toru hou a horo'ahia mai ai te haamaitairaa i fafauhia : te hinaaro, te ohipa e te faaroo.

I roto i ta'na a'oraa no ni'a i te faaroo, te haapii nei o Alama e, e nehenehe te faaroo e haamata na roto « noa a'e i te [hoê] hinaaro i te faaroo » mai te mea e farii tatou « ia tupu â taua hinaaro i roto ia [tatou] » (Alama 32:27)

Ua tupu atoa te tahi atu haapiiraa maitai roa no ni'a i te hinaaro, no ni'a iho hoa râ i to tatou hinaaro hopea, i roto i te ohipa i tupu i ni'a i te arii Ati Lamana a haapiihia ai oia e te misionare ra o Aarona. Ia anaanatae a'e ra oia i te haapiiraa a Aarona, ua ui atu ra te arii e, « e nahea'tu ho'i au ia fanau-faahou-hia vau i te Atua » e « ia roaa mai ia'u taua ora mure ore ra ? » Alama 22:15 Ua parau faahou atu ra Aarona e : « Ia hinaaro oe i taua mea nei... ia tatarahapa i ta oe mau hara, e ia pi'o i raro i mua i te Atua, e ia pii atu i to'na ra i'oa i te faaroo, ma te mana'o e, e roaa ia, ei reira oe e roaa'i te tiai ta oe i hinaaro nei » (irava 16).

Ua na reira te arii, e i roto i te pure u'ana na ô atu ra e, « e haapae atu vau i ta'u atoa ra hara ia ite au ia oe na ... e ia ora i te mahana hopea ra » (irava 18). Na roto i taua fafauraa ra e taua faaiteraa na'na i to'na hinaaro hope ra, ua pahonohia maira ta'na pure mai te semeio ra te huru.

E hinaaro rahi to te peropheta Alama ia piihua i te mau taata atoa ia tatarahapa, tera râ, ua ite a'e ra oia e, eiaha oia e hinaaro i te mana faahopo e titauhia no te mea, mai ta'na i parau ra, « e horo'a mai ... te Atua parau-ti'a ... i te taata nei i tei au i to ratou hinaaro, i te pohe e te ora » (Alama 29:4). Oia'toa, i roto i te heheuraa

apî ua parau mai te Fatu e, Na'na « e haava i te mau taata atoa mai te au i ta ratou ra mau ohipa, mai te au ho'i i te hinaaro o to ratou ra mau aau » (PH&PF 137:9).

Ua ineine mau anei tatou no te farii ia tuu to tatou haava Mure Ore i teie auraa rahi i ni'a i te mea mau ta tatou e hinaaro ?

E rave rahi mau papa'iraa mo'a o te faa'iro nei i te mea ta tatou e hinaaro nei, ei mea o ta tatou e imi nei. « O oia o te titau vave mai ia'u nei e ite mai ia'u, e e ore roa oia e faaru'ehia » (PH&PF 88:83). « A imi onoono outou i te mau horo'a maitai roa ra » (PH&PF 46:8) « [Oia] o te imi maite ra, e ite ia » (1 Nephi 10:19). « A haafatata mai ia'u nei e haafatata atu ia vau ia outou na ; a imi itoitonoa mai ia'u nei e e ite mai hoi outou ia'u ; a ani mai, e e farii ia outou ; a patoto mai e e iritihia'tu ia ia outou na » (PH&PF 88:63)

E ere i te mea ohie ia arai i to tatou mau hinaaro no te faa'iro i te mau mea mure ore ei ohipa matamua faufaa a'e na tatou. Ua hope tatou paatoa i te hinaaro i na mea e maha o te ao nei, oia ho'i, te faufaa, te ti'araa teitei, te hanahana e te mana. E nehenehe ta tatou e hinaaro i te reira mau mea, eiaha râ tatou e faa'iro i te reira ei mau opuaraa matameha'i faufaa a'e na tatou.

Te feia e hinaaro rahi nei e titau i teie mau faufaa, ua topa ia ratou i roto i te herepata o te oraraa imi tao'a. Ua

tau'a ore ia ratou i te faaararaa « eiaha ia imi i te tao'a e te mau mea faufaa ore o teie nei ao » (Alama 39:14 ; hi'o atoa Iakoba 2:18).

Te feia o te hinaaro i te ti'araa teitei e aore râ, i te mana, e ti'a ia ia ratou ia pee i te hoho'a o te Tapena itoitonoa Moroni, inaha, e ere hoi ta'na taviniraa « no te mana » e aore râ no te « tura o teie nei ao » (Alama 60:36).

Nahea tatou ia faahotu i te mau hinaaro ? E mea iti roa o tatou o te farii i te ati tei horo'a i te itoitonoa puai i roto ia Aron Ralston,³ tera râ, te horo'a mai nei teie iteraa to'na i te hoê haapiiraa faufaa roa no ni'a i te faarahiraa i te mau hinaaro. Te haere ra o Ralston na ni'a i te mou'a i Utaha apatoa, ua hee maira te hoê ofa'i rahi, e 363 kilo, e ua mau mai i ni'a i to'na rima atoa. E pae mahana mo'emo'e to'na tautoo-noa-raa no te tataria ia'na. E i te taime a opua ai oia e faaru'e e e farii i te pohe, ua farii a'e ra oia i te hoê orama no te hoê tamaiti e 3 matahiti te horo maira ia'na ra, no te haru i to'na rima aui. Ua taa a'e ra oia e, ta'na tamaiti teie amuri a'e, e na te reira atoa i haapapû mai ia'na e, e ora oia, no reira, ua horo'a oia i to'na puai hope e ua rave i te ohipa teimaha no te faaora ia'na, hou a paruparu roa ai oia. Ua ofati oia i na ivi i roto i to'na rima atoa perehu, e ua rave i te tipi i roto i to'na rima no te tapu i taua rima ra. E ua faaitoitonoa oia e haere e 8 kilometa i te atea no te imi i te tauturu.⁴

Te ra mau te hoê hi'oraa no te mana o te hoê hinaaro puai ! Ia farii ana'e tatou i te hoê orama no te mea ta tatou e nehenehe e riro mai, e rahi atu â to tatou hinaaro e to tatou puai ia rave.

Eita te rahiraa o tatou e farerei i te ati mai teie te huru, tera râ, e farii tatou paatoa i te mau marei puai o te tape'a i to tatou haereraa i mua e tae atu ai i te hopearaa mure ore. Mai te mea e, e mea puai to tatou hinaaro ti'a, na te reira e horo'a i te mana'o puai i roto ia tatou ia tapu ê ia tatou iho i te faa'itûiraa, i te tahi mau faaheporaa hara, e i te mau opuaraa matamua o te tape'a i to tatou haereraa mure ore i mua.

Ia haamana'o tatou e, e ere te mau hinaaro ti'a i te hinaaro na ni'a ê noa, te iria, e aore râ, no te tahi tau potonoa. Ei mau hinaaro aau tae râ, te aueue ore e te vai tamau. Ma te itoitonoa, e imi ia tatou i taua huru i faaitiehia mai e te peropheta Iosepha Semita, i hea tatou e « aro ai i te mau demoni o [to tatou oraraa] e ia faaru'e i te mau hinaaro no te hara atoa ».⁵ E faaotiraa teie na te hoê taata iho. Mai ta Elder Neal A. Maxwell i parau ra :

« Ia parau-ana'e-hia te taata e, 'ua ore to ratou hinaaro ia rave i te hara,' na ratou, e na ratou ana'e iho ia, i faaoti, ma te faahepo ore, ia faaore i taua mau hinaaro hape ra na roto i te hinaaroraa 'ia faaru'e i [ta ratou] mau hara atoa' ia ite ho'i ratou i te Atua ».

« No reira, te mea ta tatou e tamau noa i te hinaaro, i te hoê taime, o te mea ia ta tatou e riro mai, e o ta tatou ia e farii i roto i te tau mure ore ra ».⁶

Oia mau, e mea faufaa ia faaore i te mau hinaaro atoa no te rave i te hara, tera râ, no te ora mure, tei mua'tu ia te titauraa. Ia hinaaro tatou ia manu'ia to tatou haere'a mure ore, e hinaaro tatou e e haa tatou ia roaa te mau maitai e riro ai tatou ei taata mure ore. Ei hi'oraa, e faaore te mau taata mure ore i te hapa a te feia tei faaino mai ia ratou. E tuu ratou i te maitai o vetahi ê na mua i to ratou. E e here ratou i te mau tamarii atoa a te Atua. E mai te mea e, e mea fifi roa teie—oia mau ia, e ere i te mea ohie no te hoê a'e o tatou—e haamata ia tatou i te hinaaro i te reira mau maitai, e ia ani i to tatou Metua i te Ao ra ia tauturu mai i to

tatou mau mana’o. Te haapii mai nei te Buka a Moromona ia tatou e, e mea ti’a ia tatou ia « pure atu i te Metua ma te puai hope o te aau, ia î [tatou] i teie nei aroha, o ta’na i hô mai i te taata atoa e pee mau i ta’na tamaiti ia Iesu Mesia » (Moroni 7:48).

Te faaoti nei au na roto i te hoê hi’oraa hopea o te hoê hinaaro e o te ti’a ia riro ei ohipa faufaa rahi no te mau tane e te mau vahine atoa—tei faaiipoiphia e tei ore â i faaiipoiphia. E mea ti’a i te mau taata atoa ia hinaaro e ia rohi ma te tuutuu ore no te haapapû i te hoê faaiipoiporaa no amuri noa’tu. Te mau taata e faaiipoiporaa hiero to ratou, e mea ti’a ia ia ratou ia imi i te mau rave’a atoa no te faaherhereraa i te reira. Te mau taata e faaea otahi noa nei â, e ti’a ia ia ratou ia imi i te rave’a ia noaa atoa te hoê faaiipoiporaa hiero ia ratou, e ia faariro i te reira ei titauraa matamua na ratou. E mea ti’a i te feia apî e te feia apî otahi ia pato’i i te haapiiraa o te haafaufaa ore nei i te faufaa rahi o te faaiipoiporaa e te fanauraa i te tamarii. E haapiiraa tano paha ia au i ta te poritita, ua hape râ ia au i te faanahoraa mure ore.⁷

E te mau tane otahi e, a faaroo mai na i te titauraa i roto i teie rata tei papa’ihia e te hoê tuahine otahi. Ua taparu oia, « te vai nei te mau tamahine

maitai roa a te Atua o te imi maite nei i te hoê hoa ti’amâ, tera râ, mai te huru ra e, e matapo to te mau tane e te taa ore e, e hopoi’a anei na ratou e aore râ, aita, te imiraa i te reira mau tamahine nehenehe e te faahiahia a to tatou Metua i te Ao ra, e ia arapae ia ratou e ia hinaaro e rave e e haapa’o i te mau fafauraa mo’a i roto i te fare o te Fatu ». Te parau ra oia i te hopea e, « e rave rahi mau tane otahi melo no te Ekalesia a Iesu Mesia i ô nei o te oaoa nei ia haere e orihaere e ia arearea, e ia arapae e ia apiti i te tahi, tera râ, aita roa e hinaaro i roto ia ratou ia rave i te hoê fafauraa e te hoê vahine ».⁸

Ua papû ia’u e, te tahi mau feia apî tamaroa o te imi papû nei, te hinaaro nei ratou ia parau atu vau e, te vai ra te tahi mau tamahine o te hinaaro nei i te hoê faaiipoiporaa ti’amâ e i te tamarii, e mea atea roa to ratou hinaaro i te hoê toro’a e aore râ, i te tahi atu mau huru ti’araa o te tino nei. E titau te mau tane e te mau vahine i te mau hinaaro ti’a o te arata’i ia ratou i te ora mure ore ra.

A haamana’o noa tatou e, na te hinaaro e faataa i ta tatou mau opuaraa matameha’i, na te mau opuaraa matameha’i e hamani i ta tatou mau ma’itiraa, e na te mau ma’itiraa e faataa i ta tatou mau raveraa. Taa ê atu i te reira, na ta tatou mau ohipa e

to tatou mau hinaaro e horo’a mai i te huru e au ai tatou, e hoa maitai anei, e orometua aravihi anei, e aore râ, e taata anei e ti’a ia farii i te ora mure ore.

Te faaite papû nei au no ni’a ia Iesu Mesia, na roto ho’i i to’na here, ta’na mau haapiiraa e to’na taraehara i ti’a ai te mau mea atoa ra. Te pure nei au e hau atu i te mau mea atoa ia hinaaro tatou ia riro mai mai Ia’na, e i te hoê mahana ia ho’i atu tatou i mua i To’na aro no te farii i te îraa o To’na oaoa. Na roto i te i’oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Ray Cox, uuiiraa na te taata papa’i, I no atete 1985, Mount Pleasant, Utah, haapapûraa no te mea ta’na i parau ia’u i roto Provo, Utah, circa 1953.
2. A hi’o Richard C. Roberts, *Legacy: The History of the Utah National Guard* (2003), 307–14 ; « Self-Propelled Task Force », *National Guardsman*, Me 1971, api i muri ; *Miracle at Kapyong: The Story of the 213th* (film produced by Southern Utah University, 2002).
3. A hi’o Aron Ralston, *Between a Rock and a Hard Place* (2004).
4. Ralston, *Between a Rock and a Hard Place*, 248
5. A hi’o Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : *Iosepha Semita* (2007), 132
6. Neal A. Maxwell, « According to the Desire of [Our] Hearts », *Ensign*, Novema 1996, 21–22.
7. A hi’o Julie B. Beck, « Teaching the Doctrine of the Family », *Liahona*, Mati 2011, 32–37 ; *Ensign*, Mati 2011, 12–17.
8. Rata, 14 no setepa 2006.

Na Elder M. Russell Ballard

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Iteeraa i te Oaoa na roto i te Taviniraa Here

A faaite na tatou i to tatou here e to tatou mauruuru no te tusia taraehara a te Faaora na roto i ta tatou mau ohipa ohie e te aroha no te taviniraa.

Te mau taea'e e te mau tuahine, te ti'aturi nei au e o outou tei tere mai i Roto Miti nei, ua hahaere outou e mata'ita'i i te mau û e te mau no'ano'a o te mau tiare nehenehe no te tau uâraa tiare e haati ra te aua o te hiero no Roto Miti.

E hopoi mai te tau uâraa tiare i te hoê faaapîraa o te maramarama e te ora—ma te faahaamana'o ia tatou, na roto i te tereraa o te mau tau, te oraraa, te tusia e te ti'a-faahou-raa o to tatou Taraehara, o Iesu Mesia ; no te mea « te mau mea atoa o te faaite ia i te parau [No'na] » (Mose 6:63).

I te tahi a'e pae o teie nei hi'oraa nehenehe o te tau uâraa tiare e te tapa'o no te ti'aturiraa, te vai nei ia te hoê ao papû ore, te fifi e te ahoaho. E nehenehe te mau titaaraa no te oraraa i te mau mahana atoa—te haapiiraa, te mau ohipa, te aupururaa i te mau tamarii, te faatereraa e te mau piiraa a te Ekalesia, te mau faoaoaraa a to te ao, e tae noa'tu i te mau iui e te oto no te ma'i mana'o-ore-hia e te ati—e haaparuparu ia tatou. Nahea tatou e nehenehe ai e haamatara ia tatou iho i teie nei mau titaaraa fifi e te mau mea papû ore, ia ite i te

mana'o hau e te oaoa ?

I te rahiraa o te taime ua riro tatou mai te taata apî hoo tao'a no Boston tei roohia i te fiva no te ma'imiraa i te auro i California i te matahiti 1849 mai te au i te aamu. Ua hoo oia i te atoaraa o ta'na mau faufaa no te haere e imi i te moni i roto i te mau anavai pape no California, mai tei parauhia ia'na e ua î i te mau huero auro rarahi eita ho'i e maraa i te hoê taata ia amo.

Pau roa te mahana, ua taipu teie taure'are'a i ta'na pani i roto i te tahora aita râ hoê a'e mea i roto. Te mea noa i noaa ia'na te hoê ia haapu'eraa ofa'i. Ma te hepohepo e te moni ore, ua ineine oia i te faaru'e, i te hoê mahana ua parau atu ra te hoê taata imi auro ruau e te aravihi ia'na, « e haapu'eraa ofa'i huru rahi ta oe, e ta'u tamaiti ».

Ua pahono atu ra te taure'are'a, « aita e auro i ô nei. E ho'i au i te fare ».

Ua haere atu te taata ruau imi auro i te haapu'eraa ofa'i e parau atu ra, « e, te vai ra te auro. E ti'a ia oe ia ite ihea e imi ai ». Ua rave a'e ra oia e piti ofa'i i roto i to'na na rima e tupa'i a'e ra na ofa'i e piti. Ua afâ te hoê o te mau ofa'i ma te faaite mai e rave rahi mau hu'a-hu'a auro e anaana ra i te mahana.

Te iteraa te taure'are'a i te hoê pute iri puua huru rahi tei taamuhia i te hatua o te taata imi auro, ua parau atu ra oia, « te imi nei au i te mau ofa'i mai te mau ofa'i i roto i ta oe pute, eiaha noa te mau hu'ahu'a ».

Ua faaite atu ra te taata paari i ta'na pute i te taure'are'a tei hi'o atu i roto ma te ti'aturi i te ite e rave rahi mau ofa'i rarahi. Ua maere oia i te iteraa e ua î te pute i te mau tauasini hu'ahu'a auro.

Ua parau te taata paari, « e te tamaiti, e au ra ia'u e no to oe hinaaro rahi i te imi i te mau ofa'i rarahi aita'tura oe i faafi ta oe pute i teie nei mau hu'ahu'a auro faufaa rahi. Na te haaputuraa faaoroma'i i teie nei mau hu'ahu'a i faarahi i to'u onaraa ».

Te faahoho'a nei teie aamu i te parau mau pae varua ta Alama i haapii i ta'na tamaiti ia Helamana :

« Na roto i te mau mea iti e te papû ra e faatupuhia'i te mau mea rarahi e...

« ... e na roto i te mau rave'a iti roa e faahaama'tu ai te Atua ... e e faatupu ho'i oia i te ora no te taata e rave rahi » (Alama 37:6-7).

Te mau taea'e e te mau tuahine, e mea ohie roa te evanelia a Iesu Mesia, noa'tu te rahiraa o to tatou tamataraa i te haafifi i te reira. E ti'a ia tatou ia tutava i te faaohie atoa i to tatou mau oraraa, ia ore e vaiiho i te mau mea no rapae mai ia faaapiapi, e ia faatumu i ni'a i te mau mea tei hau a'e i te faufaa.

Eaha te mau mea faufaa e te ohie no te evanelia o te afa'i mai i te maramarama e te opuaraa i to tatou mau oraraa ? Eaha te mau hu'ahu'a auro o te evanelia o ta te haaputuraa faaoroma'i i roto i te roaraa o to tatou oraraa e haamauruuru ia tatou i te tao'a hopea—te horo'araa faufaa o te ora mure ore ?

Te ti'aturi nei au e te vai nei te hoê parau tumu ohie mea hohonu râ—e te nehenehe atoa—o te pu'ohu i te taatoaraa o te evanelia a Iesu Mesia. Mai te mea e rave tatou ma to tatou aau atoa e ia faairi i teie parau tumu ei niu no to tatou mau oraraa, e tamâ e e haamo'a ia te reira ia tatou ia nehenehe ia tatou ia ora faahou i mua i te aro o te Atua.

Ua faahiti te Faaora i teie nei parau tumu a pahono ai Oia i te hoê

Pharisea tei ui « E Rabi, teihia te parau rahi i roto i te ture ? »

« Ua parau atu ra Iesu, hinaaro oe i to Atua ia Iehova ma to aau atoa, e ma to varua atoa, e ma to mana’o atoa.

« O te ture matamua teie e te hau i te rahi.

« Te mai te reira atoa te piti, e aroha’tu oe i to taata tupu, mai to aroha ia oe iho » (Mataio 22:36–40).

Na roto ana’e i to tatou hereraa i te Atua e i te Mesia ma to tatou aau, mau varua e mau mana’o atoa e nehenehe ai ia tatou ia faaite i teie here i to tatou mau taata tupu na roto i te mau ohipa no te hamani maitai e te taviniraa—te huru ia ta te Faaora here e e tavini ia tatou paatoa ahiri tei rotopu Oia ia tatou i teie mahana.

Ia haati ana’e teie here mau o te Mesia—aore râ te aroha—ia tatou, e mana’o, e ite e e rave ia tatou mai ta te Metua i te Ao ra e o Iesu e mana’o, e ite e e rave. E riro ia ta tatou ohipa e te hinaaro hohonu mai te ohipa e te hinaaro o te Faaora. Ua faaite oia i teie nei hinaaro i To’na mau aposetolo i te

mahana hou To’na faasatauro-raa-hia. Ua parau oia :

« E tuu atu vau i te parau apî na outou, e aroha’tu outou ia outou iho, mai ia’u e aroha’tu ia outou na...

« O te mea teie e ite ai te taata atoa e, e pîpî outou na’u, ia aroha outou ia outou iho » (Ioane 13:34–35)

Te here ta te Faaora i faaite o te hoê ia here ohipa. Eita te reira e faaite-itehia na roto i te mau ohipa rarahi e te puai, na roto râ i te mau ohipa ohie o te hamani maitai e te taviniraa.

E rave rahi mau rave’a e mau huru e nehenehe ai ia tatou ia tavini e ia here ia vetahi ê. E faaite noa’tu vau i te tahi.

A tahi, e haamata te aroha i te utua-fare. Te parau tumu hoê roa tei hau atu i te faufaa o te ti’a ia faatere i te mau utua-fare atoa o te faaohiparaa ia i te Ture Auro—oia ho’i te a’o a te Fatu « e te mau mea atoa ta outou i hinaaro ia vetahi ê ra, e na reira atoa’tu outou ia ratou » (Mataio 7:12). A rave na i te hoê taima e a feruri eaha ra ia to outou mana’o mai te mea tei te hopea outou i te reni fariiraa no te mau

parau aore râ ohipa ino. Na roto i to tatou hi’oraa maitai, e haapii na tatou i te mau melo no to tatou utua-fare ia here te tahi i te tahi.

Te tahi atu vahi i reira e noa’i ia tatou te rave’a no te tavini, i roto ia i te Ekalesia. E ti’a i ta tatou mau paroita e amaa ia riro ei hoê vahi i reira te Ture Auro e arata’i noa ai i ta tatou mau parau e ohipa i te tahi e te tahi. Na roto i te hamani-maitai-raa te tahi i te tahi, te parauraa i te mau parau turu e te faaitoito, te haapa’oraa i te mau hinaaro to te tahi e te tahi e nehenehe ia ia tatou ia tauturu i te faatupu i te here tahoê rotopu i te mau melo no te paroita. I te vahi tei reira te aroha, aita ia e vahi no te afa’ifa’iraa parau aore râ te mau parau ino.

E nehenehe te mau melo no te paroita, te feia paari e te feia apî, e tahoê i roto i te taviniraa faufaa rahi no te haamaitai i te oraraa o vetahi ê. E piti hepetoma i ma’iri a’e nei, ua parau te peresideni Area no te pae Apatoa Hitiaa o te ra no Marite, Elder Nash no te Hitu Ahutu e, na roto i te horo’araa

« i te puai varua i te feia paruparu » e rave rahi hanere feia faaora, e feia paari e e feia apî paruparu. Na roto i te here e te taviniraa—« te hoê i muri iho te hoê » ua ho'i mai ratou. Ua faatupu teie mau ohipa hamani maitai i te hoê natiraa paari e te maoro i rotopu i te feia atoa te haa ra—te feia tauturu e te feia tei tauturuhia. E rave rahi te mau haamana'oraa faufaa rahi tei faatumuhia i ni'a i taua taviniraa ra.

Ia feruri ana'e vau i na matahiti e rave rahi no te faatereraa i roto i te Ekalesia, te tahi o ta'u mau haamana'oraa hohonu roa o te mau taima ia i amui atu ai au i te tahi atu mau melo no te paroita no te tauturu i te tahi taata.

Ei hoho'a, te haamana'o nei au ei episekopo i te raveraa i te ohipa i piha'iho i te mau melo e rave rahi no ta'u paroita a tamâ ai matou i te apoo vairaa matie maro i te faaapu tîti no te ohipa totauturu. E ere te hoê ohipa au roa ! Ua titau manihinihia te hoê taea'e paruparu tei ore i haere mai i te pure-raa e rave rahi mau matahiti no te apee ia matou. No te here e te auhoaraa ta'na i ite i piha'iho ia matou a aparau ai matou i roto i taua apoo hau'a ra, ua ho'i mai oia i te ekalesia e ua taatihia i muri i roto i te hiero i ta'na vahine faaipoipo e te mau tamarii. Ua haamaitai

ta matou faahoaraa na roto i te taviniraa i ta'na mau tamarii, mau mootua, e teie nei te mau hina. E rave rahi o ratou tei tavini i te mau misioni, tei faaipoipo i roto i te hiero, e tei faatupu i te mau utuafare mure ore—te hoê ohipa rahi tei faatupuhia e te hoê ohipa ohie—te hoê hu'ahu'a auro.

Te toru o te area e nehenehe ai ia tatou e tavini i roto ia i to tatou mau vahi nohoraa. Ei faaiteraa mau no to tatou here e mana'o pe'ape'a e nehenehe ta tatou e haere atu i te feia e hinaaro nei i ta tatou tautururaa. E rave rahi o outou tei oomo i te mau piriaro « Te mau Rima Tauturu » e tei haa ma te rohirohi ore no te tamarû i te mauui e no te haamaitai i to tatou mau vahi nohoraa. Aita i maoro a'e nei, ua horo'a te Feia Apî Paari i roto i te Tîti no Sendai Tapone te tautururaa faufaa rahi no te ma'imiraa i te mau melo i muri a'e i te aueueraa fenua ino e te miti faa'i. E rave rahi te mau rave'a no te tavini.

Na roto i to tatou aau maitai e te taviniraa, e faahoa tatou i te feia ta tatou e tavini ra. Mai roto mai i teie nei mau auhoaraa e tae mai ia te iteraa maitai a'e no to tatou itoito i te evanelia e te hinaaro ia rahi atu â to tatou ite no ni'a i te Ekalesia.

Ua parau to'u hoa maitai, o Elder Joseph Wirthlin tei pohe, no ni'a i te puai o teie nei parau tumu a na ô ai oia e : « Te hamani maitai o te tumu ia no te hanahana ... E taviri ia o te iriti i te mau opani e o te faatupu i te mau hoa. E tamarû i te mau aau e e faatupu i te mau auaa o te vai maoro mai » (« Te Maitai no te Hamani Maitai », *Liahona*, Me 2005, 26).

Te tahi atu â rave'a e nehenehe ai ia tatou ia tavini i te mau tamarii a te Metua i te Ao ra e mea na roto ia i te taviniraa misionare—eiaha noa ei misionare rave tamau ei mau hoa e ei taata tupu atoa ra. Te tupuraa o te Ekalesia i mua nei, eita ia e tupu na roto noa i te patotoraa i te mau opani o te feia eê. E tupu râ te reira ia i ana'e te mau melo i te here o te Atua e o te Mesia, a rohi amui ai ratou e ta tatou mau misionare, e ia ite ana'e ratou i te mau hinaaro e ia pahono atu i taua mau hinaaro ra na roto i te varua no te taviniraa ma te aroha.

Ia rave ana'e tatou i te reira, e te mau taea'e e te mau tuahine, e itehia te parau mau i roto i te aau, to tatou haavare ore e te here. E rave rahi te hinaaro ia ite hau atu i ni'a ia tatou. I reira e i reira ana'e te Ekalesia e rahi ai e e faa'i ai i te fenua. Eita te reira e nehenehe e ravehia e te mau misionare ana'e, e titauhia râ te anaanataa e te taviniraa a te mau melo atoa.

I roto i te taatoaraa o ta tatou taviniraa e ti'a ia tatou ia ara i te mau muhumuhuraa a te Varua Maitai. E faaite te reo ha'iha'i ia tatou o vai te hinaaro i ta tatou tautururaa e eaha ta tatou e rave no te tauturu ia ratou.

Ua parau te Peresideni Spencer W. Kimball, « E mea faufaa e ia tavini tatou te tahi i te tahi i roto i te basileia... E mea pinepine ta tatou mau ohipa taviniraa i te riro ei faaitoitoraa noa aore râ ei horo'araa ... te tauturu i roto i te mau mea matau-noa-hia, eaha râ ia te mau hopea hanahana e tae mai ... na roto i te mau ohipa ha'iha'i tei mana'ohia ! » (*Te Mau Hapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia : Spencer W. Kimball* [2006], 82)

E ua a'o mai te peresideni Thomas S. Monson e :

« Te vai noa ra te nava'i ore o vetahi ê, e e nehenehe tatou tata'itahi e rave i te hoê mea no te tauturu i te hoê taata.

« ... Area te feia e tuu ia ratou iho i roto i te taviniraa ia vetahi ê ra, e e ora ia to ratou » (« Eaha ta'u i rave no te hoê taata i teie mahana ? » *Liahona*, Novema 2009, 85).

Te mau taea'e e te mau tuahine, e haapapû faahou vau e te tapa'o maitai hau atu i te faufaa o te Metua i te Ao ra e o Ta'na Tamaiti Here o te ti'a ia tatou ia hinaaro e ia tutava i te farii i roto ia tatou iho o te horo'araa ia o te aroha, « te hinaaro mau ia i te Mesia » (Moroni 7:47). Na roto mai i teie horo'araa e tupu mai ia to tatou aravihi i te here e i te tavini ia vetahi ê, mai ta te Faaora i rave.

Ua haapii mai te peropheta Moromona ia tatou i te faufaa rahi no teie horo'araa e ua parau mai oia ia tatou nahea e nehenehe ai ia tatou ia farii i te reira: « No reira, e au mau taea'e here, e pure atu i te Metua ma te puai hope o te aau ia î outou i teie nei aroha, o ta'na i hô mai i te taata atoa e pee mau i ta'na tamaiti ia Iesu Mesia, ia riro outou ei tamarii na te Atua, e ia fâ mai oia ra ua riro tatou mai ia'na ra te huru; e ite ho'i tatou ia'na i to'na ra huru mau, e ia vai maite â teie nei tia'iraa i roto ia tatou, e ia tamâhia ho'i tatou atoa mai ia'na i te mâ » (Moroni 7:48).

E faatupuhia te mau mea rarahi na roto i te mau mea ha'ihai e te ohie. Mai te mau hu'ahu'a auro o te haaputupu maorôhia e o te riro mai ei tao'a rahi, e haaputupu ia ta tatou mau ohipa taviniraa e te hamani maitai ha'ihai e te ohie, i roto i te hoê oraraa tei î i te here no to tatou Metua i te Ao ra, te itoito i roto i te ohipa a te Fatu o Iesu Mesia, e te hoê mana'o hau e te oaoa i te mau taime atoa e haere atu ai tatou i te tahi atu taata.

A piri atu ai tatou i te tau no te Pasa e faaite na tatou i to tatou here e to tatou mauruuru no te tusia taraehara a te Faaora na roto i ta tatou mau ohipa ohie e te aroha no te taviniraa i to tatou mau taea'e e mau tuahine i roto i te utuafare, i roto i te te ekalesia, e i roto i to tatou mau vahii nohoraa. O ta'u ia pure haehaa, i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

Na Elder Neil L. Andersen

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Faaineineraa i to te Ao nei no te Tae-Piti-raa mai

E riro ia ta outou misioni ei hoê rave'a mo'a no te faahaere mai ia vetahi ê i te Mesia ra e ia tauturu i te faaineine no te Tae-Piti-raa mai o te Faaora.

I teie pô e paraparau taa ê atu vau i te mau taea'e mai te 12 e tae atu i te 25 matahiti tei mau i te autahu'araa a te Atua. Te mana'o nei matou ia outou e te pure nei matou no outou. E faati'a-tu vau i te aamu o ta maua mootua e maha matahiti tei tura'i puai i to'na tuaana. I muri iho i to'na faanâraa i te tamarii e ta'i ra, ua huri atu ta'u vahine, o Katy, i ni'a i te mea paari e maha matahiti e ua ui ma te feruri maitai e, « no te aha oe i tura'i ai i to oe tuaana na'ina'i ? » Ua hi'o oia i to'na mama ruau e ua pahono atu ra, « Mimi, ua hape au. Ua mo'e to'u tape'a rima CLB [Ma'iti Te Maitai]. e aita ta'u e nehenehe e ma'iti i te maitai ». Ua ite matou e mea fifi no outou i te ma'iti noa i te maitai. Ua here roa matou ia outou.

Ua feruri a'e na nei outou no te aha outou i tonohia mai ai i te fenua nei i teie anotau ? Aita outou i fanauhia i te tau no Adamu e Eva, aore râ a faatere ai te mau Pharao ia Aiphiti, aore râ i roto i

te tau hui arii Ming. Ua haere mai outou i te fenua nei i teie tau e piti ahuru tenetere i muri a'e i te haere-matamua-raa mai te Mesia. Ua faaho'ihia mai te autahu'araa a te Atua i te fenua nei, e ua toro te Fatu i To'na rima no te faaineine i te ao nei no To'na ho'iraa mai ma te hanahana. Teie te mau taime no te rave'a faahiahia e te mau hopoi'a faufaa rahi. Teie to outou mau mahana.

Na roto i to outou bapetizoraa, ua faaite outou i to outou faaroo ia Iesu Mesia. Na roto i to outou faatoro'a-raa-hia i te autahu'araa, ua faarahihia ta outou mau taleni e to outou mau aravihi i te pae varua. Te hoê o ta outou mau hopoi'a faufaa rahi o te tauturu-raa ia ia faaineine i te ao nei no te Tae-Piti-raa mai o te Faaora.

Ua ma'iti te Fatu i te hoê peropheta, te peresideni Thomas S. Monson no te arata'i i te ohipa a Ta'na autahu'araa. No outou, ua parau te peresideni Monson e : « Te hinaaro nei te Fatu i

te mau misionare »¹ « Ia faaaineine te mau feia apî tane ti'amâ atoa e te itoito ia tavini i te hoê misioni. Te taviniraa misionare e hoê ia hopoi'a na te autahu'araa—te hoê faauerua ta te Fatu e titau ia [outou] tei farii rahi ».²

E titau te taviniraa misionare i te faatusiaraa. Te vai nei te tahi mea ta outou e vaiiho i muri ia pahono ana'e outou i te piiraa a te peropheta ia tavini.

Ua ite te feia e pee nei i te ha'utiraa faahoro popo e, te mau All Blacks no Niu Terani, te hoê i'oa tei horo'ahia no te peni o to ratou ahu, o te hoê ia pûpû faahoro popo tuiroo roa'e.³ Te ma'itiraa ia ô i roto i te « All Blacks » i Niu Terani hoê â ia huru raverua mai te ha'utiraa no te hoê pûpû tueraa popo marite no Superbowl aore râ hoê pûpû tu'eraa popo no te Au'a no te Ao nei.

I te matahiti 1961, i te 18raa o to'na matahiti e ma te mau i te Autahu'araa a Aarona, te riro ra o Sidney Going ei hoê aito i roto i te faahoraraa popo no Niu Terani. No to'na mau aravihi faahiahia, e rave rahi tei mana'o e ma'itihia oia i te matahiti i mua'tu i roto i te pûpû faahoro popo « All Blacks » no te fenua.

I te 19raa o to'na matahiti, i roto i te reira taime faufaa rahi no te maraaraa mai o ta'na ohipa faahoro popo, ua faaite o Sid e e haapae oia i te faahoraraa popo no te tavini i te hoê misioni Ua pii te tahi ia'na e upoo ino. Ua pii vetahi ê ia'na e maamaa.⁴ Ua parau ratou e ore roa e noaa faahou ia'na te rave'a no te ha'uti i roto i te pûpû no te fenua.

Te mea faufaa ia Sid e ere ia i te mea ta'na e vaiiho i muri, o te rave'a ra e te hopoi'a e vai nei i mua. E hopoi'a Autahu'araa ta'na e pûpû e piti matahiti no to'na oraraa no te pororaa i te parau mau a te Fatu o Iesu Mesia e Ta'na evanelia tei faaho'ihia mai. Aore roa e mea—e tae noa'tu i te haamaitairaa ia ha'uti i roto i te pûpû o te fenua e te roo te noaa mai ia'na—e tape'a ia'na ia rave i taua hopoi'a ra.⁵

Ua pihia oia e te hoê peropheta a te Atua ia tavini i roto i te Misioni no Canada Too'a o te râ. E maha ahuru ma va'u matahiti i ma'iri a'e nei i teie ava'e, ua faaru'e o Elder Sidney Going e ahuru ma iva matahiti, i Niu Terani no te tavini ei misionare na te Ekalesia

a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea nei.

Ua parau mai o Sid ia'u i te hoê ohipa tei tupu ia'na i roto i ta'na misioni. Ua pô e ua fatata oia e to'na hoa i te ho'i i to raua fare faaearaa. Ua faaoti raua i te farerei hoê faahou â utua-fare. Ua vaiiho te metua tane ia raua ia tomo atu. Ua faaite o Elder Going e to'na hoa i to raua iteraa papû no te Faaora. Ua farii te utua-fare i te Buka a Moromona. Ua tai'o te metua tane i te taatoaraa o te pô. I te hepetoma e te afa i muri mai ua tai'o oia i te taatoaraa o te Buka a Moromona, te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau e te Poe Tao'a Rahi. Tau hepetoma i muri iho ua bapetizohia te utua-fare.⁶

Te hoê misioni aore râ te hoê ti'araa i roto i te pûpû All Blacks no Niu Terani ? Ua pahono mai o Sid, « e mea faufaa a'e te haamaitairaa no te [afa'iraa mai ia vetahi ê] i roto i te evanelia i te tahi atu mau mea ta [oe] e faatusia ».⁷

Te uiui nei paha outou eaha tei tupu ia Sid Going i muri a'e i ta'na misioni ? Hau atu i te faufaa rahi : te

hoê faaipoiporaa mure ore i to'na hoa here, Colleen ; e pae tamarii maitai, e te hoê u'i mootua. Ua ora oia i to'na oraraa ma te ti'aturi i to'na Metua i te Ao ra, ma te haapa'oraa i te mau faaueraa, e te taviniraa ia vetahi ê.

E te faahororaa popo ? I muri a'e i ta'na misioni, ua riro mai o Sid Going te hoê o te mau taata ha'uti ropu faahiahia roa'e i roto i te aai o te « All Blacks », na roto i te ha'utiraa e 11 matahiti e te taviniraa ei tapena no taua pûpû e rave rahi matahiti.⁸

Eaha te maitai o Sid Going ? No to'na aravihi ua tauihia te mau talena faaineineraa e ha'utiraa no te mea eita oia e ha'uti i te sabati.⁹ No to'na aravihi ua ite te Arii Vahine no Paratane i ta'na tautururaa i te faahororaa popo.¹⁰ No to'na aravihi ua papa'ihia te hoê buka tei topahia *Super Sid*.

Eaha ra ia ahani aita taua mau hanahana ra i tae mai ia Sid i muri a'e i ta'na misioni ? Te hoê o te mau semeio faahiahia no te taviniraa misionare i roto i teie Ekalesia, aita ia o Sid Going e e rave rahi tausini mai ia'na i ani e, « eaha te noaa ia'u na roto mai i ta'u misioni ? », area râ « eaha râ ta'u e nehenehe e horo'a ? »

E riro ia ta outou misioni ee hoê rave'a mo'a no te faahaere mai ia vetahi ê i te Mesia e ia tauturu i te faaineine no te Tae-Piti-raa mai o te Faaora.

E mea maoro to te Fatu parauraa no te mau faaineineraa e titauhia no To'na Tae-Piti-raa mai. Ua parau Oia ia Enoha, « e te parau-ti'a, o ta'u ia e faatae atu i raro no te ra'i mai ; e te parau mau, o ta'u atoa ia e faatae atu no roto mai i te fenua ... e te parau-ti'a e te parau mau o ta'u e haaparare i te fenua atoa mai te diluvi te huru, no te haaputupu mai i ta'u i ma'iti mai na poro e maha o te ao nei ».¹¹ Ua tohu te peropheta Daniela e i te mau mahana hopea e tere te evanelia e tae atu i te mau hopea no te fenua, mai te « hoê ofa'i e ooti-noa-hia mai no roto mai i te [hoê] mou'a aore e rima ».¹² Ua faahiti Nephi i te parau no te Ekalesia i te mau mahana hopea o tei iti ho'i ia tai'o, o te purara i te mau fenua o te ao atoa nei.¹³ Ua parau te Fatu i roto i teie tau tuuraa evanelia, « ua parauhia outou no te faatupuraa

i te haaputuputuraa o to'u ra feia i ma'itihia ra ».¹⁴ E to'u mau taea'e apî e, ta outou misioni o te hoê ia rave'a e te hopoi'a faahiahia e te faufaa no teie haaputuputuraa i parauhia e tei tu'atihia i ta outou fâ mure ore.

Mai te mau mahana matamua no te Faaho'i-faahou-raa-hia mai te Evanelia e mea haapa'o roa te mau taea'e no ni'a i ta ratou hopoi'a ia poro i te evanelia. I te matahiti 1837, e hitu noa matahiti i muri a'e i te faati'a-raa-hia te Ekalesia, i te hoê tau vevê e te hamani-no-raa, ua tonohia te mau misionare e haapii i te evanelia i te fenua Peretane. Tau matahiti i muri iho, ua poro te mau misionare i te mau vahi e rave rahi mai te fenua Autriche, Polynesia Farani, Inidia, Barbades, Tiereni e Taina.¹⁵

Ua haamaitai te Fatu i teie ohipa e ua haamauhia te Ekalesia na te ao atoa nei. Te auvahahia nei teie pureraa na roto i na 93 reo. Te mauruuru nei matou no te mau 52.225 misionare rave tamau e tavini nei i roto e hau atu i te 150 fenua.¹⁶ E hiti noa â te mahana i ni'a i te mau misionare parau-ti'a e faaite nei i te parau no te Faaora. A feruri na i te mana varua no na 52.000 misionare tei noaa te Varua o te Fatu, o te faaite hua nei e « aita'tu e i'oa, aita ho'i e e'a, aita ho'i e rave'a e faaitehia mai, e tae mai ai te ora i te tamarii a te taata nei, i roto ana'e râ, e na roto ana'e ho'i i te i'oa o te Mesia ».¹⁷ Te faaite nei matou i to matou mauruuru i te mau ahuru tauasini misionare

te ho'i mai e tei horo'a e te tamau noa nei â i te horo'a i to ratou puai maitai. Te faaineinehia nei te ao nei no te Tae-Piti-raa mai o te Faaora, e te rahiraa o te reira maori ia te ohipa a te Fatu na roto i Ta'na mau misionare.

Te taviniraa misionare e hoê ia ohipa varua. E mea faufaa rahi te parau-ti'a e te faaineineraa. Ua parau te peresideni Monson, « e te feia apî tane, te a'o atu nei au ia outou ia faaineine no te tavini ei misionare. Ia vai mâ noa outou e te viivii-ore e te parau-ti'a no te ti'a atu no te Fatu.¹⁸ I roto i te mau matahiti hou ta outou misioni, a haamana'o na i te ohipa mo'a i mua ia outou. E haamaitai rahi ia ta outou ohipa na mua i ta outou misioni i te mana autahu'araa ta outou e ta'ita'i atu na muri ia outou i roto i te misioni. A faaineine maitai ia outou.

Ua parau te peresideni Monson i « te mau feia apî tane ti'amâ atoa e te itoitaito [te faaineine ra] no te tavini i te hoê misioni ».¹⁹ No te ea anei aore râ no te tahi atu mau tumu, eita paha te hoê e nehenehe e tavini. E ite ia outou i to outou aravihi no te tavini a paraparau ai outou e to outou mau metua e to outou episekopo. Mai te mea te reira ihoa to outou huru, eiaha outou e mana'o e e mea iti to outou faufaa no te faaueraa i mua ia outou. E haamaitai rahi mai te Fatu i te feia o te here Ia'na e e iriti Oia i te tahi atu mau uputa no outou.

Te ui nei paha te tahi e, e mea paari roa paha ratou no te tavini.

Ua ite te hoê hoa to'u no Taina mai, i te Ekalesia i Cambodia ua hau atu i te 20 o to'na matahiti. Ua ani oia mai te mea e ti'a noa â ia'na ia tavini i te hoê misioni. I muri a'e i te pureraa e te paraparauraa e to'na episekopo, ua pihia oia e ua tavini oia ma te hanahana i te Oire no New York. Mai te mea te haape'ape'a nei outou no to outou faito matahiti, a pure e a paraparaui i to outou episekopo. E e arata'i ia oia ia outou.

E pae ahuru i ni'a i te hanere o te mau misionare atoa e tavini nei i to ratou iho fenua. E e mea ti'a roa te reira. Ua fafau te Fatu e « e faaroo te tane atoa i te îraa no te evanelia i roto i to'na iho reo, e i to'na iho parau ». ²⁰ E pihia ia outou na roto i te tohuraa e e tavini ia outou i te vahia i reira outou e hinaaro-rahi-hia ai.

Mea au na'u e farerei i te mau misionare na te ao nei. Aita i maoro a'e nei, i te hoê tere i te misioni no Sydney i Auteraria, ua ite outou o vai ta'u i ite ? Elder Sidney Going—te taata no te aamu faahorora popo no Niu Terani. I teie nei e 67 matahiti, e misionare faahou â oia, i teie nei râ e te hoê hoa o ta'na iho i ma'iti : Te tuahine Colleen Going. Ua parau mai oia ia'u no te hoê utuafare o ta raua i ti'a i te haapii. E melo na metua, tera râ e rave rahi matahiti ua taiva i te Ekalesia. Ua tau-ture o Elder e te Tuahine Going ia itoito faahou te faaroo o te utuafare. Ua parau mai o Elder Going ia'u i te mana o ta'na i farii a ti'a ai oia i te aua baptizoraa i piha'ihio i te metua tane o te utuafare, e te tamaiti matahiapo, tei mau i teie nei i te autahu'araa, e baptizora i to'na mau tuaana e tuahine apî. Ua faaite oia i te oaoa ia ite i te hoê utuafare tahoê e haere amui atu ra i te ora mure ore. ²¹

Teie ta te Peresideniraa Matamua i parau no outou :

« E [varua] ma'itihia outou [tei] haere mai i teie nei mahana a rahi roa'i te mau hopoi'a e te mau rave'a, mai te mau faahemaraa atoa...

« Te pure nei matou no outou tata'i-tahi ... [e] ia nehenehe ia outou ia rave i te ohipa rahi e vai nei i mua ia outou ... e ia ti'amâ e [ia ineine] outou no te amo i te mau hopoi'a no te paturaa i te basileia o te Atua e te faaineineraa

i to te ao no te Tae-Piti-raa mai o te Faaora ». ²²

Ua au vau i te hoho'a peni a Harry Anderson no ni'a i te Tae-Piti-raa mai o te Faaora. E faahaamana'o te reira ia'u e e haere mai Oia ma te hanahana e te mana. E tupu ia te mau ohipa maere i ni'a i te fenua e i te ra'i. ²³

E « hi'o atu ia te feia e tia'i i te tae-raa mai o te Faaora [Ia'na] ». E ua fafau Oia, « e haere mai ia vau! » E ite ia te feia parau-ti'a Ia'na « i roto i te mau ata o te ra'i ra [e te mau melahi mo'a atoa], e faaahuhia i te mana e te hanahana rahi ». ²⁴ E « e faaoto mai te hoê melahi i ta'na pû... e « tahitihia'tu ia te feia mo'a atoa [mai na poro e maha ra no te ao nei] » ²⁵ i ni'a « ia farerei ia'na ra ». ²⁶ O ratou « tei taoto », oia ho'i te feia mo'a parau-ti'a tei pohe, « e ti'a [atoa] mai ia no te farerei [Ia'na] ». ²⁷

Te parau nei te papa'iraa mo'a : « Ei reira [ia] te Fatu e tuu atu ai i to'na ra avae i ni'a i [te] mou'a » ²⁸ e « parau mai ai [Oia] i to'na ra reo, e e faaroo te mau hopea o te fenua i te reira ». ²⁹

To'u mau taea'e apî o te autahu'araa, te faaite papû nei au no ni'a i te hanahana, hau atu râ, i te papûraa o teie nei oro'a faahiahia. Te ora nei te Faaora. E ho'i mai ia Oia i te fenua nei. I teie pae anei o te paruru aore râ i te tahi atu pae, e oaoa ia outou e o vau nei i To'na taeraa mai, e e haamau-ruuru ia tatou i te Fatu i tono mai ai oia ia tatou i te fenua nei i teie taima no te faaoti i ta tatou ohipa mo'a no te tautururaa i to te ao nei i te faaineine no To'na ho'iraa mai. No roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Thomas S. Monson, « Le Seigneur a besoin de missionnaire », *Liahona* Tenuare 2011, 4.
2. Thomas S. Monson, « Tae noa'tu i te taima e farerei faahou ai » *Liahona* Novema 2010, 5–6.
3. A hi'o stats.allblacks.com.
4. A hi'o Bob Howitt, *Super Sid : The Story of a Great All Black* (1978), 27.
5. Aparauraa na roto i te niuniu e te Peresideni Maxwell Horsford, Titi no Kaikohe Niu Terani, Mati 2011
6. Aparauraa na roto i te niuniu e Elder Sidney Going, Mati 2011.
7. Imere mai roto mai ia Elder Sidney Going, Mati 2011.
8. A hi'o stats.allblacks.com/asp/profile.asp?ABID=324.
9. Aparauraa na roto i te niuniu e te Peresideni Maxwell Horsford, Titi no Kaikohe Niu Terani, Mati 2011

10. Ua haafeti'ahia o Sid Going i te hoê M.B.E. (Member of the Order of the British Empire) i te matahiti 1978 no ta'na ohiparaa i roto i te tuaro faahorora popo (a hi'o Howitt, *Super Sid*, 265).
11. Mose 7:62.
12. Daniela 2:45.
13. A hi'o 1 Nephi 14:12–14.
14. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 29:7.
15. A hi'o *Deseret News 2011 Church Almanac* (2011), 430, 432, 458, 463, 487, 505.
16. Mai te 31no titema 2010.
17. Mosia 3:17.
18. Thomas S. Monson, *Liahona* Tenuare 2011, 4.
19. Thomas S. Monson, *Liahona* Novema 2010, 5–6.
20. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 99:11.
21. Aparauraa na roto i te niuniu e Elder Sidney Going, Mati 2011.
22. « Parau poro'i no roto mai i te Peresideniraa Matamau », *No te Puai o te Feia Apî : Faaotiraa i ta Matou Hopoi'a i te Atua*, (buka iti) 2001, 2–3.
23. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 43:18; 45:40.
24. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 45:44
25. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 45:45, 46.
26. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 88:96.
27. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 45:45 ; hi'o atoa Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 29:13 ; 88:96–97.
28. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 45:48.
29. Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 45:49.

Na Elder Steven E. Snow

No te Peresideniraa no te Hitu Ahuru

Te Ti'aturiraa (te tia'iraa)

Na to tatou ti'aturi i roto i te Taraehara e haapuui ia tatou na roto i te horo'araa mai ia tatou i te mau iteraa atea mure ore.

Ua ora to matou utuafare i roto i te medebara teitei i te pae Apatoa no Utaha. Te vai nei te ti'aturiraa (tia'iraa) puai e, e topa mai te ûa no teie pu'e tau ve'ave'a e fâ mai nei. I tera ra tau, mai teie mahana, e tia'i matou i te ûa, e pure matou no te ûa, e i te mau taime fifi roa, e haapae matou i te maa no te ani i te ûa.

Te faati'ahia ra te aamu no te hoê ruau tei haere na te oire e faaorihaere i ta'na na mootua e pae. I te hopea ua tape'a ratou i te hoê fare toa na'ina'i i ni'a i te purumu rahi no te inu i te tahi pape monamona to'eto'e. Ua tape'a maira te hoê pereoo no te tahi tuhaa fenua mai, e ua haafatata maira te taata faahoro i te ruau nei. Ma te faatoro i to'na rima i ni'a i te hoê ata iti na'ina'i i ni'a i te ra'i, na ô maira e, « ia mana'o oe, e ûahia ? »

« Ta'u ia e ti'aturi nei », te pahono ia a te taata paari, « eiaha no'u, no te tamaiti ra. Ua ite au i te reira te ûa ».

Ua riro te ti'aturiraa (tia'iraa) ei feruriraa, o te haamaitai i to tatou oraraa i te mau mahana atoa. E parauhia te reira e, « te feruriraa e... e maitai te mau mea atoa ». Ia faaohipa ana'e tatou i te ti'aturiraa, « e hi'o ia tatou i mua ma te hinaaro e te ti'aturi au maitai ». (dictionary.reference.com/browse/hope). No reira, e faatupu

mai te ti'aturi i te tahi tamarûraa i ni'a i to tatou oraraa mai te mea e, e hi'o tatou i te mau ohipa i muri nei ma te ti'aturi.

I te tahi taime te ti'aturi nei tatou i te mau mea e mea iti roa e aore râ, aita roa'tu to tatou e mana no te arai ia ratou. Te ti'aturi nei tatou e maitai te anuvera. Te ti'aturi nei tatou e tae oioi mai te pu'e tau faatupuraa raau. Te ti'aturi nei tatou e, e rê mai ta tatou pûpû tu'e popo, ta tatou pûpû faahoro popo e aore râ, ta tatou pûpû taora popo, i te au'a no te ao nei.

Na teie mau huru ti'aturiraa (tia'iraa) e faatupu i te anaanatae i roto i to tatou oraraa, e e mea pinepine te reira i te arata'i ia tatou i roto i te tahi mau huru taa ê roa, e tae roa'toa tatou i te ti'aturi i te tahi mau peu tahutahu. Ei hi'oraa, e mea au roa na to'u hoovai tane te ohipa tuaro, tera râ, ua ti'aturi roa oia e, mai te mea e, aita oia e mata'ita'i i ta'na pûpû taora popo i roto i te afata teata, e mea papû roa e, e upooti'a ratou. I te ahuru ma pitiraa o to'u matahiti, ua onoono vau ia oomo i taua totini pu'a-ore-hia ra i te ha'utiraa ta'iri popo na te mau tamarii, ma te ti'aturi e, e upooti'a matou. Ua faaue to'u mama ia'u ia vaiiho vau i te reira mau totini i te opani i muri.

I te tahi atu mau taime, e riro mai to tatou mau ti'aturiraa (tia'iraa) ei

moemoea, e na te reira e faauru ia tatou e e tura'i ia tatou ia rave i te ohipa. Mai te mea e, te ti'aturi ra tatou ia maitai atu tatou i roto i te haapiiraa, e nehenehe te reira ti'aturiraa (tia'iraa) e tupu na roto i te faaitoitoraa i te haapii e te faatusiaraa. Mai te mea e, e ti'aturi tatou ia ha'uti i roto i te hoê pûpû e haru i te rê, na te reira ti'aturiraa (tia'iraa) e tura'i ia tatou ia faaineine tamau, ia faaitoito, ia rave amui, e ia manuia.

O Roger Bannister te hoê piahi haapii toro'a taote i Peretane e te ti'aturiraa (tia'iraa) puai i roto ia'na. Ua hinaaro oia e, oia a'e te taata matamua e horo 1.6 kilometa te atea, i raro mai i te maha minuti. No te tuhaa rahi o te afaraa matamua o te tenetere piti ahuru, ua tia'i maoro te mau maona i te mahana e marua ai taua uati ra. I te roaraa o te tau, e rave rahi mau maona aravihi no te horo tei fatata roa i piha'iho i te uati, tera râ, aita hoê o ratou i tupa'i i te uati maha minuti. Ua faaoti o Bannister ia haamau i te hoê faanahoraa faaineineraa puai na'na ma te ti'aturi e, e faatupu oia i ta'na opuaraa ia haamau i te hoê uati apî no te ao nei. Ua haamata te tahi mau taata aravihi no te tuaro i te uiui ma te mana'o feaa e, e topa anei te uati maha minuti. Tae roa'tu i te feia aravihi i te parauraa e, ia au i te hamaniraa o te tino taata, aita e tia'ia ia'na ia horo i taua huru vitiviti, i teie huru atearaa. I te hoê mahana tapo'ipo'i no te 6 no me 1954, ua tupu a'e ra te ti'aturiraa (tia'iraa) rahi o Roger Bannister ! Ua taahi oia i ni'a i te reni ta-paeraa i te faito e 3:59.4, e ua haamau i te hoê uati apî no te ao nei. Ua riro mai to'na ti'aturiraa (tia'iraa) ia tupa'i i te uati maha minuti, ei moemoea o tei faatupuhia na roto i te faaineineraa, te tautooraa e te horo'araa ia'na iho.

E nehenehe te ti'aturiraa (tia'iraa) e faatupu mai i te moemoea, e e faaitoito ia tatou ia faatupu i taua mau moemoea ra. Tera râ, e ere na te ti'aturiraa (tia'iraa) ana'e e haamanuia ia tatou. E rave rahi mau ti'aturiraa (tia'iraa) teitei aore i manuia, ua mau i ni'a i te pûpû o te mana'o maitai e te hupehupe.

Tatou te mau metua, tei ni'a iho to tatou mau ti'aturiraa (tia'iraa) rahi

i ta tatou mau tamarii. Te ti'aturi nei tatou e tupu ratou i te paari no te ora i te hoê oraraa tiaau e te parau-ti'a. E nehenehe taua huru ti'aturiraa (tia'iraa) ra e mou ohie mai te mea e, aita tatou e faaite i te hi'oraa maitai. Te auraa ra, eita ta tatou mau tamarii e tupu i te paari i roto i te parau-ti'a na roto noa i te ti'aturiraa. E ti'a râ ia tatou ia parahi i piha'iho ia ratou i roto i te pô utuafare e i roto i te mau faaoaoaraa utuafare maitai. Ia haapii tatou ia ratou i te pure. Ia tai'o tatou i te papa'iraa mo'a e o ratou e ia haapii ia ratou i te mau parau tumu faufaa o te evanelia. I reira ana'e e tupu ai to tatou mau ti'aturiraa (tia'iraa) hohonu.

Eiaha roa'tu tatou e vaiiho i te mana'o paruparu ia tau i to tatou ti'aturiraa. Ua papa'i te aposetolo Paulo e, « e arote ra ma te tia'i e ti'a'i » (1 Korinetia9:10). Na te faaohiparaa i te ti'aturiraa (tia'iraa) e haamaitai i to tatou oraraa, e e tauturu ia tatou ia hi'o i mua. No te arote anei i te fenua no te tanu, e aore râ, no te ora anei i te oraraa, ei ti'aturiraa (tia'iraa) to tatou te feia mo'a i te mau mahana hopea nei e ti'a ai.

I roto i te evanelia a Iesu Mesia, te ti'aturiraa (tia'iraa) o te hinaaro ia o te feia e pee ia'na ia roaa te faaoraraa mure ore na roto i te Taraehara a te Faaora.

Teie mau ia te ti'aturiraa (tia'iraa) e ti'a ia tatou ia farii. Na te reira e faataa ê ia tatou i te toe'a o to te ao nei. Teie ta Petero parau a'o i te mau taata tei pee i te Mesia i tahito ra « ia

vai ineine â outou ia parau atu i te taata atoa ia ui mai ia outou i te ti'aturi i roto ia outou na » (1 Petero 3:15).

Na to tatou ti'aturi i roto i te Taraehara e haapuai ia tatou na roto i te horo'araa mai ia tatou i te mau iteraa atea mure ore. Na te reira mau iteraa atea e tauturu ia tatou ia hi'o i ô atu i teie nei oraraa, oia ho'i, i roto i te mau tau amuri atu. Aita e titauhia ia tatou ia vai noa i roto i te mau oti'a piriha'o o te mau tia'iraa tauui noa o te oraraa nei. E ti'amâraa to tatou ia oaoa i te hanahana tiretiera, ma te taatihia i to tatou utuafare e i tei herehia e tatou.

I roto i te evanelia, fatata pauroa te taime e faaauhia te ti'aturiraa (tia'iraa) i ni'a i te faaroo e te aroha. Ua haapii mai te peresideni Dieter F. Uchtdorf e : « Te ti'aturiraa (tia'iraa) o te hoê ia avae o te hoê parahiraa toru avae ia amuihia i te faaroo e te aroha. Na teie na mea e toru e faaau maite i to tatou oraraa, noa'tu te mau tahua paari e aore râ, aifaito ore e farereihia e tatou i teie nei », (Dieter F. Uchtdorf, « Te mana puai hope o te ti'aturiraa », *Liahona*, Novema 2008, 21).

I roto i te pene hopea o te Buka a Moromona ua papa'i Moroni e :

« No reira, ia faaroo te taata e ti'a'i ; e e mea ti'a roa te faaroo ra, ia tia'i atoa ho'i tatou e ti'a'i ; e e mea ti'a te tia'i, e mea ti'a atoa te aroha.

« Aore o outou e aroha, e ore roa outou e ora i roto i te basileia o te Atua ra ; e ore atoa outou e ora i roto i te basileia o te Atua aore o outou e faaroo, e aore atoa e tia'i » (Moroni 10:20–21).

Ua haapii mai o Elder Russell M. Nelson e : « Ua niuhia te faaroo i roto i te Mesia. Ua faatumuhia te ti'aturiraa (tia'iraa) i roto i te Taraehara. E itehia te aroha i roto i te 'here mau o te Mesia. Ua toaati maite teie na maitai e toru mai te mau niuniu na'ina'i i roto i te hoê niuniu rahi, e eita ia e itehia i te mau taime atoa. E riro ratou e toru ei taamuraa ia tatou i ni'a i te basileia tiretiera » (« A More Excellent Hope », *Ensign*, Fepuare 1997, 61).

A tohu ai Nephi no Iesu Mesia i te hopearaa o ta'na buka, ua papa'i oia e : « E teie nei, ia haere ti'a'tu outou i mua i te ti'a-maite-raa i te Mesia, ma te tia'i papû roa, e te here i te Atua e te taata atoa » (2 Nephi 31:20).

Teie « tia'i papû roa » ta Nephi e parau nei, o te ti'aturi ia i te Taraehara, oia te faaoraraa mure ore, i ti'a ho'i te reira na roto i te tusia a to tatou Faaora. Ua arata'i teie ti'aturiraa i te mau tane e te mau vahine na roto i te mau tau no te rave i te mau ohipa faahiahia. Ua ratere te mau aposetolo i mutaa ihora na te fenua e ua faaite papû No'na e i te pae hopea ua horo'a i to ratou ora i roto i Ta'na taviniraa.

I roto i teie tau tuuraa e rave rahi melo o te Ekalesia i tahito ra tei faaru'e i to ratou mau fare, ma te aau tei î roa i te ti'aturi e te faaroo a fano atu ai ratou i te tooa o te râ na roto i te mau mou'a e tae roa'tu i te Afaa no Roto Miti.

I te matahiti 1851, ua tomo mai o Mary Murray Murdoch i roto i te Ekalesia i Scotland, e vahine ivi e 67 matahiti. E vahine iti na'ina'i e 1.2 metera te roa, i raro mai i te 41 kilo, ua fanau oia e va'u tamarii, e ono tei ora e tae atu i te paariraa. No to'na na'ina'i, e mea au roa na ta'na mau tamarii e ta'na mau mootua i te pii ia'na e « mama û na'ina'i ».

Ua tomo atoa mai ta'na tamaiti, o John Murdoch e ta'na vahine, i roto i te Ekalesia e ua reva mai i Utaha i te matahiti 1852 e ta raua na tamarii rii e piti. Noa'tu te mau fifi o to'na iho utuafare, maha matahiti i muri mai, ua hapono o John i to'na metua vahine ra i te moni e titauhia ia ti'a ia'na ia amui mai i te utuafare i Roto Miti. No to'na ti'aturi rahi, hau a'e i te rahi i to'na

tino, ua haamata o Mary i to'na tere fifi i te pae tooa o te râ i Utaha i roto i te 73raa o to'na matahiti.

I muri a'e i te hoê tere maitai na ni'a i te moana Ataranetita, ua amui atu oia i te Pûpû Pereoo Huti a Martin. I te 28 no tiurai ua haamata teie mau pionie e to ratou pereoo huti taata i te tere i te pae tooa o te râ. Ua ite-papûhia te mau iui o teie pûpû. I ni'a i te 575 melo i roto i taua pûpû ra, fatata hoê i ni'a i te maha ua pohe hou a tae atu ai ratou i Utaha. E rahi atu â o te pohe ahiri e, aita te ohipa faaoraraa i faanahohia e te peresideni Brigham Young, o tei tono i te mau pereoo e te mau tauhaa no te imi i te feia mo'a tei mo'e e tei mau i roto i te hiona.

Ua pohe o Mary Murdoch i te 2 no atopa 1856 i piha'ihio ia Chimney Rock, Nebraska. I ô nei to'na poheraa i te rohirohi, i te to'eto'e e i te mau fifi o te tere. Aita i ti'a i to'na tino iti na'ina'i ia faaoroma'i i te mau fifi tei farereihia e te feia mo'a. A fatata ai oia i te pohe, ua feruri oia i to'na utuafare i Utaha. Teie te mau parau hopea a teie vahine pionie faaroo, « a parau ia John e, ua pohe au ma te hinaaro papû ia parahi i Ziona ». (A hi'o Kenneth W. Merrell, *Scottish Shepherd: The Life and Times of John Murray Murdoch, Utah Pioneer* [2006], 34, 39, 54, 77, 94–97, 103, 112–13, 115).

Ua riro o Mary Murray Murdoch ei hi'oraa no te ti'aturiraa (tia'iraa) e te faaroo o te mau pionie matamua e rave rahi, tei ratere ma te itoito i te pae tooa o te râ. I teie mahana te titau atoa nei te tere pae varua i te ti'aturiraa (tia'iraa) e te faaroo rahi mai to te mau pionie matamua. E mau titauraa taa ê paha ta tatou, tera râ, te tutavaraa, ua aifaito noa ia te rahi.

Te pure nei au ia tupu to tatou mau moemoea ti'a na roto i to tatou mau ti'aturiraa. Te pure taa ê nei au ia ti'a i to tatou ti'aturiraa (tia'iraa) i roto i te Taraehara ia haapuai i to tatou faaroo e to tatou aroha, e ia horo'a mai ia tatou i te hoê iteraa atea mure ore no to tatou oraraa amuri a'e. Te pure nei au ia roaa ia tatou paatoa teie tia'i papû roa, na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

Na Larry M. Gibson

Tauturu Matamua i roto i te Peresideniraa Rahi o te Feia Apî Tamaroa

Te mau Taviri Mo'a o te Autahu'araa a Aarona

Te hinaaro nei te Fatu i te feia atoa tei mau i te Autahu'araa a Aarona ia titau i te mau taata atoa ia haere mai i te Mesia ra—ma te haamata i to ratou iho utuafare.

Ua faaoti te hoê o ta'u mau tamaiti i te 12raa o to'na matahiti ia faamu i te mau rapiti. Ua hamani matou i te mau afata e ua hoo mai i te hoê maiâ rahi e e piti na rapiti ufa na te hoê taata tapiri io matou. Aita roa'u tu vau i ite eaha ra te mea e tupu i muri a'e. Aita i maoro roa ua î roa ta matou fare vairaa tauhaa i te mau rapiti. I teie nei ua paari ta'u nei tamaiti, e ti'a ia'u ia faaite i to'u faahiahia e nahea teie ohipa rapiti i te afaroraa—i te tahi mau taime e tomo mai te uri a te hoê taata tapiri i roto i te fare vairaa e ua amui i te tahi o te mau rapiti.

Ua putapû râ to'u aau a hi'o ai au i ta'u tamaiti e to'na mau taea'e i te tia'iraa e te parururaa i taua mau rapiti ra. E i teie nei, ei tane faaipoipo e ei metua tane, e mau taata ti'amâ ratou tei mau i te autahu'araa o te here, te haapuai e te tia'i nei i to ratou iho mau utuafare.

E putapû to'u aau a hi'o ai au ia outou te feia apî tane no te Autahu'araa a Aarona o te tia'i ra, paturu ra, e haapuai ra i te feia na piha'ihio ia outou, to outou iho mau utuafare e te mau melo no ta outou pûpû autahu'araa. Auê ia to'u here ia outou e.

Aita i maoro roa ua hi'o iho nei au i te hoê taure'are'a 13 matahiti tei faataahia ei peresideni no te pûpû diakono. I muri iho, ua aroha rima te episekopo ia'na e ua pii atu ia'na e « peresideni », ma te haamaramarama atu i te mau melo no te pûpû e « e pii oia ia'na ei peresideni no te haapapû i te huru mo'a no to'na piiraa. Te peresideni no te pûpû diakono o te hoê ana'e o na taata e maha i roto i te paroita tei mau i te mau taviri no te peresideniraa. Ma te mau i taua mau taviri ra, e arata'i ia oia e to'na na tauturu i te pûpû autahu'araa i raro a'e i te faaururaa a te Fatu ». Ua taa i teie episekopo te mana no te mau peresideniraa tei arata'ihia e te hoê peresideni tei mau e tei faaohipa i te mau taviri mo'a (A hi'o PH&PF 124:142–43).

Ua ui au i muri iho i teie nei taure'are'a mai te mea ua ineine anei oia i te peresideni i teie pûpû autahu'araa rahi. Ta'na pahonoraa o teie ia « te taiâ nei au. Aita vau i ite eaha ta te hoê peresideni no te pûpû diakono e rave. E nehenehe anei ta oe e faaite mai ia'u ? »

Ua parau vau ia'na e e episekopo-
raa e e mau tauturu faahiahia o te tauturu ia'na ia riro ei faatere autahu'araa

manuia e te puai. Ua ite au e faatura ratou i te mau taviri mo'a no te peresideniraa tei mauhia e ana.

I muri iho ua ui atu vau i teie uiraa : « Te mana'o nei oe e e pii te Fatu ia oe i teie piiraa faufaa rahi ma te ore e arata'i ia oe ? »

Ua feruri oia e ua pahono mai, « i hea vau e imi ai i te arata'iraa ? »

I muri a'e i te tahi aparauraa, ua ite oia e e ite oia i te arata'iraa i roto i te mau papa'iraa mo'a, te mau parau a te mau peropheta ora, e te mau pahonoraa i te pure. Ua faaoti maua i te imi i te ho'e papa'iraa mo'a o te riro ei vahi haamataraa no ta'na imiraa ia haapii i te mau hopoi'a no to'na piiraa ap'i.

Ua huri maua i te tufaa 107 no te Parau Haapiiraa e te Parau Fafau, irava 85. Te faahiti ra e e parahi te ho'e peresideni no te p'up'u diakono i roto i te apooraa i piha'ihohi i ta'na mau melo no te p'up'u autahu'araa e e haapii ia ratou i ta ratou ohipa. Ua ite maua e ere ta'na p'up'u autahu'araa i te ho'e piha haapiiraa o te ho'e ra apooraa a te feia ap'i tane e e ti'a ia ratou ia haapuai e ia faaitoito te tahi i te tahi i raro a'e i te arata'iraa a te peresideni. Ua faaite au i to'u ti'aturiraa e e riro mai oia e ho'e peresideni maitai o te ti'aturi i ni'a i te faaururaa a te Fatu e o te faarahi i to'na piiraa mo'a a haapii ai oia i to'na mau hoa diakono i ta ratou mau hopoi'a.

Ua ui au i muri iho, « ua ite oe i teie nei e e ti'a ia oe ia haapii i te mau diakono i ta ratou mau hopoi'a, ua ite

anei oe eaha taua mau hopoi'a ra ? »

Ua hi'o faahou maua i te mau papa'iraa mo'a e ua ite e :

1. Ua faataahia te ho'e diakono ia tia'i i te ekalesia e ia riro ei ho'e haapa'o ti'a i te ekalesia (a hi'o PH&PF 84:111).

No te mea ho'i o te utuafare te niu o te Ekalesia, te vahi hau atu i te faufaa rahi i reira te ho'e taea'e tei mau i te Autahu'araa a Aarona e nehenehe ai e rave faaoti i ta'na hopoi'a, tei roto ia i to'na iho utuafare. E horo'a atoa oia i te tautururaa autahu'araa i to'na metua tane e to'na metua vahine a arata'i ai raua i te utuafare. E tia'i atoa oia i to'na mau taea'e e mau tuahine, te feia ap'i no ta'na p'up'u autahu'araa e te tahi atu mau melo no te paroita.

2. E tauturu te ho'e diakono i te haapii i roto i ta'na mau ohipa atoa i roto i te Ekalesia mai te mea e titauhia (a hi'o PH&PF 20: 57).

Ua faaoti maua e mai te mea e ti'a i te ho'e diakono ia tauturu i te mau ohipa a te haapii, e ti'a atoa ia ia'na ia ite i ta ratou mau ohipa. I roto i te mau papa'iraa mo'a e ua ite vitiviti maua hau atu i te ho'e tatini ohipa no te toro'a haapii (a hi'o PH&PF 20:53-59 ; 84:111). Au'e ia ohipa puai no te feia ap'i tane atoa—e to ratou mau metua tane, to ratou mau taata tauturu e te tahi atu mau taata—ia rave mai

ta teie taure'are'a i rave ; ia haere i roto i te mau papa'iraa mo'a e ia imi no ratou iho eaha ra ta ratou mau ohipa. Te mana'o nei au e rave rahi o tatou o te maere—e o te faauruhia—e te mea ta tatou e ite. Tei roto i Te Hopoi'a i te Atua te tahi mau parau tauturu haapotohia no te mau ohipa a te Autahu'araa a Aarona e e tautururaa rahi te reira i te faahoturaa pae varua. Te a'o atu nei ia outou ia faaohipa i teie buka iti i te mau taime atoa.

3. E ti'a atoa i te mau diakono e te mau haapii ia « faaara, ia a'o, ia faaa'o, e ia haapii, e ia titau atu i te mau taata atoa ia haere mai i te Mesia raa » (PH&PF 20:59 ; a hi'o i te mau irava 46 e 68 no te mau tahu'a).

E rave rahi feia ap'i tane e mana'o nei e e haamata ta ratou ohipa misionare ia rae'ahia to ratou 19 matahiti e ia tomo atu i te P'u Haapiiraa Misionare. Ua haapii tatou na roto mai i te mau papa'iraa mo'a e e haamata te reira na mua roa'utu. Te hinaaro nei te Fatu i te feia atoa tei mau i te Autahu'araa a Aarona ia titau i te mau taata atoa ia haere mai i te Mesia ra—ma te haamata i to ratou iho utuafare.

I muri iho, no te tauturu i teie peresideni ap'i ia taa e o oia ana'e, te peresideni i roto i te p'up'u autahu'araa, ua parau atu vau ia tai'o oia e toru a'e taime i te ohipa matamua tei tabulahia i roto i Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 107:85. Ua tai'o oia « faatere ia i ni'a i na diakono ho'e ahuru e ma piti ». Ua ui au, « eaha ta te Fatu e parau ra ia oe iho no ni'a i ta oe ohipa ei peresideni ? »

Ua parau mai oia, « oia, e rave rahi mau mea tei puta mai i roto i to'u upoo a paraparau ai taua. Te mana'o nei au e te hinaaro nei te Metua i te Ao ra ia riro vau ei peresideni no na 12 diakono. E pae ana'e o matou o te tae mai nei, e te haere mai nei te ho'e i te tahi mau taime. No reira nahea ia e roaa e ahuru ma piti ? »

Teie nei, aita vau i tatara a'e nei teie irava mai ta'na i tatara, ua mau ra oia i te mau taviri mo'a tei ore i mauhia e

au. Ua haapihia vau e te hoê peresideni no te pŭpŭ diakono 13 matahiti no ni'a i te mana heheuraa e tae mai i te feia tei mau i te mau taviri mo'a no te peresideniraa, noa' tu eaha to ratou maramarama, to ratou huru taata, aore râ matahiti.

Ua pahono vau, « aita vau i ite. Eaha to oe mana'o ? »

E ua parau mai oia, « e ti'a ia matou ia feruri nahea i te tauturu ia'na ia tamau noa oia i te haere mai. Ua ite au e te vai nei e piti atu â o tei ti'a ia haere mai i roto i ta matou nei pŭpŭ autahu'araa, aita râ raua e haere mai nei, e aita vau i matau ia raua. Peneia'e e nehenehe ta'u e riro ei hoa no te hoê e ia haapa'o to'u na tauturu i te tahi atu. Mai te mea e tae pauroa mai ratou, e hitu ia matou, i hea râ matou e tii ai e pae faahou â ? »

« Aita vau i ite », o ta'u ia pahonora, « mai te mea râ e hinaaro te Metua i te Ao ra ia ratou i ô nei, o Ona ia tei ite ».

« E ti'a ia ia matou ia pure ei peresideniraa e ei pŭpŭ autahu'araa ia ite eaha te rave ». Ua ui mai oia i muri iho, « e hopoi'a anei na'u te mau tamaroa atoa e faito matahiti diakono to ratou i roto i ta matou paroita, e tae noa' tu o ratou e ere te melo ? »

Ua parau vau ma te faahiahia, « i te hi'oraa a te Fatu, e hopoi'a anei na to oe episekopo te mau melo ana'e no te

paroita aore râ te feia atoa e ora nei i roto i te mau oti'a no te paroita ? »

Ua taa i teie nei « taata haapa'o » apî. Ua ite oia i te ohipa a te mau diakono, te mau haapii e te mau tahu'a atoa i te tia'iraa i te Ekalesia e te titauraa i te mau taata atoa ia haere mai i te Mesia ra.

E fariu to'u mau mana'o i te hoê papa'iraa mo'a a feruri ai au i to tatou feia apî tane e i te feia apî tamahine faahiahia no te Ekalesia—te hoê papa'iraa tei faahitihia e Moroni ia Iosepha Semita ma te parau e, « aita â te reira i tupu, ua fatata râ » (Iosepha Semita—Aamu 1:41)—« E muri a'e i te reira, e ninii atu ai au i tau varua i ni'a i te taata atoa ; e tohu ho'i ta outou mau tamarii tamaroa e te mau tamahine ... e ite to outou mau taata apî i te orama » (Ioela 2:28).

Te mea tei « puta mai » i roto i te feruriraa o teie peresideni apî o te hoê ia orama ta te Metua i te Ao ra e hinaaro i ta'na pŭpŭ autahu'araa ia riro. O te heheuraa ia i hinaarohia e ana no te haapuui i te mau melo itoitoe no ta'na pŭpŭ autahu'araa, ia faaora ia ratou e fifi nei ; e ia titau i te mau taata atoa ia haere mai i te Mesia ra. Na roto i te faaururaa, ua rave ia oia i te mau opuaraa no te faatupu i te hinaaro o te Fatu.

Ua haapii te Fatu i teie peresideni apî e te auraa o te *autahu'araa* o te haereraa ia e tavini ia vetahi ê. Mai ta to tatou peropheta here, te peresideni Thomas S. Monson i tatara : « E ere te autahu'araa e horo'araa mau mai te hoê faaueraa ia tavini, e hoê râ haamaitiraa no te faateitei, e te hoê rave'a no te haamaitai i te oraraa o vetahi ê ». (« Our Sacred Priesthood Trust », *Liahona*, Me 2006, 57).

Te taviniraa, o te niu iho ia o te autahu'araa—te taviniraa ia vetahi ê mai tei faahoho'ahia e te Faaora. Te faaite papû nei au o Ta'na autahu'araa teie, te rave nei tatou i Ta'na ohipa, e ua faaite mai Oia i te mau taata atoa tei mau i te autahu'araa i te e'a no te taviniraa maitai a te autahu'araa.

Te ani nei au i te mau peresideniraa pŭpŭ no te mau diakono, te mau haapii, te mau tahu'a atoa ia amui pinepine, ia tai'o e ia pure no

te haapii eaha ra te hinaaro o te Fatu no ta outou pŭpŭ e i muri iho a haere e a rave. A faaohipa i Te Hopoi'a i te Atua no te tauturu ia outou i te haapii i ta outou mau melo no te pŭpŭ autahu'araa i ta ratou hopoi'a. Te ani nei au i te mau melo tata'itahi no te pŭpŭ autahu'araa ia turu i to outou peresideni pŭpŭ e ia haere atu ia'na ra no te imi i te tautururaa a haapii ai outou e a rave ai outou ma te parau-ti'a i te taatoaraa o ta outou mau hopoi'a no te autahu'araa. E te ani nei au ia tatou tata'itahi ia hi'o i teie nei feia apî tane faahiahia mai ta te Fatu e hi'o nei ia ratou—e hoê mauhaa no te paturaa e te haapuairaa i To'na basileia i ô nei e i teie nei.

Te mau nei outou, te feia apî tane faahiahia, i te Autahu'araa a Aarona tei faaho'i-faahou-hia mai e Ioane Bapetizo ia Iosepha Semita e Olive Kaudere i piha'iho i te oire no Harmony, i Pennsylvanie. Te mau nei to outou autahu'araa i te mau taviri mo'a no te iriti i te opani i te taatoaraa o te mau tamarii a te Metua i te Ao ra ia haere i Ta'na Tamaiti ra, o Iesu Mesia, e ia pee Ia'na. E horo'ahia te reira na roto i te « evanelia no te tatarahapa, e no te bapetizoraa e no te haamatararaa hara », te mau oro'a hepetoma no te oro'a ; e « te utuuturaa a te mau melahi ». (PH&PF 13:1 ; Iosepha Semita—Aamu 1:69) E mau taata utuutu mau outou tei ti'a ia vai ei mau taea'e no te autahu'araa mâ, ti'amâ, e te haapa'o i te mau taime atoa e i te mau vahi atoa.

No te aha ? A faaroo i te mau parau a to tatou Peresideniraa Matamua here, tei horo'ahia ia outou tata'itahi :

« Tei ia outou te mana no te rave i te mau oro'a o te Autahu'araa a Aarona... e haamaitai rahi outou i te mau oraraa o te feia e haati ra ia oe...

« E ti'aturi rahi te Metua i te Ao ra ia outou, e e misioni faufaa rahi na outou e faaoti » (*Faaotiraa i Ta'u Hopoi'a i te Fatu : Na Tei Mau i te Autahu'araa a Aarona* [2010], 5).

Ua ite au e e parau mau teie mau parau e te pure nei au e ia noaa ia outou tata'itahi teie atoa iteraa. E te parau nei au i teie mau mea i te i'oa mo'a o Na'na ho'i te autahu'araa ta tatou e mau nei, o Iesu Mesia, amene. ■

Na te Peresideni Dieter F. Uchtdorf
Tauturu Piti i roto i te Peresideniraa Matamua

To Outou Puai, to Outou Haamaitairaa

A tai'o ai tatou i te mau papa'iraa mo'a e a faaroo ai i te mau parau a te mau peropheta ma to tatou aau atoa e to tatou varua, e parau mai te Atua ia outou tei hea te faito o te haamaitairaa o to tatou autahu'araa.

Te vai ra te hoê taata tei moemoea maoro ia ta'uma i ni'a i te hoê pahi rahi e ia fano na ni'a i te Moana Mediteranea. Ua moemoea oia ia haere na ni'a i te purumu no Roma, no Ateno e no Istanbul. Ua haaputu oia i te taatoaraa o te moni e nehenehe ta'na e haaputu e tae roa'tu i te taime ua rava'i no to'na tere. No te iti te moni, ua ta'ita'i oia i te tahi atu faarii tauihaa tei î i te punu maa pipi, te mau puohu faraoa paapaa, e te mau pute pape monamona puehu, e tera ia ta'na maa i te mau mahana atoa.

Ua hinaaro roa oia ia amui atu i roto i te mau faaoaoaraa i faatupuhia i ni'a i te pahi—faaetaeta i te tino i roto i te piha faaetaetaraa tino, ha'uti i te ha'uti hui popo, e haere e au i roto i te piscine. E nounou rahi to'na i te feia e haere e mata'ita'i i te teata, i te ha'utiraa, e i te mau faaiteiraa hiroa tumu. E ua hinaaro roa oia ia tamata i te maa faahiahia ta'na i ite i ni'a i te pahi—ua riro te mau tamaaraa atoa ei taime oaoaraa ! Aita râ teie taata e hinaaro e haamau'a rahi i ta'na moni, no reira, aita oia i amui atu i roto i taua mau

mea atoa ra. Ua ite oia i te mau oire ta'na i hinaaro noa na e mata'ita'i, tera râ, no te tuhaa rahi o taua tere ra, ua faaea noa oia i roto i to'na piha e ua amu noa i ta'na maa iti ha'ihai'ia roa.

I te mahana hopea o te ratereraa, ua ani maira te hoê taata tuati pahi ia'na e, eaha te faaoaoaraa no te taa-ê-raa ta'na e haere. I reira to teie taata iteraa e, e ere te faaoaoaraa ana'e no te taa-ê-raa, tera râ, fatata te mau mea atoa i ni'a i te pahi—te maa, te faaoaoaraa, pauroa te mau ohipa—te roto pauroa te reira i te moni no ta'na titeti. Ua taere roa, ua ite a'e ra teie taata e, ua ora noa oia i raro mai i to'na mau haamaitairaa.

Te uiraa o teie parabole o teie ia : O tatou tei mau i te autahu'araa, te ora ra anei tatou i raro mai i to tatou mau maitai i roto i te parau no te mana mo'a, te mau horo'a, e te mau haamaitairaa i faataahia na tatou, tatou tei mau i te autahu'araa o te Atua ?

Te Hanahana e te Teitei o te Autahu'araa

Ua ite tatou paatoa e, te autahu'araa, e ere ia i te hoê noa i'oa e aore

râ, te ti'araa, ua hau roa'tu râ i te reira. Ua haapii mai te peropheta Iosepha Semita e « te autahu'araa o te hoê ia parau tumu mure ore, e i vai na e amuri noa'tu i te Atua ra ... e amuri noa'tu, aita e haamataraa o te mahana e aita atoa e te hopearaa o te matahiti ».¹ Te mau ra ho'i « oia ia te taviri no te ite i te Atua ».² Na roto ho'i i te autahu'araa « te mana no te huru Atua e faaitehia mai ai ».³

Na te mau haamaitairaa o te autahu'araa e haamaitai roa'tu i to tatou aravihi ia haroaroa. E nehenehe i te mau taea'e faaroo tei mau i te Autahu'araa a Melehizedeka « e riro ... tei ma'itihia e te Atua ra ».⁴ « Ua haamo'a-hia ia ratou e te Varua i te faaapîraa i to ratou ra mau tino »,⁵ e ia farii i te pae hopea « te mau mea atoa na to'u Metua ra ».⁶ E mea fifi rii paha teie ia haroaroa, e mea nehenehe râ, e te faaite papû nei au e parau mau te reira.

Ua horo'a mai to tatou Metua i te Ao ra i teie mana e te hopoi'a i te taata nei, e ua riro te reira ei faaiteraa no to'na here rahi ia tatou, e ei faaiteraa atea i to tatou puai ei mau tamaiti na te Atua i roto i te oraraa i muri a'e i te pohe.

Area râ, e mea pinepine ta tatou mau ohipa i te faaite mai e, te ora nei tatou i raro roa a'e i te faito o to tatou puai. Ia ui-ana'e-hia tatou no ni'a i te autahu'araa, e rave rahi o tatou o tei ite i te tatararaa tano, tera râ, i roto i to tatou oraraa i te mau mahana atoa, e mea iti rii paha te faaiteraa e, tei ni'a rii atu to tatou haroaroa i te faito o te mau parau i faahiti-aau-hia.

E te mau taea'e, tei mua tatou i te hoê ma'itiraa. Tatou te mau taea'e tei mau i te autahu'araa, e nehenehe tatou e oaoa no te mau iteraa i raro roa iho i to tatou mau haamaitairaa. E aore râ, e nehenehe ta tatou e oaoa rahi i te hoê ohipa i te pae varua, e i te mau haamaitairaa rarahi o te autahu'araa.

Eaha te ti'a ia tatou ia rave no te ora ia au i to tatou faito mau ?

Te mau parau i papa'ihia i roto i te mau papa'iraa mo'a e tei faahitihia i roto i te amuiraa rahi e « te haavarenoa-raa ia outou iho »,⁷ ere ia no te tai'o noa e aore râ, no te faaroo noa.⁸

Pinepine tatou i te haere i te purearaa e i te ta'iriiri i to tatou upoo ; e ata atoa paha tatou ma te hinaaro e te farii mau. E papa'i tatou i te tahi mau mea e rave e te parauraa ia tatou iho e « e rave au i te reira ». Tera râ, i te taime a faaroo ai, a papa'i ai tatou i te hoê parau faahaamana'oraa i ni'a i ta tatou vini, e te taime a rave ai tatou, ua tura'i-roa-hia ia ta tatou pataraa « e rave » i te « hopea » roa. E te mau taea'e, ia haapapû maitai tatou i te tape'a i ta tatou pataraa « e rave » i ni'a i te ti'araa « i teie nei » !

A tai'o ai tatou i te mau papa'iraa mo'a e a faaroo ai i te mau parau a te mau peropheta ma to tatou aau atoa e to tatou varua, e parau mai te Atua ia outou tei hea te faito o te haamaitairaa o to tatou autahu'araa. Eiaha e vaiiho i te hoê mahana ia tere ma te ore e rave i te hoê ohipa no te mau faaururaa o te Varua.

A Tahi : A tai'o i te Buka Arata'i

Mai te mea ua roaa ia outou te matini rorouira faahiahia e te moni roa a'e, e faaohipa anei outou i te reira no te faanehenehe noa i te iri vairaa ? E rorouira faahiahia paha teie. Tei roto paha ia'na te mau huru faanahoraa puai atoa. Tera râ, mai te mea e, aita outou e tai'o i te buka arata'i, e haapii nahea ia faaohipa i te mau faanahoraa i roto, e ia tuama i te reira, aita ia outou e fana'o i to'na puai.

E buka arata'i atoa to te autahu'araa mo'a o te Atua. E mata na tatou i te tai'o i te mau papa'iraa mo'a e i te mau buka arata'i ma te opuraraa e te hinaaro mau. E mata na outou i te haamata na roto i te tai'o-faahou-raa i te mau tuhaa 20, 84, 107, e te 121 o Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau. Rahi noa'tu ta tatou tai'oraa i te fâ, te puai, e te faaohiparaa o te autahu'araa, rahi noa atoa'tu to tatou maere i to'na mana, e na te Varua e haapii ia tatou e nahea e noaa ai ia tatou, e nahea tatou ia faaohipa i taua mana ra no te haamaitai i to tatou utuafare, te mau oire, e i te Ekalesia.

Tatou te taata nei, ua ti'a to tatou faariroraa i te haapiiraa e te faananearaa i te ite toro'a ei ohipa tumu teitei na tatou. Te hinaaro nei, e e mea ti'a

ia tatou, ia riro ei mau taata aravihi i roto i te haapiiraa e i roto i te ohipa rima î. Te haapoupou nei au i to outou tautoo-itoito- raa no te farii i te ite i te pae haapiiraa e ia riro ei mau taata aravihi i roto i ta outou titauroa. Te ani atoa nei au ia outou ia riro ei mau taata aravihi i roto i te mau haapiiraa tumu o te evanelia—te haapiiraa tumu hoa râ o te autahu'araa.

Te ora nei tatou i te hoê tau a riro ai te mau papa'iraa mo'a e te mau parau a te mau aposetolo e te mau peropheta no teie anotau, ei ohipa farii-ohie-hia a'e ia faaauhia i te tahi atu anotau i roto i te aamu o te ao nei. Tera râ, tei ia tatou te haamaitairaa, te hopoi'a e te ohipa e te haamaitairaa ia ia rave mai e ia apo mai i teie mau haapiiraa. E mea nehenehe e mea hanahana te mau parau tumu e te mau haapiiraa tumu o te autahu'araa. Rahi noa'tu ta tatou tuatapaparaa i te haapiiraa tumu e te haamaitairaa e te faaohiparaa i te fâ o te autahu'araa, rahi noa atoa'tu te aanoraa to tatou varua, e te nanearaa to tatou ite ei reira tatou e ite ai e, eaha ta te Fatu i faaineine na tatou.

A Piti : A Imi i te mau Heheuraa a te Varua

Te hoê iteraa papû no ni'a ia Iesu Mesia e Ta'na evanelia i faaho'ihia mai, eita ia e nava'i i te iteraa noa—e titauhia râ te heheuraa a te taata iho, haapapûhia na roto i te faaohiparaa, ma te parau-ti'a e te faaroo, i te mau parau tumu o te evanelia. Ua faataa mai te peropheta Iosepha Semita e, te autahu'araa o te hoê ia « reni e haamata ai te Atua Mana Hope i te heheu mai i To'na hanahana i te haamataraa o te poieteraa o teie nei fenua, e ua tamau noa a Oia i te heheu mai Ia'na iho i te mau tamarii a te taata e tae noa mai i teie tau ».⁹

Mai te mea e, aita tatou e imi ia faaohipa i teie reni o te heheuraa, te ora ra ia tatou i raro iho i te mau maitai o te autahu'araa. Ei hi'oraa, te vai ra te mau taata o te ti'aturi nei, aita ratou i ite e te ti'aturi ra ratou. Ua farii ratou i te mau pahonora rau na roto i te reo iti ha'i-ha'i i roto i te hoê tau roa, no te na'ina'i râ e te faufaa ore ia hi'ohia'tu teie faaururaa, aita ratou i faariro i te reira mai te au i to'na ra huru mau. E no reira, ua vaiiho ratou i te mana'o feaa ia tape'a ia

Bucharest, Romania

ratou ia faatupu i to ratou puai ei mau taea'e tei mau i te autahu'araa.

Aita te heheuraa e te iteraa papû e tae mai ma te puai rahi i te mau taime atoa. No te mau taata e rave rahi, e tae marû noa mai te iteraa papû—maa vahi iti i te taime hoê. I te tahi taime, no te marû to'na taeraa mai, e ere ia i te mea ohie ia haamana'o i te taime ti'a a ite ai tatou e, e parau mau te evanelia. E horo'a te Fatu ia tatou « i te mau faaue... na ni'a iho i te faaue, [e e] a'o... na ni'a iho i te a'o, te tahi vahi iti i ò nei, e mai reira ho'i ei ò te tahi vahi iti ».¹⁰

I te tahi taime, e au to tatou iteraa papû mai te hoê popo hiona o te haere noa i te aanoraa a faaohu-noahia ai oia. E haamata tatou na roto i te tahi faito na'ina'i o te maramarama—noa'tu e, hinaaro noa e ti'aturi. Na roto i te marû, « te ati atu nei ho'i te maramarama i te maramarama »¹¹ e « o oia o te farii i te maramarama, e e tamau noa ho'i i ta te Atua ra, e farii mai â oia i te maramarama ; e e tupu te maramarama i te anaanaraa e tae noa'tu i te mahana mau ra »¹² i reira ho'i, « i te tau i haapa'o-mau-hia ra e farii ai ho'i i to'na îraa ».¹³

A feruri na i te hanahana ia haere tatou i ô atu i to tatou mau oti'a i te fenua nei, ia iritihia mai te paruru no to [tatou] feruriraa e ia farii tatou i te maramarama e te ite no te ra'i mai ! E haamaitairaa e e taime ho'i no tatou tei

mau i te autahu'araa, ia imi i te heheuraa no te taata iho e ia haapii e nahea ia ite i te parau mau no tatou iho na roto i te faaiteraa papû a te Varua Mo'a.

E mata na tatou i te imi itoito i te maramarama o te heheuraa no te taata iho. E mata na tatou i te taparu i te Fatu ia horo'a mai i roto i to tatou varua e to tatou aau i te omuaraa o te faaroo e ti'a ai ia tatou ia farii e ia ite i te ohipa hanahana a te Varua Mo'a no to tatou huru, ta tatou mau titauroa e ta tatou mau ohipa no te autahu'araa.

A toru : la Ite i te Oaoa i roto i te Ohipa Autahu'araa.

I roto i to'u toro'a pairati manureva, ua riro vau ei pairati hi'opo'a e te haapii. Te hoê tuhaa o teie ohipa o te haapii ia e te hi'opo'a i te mau pairati aravihi no te haapapû e, ua roaa ia ratou te ite e te maramarama i titauhia no te faatere ma te fifi ore e ma te maitai i taua mau manureva tutuha auahi rarahi nehenehe.

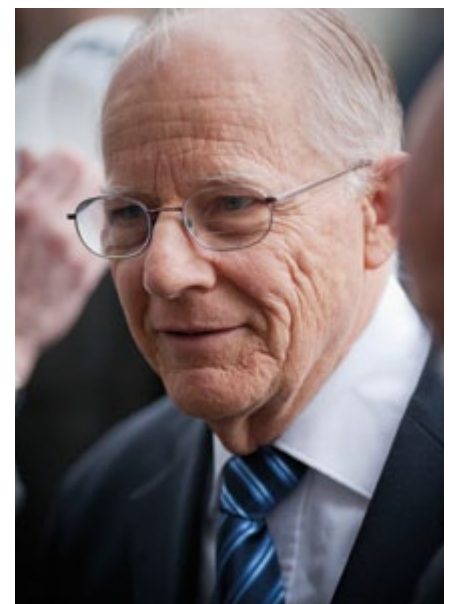
Ua ite a'e ra vau e, te vai ra te mau pairati, noa'tu e, e rave rahi matahiti to ratou faahororaa i te manureva, aita i morohi to ratou faahiahia i te taime a ta'uma ai ratou i roto i te reva, ma te « faaru'e i te pirihia'o o te fenua nei e ia ratere ma te oaoa na roto i te reva i ni'a i te manureva ».¹⁴ Ua au ratou i te haruru o te mata'i, e o te mau matini puai, e i te feruriraa e, « ua hoê » ratou e te

mata'i, e ua hoê e te ra'i pouri e te mau feti'a i ni'a ».¹⁵ E ma'i pee to ratou oaoa.

Te vai atoa te tahi mau pairati tei ora mai te pee noa i te tereraa o te ohipa. Ua ite ratou i te mau mea atoa e i te faatere i te mau manureva tutuha auahi, tera râ, ua morohi to ratou oaoa ia rere ratou « na te vahi aita â i rehia a'e nei e te hoê manu iti e aore râ, te hoê aeto ».¹⁶ Ua morohi to ratou faahiahia i mua i te anaana o te hitiraa mahana, i mua i te nehenehe o te mau mea i hamanihia e te Atua, a ratere ai ratou na ni'a a'e i te moana e i te fenua. Mai te mea e, ua hope te mau titauroa atoa i te haapa'ohia e ratou, e haamana vau ia ratou, tera râ, e oto atoa vau no ratou.

Outou o te mau nei i te autahu'araa, e ti'a ia outou ia ui ia outou iho e, te ora ra anei outou mai te pee noa i te tereraa o te ohipa—oia ho'i, te haapa'oraa i te ohipa i titauhia ia rave, aita râ e farii faahou ra i te oaoa te ti'a ia outou ia farii. Na te autahu'araa ta tatou e mau nei e horo'a mai ia tatou i te mau rave'a e rave rahi e roaa ai ia tatou te oaoa ta Amona e parau ra e : « Aita anei to tatou e mea popou rahi e oaoa'i tatou ? ... o te mauhaa ho'i tatou i roto i [te rima o te Fatu ra] i te raveraa i te reira ohipa rahi e te taa ê ra. E tena na, ia arue tatou, e ia faatura tatou i te Fatu ra ; e ia oaoa ».¹⁷

E te mau taea'e, e haapa'oraa oaoa ta tatou ! Ua haamaitaihia tatou ia mau i te autahu'araa o te Atua ! I roto i te

Buka a Salamo te tai’o nei tatou e,
 « e ao to te mau taata i ite i te reo oaoa
 ra ! e hahaere â ratou, e Iehova, i te
 maramarama o te mata ra ! »¹⁸ E ite
 atoa tatou i te reira oaoa rahi a’e mai
 te mea e, e imi tatou ia’na.

E mea pinepine roa tatou i te ite
 i te oaoa rahi e roaa mai na roto i te
 raveraa i te mau mahana atoa i te ohipa
 autahu’araa. I te tahi taime, e nehenehe
 te ohipa i horo’ahia na tatou ia riro ei
 hopoi’a. E te mau taea’e eiaha roa tatou
 ia tere na roto i te oraraa faa’ihia i na
 mea e toru : te rohirohi, te haape’ape’a
 e te amuamu. Te ora ra tatou i raro iho
 i to tatou haamaitairaa mai te mea e, e
 vaiiho tatou i te mau haaffiraa o te ao
 nei ia faateatea ê ia tatou i te oaoa rahi e
 roaa mai na roto i te ohipa autahu’araa
 itoito, i roto hoa râ i te mau papa’i o
 to tatou iho fare. Te ora ra tatou i raro
 iho i to tatou mau haamaitairaa mai te
 mea e, aita tatou e oaoa i te au maitai,
 te hau e te oaoa ta te Atua e horo’a hua
 mai i te mau tavini autahu’araa faaroo.

E te feia apî tamaroa, mai te mea
 e, e riro te haere-oioi-raa mai i te fare
 pureraa no te tauturu i te faaineineraa
 i te oro’a mo’a, ei ohipa teimaha, e ere
 râ i te haamaitairaa, te ani atu nei au ia
 outou ia feruri e, eaha te auraa o teie
 oro’a mo’a no te hoê melo o te paroita
 tei teimaha paha i roto i te roaraa o te
 hepetoma. E te mau taea’e, mai te mea
 e, aita ta outou hahaereraa utuafare i
 ravehia, te ani atu nei au ia outou ia
 hi’o ia au i te mata o te faaroo eaha ta
 te tere hahaere o te hoê tavini o te Fatu
 e rave no te hoê utuafare e vai ra te fifi
 ite-ore-hia. Mai te mea e, teie ta outou
 fâ no te taviniraa, e faa’i mai te Varua
 o te Atua i to outou aau e to outou
 varua ; e anaana mai te reira i roto i to
 outou mata e to outou hoho’a mata.

Tatou tei mau i te autahu’ara, eiaha
 na tatou e faaetaeta ia tatou i mua i
 te mau mea maere e te faahiahia ta te
 Fatu i horo’a mai ia tatou nei.

Opaniraa

E au mau taea’e here e, e ti’a anei
 ia tatou ia titau itoito i te haapii i te
 haapiiraa tumu o te autahu’araa mo’a,
 e ti’a anei ia tatou ia haapuui i to
 tatou iteraa papû te tahi reni i ni’a i te
 tahi reni, na roto i te fariiraa i te mau

heheuraa a te Varua, e e ti’a anei ia
 tatou ia itehia te oaoa mau i roto i te
 ohipa autahu’araa i te mau mahana
 atoa. Mai te mea e, e rave tatou i teie
 mau mea, e haamata ia tatou i te ora ia
 au i te faito o to tatou puai e to tatou
 mau haamaitairaa, tatou tei mau i te
 autahu’araa, i reira e ti’a ai ia tatou ia
 « rave i te mau mea atoa nei i te Mesia,
 tei tauturu mai [ia tatou] ra ».¹⁹ Ei apo-
 setolo na te Fatu, te faaite nei au i to’u
 iteraa papû no te reira, e te vaiiho atu
 nei au i ta’u haamaitairaa na roto i te
 i’oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. *Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : Iosepha Semita* (2007), 104
2. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:19.
3. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:20.

4. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:34.
5. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:33.
6. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:38.
7. 1 Nephi 19:24.
8. A hi’o Iakobo 1:22.
9. *Teachings: Joseph Smith*, 108–9.
10. 2 Nephi 28:30.
11. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 88:40.
12. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 50:24.
13. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 93:19.
14. John Gillespie Magee Jr., « High Flight », i roto Diane Ravitch, nene’iraa, *The American Reader: Words That Moved a Nation* (1990), 486.
15. Richard Bach, *Stranger to the Ground* (1963), 9.
16. Magee, « High Flight » 486.
17. Alama 26:13, 15–16.
18. Salamo 89:15.
19. Philipi 4:13.

Na te peresideni Henry B. Eyring

Tauturu Matamua i roto i te Peresideniraa Matamua

Haapiiraa i roto i te Autahu'araa

Mai te mea e itoito e haapa'o outou i roto i te autahu'araa, e niniihia mai ia te mau tao'a rahi no te ite varua i ni'a ia outou.

Te mauruuru nei au i to'u tae-
raa mai i rotopu ia outou i teie
rururaa a te autahu'araa a te Atua
na te ao taatoa nei. Tei roto tatou i te
mau vahi rau i teie pō e i roto i te mau
tufaa e rave rahi no ta tatou taviniraa i
roto i te autahu'araa. Noa'tu râ te rau o
to tatou huru oraraa te vai nei te hoê
hinaaro amui i roto ia tatou. O te haa-
piiraa ia i ta tatou mau ohipa i roto i te
autahu'araa e te haereraa i mua i roto i
to tatou mana no te rave i te reira.

Ei diakono ua ite puai au i taua
hinaaro ra. Ua ora vau i roto i te hoê
amaa iti no te Ekalesia i New Jersey, i
te pae hitiaa o te râ o te fenua Marite.
O vau ana'e te diakono i roto i te
amaa—eiaha o te tae noa mai, o te
taata ana'e râ i ni'a i te tapura. O to'u
tuaana, Ted, ana'e te haapii. Tei ô nei
oia i teie pō.

A vai diakono noa'i au, ua fanuu
to'u utuafare i Utaha. I reira, ua ite au
e toru na mea faahiahia e vai ra no
te haavitiviti i to'u tupuraa i roto i te
autahu'araa. Te mea matamua o te hoê
ia peresideni tei ite nahea i te parahi
i roto i te apooraa i piha'ihō i te mau
melo o ta'na pūpū autahu'araa. Te piti
o te faaroo rahi ia Iesu Mesia tei

arata'i i te here rahi o ta tatou i faaroo
ihō nei te—here no te tahi e te tahi. E
te toru o te hoê ia iteraa papū tei faa-
itehia e te tumu rahi no te autahu'araa
o te haaraa ia no te faaoraraa i te taata.

E ere na te paroita tei haamau-
maitai-hia i faatupu i te huru-ê-raa.
Te mea e vai ra i reira te vai atoa ra ia
i te mau paroita atoa o te Ekalesia tei
reira outou.

Ua vai na paha teie na mea e toru i
roto i ta outou mau pūpū e aita outou
i ite i te reira. No vetahi aita paha
outou e ite i te hinaaro ia haere i mua
no reira aita ia outou e hinaaro i teie
nei mau tautururaa. Noa'tu eaha te
mea ta outou i ite, te pure nei au ia
tauturu mai te Varua ia'u ia haamara-
marama atu ia outou e ia anaanatae
outou i teie na mea e toru.

Te tumu e paraparau atu ai au no
ni'a i teie na tauturu e toru no te tupu
i roto i te autahu'araa no te tura'i ia
outou ia haafaufaa e ia faaohipa i te
reira. Ia na reira outou, e maitai atu ia
ta outou taviniraa. E, mai te mea e faa-
rahihia te reira, e haamaitai ia ta outou
taviniraa autahu'araa i te mau tamarii a
te Metua i te Ao ra hau atu i ta outou i
mana'o i teie nei e e nehenehe.

Ua ite au i te tautururaa matamua
a fariihia ai au i roto i te hoê pūpū ta-
hu'a, e te episekopo to matou peresi-
deni. E ohipa ha'ihā'i paha te reira na
outou ua horo'a mai râ te reira ia'u i
te hoê aaraa no te mana i roto i te au-
tahu'araa tei tau i ta'u huru taviniraa
i roto i te autahu'araa mai taua taime
ra. Ua haamata te reira na roto i ta'na
huru arata'iraa ia matou.

E au ra ia'u, ua faariro oia i te mau
mana'o o te mau tahu'a apī mai te
mea ra e mau taata paari ratou i te ao
nei. Ua tia'i oia e ia parau mai te feia
atoa e hinaaro ia parau. Ua faaroo
oia. E ia faaoti ana'e oia i te mea e ti'a
ia ravehia, e au ra ia'u e ua haapapū
mai te Varua ia matou e ia'na te mau
faaotiraa.

Ua ite au i teie nei i te aaraa o te
papa'iraa mo'a tei parau e e parahi
te peresideni i roto i te apooraa i
piha'ihō i te mau melo o ta'na pūpū
autahu'araa.¹ E e rave rahi mau mata-
hiti i muri mai a riro ai au e episekopo
i piha'ihō i ta'u mau pūpū tahu'a ua
haapiihia vau e ratou i te mea ta'u i
haapii mai ei tahu'a apī.

E piti ahuru matahiti i muri mai, ei
episekopo, ua ite au i te tereraa maitai
o te hoê apooraa, e ere noa i te fare
pureraa, i roto atoa râ i te mau mou'a.
I roto i te hoê faaoaoaraa i te mahana
maa ua mo'e te hoê melo no ta matou
pūpū autahu'araa i roto i te uru raau
i te pō taatoa. Ua ite matou e o oia
ana'e e aita ho'i to'na e ahu mahana-
hana, e maa aore râ e fare faaearaa.
Ua imi matou ia'na ma te manuiā ore.

Te haamana'o nei au e ua pure
amui matou e ua paraparau mai te
mau melo tata'itahi. Ua faaroo maitai
au e e au ra ia'u ua na reira atoa ratou.
I te tahi taime i muri mai, ua tae mai te
mana'o hau i ni'a ia matou. Ua ite au
e tei te vahi papū e te maro to matou
melo tei mo'e.

Ua maramarama ia'u eaha te mea
e ti'a i te pūpū ia rave e te mea eita e
ti'a ia rave. A faaite mai ai te feia tei ite
mai ia'na i te vahi i roto i te uru raau
i reira to'na haereraa'tu no te paruru
ia'na ua mana'o vau e ua ite au i te
vahi. Te semeio rahi no'u o te iteraa ia
i te mana o te faaroo ia Iesu Mesia a
te hoê apooraa autahu'araa tahoê tei

afa'i mai i te heheuraa i te taata e te mau taviri no te autahu'araa. Ua tupu paatoa matou i taua mahana ra i roto i te mana no te autahu'araa.

Te piti o te taviri no te faarahi i te haapiiraa o te fariiraa ia i te here no te tahi e te tahi o te tae mai na roto i te faaroo rahi. Aita vau i papû eaha te tae matamua mai e au ra tei reira te faaroo e te here toopiti atoa ra i te mau taime atoa e hinaarohia te haapiiraa rahi e te vitiviti i roto i te autahu'araa. Ua haapii mai o Iosepha Semita i te reira ia tatou na roto i te hoho'a maitai.

I te mau mahana matamua o te Ekalesia i roto i teie tau tuuraa evanelia, ua farii oia i te hoê faaueraa a te Atua ia patu i te puai i roto i te autahu'araa. Ua titauhia ia'na ia haamau i te mau fare haapiiraa na te mau taea'e tei mau i te autahu'araa. Ua haamau te Fatu i te titauraa e ia vai mai te here no te tahi e te tahi i rotopu i te feia o te haapii e o te haapiihia. Teie te mau parau a te Fatu no ni'a i te faatupuraa i te hoê vahi no te haapiiraa i te autahu'araa e te huru no te feia e haere e haapii i reira:

« A haamau na ia outou iho ... a haamau i te hoê fare ... no te haapiiraa, e fare no te haapa'o...

« A faataa na outou i te hoê oro-metua no rotopu ia outou iho, eiaha te paatoaraa ia parau mai i te taime hoê ra ; a tuu râ i te hoê ia parau mai

i te taime hoê ra e ia faaroo ho'i te paatoaraa i ta'na ra mau parau, ia oti te mau taata atoa i te parau mai ra ua haamaitaihia ia te paatoaraa te tahi i te tahi, e ia faito te ti'araa o te mau taata atoa te tahi i te tahi ».²

Te faaite ra te Fatu i te mea ta tatou i te a'e na oia ho'i te puai o te hoê apooraa autahu'araa aore râ piha haapiiraa no te faahaere mai i te heheuraa na roto i te Varua. Te heheuraa o te hoê ana'e ia rave'a e nehenehe ai ia tatou ia ite e o Iesu te Mesia. Taua faaroo ra o te taahiraa matamua ia i ni'a i te e'a ta tatou e pa'uma no te haapii i te mau ture no te evanelia.

I roto i te tufaa 88 no te Parau Haapiiraa e te Parau Fafau i roto i te mau irava 123 e124 ua haapapû te Fatu i te parau no te here te tahi i te tahi e te haapaeraa i te faahapa te tahi i te tahi. Ua noaa i te taata tata'itahi ia tomo atu i roto i te fare haapiiraa autahu'araa tei haamauhia e te Fatu na roto i te raveraa i te hoê fafauraa ma te afa'i i te rima i ni'a ia riro « e hoê hoa e taea'e ... i roto i te mau ruuuraa o te here ».³

Aita tatou e pee i taua peu ra i teie mahana area râ i te mau vahi atoa ua ite au i te reira ei tumu e ei hotu no te haapiiraa mai i te mau parau mau no te evanelia. E ani te Fatu i te Varua Maitai ia parahi mai no te haapapû i te parau mau. E na te oaoa i te haapiiraa mai i te mau parau mau no te evanelia

e faatupu i te here i roto i te aau o te taata o te faaite i ta ratou ohipa no te haapiiraa.

Mai te reira atoa i te tahi atu pae. E faataupupu te mārôraa aore râ te pohehaeraa i te aravihi o te Varua Maitai ia haapii ia tatou e no tatou ia farii i te maramarama e te parau mau. E i roto i te mau mana'o maururu ore o te tupu mai o te mau huero ia no te amahamaha e te faahaparaa i rotopu i te feia tei tia'i i te hoê haapiiraa tei ore i fariihia e ratou.

E au ra ia'u e te vai ra i rotopu i te feia tei mau i te autahu'araa o te haapii amui maitai te feia faatupu hau. E ite outou i te reira i roto i te mau piha haapiiraa a te autahu'araa e i roto i te mau apooraa. O te horo'araa ia no te tauturu i te feia ia imi i te mea ta ratou e fana'o amui nei ia ite ana'e ratou i te mau taa-ê-raa. O te horo'araa ia no te tauturu i te mau taata ia ite i roto i te mea ta te hoê taata i parau mai te hoê tautururaa eiaha râ mai te hoê faahaparaa.

Ia nava'i te hinaaro mau o te Mesia e te hoê hinaaro ia riro ei feia faatupu hau, e noaa ia te hoêraa i roto i te apooraa e te mau piha haapiiraa. E titauhia te faaoroma'i e te haehaa, ua ite râ vau i te tupuraa noa'tu e mea fifi te mau tumu parau e no roto mai ho'i te mau taata o te apooraa aore râ o te mau piha haapiiraa i te mau huru oraraa atoa.

E nehenehe ia faatupu i te faito teitei tei haamauhia e te Fatu na te mau taata tei mau i te autahu'araa i roto i te mau faaotiraa a te mau pûpû autahu'araa. E nehenehe te reira ia ravehia ia rahi ana'e te faaroo e te here e aita ana'e e mārôraa. Teie te titauraa a te Fatu no Ta'na fariiraa i ta tatou mau faaotiraa : « E te mau feruriraa ohipa atoa o te faaotihia e te hoê o teie na pûpa ra ia ravehia na roto i te tahoêraa i te reo o te paatoaraa no taua pûpû ra e tia'i, oia ho'i ia tahoê mau te mana'o no te mau melo atoa e teie na pûpû tata'itahi i to te reira pûpû mau faaotiraa, ia faafaitohia te mana e te ti'araa o ta ratou mau faaotiraa te tahi i te tahi ra ».⁴

Te toru o te tauturu no te haapiiraa i roto i te autahu'araa no roto mai ia i te hoê faaiteraa papû no teaha te Fatu

e haamaitai ai e e ti'aturi ai ia tatou no te mau e no te faaohipa i Ta'na autahu'araa. No te haa ia no te faaoraraa i te taata nei. E afa'i mai teie faaiteraa papû i te hoêraa i roto i te mau pûpû autahu'araa. E nehenehe ta tatou e haamata i te haapii mai i te reira na roto i te aamu varua e nahea tatou te mau tamaroa varua i faaineinehia'i hou te fanauraa no taua tura varavara ra ia mau i te autahu'araa.

Teie ta te Fatu i parau no te feia tei horo'ahia te ti'aturiraa rahi no te autahu'araa i roto i teie nei oraraa : « E na mua'e i to ratou fanau-raa-hia, ua farii ratou, e e rave rahi atu â, i ta ratou mau haapiiraa matamua i roto i te ao o te mau varua e ua faaineinehia ratou no te haere mai i te tau o te Fatu no te rave i te ohipa i roto i Ta'na ra ô vine no te faaoraraa i te mau varua o te taata nei ».⁵

I roto i te autahu'araa te amo nei tatou i te hopoi'a mo'a no te haa no te mau varua o te taata. E ti'a ia tatou ia rave eiaha noa ia haapii e teie ta tatou ohipa. E ti'a ia faahaerehia te reira i roto i te hohonuraa o to tatou aau e e ore roa te mau aniraa i ni'a i ta tatou mau tutavaraa i to tatou apîraa ra aore râ te mau tamataraa e tae mai na roto i te faito matahiti e nehenehe e haafariu ê atu ia tatou i taua tumu ra.

Aita i maoro a'e nei ua haere atu vau e farerei i te hoê tahu'a rahi i

to'na ra fare. Eita e nehenehe faahou ia'na ia haere mai i te mau rururaa a ta matou pûpû autahu'araa. Te ora nei oia ana'e, ua pohe ta'na vahine nehenehe e te ora nei ta'na mau tamarii i te atea ia'na. No te matahiti paari e te ma'i aita'tura oia e nehenehe faahou i te tavini maitai. Te amo noa ra oia i te tapau auri no te tape'a i to'na puai tino tei oaoahia e ana na mua'itu.

I to'u tomoraa'tu i roto i to'na fare, te ti'a noa mai ra oia e ta'na turu tootoo no te farii mai ia'u. Ua ani oia ia'u ia parahi i ni'a i te hoê parahi fatata'tu ia'na. Ua paraparau maua i to maua mau auraa oaoa i roto i te autahu'araa.

I reira ma te reo puai ua parau maira oia ia'u : « No teaha vau e ora noa ai ? No teaha tei ô nei noa â vau ? Aita e nehenehe ta'u e rave i te tahi mea ».

Ua parau atu vau ia'na e te rave nei oia i te tahi mea no'u. Te faateitei nei oia ia'u na roto i to'na faaroo e to'na here. Noa'tu te poto o ta maua farereiraa ua faatupu oia i roto ia'u te hinaaro ia maitai atu â. Ua faauru to'na hoho'a no te faaotiraa i te rave i te tahi mea faufaa rahi ia'u ia tamata puai atu no te tavini ia vetahi ê e i te Fatu.

Ua nehenehe ia'u ia ite na roto i te toparaa oto o to'na reo e te hi'oraa i roto i to'na na mata e aita vau i pahono i ta'na mau uiraa. Te ui noa ra oia no teaha ra te Atua e vaiiho ai

ia'na ia ora noa e taua mau faataupururaa i ni'a i to'na aravihi no te tavini.

Ua haamauruuru mai oia ia'u mai ta'na i matau i te rave no to'u haere-raa mai e farerei ia'na. A ti'a'i au no te haere ua tomo mai te tuati vahine o te haere mai i to'na fare tau hora i te mau mahana atoa mai roto mai i te tahi atu piha. I roto i ta maua tau'araa parau o maua ana'e ua parau rii mai teie taea'e ia'u no'na. Ua parau oia e mea faahia-hia roa teie tuati. Ua ora na teie vahine i rotopu i te feia mo'a i te mau mahana hopea nei te rahiraa o to'na oraraa e aita â oia i roto atu ra ei melo.

Ua haere maira te tuati vahine no te arata'i ia'u i te opani. Ua faatoro a'e ra oia ia'na e parau maira ma te ataata, « ua ite oe, e au ra aita e nehenehe ia'u ia rave i te tahi mea. Ua tamata noa na vau e ia baptizohia oia i roto i te Ekalesia e aita te reira i tupu ». Ua ata maira oia ia'na e ia'u nei. Ua haere atu vau i rapae e ua ho'i atu ra vau i to'u fare.

I reira to'u iteraa e ua tanu-a'e-na-hia te mau pahonuraa i ta'na mau uiraa e mea maoro i teie nei i roto i to'na aau. Ua tamata na taua tahu'a rahi itoito ra i te rave i ta'na ohipa tei haapiihia ia'na e rave rahi mau matahiti i roto i te autahu'araa.

Ua ite oia e te hoê ana'e rave'a e farii ai taua tamahine apî ra i te haamaitairaa no te faaoraraa na roto i te evanelia a Iesu Mesia o te raveraa ia i te hoê fafauraa na roto i te baptizoraa. Ua haapiihia oia mai te au i te mau fafauraa e te mau peresideni atoa no te mau pûpû autahu'araa mai te mau diakono e tae atu i te mau tahu'a rahi.

Ua haamana'o oia e ua ite oia i ta'na iho a'oraa e fafauraa i roto i te autahu'araa. Te haapa'o noa ra oia i te reira.

E ite e e misionare oia no te Faaora i te mau vahi atoa e afa'i te oraraa ia'na. Tei roto a'e na te reira i to'na aau. Te hinaaro o to'na aau e ia nehenehe ia te aau o teie tuati vahine ia tauihia na roto i te Taraehara a Iesu Mesia e na roto i te haapa'oraa i te mau fafauraa mo'a.

E mea poto roa to'na taime i roto i te fare haapiiraa a te autahu'araa i

roto i teie nei oraraa ia faaauhia i te ora mure ore. I roto râ i taua taime poto ra ua noaa ia'na te mau haapiiraa mure ore. E afa'i ia oia na muri ia'na, i te mau vahia atoa e pii te Fatu ia'na, te mau haapiiraa autahu'araa e te faufaa mure ore.

Aita i ti'a noa ia outou ia anaanatae i te haapii i ta outou mau haapiiraa autahu'araa i roto i teie oraraa e ti'a atoa râ ia outou ia mana'o maitai i te mau mea e nehenehe ia rave. E ta'oti'a paha te tahi o tatou i roto i to tatou mau mana'o, ta tatou mau rave'a no te haapii i te mea ta te Fatu e horo'a mai na tatou i roto i Ta'na taviniraa.

Ua faaru'e atu te hoê taure'are'a i to'na oire iti i te fenua Peretane (Galles), ua faaroo i te mau aposetolo a te Atua, e ua tomo mai i roto i te basileia a te Atua i te fenua nei. Ua fano atu oia na muri i te feia mo'a i Amerika e ua faahoro i te hoê pereoo i te tooa o te râ na roto i te mau afaa. No roto oia i muri mai i te pûpû a Brigham Young tei haere mai i muri iho i roto i taua afaa ra. Tei roto i ta'na taviniraa autahu'araa te tamâraa e te faaineineraa i te fenua no te faaapu.

Ua hoo oia i te faaapu no te hoê tino moni iti roa no te haere i te hoê misioni na te Fatu i roto i te medebara no te haapa'o i te mau mamoe. Ua piihia oia mai taua vahia ra no te hoê misioni na ni'a i te moana no te haere

i roto i taua iho oire iti ta'na i faaru'e i roto i to'na vêvêraa no te pee atu i te Fatu.

Ua ite oia na roto i teie mau mea atoa te hoê rave'a no te haapii i piha'iho i te mau taea'e no te autahu'araa. E misionare mata'u ore, ua haere atu oia na ni'a i te purumu i Wales i te fare faafaearaa no te tau ve'ave'a a te hoê taata tei riro e maha taime e faaterehau nui no te fenua Peretane no te pûpû atu ia'na te evanelia a Iesu Mesia.

Ua vaiiho te taata tuiroo ia'na ia tomo atu i roto i to'na aorai. E parau tu'ite ta teie taata na te Fare Haapiiraa Teitei no Eton i Oxford. Ua paraparau te misionare ia'na no ni'a i te haamata-raa o te taata, te ohipa tumu a Iesu Mesia i roto i te aai o te ao nei, e tae noa'itu i te huru hopea o te mau fenua.

I te hopea o to raua farereiraa, aita te taata no te fare i farii i te aniraa a teie misionare ia bapetizo ia'na. A taa ê ai raua ua ui taua faatere ra no te hoê o te mau hau emepera rahi o te ao nei i teie misionare haehaa : « I hea to oe haereraa i te haapiiraa ? » Ta'na pahonora : « I roto i te autahu'araa a te Atua ».

Ua mana'o paha outou i te hoê taime eaha ra ia te maitai o to outou oraraa ahani noa ua fariihia outou i roto i te tahi fare haapiiraa no te haapii mai. Te pure nei au e e ite ia

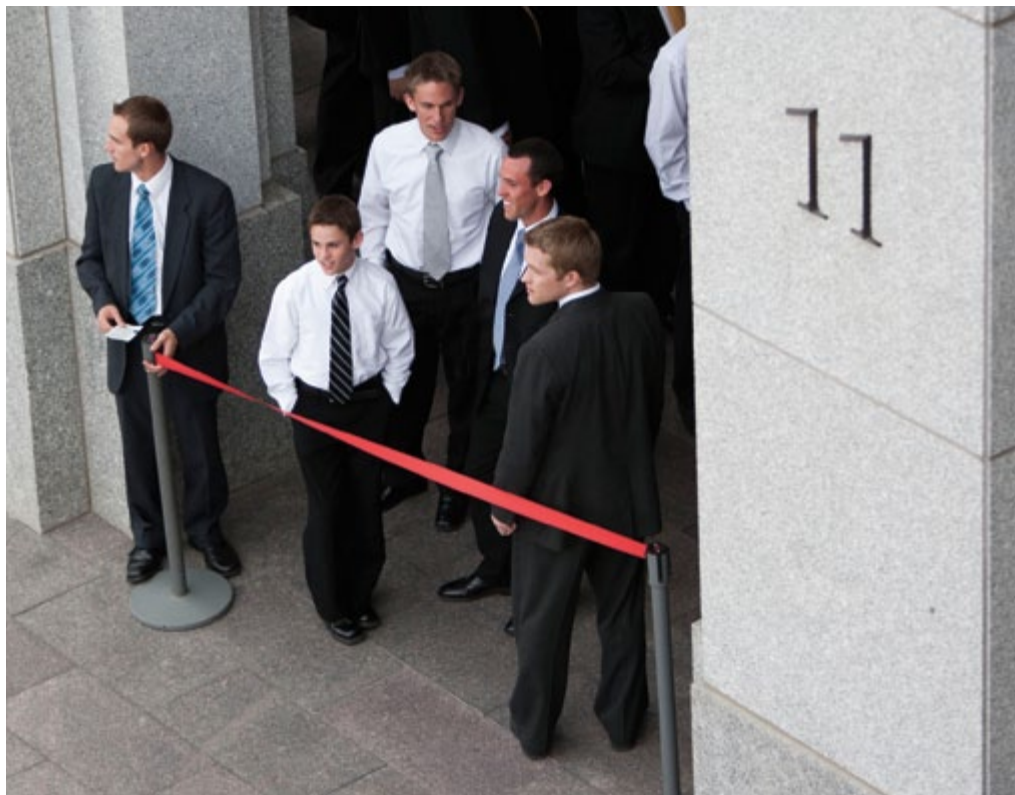
outou i te faahiahia o te here o te Atua no outou e te rave'a Ta'na i horo'a ia outou no te tomo atu i roto i Ta'na fare haapiiraa.

Mai te mea e itoito e e haapa'o outou i roto i te autahu'araa, e niniihia mai ia te mau tao'a rahi no te ite varua i ni'a ia outou. E tupu ia outou i roto i to outou mana i te pato'i i te ino e i te poro i te parau mau o te arata'i atu i te faaoraraa. E ite ia outou i te poupou i roto i te oaoaraa o te feia ta outou i arata'i atu i te faateiteiraa. E riro mai ia to outou utuafare e hoê vahia no te haapiiraa.

Te faaite papû atu nei au e ua faaho'ihia mai te mau taviri no te autahu'araa. Te mau nei e te faaohipa nei te peresideni Thomas S. Monson i taua mau taviri ra. Te ora nei te Atua e ua matau maitai oia ia outou. Te ora nei Iesu Mesia. Ua ma'itihia outou no te hanahana i te mauraa i te autahu'araa. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 107:87.
2. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 88:119, 122.
3. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 88:133.
4. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 107:27.
5. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 138:56.

Na te peresideni Thomas S. Monson

Te Mana o te Autahu'araa

Ia riro tatou ei mau faarii ti'amâ no te mana hanahana o te autahu'araa ta tatou e mau nei. Ia haamaitai te reira i to outou oraraa e ia faaohipa tatou i te reira no te haamaitai i te mau oraraa a vetahi ê.

Ua pure au e ua tuatapapa maoro no ni'a i te mea o ta'u e parau i teie pô. Aita vau e hinaaro nei e faainoino i te tahi. Ua feruri au, « eaha te mau titaaraa ta tatou e vai nei? Eaha ta'u e rave no te reira i te mau mahana atoa o te faatupu mai te ta'i ia'u i te tahi mau taime i te maorora pô? » Te mana'o nei au e tamata vau i te paraparau atu i te tahi o teie mau titaaraa i teie pô. Te tahi e tano no te feia apî tane. Te tahi e tano no te feia matahiti i te faito au. Te tahi e tano no te feia tei ni'a'tu to ratou matahiti i te faito au. Aita tatou e parau nei no te feia paari roa.

E no reira, e hinaaro noa vau e haamata ma te parau e, e mea maitai no tatou i te amuiraa mai i teie pô. Ua faaroo tatou i te mau poro'i faahia-hia e te tano maitai no ni'a i te autahu'araa a te Atua. O vau nei e o outou atoa ua faateiteihia e ua faaûruhia ia.

Te hinaaro nei au e aparau no ni'a i te mau mea ta'u i mana'ona'o aita i maoro iho nei e tei faaûru ia'u ia faaite atu ia outou. E tu'ati paatoa te reira i te ti'amâraa o te taata tata'itahi o te titauhia ia farii e ia faaohipa i

te mana mo'a no te autahu'araa tei mauhia e tatou nei.

E haamata vau ma te tai'o atu ia outou mai roto mai i te tufaa 121 no te Parau Haapiiraa e te Parau Fafau :

« I te mea e ua haamau-roa-hia'tu te mau ti'araa no te autahu'araa i te mau mana no te ra'i ra, e ... ore roa e ti'a ia faaterehia te mau mana no te ra'i ra e ore roa atoa ho'i e faaohipahia maori râ na roto i te parau tumu no te parau-ti'a ra.

« Parau mau ia, e ti'a ia ia horo'ahia mai teie mau mea nei i ni'a ia tatou nei ; tera râ ia tamata tatou i te tapo'i mai i ta tatou mau hara, e a ore râ ia haamauruuru i to tatou te'ote'o, to tatou ho'i opuaraa hahavai ra, e aore râ ia faatere e aore râ ia hau e aore râ ia haavî atu i te mau varua o te tamarii o te taata nei, i roto i te hoê vahii iti a'e o te parau-ti'a ore, inaha, e faananaue atu te mau ra'i ia ratou iho ; e oto te Varua o te Fatu ; e ia iriti-ê-hia'tu te reira, ua Amene te autahu'araa, oia ho'i te mana, no te reira taata »¹

E te mau taea'e, o tera te parau mana a te Fatu no ni'a i Ta'na mana

hanahana. Eita e nehenehe ia tatou ia feaa i te faaheporaa ta teie na irava i tuu i ni'a ia tatou tata'itahi tei mau i te autahu'araa a te Atua.

Ua haere mai tatou i te fenua nei i te mau tau arepurepu. Ua tau'i te mau ture morare o te huiraatira i te ti'aturiraa e « e nehenehe tatou e rave i te mau mea atoa » ta tatou e hinaaro.

Ua ora maoro vau no te ite i te tauraa rahi o te mau ture morare o te sotaiete. I te hoê taime ua au noa te mau ture a te Ekalesia e te mau ture a te sotaiete, i teie nei te vai nei ia te hoê apoo aano i rotopu ia tatou e te haere noa'tu ra i te aanoraa.

E rave rahi mau hoho'a teata e te mau ha'utiraa i roto i te afata teata e faahoho'a nei i te peu o te aro nei i te mau ture a te Atua. Eiaha e haatîtu ia tatou i te ino e parauhia e e itehia ra o te ite-pinepine-hia i reira. Tei roto atoa te mau parau i roto i te mau pehe no teie tau i te hoê â faanahoraa. Eita roa ho'i te parau ino e haati nei ia tatou i teie mahana e faati'ahia aita i maoro a'e nei. Te faahiti-faufaa-ore-hia nei te i'oa o te Fatu i te mau taime atoa. A haamana'o na na muri ia'u i te faauerua—te hoê o na ahuru—ta te Fatu i heheu atu ia Mose i ni'a i te Mou'a Sinai : « Eiaha oe e faahiti faufaa ore noa i te i'oa o to Atua ra o Iehova ; e ore ho'i Iehova e faati'a ia'na i tei faahiti faufaa ore noa i to'na ra i'oa ».² Te oto nei au no te mea te faaruru nei tatou tata'itahi i te parau ino, e te taparu nei au ia outou eiaha outou e na reira. Te taparu nei au ia outou eiaha e parau aore râ e rave i te tahi mea eita e nehenehe ia outou ia te'ote'o.

A faatea ê roa i te mau hoho'a faufau. Eiaha roa'tu e hi'o i te reira. Ua ite-mau-hia e e riro te reira e faatîtiraa o te riro e mea fifi roa ia haavî. A ape i te ava e te avaava e te tahi atu mau raau taero, e mau faatîtiraa ana'e ia e mea fifi roa ia haavî.

Eaha ia te paruru ia outou i te hara e te ino e haati nei ia outou? Te parau nei au e na te hoê ia iteraa papû puai no ni'a i to tatou Faaora e Ta'na evanelia e arata'i ia tatou i te vahii papû. Mai te mea aita outou i tai'o i te Buka a Moromona, a tai'o i te reira. Eita vau e ani atu na roto i te afa'iraa i te rima i ni'a. Mai te mea e na reira outou ma te

pure e te hinaaro mau ia ite i te parau mau, e faaite mai ia te Varua Maitai ia outou e e parau mau te buka. E mai te mea e parau mau, e *parau mau ho'i*, e peropheta ia o Iosepha Semita tei ite i te Atua te Metua e Ta'na Tamaiti o Iesu Mesia. E parau mau ia te Ekalesia. Mai te peu e aita â to outou e iteraa papû no teie mau mea, a rave ia i te mea e titauhia ia noaa te reira. Mea faufaa rahi roa no outou ia farii i to outou iho iteraa papû, no te mea e afa'i te mau iteraa papû o vetahi ê ia outou i te hoê noa faito. Ia noaa te reira, e ti'a ia i te hoê iteraa papû ia tape'a ora e ia puai noa na roto i te haapa'oraa i te mau faaueraa a te Atua e na roto i te pure tamau e te tai'oraa i te mau papa'iraa mo'a. A haere i te pureraa. Outou te feia apî tane, a haere i te haapiiraa evanelia aore râ te haapiiraa evanelia a te feia apî paari mai te mea te vai ra io outou.

Mai te mea te vai nei te tahi mea ti'a ore i roto i to outou oraraa, te vai ra te hoê rave'a no te tatarā i te reira. A faaea i te rave i te ohipa parau-ti'a ore. A aparau i to outou episekopo. Noa'tu eaha te fifi, e nehenehe te reira e matara na roto i te tatarahaparaa tano. E nehenehe ia outou ia mâ faahou. Ua parau te Fatu, no te feia o te tatarahapa, «Ia uteute roa ta outou mau hara ra, e riro ia mai te hiona,»³ «e e ore ho'i au, o te Fatu e haamana'o faahou â i te reira.»⁴

Ua faaite te Faaora o te taata nei ia'na iho e ua riro oia ei taata i roto i te ao nei e ere râ no to te ao nei.⁵ O tatou atoa, e nehenehe ia tatou ia parahi i roto i te ao e ere râ tatou no to te ao ia pato'i ana'e tatou i te mau mana'o hape e te mau haapiiraa hape e ia haapa'o noa tatou i te mea ta te Atua i faaue.

Teie nei, ua feruri rahi au no ni'a ia outou te feia apî tane tei tae i te faito no te faaipoiporaa e aita â i mana'o atu ra ia na reira. Te ite nei i te mau potii nehenehe o te hinaaro nei i te faaipoipo e i te faatupu i te mau utua-fare, e mea iti râ ta ratou rave'a no te mea e rave rahi te feia apî tane e faataime nei i te faaipoiporaa.

E ere teie te ohipa apî. Ua paraurahi-hia teie parau tumu e te mau peresideni tahito no te Ekalesia. E faaite

atu vau ia outou te hoê aore râ e piti noa hoho'a no ta ratou a'o.

Ua parau te peresideni Harold B. Lee, «Aita tatou e rave nei i ta tatou hopoi'a ei feia tei mau i te autahu'araa ia haere ana'e tatou hau atu i te faito matahiti no te faaipoipo e ia tape'a ana'e tatou ia tatou iho ia faaipoipo maitai i teie mau vahine nehenehe.»⁶

Ua parau te peresideni Gordon B. Hinckley i teie: «Te aroha nei au i ... ta tatou mau tuahine faaipoipo-ore-hia, tei hiaai i te faaipoiporaa e e au ra eita te reira e itehia e ratou... E mea iti roa to'u au i te feia apî tane, o tei farii ho'i, mai te au i te mau peu a to tatou so-taiete, i te hopoi'a ia omua i teie mau mea o te ore râ e na reira nei.»⁷

Ua ite au e rave rahi te mau tumu e taiâ ai outou i te rave i taua taahiraa ra no te faaipoipo. Mai te mea te pe'a-pe'a ra outou no ni'a i te pae moni no te haapa'o i te hoê vahine faaipoipo e te hoê utua-fare, te parau atu nei au e aita e haamâraa i roto i te tane e te vahine ia tarani i te oraraa e ia tuu te moni i te hiti. Te rahiraa o te taimē i roto ia i taua mau taimē fifi ra e tupu apitipiti ai outou, a haapii ai outou i te faatusia e i te rave i te mau faotiraa fifi. Peneia'e, te mata'u ra outou i te rave i te ma'itiraa hape. No ni'a i te reira te parau nei au e ti'a ia outou ia faaohipa i te faaroo. A imi i te tahi

taata e nehenehe outou e au maitai. Ia ite outou e eita e noaa ia outou ia ite atea i te mau fifi atoa e nehenehe e tupu mai, ia papû râ ia outou e nehenehe te mau mea atoa e faaafarohia mai te mea e aravihi to outou e mai te mea e faaoti outou ia manu'ia to outou faaipoiporaa.

Peneia'e ua rahi roa to outou arearearaa i te faaea otahi noa, i te raverāa i te mau tau faafaearaa huru rau, i te hoorāa i te mau peroo uiraa e te mau tao'a ha'uti moni rahi e te oaoa-noaraa e to outou mau hoa i te oraraa haape'ape'a ore. Ua farerei au i te mau pūpū mai ia outou te huru o te rave amui nei i te mau mea atoa, e te parau nei au e ua ui au no te aha râ aita outou e haere na muri i te mau potii apî nehenehe.

Te mau taea'e, te vai ra te hoê taimē e ti'a ia feruri maite no ni'a i te faaipoiporaa e ia imi i te hoê hoa e hinaaro outou i te faaea e amuri noa'tu. Mai te mea e ma'iti outou ma te paari, e mai te mea e hinaaro outou i te manu'iraa o to outou faaipoiporaa, aore roa ia e mea i roto i teie oraraa e afa'i mai ia outou te oaoa rahi a'e.

Ia faaipoipo outou, e hinaaro ia outou ia faaipoipo i roto i te fare o te Fatu. No outou tei mau i te autahu'araa, aita ia e rave'a ê atu. A ara maitai, ia ore outou ia haamou i to outou ti'araa

ia faaipoipo. E nehenehe ta outou e tape'a i ta outou faahoaraa i roto i te mau oti'a tano a oaoa noa'i outou.

Teie nei, te mau taea'e, e huri au i te tahi atu tumu parau i faaûruria ia'u ia paraparau atu ia outou. I roto i na matahiti e toru mai to'u paturu-raa-hia ei Peresideni no te Ekalesia, te ti'aturi nei au e ta'u hopoi'a oto roa'e e te haaparuparu i te mana'o o te raveraa ia i te faaoreraa i te mau taatiraa. Ua omuahia te taatiraa tata'itahi e te hoê faaipoiporaa oaoa i roto i te fare o te Fatu, i reira te hoê tane e te hoê vahine here e haamata ai i te hoê oraraa amui apî ma te hinaaro i te faaea amui e tae noa'tu i te oraraa mure ore. E i te mau ava'e e te mau matahiti i muri mai, no te hoê tumu aore râ te tahi atu tumu, ua mou te here. E hotu paha no te mau fifi moni anei, te tau'a parau-ore-raa, te iria anei, te tomoraa mai te mau meti'a hoovai i roto i te oraraa, te toparaa i roto i te hara. E rave rahi mau tumu. I te rahiraa o te taime, eita te faataa-ê-raa e ti'a ia riro ei hopearaa.

Te rahiraa o te mau aniraa ia faaorehia te mau taatiraa na te mau vahine ia tei tamata noa na i te haamanuia i te faaipoiporaa tera râ i te pae hopea, eita roa te mau fifi e noaa i te tatarahia.

A ma'iti maitai e na roto i te pure i te hoê hoa ; e ia faaipoipohia outou, a haapa'o maitai roa te tahi i te tahi. Te

vai ra te hoê a'o faufaa rahi roa no roto mai i te hoê papa'iraa ta'u i ite i te hoê taime i roto i te fare o te hoê fetii tane e fetii vahine. Teie te parau : « A ma'iti i ta outou e here ; e a here i ta outou i ma'iti. » Te vai nei te paari rahi i roto i taua na parau ra. E mea faufaa rahi roa te fafauraa i roto i te faaipoiporaa.

Ia aifaito ta outou vahine faaipoipo e outou e ti'a'i. I roto i te faaipoiporaa aita te hoê i teitei a'e aore râ i iti a'e i te tahi. E haere apiti noa ei tamaroa e ei tamahine na te Atua. Eita oia e haafaufaa-ore-hia aore râ e parau-ino-hia ia faaturahia e e herehia râ oia. Ua parau te peresideni Gordon B. Hinckley, « Te tane atoa i roto i teie Ekalesia ... o te faaohipa i te faatere-raa ti'a ore i ni'a i [ta'na vahine] e ere ia oia i te mea ti'amâ ia mau i te autahu'araa. Noa'tu e ua faatoro'ahia oia, e faananaue atu te mau ra'i, e e oto te Varua o te Fatu, e ua amene te mana autahu'araa a taua taata ra ».⁸

Teie ta te peresideni Howard W. Hunter i parau no ni'a i te faaipoiporaa : « Te hoê faaipoiporaa oaoa e te manuia e ere ia i te faaipoiporaa i te taata ti'a te *riroraa râ ei taata ti'a* ». Mea au na'u te reira. « Te tutavaraa ia rave maite i ta'na iho tufaa o te tufaa rahi roa'e ia no te faatupu i te manuïaraa ».⁹

E rave rahi mau matahiti i ma'iri a'e nei i roto i te paroita ta'u i faatere

ei episekopo, te ora ra te hoê tane e ta'na vahine o te tama'i u'ana pinepine noa. Te parau ra vau te marôraa mau. Ua papû ia raua to raua ti'araa tata'itahi. Eita roa te hoê e tuu ia'na i raro a'e i te tahi. Ia ore ana'e raua e tama'i. e ora ia raua i te mea ta'u e pii « te hoê faaearaa au ore ».

I te hoê po'ipo'i i te hora 2 i te aahiata, ua farii au i te hoê niuniu a teie tane e vahine. Ua hinaaro raua i te paraparau ia'u, e ua hinaaro i te reira ihoa taime. Ua ti'a mai au mai roto mai i to'u ro'i, ua oomo i to'u ahu e ua haere atu i to raua fare. Ua parahi raua i na papa'i e piti o te piha ma te paraparau ore te tahi i te tahi. E paraparau te vahine i ta'na tane ma te paraparau mai ia'u. E pahono te tane i ta'na vahine ma te paraparau mai ia'u. Ua mana'o vau, « Nahea ra ia ia faatahoê i teie huru tane e vahine ? »

Ua pure au no te faaûruraa e ua tae mai te mana'o ia'u ia ui atu ia raua te hoê uiraa. Ua parau vau, « eaha te maororaa i haere ai orua i te hiero no te hoê taatiraa hiero ? » Ua parau maira e e mea maoro i teie nei. E nau taata ti'amâ raua tei mau i te parau faati'a no te hiero e tei haere i te hiero e tei rave i te oro'a no vetahi ê.

Ua parau atu vau ia raua, « e haere mai anei orua i te hiero na muri ia'u i te po'ipo'i mahana toru i te hora va'u ? E ite ia tatou i te hoê oro'a taatiraa i reira ».

Ua ui amui mai raua, « no vai te oro'a ? »

Ua pahono atu vau, « aita vau i ite. No na taata e faaipoiphia i taua po'ipo'i ra ».

I te mahana toru i te hora tei faataahia ua farerei matou i te hiero no Roto Miti. Ua haere atu matou e toru i roto i te hoê o te mau piha taatiraa nehenehe, ma te matau-ore i te hoê taata i roto i te piha maori râ o Elder Elray L. Christiansen, te hoê Tauturu i taua taime ra no te Pŭpŭ no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo, te hoê ti'araa hui mana faatere i taua taime ra. Ua talenahia o Elder Christiansen no te faatere i te hoê oro'a taatiraa no te hoê vahine e te tane i roto i taua piha ra i taua po'ipo'i ra. Ua papŭ ia'u e ua mana'o te vahine faaipoipo e to'na utuafare, « e mau hoa paha teie no te tane faaipoipo », e ua mana'o te utuafare o te tane faaipoipo, « e mau hoa paha teie no te vahine faaipoipo ». Ua parahi ta'u na taata e piti i ni'a i te hoê parahiraa roa na'ina'i e e toru ahuru tenetimetera te area i ropu ia raua.

Ua haamata Elder Christiansen i te horo'a i te mana'o tauturu i te tane e i te vahine o te faaipoiphia ra, e ua rave maitai oia i te reira. Ua parau oia e nahea te hoê tane faaipoipo ia here i ta'na vahine faaipoipo, nahea ia faatura e ia rave maitai i ta'na vahine, ma te faatura ia'na ei mafatu no te utuafare. I muri iho ua paraparau oia i te vahine e nahea oia e faatura ai i ta'na tane faaipoipo ei upoo no te utuafare e ia tauturu ia'na na roto i te mau rave'a atoa.

Ua ite au e a paraparau ai o Elder Christiansen i te vahine e i te tane, ua tapiri atu to'u na taata e piti te tahi i te tahi. Aita i maoro roa ua parahi piri raua te tahi i piha'iho i te tahi. Te mea i faaoaoa ia'u ua nuu ia raua i te hoê â vitiviti. I te hopea o te oro'a, ua parahi piri raua te tahi i te tahi mai te mea ra e o *raua* na taata faaipoipo-apî-hia. Ua ataata raua tata'itahi.

Ua faaru'e matou i te hiero i taua mahana ra e aita te hoê i ite noa'e e o vai ra matou e no te aha matou i haere mai ai, ua tape'a râ to'u nau hoa i to raua rima a haere ai raua i rapae. Ua tuuhia to raua mau huru taa ê i te hiti.

Aita vau i parau i te hoê noa'e parau. Ua ite outou, ua haamana'o raua i to raua mahana faaipoiporaa e te mau fafauraa ta raua i rave i roto i te fare o te Atua. Ua fafau raua i te haamata faahou e i te tamata puai atu â mai teie atu taime.

Mai te mea e fifi to te hoê o outou i roto i to'na faaipoiporaa, te a'o atu nei au ia outou ia rave i te mau mea atoa no te tata'i i te mea i titauhia, ia oaoa outou mai te taime a haamata ai to outou faaipoiporaa. Tatou tei faaipoiphia i roto i te fare o te Fatu ua faaipoiphia ia tatou no teie tau e amuri noa'tu, e i muri iho e ti'a ia tatou ia tutava i te mea e titauhia no te faariro ei faaipoiporaa mure ore. Ua ite au e te vai nei te mau taime eita te mau faaipoiporaa e noaa i te faaorahia, ua ite râ vau e no te rahiraa e nehenehe te reira e e ti'a i te reira ia vai e amuri noa'tu. Eiaha e vaiiho i to outou faaipoiporaa ia tae i te hoê faito fifi rahi.

Tei ia tatou tata'itahi tei mau i te autahu'araa a te Atua ia haavî ia tatou iho ia nehenehe ia tatou ia ti'a i ni'a'tu i te mau mea o te ao nei. E mea faufaa rahi râ ia riro tatou ei mau taata tura e te maitai. Eiaha roa ta tatou mau ohipa ia roaa i te faahapahia.

Te mau parau ta tatou e parau nei, to tatou huru i ni'a ia vatahi ê e te huru oraraa ta tatou e ora nei na te reira paatoa e haamaitai i to tatou manuiaraa ei mau tane e ei mau tama-roa tei mau i te autahu'araa.

Te horo'araa o te autahu'araa aita ia to'na e hoo. Tei roto i te reira te mana

no te ohipa ei mau tavini na te Atua, no te atuatu i tei ma'ihia, no te haamaitai i to tatou mau utuafare, e no te haamaitai atoa ia vetahi ê. E tae roa'tu to'na mana i tera'tu pae o te paruru o te pohe i roto i te mau tau mure ore. Aita roa'tu hoê a'e mea e nehenehe ia faaauhia i te reira i roto i teie ao. A paruru i te reira, a faahere i te reira, e a ora ti'amâ no te reira.¹⁰

To'u mau taea'e here, ia arata'i te parau-ti'a i to tatou atoa mau taahiraa ava'e a tere ai tatou na roto i te oraraa. Ia riro tatou i teie mahana e i te mau taime atoa ei mau faarii ti'amâ no te mana hanahana o te autahu'araa ta tatou e mau nei. Ia haamaitai te reira i to tatou mau oraraa, e ia faaohipa tatou i te reira no te haamaitai i te oraraa o vetahi ê, mai Ia'na i ora e i pohe no tatou—oia ho'i o Iesu Mesia, to tatou Fatu e Faaora. Teie ta'u pure, i To'na ra i'oa mo'a, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 121:36–37.
2. Exodo 20:7.
3. Isaia 1:18.
4. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 58:42.
5. A hi'o Ioane 17:14 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 49:5.
6. « President Harold B. Lee's General Priesthood Address », *Ensign*, Tenuera 1974, 100.
7. Gordon B. Hinckley, « What God Hath Joined Together », *Ensign*, Me 1991, 71.
8. Gordon B. Hinckley, « Personal Worthiness to Exercise the Priesthood », *Liahona*, Tiurai 2002, 60.
9. *The Teachings of Howard W. Hunter*, nene'iraa Clyde J. Williams (1997), 130.
10. A hi'o Gordon B. Hinckley, *Liahona*, Tiurai 2002, 58–61.

Na te Peresideni Dieter F. Uchtdorf

Tauturu Piti i roto i te Peresideniraa Matamua

Tia'iraa i ni'a i te Purumu no Damaseko

Te feia o te imi itoito nei i te haapii no ni'a i te Mesia e ite ia ratou Ia'na i te pae hopea.

Te hoê o te mau ohipa faahiahia tei tupu i roto i te aai o te ao nei ua tupu ia i ni'a i te purumu no Damaseko. Ua matau maitai outou i te aamu no Saulo, te hoê taure'are'a « ua pau te ekalesia ia'na i te tomoraa'tu i roto i te mau fare ra ... [te huriraa'tu te feia mo'a] i roto i te fare tape'araa ra ».¹ No to Saulo manui'a e rave rahi ia mau melo no te Ekalesia matamua i faarue ia Ieruselema ma te ti'aturi i te ape i to'na riri.

Ua tatapa Saulo ia ratou. Area râ a « fatata maira Damaseko ia'na ra, ua ati ihora oia i reira ra i te maramarama no te ra'i i te anaanaraa mai :

« Ma'iri ihora oia i raro i te repo, e faaroo a'e ra oia i te hoê reo i te parauraa mai ia'na, E Saulo, e Saulo, eaha oe i hamani ino mai ai ia'u ? »²

Ua tau hope roa teie nei taime ia Saulo e amuri noa'tu. Oia mau, ua tau te reira i te ao.

Ua ite tatou e e tupu mai te mau orama mai teie te huru. Oia mau, te faaite papû atu nei matou e ua tupu te hoê ohipa hanahana mai te reira i te matahiti 1820 i te hoê tamaiti o Iosepha Semita te i'oa. O to matou ia iteraa

maramarama e te papû e ua vetea faahou te ra'i e ua paraparau mai te Atua i Ta'na mau peropheta e mau aposetolo. Te faaroo e te pahono nei te Atua i te mau pure a Ta'na mau tamarii.

Tera râ, te vai nei te tahi o te mana'o nei e ia ore ratou e farii i te hoê ohipa mai ta Saulo aore râ mai ta Iosepha Semita, eita ia e nehenehe ia ratou ia ti'aturi. Te ti'a nei ratou i piha'ihohi i te pape no te bapetizoraa eita râ ratou e tomo atu. Te tia'i nei ratou i te uputa o te iteraa papû eita râ e noaa ia ratou ia ite i te parau mau. Aita ho'i ratou e rave i te mau taahiraa ha'ihai'no te faaroo i ni'a i te e'a no te pipi, te hinaaro nei râ ratou i te tahi oro'a rahi no te faahepo ia ratou ia ti'aturi.

Te haamau'a nei ratou i to ratou mau mahana i te tia'iraa i ni'a i te purumu no Damaseko.

E Tae mai te Ti'aturiraa i te Hoê Taahiraa i te Hoê Taime

E melo haapa'o te hoê tuahine here no te Ekalesia i te taatoaraa no to'na oraraa. Ua ta'ita'i râ oia i te hoê oto mo'emo'e. E rave rahi mau matahiti na mua'tu, ua pohe ta'na tamahine

i muri noa'e i te hoê ma'i poto, e te vai noa ra â te mamae no taua ati ra. Ua mauui oia no te mau uiraa hohonu e apee nei i te hoê ati mai teie te huru ? Noa'tu te puai o ta'na tamataraa, eita e nehenehe ia'na ia ite i te auraa o teie mau mea. Ua parau oia e aita to'na iteraa papû mai na mua'tu e i te pae hopea ua mana'o oia e ia ore te mau ra'i e vetea no'na e ore roa ia e nehenehe faahou ia'na ia ti'aturi.

Ua ite oia ia'na iho i te tia'i-noa-rra.

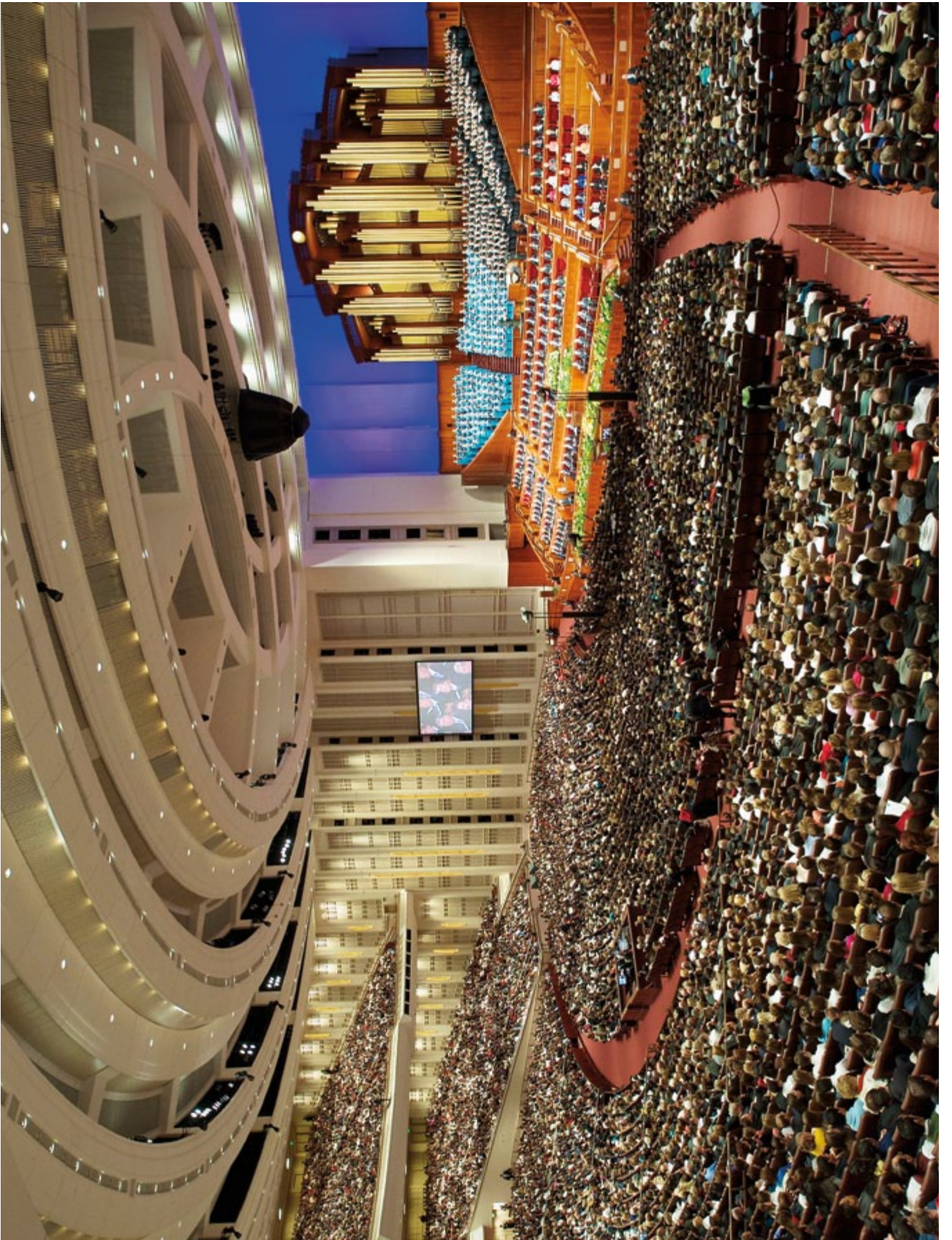
Te vai nei e rave rahi atu mau taata, no te mau tumu huru rau, o te ite nei ia ratou i te tia'iraa i ni'a i te purumu no Damaseko. Te faataere nei ratou i te riro mai ei mau pipi puai. Te ti'aturi nei ratou i te farii i te autahu'araa e te feaa nei râ ratou i te ora parau-ti'a no taua haamaitairaa ra. Te hinaaro nei ratou i te tomo atu i roto i te hiero, te faataere nei râ ratou i te ohipa faaroo hopea no te faati'amâ ia ratou. Te faaea tia'i noa nei ratou e ia tonohia mai te Mesia ia ratou mai te hoê hoho'a peni a Carl Bloch, no te tatara-roa-rra i to ratou mau feaa e mau mata'u.

Te parau mau o teie ia, te feia o te imi itoito nei i te haapii no ni'a i te Mesia e ite ia ratou Ia'na i te pae hopea. E farii ratou i te hoê hoho'a hanahana o te Fatu, e mea pinepine râ te reira i te tae mai mai te hoê piri—te hoê tufaa i te taime hoê. Eita paha te tahi tufaa e ite-ohie-noa-hia ; eita i te mea taa maitai nahea te reira e tuati i te taatoaraa. E tauturu râ te tufaa tata'itahi ia tatou ia ite maitai a'e i te taatoaraa o te hoho'a. I muri a'e i te faatanoraa o te mau tufaa e ite tatou i te aiai rahi o te reira. I reira, na roto i te hi'oraa i te ohipa tei tupu ia tatou, e ite ia tatou e ua tae mai ihoa te Faaora i pihaiho ia tatou—eiaha i te reira ihoa taime ma te hau râ, te mârû, fatata aita i itehia.

E nehenehe te reira e riro ei ohipa na tatou mai te mea e haere tatou i mua ma te faaroo e ma te tia'i maoro ore i ni'a i te purumu no Damaseko.

A Faaroo e a Haapa'o

Te faaite papû atu nei au ia outou e te here nei to tatou Metua i te Ao ra i Ta'na mau tamarii. Ua here Oia ia tatou. Te here nei Oia ia outou. Mai te mea e titauhia, e afa'i ia te Fatu ia

Te Mau Hui Mana Faatere o te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei

Eperera 2011

TE PERESIDENIRAA MATAMUA

Henry B. Eyring
Tauturu Matamua

Thomas S. Monson
Peresideti

Dieter F. Uchtdorf
Tauturu Piti

TE PŪPŪ NO TE TINO AHURU MA PITI APOSETOLO

Boyd K. Packer

L. Tom Perry

Russell M. Nelson

Dallin H. Oaks

M. Russell Ballard

Richard G. Scott

Robert D. Hales

Jeffrey R. Holland

David A. Bednar

Quentin L. Cook

D. Todd Christofferson

Neil L. Andersen

TE PERESIDENIRAA O TE HITU AHURU

Ronald A. Rasband

Claudio R. M. Costa

Steven E. Snow

Walter F. González

L. Whitney Clayton

Joy E. Jensen

Donald L. Hallstrom

TE PŪPŪ MATAMUA O TE HITU AHURU

(i'a au i te ana'iraa piapa)

Marcos A. Ajukkahis

José L. Alonso

Carlos H. Amado

Ian S. Arden

Mervyn B. Arnold

David S. Baxter

Shayne M. Bowen

Gerald Cossé

Yoon Hwan Choi

Craig C. Christensen

Wilford W. Andersen

Koichi Aoyagi

Randall K. Bennett

Tad R. Callister

Don R. Clarke

Gary J. Coleman

Carl B. Cook

Lawrence E. Conbridge

Leonard R. Curtis Jr.

Benjamin De Hoyos

John B. Dickson

David F. Evans

Enrique R. Falabella

Craig A. Condon

Bruce A. Carlson

J. Dem Cornish

Keith R. Edwards

Eduardo Gouvarret

Carlos A. Goady

Christoffer Golden Jr.

Gerrit W. Gong

C. Scott Grow

James J. Hamula

Keith K. Hilbig

Richard G. Hinckley

Martin K. Jensen

Daniel L. Johnson

Stanley G. Ellis

Bradley D. Foster

Larry W. Gibbons

O. Vincent Haleck

Paul V. Johnson

Patrick Kearon

Yoshitoko Kikuchi

Paul E. Koelliker

Erich W. Kopschke

Richard J. Maynes

Marcus B. Nash

Allan F. Pucker

Kevin W. Pearson

Won Yang Ko

Larry R. Lawrence

Pe G. Mahn

James B. Marino

Gregory A. Schwitzer

Anthony D. Perkins

Paul B. Pieper

Rafael E. Pino

Bruce D. Porter

Carl B. Pratt

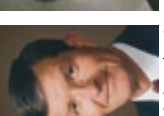
Dale G. Renlund

Michael T. Ringwood

Lynn G. Robbins

Cecil O. Samuelson Jr.

Joseph W. Sisti

Jano Mazzagrandi

Kent F. Richards

Lowell M. Snow

Paul K. Sybrowsky

Ulisses Soares

Gary E. Stevenson

Michael John U. Ieh

José A. Teixeira

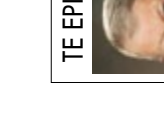
Octaviano Tenorio

Juan A. Ureba

Francisco J. Virias

Richard C. Edgley

H. David Burton

Keith B. McMillin

TE EPISEKOPORAA FAATERE RAHI

Richard C. Edgley
Iaruro Manamoa

H. David Burton
Episekopo Faatere Rahi

Keith B. McMillin
Iaruro Pih

W. Christopher Weidell

William R. Walker

F. Michael Watson

Kazuhiko Yamashita

Jorge F. Zaballés

Claudio D. Zúric

W. Craig Zwick

TE PŪPŪ PITI NO TE HITU AHURU

(i'a au i te ana'iraa piapa)

Paul K. Sybrowsky

Kent D. Watson

Larry P. Wilson

« Hoê atoa ra to outou oire e te feia mo'a » (Ephesians 2:19) haaputuputuraa na te oa taatoa nei no te 181raa o te Amuiraa Rahi Matahiti a te Ekalesia. Hoho'a faaiteraa mai te auri o te hora, i te pae aui i ni'a o te feia Mo'a no te mau mahana hopea nei no Lusaka, Zambia ; Kyiv, Ukraine ; St. Catherine, Jamaica ; São Paulo, Paratira ; Odenton, Maryland, Hau Amui no Marite ; Dortmund, Here-mani ; e Coimbra, Potutara.

outou na ni'a atu i te mau fifi a imi ai outou i To'na hau ma te aau paruparu e te oto. E mea pinepine Oia i te paraparau ia tatou na roto i te mau rave'a e nehenehe ta tatou e faaroo ana'e e to tatou aau. No te faaroo maitai a'e i To'na reo, e mea maitai ia faaiti tatou i te mau peu o te ao nei i roto i to tatou mau oraraa. Mai te mea e tau'a ore aore râ e tape'a tatou i te mau muhumuhuraa o te Varua, taa ê noa'tu eaha ra te tumu, eita ia ratou e faaroo oia e tae noa'tu eita roa tatou e faaroo noa'e. E haapii na tatou i te faaroo i te mau muhumuhuraa o te Varua e ia anaana-tae na tatou i te haapa'o i te reira.

Ua riro to tatou peropheta here, Thomas S. Monson, ei hoho'a no tatou i roto i teie hi'oraa. E rave rahi te mau aamu no to'na haapa'oraa i te mau muhumuhuraa o te Varua. Ua faati'a o Elder Holland i te hoê o taua huru hoho'a ra.

I te hoê taime, ua tere atu te peresideni Monson i Louisiana no te hoê amuiraa, ua ani te hoê peresideni tĩtĩ ia'na mai te mea e taime to'na no te farerei i te hoê tamahine 10 matahiti o Christal te i'oa tei tae i te pae hopea no te ma'i mariri-ai-taata. Ua pure na te utuafare o Christal e ia haere mai te peresideni Monson. E mea atea râ to ratou fare, e no te rahi o te ohipa aita ia e taime. Ua ani râ te peresideni Monson i te mau taata o te pure i roto i te amuiraa tĩtĩ ia haamana'o ia Christal i roto i ta ratou mau pure. E mea papû e e taa i te Fatu e i te utuafare.

I roto i te tuhaa amuiraa no te mahana maa, a ti'a ai te peresideni Monson no te a'o, ua parau-rii-rii maira te Varua, « a tuu mai i te tamarii-rii ia haere noa mai ia'u nei, e eiaha e tape'ahia'tu ; mai ia ratou ho'i to te basileia o te Atua ra ».³

« Ua pouri te mau mea ta'na i papa'i. Ua tamata oia i te a'o i te tumu parau no te apooraa mai tei faataahia, eita râ te i'oa e te hoho'a no [te tamahine iti] e faarue i to'na feruriraa ».⁴

Ua faaroo oia i te Varua e ua faatano i ta'na talena. I te po'ipo'i roa a'e, ua vaiho te peresideni Monson i te iva ahuru ma iva e ua tere e rave rahi mau kilometa no te haere i piha'iho i te hoê tei hinaaro i te tauturu.

I to'na taeraa'tu, ua hi'o oia i te hoê tamarii -rii tei ore ho'i e maraa i te ti'a mai e i te paraparau mai no te ma'i rahi e no te paruparu. Ua pô roa to'na mata i teie nei no te ma'i. Ua putapû roa te peresideni Monson i te varua o te Fatu i te hi'oraa'tu i teie tamarii, ua rave ihora oia i te rima paruparu o te tamahine iti i roto i to'na iho rima. Ua parau mârû ihora oia, 'Christal, tei ô nei au'.

« Ma te itoito rahi, ua parau mârû mai ra oia, 'e te taea'e Monson, ua ite au e e haere mai oe' ».⁵

E to'u mau taea'e e mau tuahine, e tutava na tatou ia ti'a i rotopu i te feia ta te Fatu e nehenehe e ti'aturi no te faaroo i Ta'na muhumuhuraa e ia pahono, mai ia Saulo i ni'a i to'na purumu no Damaseko, « e te Fatu, eaha vau, eaha to oe hinaaro ? ».⁶

A Tavini

Te tahi atu tumu no teaha eita tatou e ite i te reo o te Fatu i roto i to tatou mau oraraa no te mea ia eita paha te mau heheuraa a te Varua e tae ti'a mai ia tatou mai te pahonora e ta tatou mau pure.

Te hinaaro nei to tatou Metua i te Ao ra e ia imi maite tatou i te reira e i

muri iho e pure ai tatou no te arata'iraa a imi ai tatou i te mau pahonora e te mau uiraa e te mau pe'ape'a i roto i to tatou iho oraraa. Tei ia tatou ra te haapapûraa a to tatou Metua i te Ao ra e e faaroo e e pahono Oia i ta tatou mau pure. E tae mai paha te pahonora na roto i te reo e te paari o te mau hoa ti'aturihia e te utuafare, te mau papa'iraa mo'a, te mau parau a te mau peropheta.

Ua ite au e te tahi o te mau muhumuhuraa hau roa'tu i te puai ta tatou e farii e ere noa ia no to tatou iho maitai no te maitai atoa râ o vetahi ê. Mai te mea e feruri noa tatou ia tatou iho, e ere paha ia tatou i te tahi o te mau ohipa varua hau roa'tu i te puai te mau heheuraa hohonu no to tatou mau oraraa.

Ua haapii te peresideni Kimball i teie nei parau tumu a parau ai oia, « ua ite te Atua ia tatou, e te tia'i nei oia ia tatou. E mea na roto râ i te tahi atu taata e pahono ai outou i to tatou mau hinaaro. No reira, e mea faufaa rahi e ia tavini tatou te tahi i te tahi ».⁷ Te mau taea'e e te mau tuahine, e fafauaraa hopoi'a ta tatou tata'itahi i te haapa'oraa i te mau hinaaro o vetahi ê

tahi e huti i te pereoo huti e 1.600 kilometera te atea na te faa eiaha râ e faahiti i te parau no te faaroo e te haapa'oraa i to ratou mau hoa e hoa ohipa. Te pe'ape'a nei ratou e nahea ra ratou i te hi'ohia mai aore râ e tuino paha te reira i to ratou auraa. Aita te reira i hinaarohia, no te mea e poro'i oaoa ta tatou no te faaite, te hoê parau poro'i no te oaoa.

E rave rahi mau matahiti i teie nei, ua ora e ua ohipa to matou utuafare i rotopu i te mau taata e ere no ta tatou haapa'oraa i te rahiraa o te taima. Ia ani ana'e mai ratou ia matou eaha te huru o to matou hopea hepetoma, e tamata matou i te ape i te mau parau matauhia—te ta'urua tuaro, te mau hoho'a teata, aore râ te mata'i—e e tamata matou i te faaite i te mau ohipa no te pae faaroo ta matou i rave ei utuafare i te hopea hepetoma. Eaha ta te hoê feia apî i a'o i roto i te pureraa oro'a no ni'a i te mau ture mai roto mai i te *No te Puai o te Feia Apî* aore râ nahea matou i te putapûraa i te mau parau a te hoê taure'are'a e haere ra i ta'na misioni aore râ nahea to te evanelia e te Ekalesia tatururaa ia matou ei utuafare ia tatara i te hoê fifi taa ê. Ua tamata matou eiaha ia poro aore râ ia faarahi roa i te parau. E mea maitai roa ta'u vahine faaipoipo, o Harriet, i te imiraa i te tahi mea faauruhia, faateitei aore râ arearea no te faaite. E arata'i pinepine te reira i te tahi atu mau aparauraa hohonu.

Te mea faahiahia, te mau taima atoa e paraparau matou i te mau hoa no ni'a i te faarururaa i te mau tamataraa o te oraraa, ua faaroo pinepine matou i te parau « e mea ohie no outou, te vai nei ta outou ekalesia. »

Na roto i te mau rave'a e rave rahi no te aparauraa te tahi i te tahi, e te rahiraa o te mau tauhaa faufaa rahi aore râ te faufaa ore e vai nei, e mea ohie a'e te faaiteraa i te parau apî no te evanelia e mea puai a'e te mau maitai. Te pe'ape'a nei au e ua hapono a'e na te tahi mau taata o te faaroo mai nei i ta'u mau parau i to ratou mau hoa te tahi mea mai teie te huru « e 10 minuti to'na paraparauraa e aita â e parau no ni'a i te manureva ! » E to'u mau hoa feia apî, eita anei e

e ia tavini mai ta te Faaora i rave—no te toro atu i te rima, no te haamaitai, e no te faateitei i te feia na piha'iho ia tatou.

E mea pinepine, eita te pahonuraa i ta tatou pure e tae mai a pure tuturi ai tatou, i te taima râ a ti'a ai tatou, ma te tavini i te Fatu e te taviniraa i te feia na piha'iho ia tatou. Na te mau ohipa tavini-hua-raa e te haamo'araa e haamaitai i to tatou mau varua, e iriti ê atu i te mau poa mai to tatou atu mau mata varua, e e iriti i te mau haamaramarama o te ra'i. Na roto i te riroraa ei pahonuraa i ta vetahi ê pure, e mea pinepine ia tatou i te ite i te pahonuraa i ta tatou iho pure.

A faaite

Te vai nei te mau taima e heheu mai te Fatu ia tatou i te mau mea o tei opuahia no tatou ana'e. Tera râ, i roto i te mau taima e rave rahi, e horo'a Oia i te hoê iteraa papû no te parau mau i te feia Ta'na i ite e e faaite ratou i te reira ia vetahi ê. Tera te ohipa tei tupu i te mau peropheta atoa mai te tau o Adamu. Te titau atoa nei te Fatu ia tatou te mau melo no Ta'na Ekalesia tei faaho'ihia mai ia « haamămä i to [tatou mau vaha] i te mau taima atoa, i te faaiteraa'tu i [Ta'na] evanelia mai te haruru oaoa ra ». ⁸

E ere teie i te mea ohie i te mau taima atoa. E mea au a'e paha na te

nehenehe e tuu i teie mahana i roto i te parau faaitoito a te Fatu ia « hamâmâ i to outou vaha »⁹ oia'toa ia « faaohipa i to outou mau rima », no te papa'i e e poro'i i te parau apî no te evanelia i te oa taatoa nei ! A haamana'o ra, te mau mea atoa i te vahi e i te taime tano, ihoa ra.

Te mau taea'e e te mau tuahine, na roto i te mau haamaitairaa no te rave'a apî o teie tau, e nehenehe ta tatou e faaite i te mauruuru e te oaoa no ni'a i te opuaraa rahi a te Atua no Ta'na mau tamarii na roto i te hoê rave'a e nehenehe e faaroohia eiaha noa i ta tatou vahi raveraa ohipa, na te ao taatoa râ. I te tahi mau taime e nehenehe te hoê noa iteraa papû e faatupu i te mau ohipa

o te tau i te oraraa o te tahi atu taata e amuri noa'tu.

Te rave'a hau atu i te maitai no te poro i te evanelia e mea na roto ia i te hi'oraa maitai. Mai te mea e ora tatou mai te au i to tatou mau ti'aturiraa, e ite ia te taata. Mai te mea e anaana mai te hoho'a o Iesu Mesia i roto i to tatou mau oraraa,¹⁰ mai te mea e mea oaoa e e mea hau tatou e to te ao, e hinaaro ia te taata ia ite i te tumu. Te hoê o te mau a'oraa faahiahia roa'e tei faahitihia no ni'a i te ohipa misionare o teie ia mana'o ohie tei mana'ohia e St Francois d'Assise : « A poro i te evanelia i te mau taime atoa, e mai te mea e titauhia, a faaohipa i te mau parau ».¹¹ Te vai nei te mau rave'a atoa na piha'iho ia tatou. Eiaha e ere i te

reira na roto i te tia'i maoro-noa-raa i ni'a i te purumu no Damaseko.

To tatou e'a no Damaseko

Te faaite papû nei au e te paraparau nei te Fatu i Ta'na mau peropheta e mau aposetolo i to tatou nei anotau. Te paraparau atoa nei Oia i te feia atoa o te haere mai la'na ra ma te aau hinaaro mau e te mana'o papû.¹²

Eiaha e feaa. A haamana'o, « e ao to te feia aore i ite ia'u, a faaroo mai ai ».¹³ Ua here ta Atua ia outou. Te faaroo nei Oia i ta outou mau pure. Te paraparau nei oia i Ta'na mau tamarii e te horo'a nei oia i te tamahanahanaraa, te hau e te maramarama i te feia e imi nei la'na e te faatura nei la'na na roto i te haereraa na roto i To'na e'a. Te faaite nei au i to'u iteraa papû mo'a e te pee nei te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea ei i te e'a ta te Fatu i faataa. Te vai ra ta tatou hoê peropheta ora. Te arata'ihia nei te Ekalesia e Ana ta tatou e amo nei te i'oa, oia ho'i te Faaora o Iesu Mesia.

E te mau taea'e e te mau tuahine, e te mau hoa here, eiaha tatou e tia'i maoro i ni'a i to tatou purumu no Damaseko. E haere ra tatou i mua ma te itoito e te faaroo, te ti'aturi e te aroha, e e haamaitahia ia tatou no te ite i te maramarama ta tatou paatoa e imi nei i ni'a i te e'a no te pipi. Te pure nei au no te reira e te vaiiho atu nei au i ta'u haamaitairaa, na roto i te i'oa mo'a o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Ohipa 8:3.
2. Te Ohipa 9:3-4.
3. Mareko 10:14.
4. A hi'o Jeffrey R. Holland, « President Thomas S. Monson: Always 'on the Lord's Errand' », *Tambuli*, Atopa-Novema. 1986, 20.
5. Jeffrey R. Holland, *Tambuli*, Atopa-Novema. 1986, 20.
6. Te Ohipa 9:6.
7. *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia* : Spencer W. Kimball (2006), 82.
8. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 28:16.
9. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 60:2.
10. Hi'o Alama 5:14.
11. I roto William Fay and Linda Evans Shepherd, *Share Jesus without Fear* (1999), 22.
12. A hi'o Moroni 10:3-5.
13. Ioane 20:29.

São Paulo, Paratira

Na Elder Paul V. Johnson
No te Hitu Ahuru

E riro te rē i taua mau mea atoa nei ia tatou, i tei aroha mai ia tatou nei

Te mau ati no te tamata noa ia tatou. E mea faufaa roa te reira no te raveraa i te natura hanahana.

I roto i teie oraraa tahuti nei te vai ra te mau tamataraa, te mau ati e te mau pe‘ape‘a, e e riro te tahi mau ati ta tatou e farerei nei i roto i te oraraa nei ei mau ati ri‘ari‘a. E ma‘i anei, e hoo ai‘a anei, e faahemaraa anei, e poheraa anei o tei herehia, e mau ati anei no te natura e aore rā, te tahi atu huru fifi, ua riro te oto ei tuhaa no to tatou oraraa tahuti nei. E rave rahi o tei uiui e, no te aha tatou e farerei ai i te tahi mau titauroa fifi. Ua ite tatou e, te hoē tumu no te reira maori rā, no te tamata ia i to tatou faaroo, no te hi‘o e, e haapa‘o anei tatou i te mau mea atoa ta te Fatu i faaue mai.¹ Aua‘e rā, ua riro teie fenua ei vahi maitai roa no te faaruru—e no te upooti‘a—i teie mau tamataraa.²

E ere rā teie mau ati no te tamata noa ia tatou. E mea faufaa roa te reira no te raveraa i te natura hanahana.³ Mai te mea e, e arai maite tatou i te reira mau fifi, e haamo‘ahia ratou no to tatou maitai.⁴

Ua parau o Elder Orson F. Whitney e, « Aore e mau iui e farereihia e tatou, aore e ati e tupu mai i ni‘a ia tatou, e mau‘a... Te mau mea atoa e mau iuihia e tatou e te mau mea atoa e faaruruhia e tatou, mai te mea e, e faaruru tatou i te reira ma te faaoroma‘i, na te reira e patu i to tatou huru taata, e tamā i to tatou aau, e faarahi i to tatou varua, e e faariro ia tatou ei taata mārū a‘e e te aroha a‘e... e mea na roto i te oto e i te mau iui, te ohipa e te pe‘ape‘a, e roaa ai ia tatou te ite ta tatou i haere mai e tii i ô nei. »⁵

Aita i maoro a‘e nei, ua hi‘opo‘ahia hoē tamaiti e iva matahiti, e ua itehia te mariri ai taata taa ê roa i roto i to‘na ivi. Ua haamaramarama mai te taote i te huru mau o te reira ma‘i e te huru no te rapaauraa, oia ho‘i, e rave rahi ava‘e te haereraa i ni‘a i te matini faaapî toto e te tahi mau tãpũraa. Ua parau mai oia e, e riro ia ei area taime teimaha roa no te reira tamaiti e no to‘na

utuafare, e na ô atoa mai ra e, « te ani mai nei te taata ia‘u e, ‘e vai noa anei au mai to‘u huru matamua ra ia hope teie ma‘i? E pahono vau ia ratou e, ‘aita, eita oe e vai faahou mai te matamua ra. E riro rā oe ei tamaiti puai roa. E riro oe ei taata nehenehe! »

I te tahi mau taime, mai te huru ra e, ua faatumuhia to tatou mau tamataraa i ni‘a i te mau vahi o to tatou oraraa e i ni‘a i te mau tuhaa o to tatou varua eita e roaa maitai ia tatou ia arai. Te tumu no teie mau titauroa, o to tatou ia tupuraa i te rahi, no reira, eita ia tatou e maere i te mea e, no tatou iho to tatou mau tamataraa—fatata roa e mea renihia mai i ni‘a i to tatou iho hinaaro e aore rā, to tatou iho paruparu. Aita e taata aita e tautoo no te rave i te maitai, te feia mo‘a hoa rā. E ui paha te tahi feia mo‘a e, no te aha o vau? Te tamata nei au ia riro ei taata maitai! No te aha te Fatu i faati‘a ai ia tupu teie ohipa? » Na te auahi o te ati e tauturu i te tamāraa, noa‘tu e, e feia mo‘a maitai roa, na roto i te faaru‘eraa i te ino i roto i to ratou oraraa, e te vaiihoraa mai ia tatou, ua hau a‘e i te mâ.⁶ Te vai ra te mau auro maitai roa e titauihia ia haamaitai e ia tatarahia te mau mea ino. Eita e rava‘i ia maitai noa. E hinaaro tatou ia riro mai te Faaora te huru, tei haapii mai Ta‘na i faaoroma‘i i te mau iui e te ahoaho e te faahemaraa rau.⁷

Ua riro te Purumu no Crimson i roto i te Logan Canyon ei vahi au roa a‘e na‘u ia haere e orihaere. Ua toro te tuhaa rahi o te purumu na te pae i ni‘a o te mato, e vahi mata‘ita‘iraa nehenehe roa te reira i te canyon e i te afaa i raro. Tera rā, e ere i te mea ohie ia ta‘uma i ni‘a. E mea haapa‘uma noa te purumu, e hou a tae ai i ni‘a roa, e mea haapa‘uma rii te purumu, e ua paruru te mau mato i te hi‘oraa i raro i te canyon. E mea faufaa roa te tautooraa hopea, no te mea ia tae ana‘e i ni‘a i te tupua‘i mou‘a, aita e faaauraa te nehenehe ia mata‘ita‘i mai i raro. Aita‘tu e rave‘a e ite ai i te reira, maori rā, e ta‘uma roa.

Te faaite ra te mau papa‘iraa mo‘a, e te huru o te oraraa nei e, te mau tamataraa fifi a‘e e te teimaha o mua ia i te mau ohipa faahiahia e i te tupuraa rahi. « I muri mai i te mau ati e rave

rahi ra e tae mai ia te mau haamaitairaa ». ⁸ Ua mau te mau tamarii Iseraela i mua i te Miti Uteute hou a vahihia ai. ⁹ O Nephi tei faaruru i te fifi, te riri o to'na mau tuaana, e te mau manuia ore e rave rahi hou a ti'a ai ia'na ia rave mai i te mau api veo. ¹⁰ Ua fati o Iosepha Semita i raro a'e i te hoê mana diabololo i mana'o ai oia e, e mou roa oia. I te taime a fatata roa ai oia i te topa i roto i te mana'o paruparu, ua faaitoito oia ia pii i te Atua, e i taua iho taime ra, ua haere maira te Metua e te Tamaiti. ¹¹ E mea pineline te mau hoa o te Ekalesia i te farerei i te pato'iraa e i te haape'ape'araa ia fatata ratou i te bapetizo. Ua ite te mau metua vahine e, te ohipa no te fanau, e omua ia te

semeio o te fanauraa. Mai te tau e te tau te ite nei tatou i te mau haamaitairaa nehenehe i muri a'e i te mau tamataraa rarahi.

I te 19raa o te matahiti o to'u mama ruau, ua roohia oia i te hoê ma'i rahi. I muri a'e ra, ua parau oia e, « Aita e ti'a ia'u ia haere. Ua ino roa to'u avae aui no to'u faaearaa i roto i te ro'i e rave rahi ava'e. E mea marû roa te ivi mai te « éponge » te huru, e i to'u tuuraa i to'u avae i ni'a i te tahua, e au e, ua haruhia e te uira ». ¹² A tarava noa ai oia i ni'a i te ro'i, e i roto i te mau hopea, ua farii oia e ua tai'o i te hoê buka iti no roto mai i te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei. Ua faafariuhia mai oia e i muri mai ua

bapetizohia. E rave rahi taime, na te hoê tauraa taa ê e tauturu ia tatou ia faaineine no te hoê mea faufaa rahi.

I roto i te fifi, fatata eita roa'tu e ti'a ia tatou ia ite e, te haamaitairaa e tae mai, e mea rahi a'e ia i te mauuiui, i te faahaehaaraa e aore râ, i te aau oto ta tatou e farerei i te tahi taime. « Aita roa ho'i e a'o e riro ei mea oaoa i reira ra, e mea oto ra ; area i muri a'e, o te maitai ra ia o te parau ti'a te tupu i taua a'o ra, i te feia i haamatarohia i te reira ». ¹³ Ua haapii mai te aposetolo Paulo e, « To tatou ho'i pohe iti poto māmā i teie nei, te faatupu nei ia i te ora rahi roa teimaha e te mure ore no tatou ». ¹⁴ E mea faahiahia roa i te mea e, ua faaohipa o Paulo i te parau ra « pohe iti poto māmā ». No roto mai te reira i te hoê taata tei ta'irihia, tei pehahia i te ofa'i, tei haaparomohia, tei tape'ahia i te fare auri, e o tei farerei i te tahi atu mau tamataraa. ¹⁵ Aita vau e ti'aturi nei e, e rave rahi o tatou o te tapa'o i to tatou mau fifi ei mau fifi māmā. Tera râ, ia faaahia te reira i te mau haamaitairaa e te tupuraa ta tatou e farii i te hopea ra, i roto i teie oraraa e i roto i te tau mure ore, e mea māmā mau ia to tatou mau ati.

Eita tatou e imi i ta tatou mau tamataraa, te mau ati, e te mau fifi. Na to tatou iho tere i roto i te oraraa nei e horo'a mai i te faito e au ia tatou. E rave rahi mau tamataraa e tuhaa matarohia ia no to tatou oraraa tahuti nei, tera râ, e tuhaa faufaa roa ta ratou i roto i to tatou haereraa i mua.

A fatata ai i te hope ta te Faaora ohipa i te tahuti nei, ua farerei a'e ra oia i te tamataraa teimaha roa a'e o te mau tau atoa—te mauuiui faito ore i roto i Getesemane e i Golagota. Ua tupu te reira na mua a'e i te ti'a-faa-hou-raa hanahana e i te fafauraa e, te vai ra te tau e hope ai to tatou mau mauuiui atoa. E mea titaahia To'na mauuiui no te menema taata ore i taua po'ipo'i Pata ra e no to tatou tahuti ore e te ora mure ore amuri a'e.

I te tahi mau taime e hinaaro tatou ia tupu tatou i te rahi ma te tauraa ore, e ia faahotu i te puai ma te tautoo ore. Tera râ, eita te tupuraa i te rahi e tae mai na roto i te faaohiparaa i te rave'a ohie. Ua papû maitai ia tatou e, te maona e pato'i i te mau faaineineraa

Na te Episekopo H. David Burton
Episekopo Faatere

Te Ohipa Haamo'araa a te Faanahoraa Totaururu

Te ohipa no te atuaturaa i te tahi e te tahi e te « hamani maitairaa i te feia vêvê » o te hoê ia ohipa o te haamo'a, tei faauehia e te Metua.

I aora na e te mau taea'e e te mau tuahine. I te matahiti 1897, ua ti'a'utu te hoê taure'are'a o David O. McKay i te hoê opani ma te hoê parau pia i roto i to'na rima. Ei misionare i Stirling, fenua Etote, ua na reira oia e rave rahi mau taima na mua'utu. I te hoê râ mahana, ua iriti mai te hoê vahine o tei rohirohi roa i te opani e ua ti'a maira i mua ia'na. Mea vêvê to'na ahu, mea pararai to'na na papari'a e aita te rouru i paherehia.

Ua rave oia i te parau pia ta Elder McKay i horo'a ia'na e ua faahiti oia e ono noa reta parau o te ore roa e mo'e-hia ia'na : « E hoo teie te faraoa na'u ? »

Ua vaiiho mai teie farereiraa i te hoê mana'o puai i ni'a i te misionare apî. Ua papa'i oia i te tahi taima i muri mai, « mai taua taima ra ua noaa ia'utu te hoê iteraa hohonu a'e no ni'a i te ti'araa o te Ekalesia a te Mesia e, oia ho'i, ia atuatu i te oraraa pae tino o te taata. Ua haere ê atu vau i te opani ma te mana'o e eita taua [vahine] ra, ma te inoino i roto i [to'na aau] i te taata e te

Atua, i ineine i te farii i te poro'i o te evanelia. Ua hinaaro [oia] i te tauturu-raa i te pae tino, e aita e faanahonahoraa, mai ta'u i ite, i Stirling e nehenehe e tauturu [ia'na] »¹

Tau matahiti i muri mai ua roohia to te ao i te ati rahi i raro a'e i te Topatariraa Rahi. I roto i taua taima ra, i te 6 no eperera 1936 to te Peresideni Heber J. Grant, e to'na na tauturu, J. Reuben Clark e David O. McKay faaiteraa i te mea tei riro mai te faanahoraa totaturu a te Ekalesia. E piti hepetoma i muri iho, ua ma'itihia o Elder Melvin J. Ballard ei peresideni faatere matamua e o Harold B. Lee ei ti'a faatere matamua.

E ere te reira e tautooraa matauhia. Noa'utu e ua faati'a mai te Fatu i te mau taata faahiaha no te faatere i te reira, ua haamaramarama te peresideni J. Reuben Clark e « te haamaraa i te faanahoraa [totaturu] o te hoê ia heheuraa a te Varua Maitai i te peresideni Grant, tei faaterehia mai mai taua taima ra e te hoê â mau heheuraa

te i tae mai i te mau taea'e tei farii i te hopoi'a no te faatere i te reira ».²

Te faaotiraa a te feia faatere o te Ekalesia no te haamâmâ ia i te mau iui o te taata e mea papû e te tau'i ore. Ua hinaaro te peresideni Grant « i te hoê faanahoraa o te ... tauturu e o te atuatu i te mau taata noa'utu eaha te moni ». Ua parau oia e ua tae roa oia i te hinaaro i te « tapiri i te mau haapiiraa evanelia, ia tape'a i te ohipa misionare no te hoê tau, e tae noa'utu i te tapiriraa i te mau hiero, eita râ ratou e vaiiho i te taata ia pohe i te po'ia ».³

Tei piha'ihio vau i te peresideni Gordon B. Hinckley i Managua, Nicaragua a paraparau ai oia i te 1.300 melo no te Ekalesia tei ora mai i te hoê mata'i rofofa'i tei vavahi e tei haapohe hau atu i te 19.000 taata. Ua parau atu oia ia ratou, « a vai noa'i te mau rave'a a te Ekalesia, eita roa matou e vaiiho ia outou ia haere po'ia noa aore râ ma te ahu ore, aore râ ma te fare ore. E rave ia matou i te mau mea atoa e nehenehe ia matou no te tauturu mai te au i ta te Fatu i faataa e ti'a ia ravehia ».⁴

Te hoê o te mau tapa'o taa ê no teie faanahoraa faaûruhia e tei niuhia i ni'a i te evanelia, o te haapapûraa ia i ni'a i te hopoi'a tata'itahi e te haapa'oraa ia'na iho. Ua haamaramarama te peresideni Marion G. Romney e, « E rave rahi te mau faanahoraa tei haamauhia e te mau taata mana'o maitai no te tauturu i te feia i roto i te ati. Tera râ, e rave rahi o teie mau faanahoraa tei opuahia ma te fâ no te hoê noa taima poto i te 'tautururaa i te taata', eiaha râ i te 'tauturuaa i te taata ia tauturu ia ratou iho' ».⁵

Te haapa'oraa ia'na iho o te hoê hotu ia no te oraraa tarani e te haapa'o-maitai i ta'na iho tereraa faufaa. Mai te haamataraa, ua haapii te Ekalesia i te mau utuafare—mai tei maraa ia ratou—ia rave i te hopoi'a no to ratou iho oraraa maitai i te pae tino. E ti'a i te mau u'i atoa ia haapii faahou i te mau ture tumu no te haapa'oraa ia'na iho : ia ape i te tarahu, ia faaohipa i te mau ture no te oraraa tarani, ia faaineine no te mau tau hepohepo, ia faaroo e ia pee i te mau parau a te mau peropheta ora, ia ite i te taa-ê-raa

i rotopu i te mau mea hinaaro-mau-hia e te mau mea hiaai-noa-hia, e ia ora mai te au i taua mau ture ra.

Te tumu, te mau fafauaraa e te mau ture o te haapuui i ta tatou ohipa no te haapa'o i tei vèvè e te feia i roto i te fifi, e haere atu ia i tera'tu pae o te oraraa tahuti nei. E ere teie ohipa mo'a no te haafana'o e no te haamaitai noa i te feia e mauui ra aore râ tei roto i te ati. Ei tamaroa e ei tamahine na te Atua, eita tatou e nehenehe e farii i te îraa o te ora mure ore ma te ore e haapa'o ia vetahi ê a ora ai tatou i ni'a i te fenua nei. E na roto ho'i i te faatusiaraa e te horo'araa ia tatou no vetahi ê e haapii ai tatou i te mau ture turetiera no te tusia e te haamo'araa.⁶

Ua haapii te Arii rahi o Beniamina e te hoê o te mau tumu e horo'a ai tatou i ta tatou faufaa i te feia vèvè e e tauturu ai tatou ia ratou ia matara ia ta tatou mau hara i tera mahana e i tera mahana e ia haere ti'a tatou ma te hapa ore i mua i te aro o te Atua.⁷

Mai te haamani-raa-hia o te ao, ua vai noa te aroha ei tufaa faufaa rahi no te mau sotaiete parau-ti'a. Te hinaaro nei tatou i te hoê ao hau e te mau huiraatira ruperupe. Te pure nei tatou no te mau sotaiete hamani maitai e te parau-ti'a i reira te ino e faaru'ehia'i e e vai mai ai te maitai e te parau-ti'a. Noa'tu eaha te rahiraa hiero ta tatou e patu, noa'tu eaha te rahiraa o te mau melo, noa'tu te maitai o to tatou huru

i mua i te mata o te ao nei—ia ore ana'e tatou e manu'ia i teie faaueraa rahi ia « aupuru i te feia paruparu, [e] faateitei i te rima tautau ra i ni'a, e [ia] faaetaeta i te mau turi avae paruparu ra »,⁸ aore râ ia farii ê to tatou aau i te feia e mauui e e oto nei, tei raro ia tatou i te faahaparaa e eita ta tatou e faaoaoa i te Fatu,⁹ e atea ê roa ia te ti'aturiraa oaoa o to tatou aau ia tatou.

Na te ao taatoa nei, e ma'imi nei e 28.000 episekopo i te feia vèvè no te atuatu ia ratou. E tauturuhia te episekopo tata'itahi e te hoê apooraa paroita o te faaohipa i te feia faatere no te autahu'araa e no te mau pūpū, e tae noa'tu i te hoê peresideni itoitono te Sotaiete Tauturu. E nehenehe ta ratou e tauturu rû atu i te taata êê ... ninii i te hinu e te uaina i te aau mamae o te taata hepohepo ... [e] i te tamaro i te roimata o te otare e ia faaoaoa i te aau o te vahine ivi ». ¹⁰

E haamaitai e e arata'ihia te aau o te mau melo e o te feia faatere no te Ekalesia na te ao taatoa e te mau haapiiraa e te varua hanahana no te aroha e te atuaturaa i to ratou mau taata tupu.

Ua pe'ape'a te hoê taata faatere autahu'araa i Amerika Apatoa no te po'ia e te vèvè o te mau melo no ta'na titi iti. No to'na hinaaro ia ore te mau tamarii ia roohia i te po'ia, ua iteahia ia'na te hoê fenua e ua faanahonaho oia i te autahu'araa no te faaapu e no te tanu i te maa. Ua itea ia ratou te hoê

puaa-horo-fenua ruau e ua taamu atu i ni'a i te puaa-horo-fenua te hoê arote tahito e ua haamata i te arote i te repo. Hou râ a oti ai teie ohipa, ua tupu te ati e ua pohe te puaa-horo-fenua ruau.

No to ratou hinaaro ia ore to ratou mau taea'e e mau tuahine ia pohe i te po'ia, ua taamu te mau taea'e no te autahu'araa te arote tahito i ni'a i to ratou iho tua e ua huti i te reira na ni'a i te repo paari. Ua rave ratou i ni'a iho ia ratou te zugo no te mauui e te mau hopoi'a a to ratou mau taea'e e mau tuahine.¹¹

Na te hoê ohipa tei tupu i roto i to'u iho utuafare i faaite mai i te hoê faaotiraa ia atuatu i te feia tei roohia i te ati. E rave rahi tei faaroo i te parau no te mau pūpū pereoo huti a Willie e Martin e nahea to teie mau pionie itoitono mauuiiraa e poheraa a faaruru ai ratou i te tau to'eto'e e te mau huru oraraa fifi i roto i to ratou tere i te pae tooa o te râ. Robert Taylor Burton, te hoê o to'u mau tupuna, o te hoê ia ta Brigham Young i ani ia tere atu no te faaora i taua feia mo'a here tei roohia i te ati.

Teie ta papa ruau i papa'i i roto i ta'na buka aamu no ni'a i taua taime ra, « mea hohonu te hiona e e mea to'eto'e roa... No te to'eto'e rahi aita i nehenehe ia [matou] ia haere atu...

St. Catherine, Jamaïque

Tei raro mai te to'eto'e i te—24
teteri ... eita e nehenehe i te taata ia
haere ». ¹²

Ua operehia te mau tauhaa no te
faaora i te feia mo'a tei roohia i te ati,
« noa'tura i te mau mea atoa ta ratou i
nehenehe i te rave e rave rahi tei pohe
e tei tanuhia i te hiti purumu ». ¹³

A tere ai te feia mo'a tei faaorahia
mai i te hoê tufaa no te purumu na
roto i te Echo Canyon, e rave rahi mau
pereoo huti tei tape'a no te tautururaa
i te fanauraa o te hoê aiû tamahine.
Ua ite Robert e aita i nava'i te ahu a te
metua vahine apî no te tape'a mahana-
hana i ta'na aiû fanau-apî-hia. Noa'tu te
to'eto'e rahi, « ua tatara oia i to'na iho
ahu e ua horo'a'tu te reira i te metua
vahine no te tapo'i i te aiû ». ¹⁴ Ua topa-
hia te i'oa o te tamarii o o Echo—Echo
Squires—ei haamana'oraa no te vahi e
te huru o to'na fanau-raa-hia.

I te mau matahiti i muri mai ua pii-
hia o Robert ei Episekopo Faatere no
te Ekalesia e ua tavini oia hau atu i te
toru ahuru matahiti. I te faito matahiti
86, ua ma'ihia o Robert Taylor Burton.
Ua haaputupu mai oia i to'na utua-
fare i te hiti o to'na ro'i no te horo'a'tu
ia ratou ta'na haamaitairaa hopea. I
roto i ta'na mau parau hopea teie ia
te a'ohie e te hohonu : « A hamani
maitai i te feia vêvê ». ¹⁵

Te mau taea'e e te mau tuahine,
te faahanahana nei tatou i taua mau
aito aravihi ra ta te Fatu i faati'a mai

no te faanahonaho e no te faatere i
te faanahoraa no te tauturu i te mau
melo o Ta'na Ekalesia i roto i te ati. Te
faahanahana nei tatou i taua mau taata
ra i to tatou nei tau tei « hamani maitai
i te feia vêvê », tei faaamu i tei po'ia, tei
faaahu i tei vêvê, tei atutu i tei ma'ihia,
e tei faati'amâ i tei tape'ahia, na roto i te
mau rave'a e rave rahi e te ite-ore-hia.

Teie te ohipa mo'a ta te Faaora e ti-
tau nei i Ta'na mau pipi. O te ohipa ia
Ta'na i here a ora ai Oia i te fenua nei.
Teie te ohipa ta'u i ite e ite tatou Ia'na
ia rave ahani tei ô nei Oia i rotopu ia
tatou i teie mahana. ¹⁶

E hitu ahuru ma pae matahiti i teie
nei, ua ti'a mai te hoê faanahoraa tei
faataahia no te faaoraraa i te pae varua
e te pae tino o te taata ma te haehaa.
Mai taua taima ra ua haamaitai te reira
i te oraraa o te mau ahuru milioni taata
na te ao atoa nei. E ere noa te faanaho-
raa totauturu a te mau peropheta e
hoê noa aamu ha'ihia'i i roto i te aamu
o te Ekalesia. Na te mau ture i niuhia'i
te reira faanahoraa e faaite e o vai ra
tatou ei nunaa. O te tapa'o mau ho'i o
to tatou ti'araa ei mau pipi na to tatou
Faaora e Hi'oraa, o Iesu te Mesia.

Te ohipa no te atuaturaa i te tahi e
te tahi e te « hamani-maitai-raa i te feia
vêvê » o te hoê ia ohipa o te haamo'a,
te faauehia e te Metua, e te opuahia
e te Atua no te haamaitai, no te tamâ
e no te faateitei i Ta'na mau tamarii. Ia
pee tatou i te a'oraa a te Faaora i

te taata paruru i roto i te parabole no te
taata no Samaria, « A haere, e ia na reira
atoa oe ». ¹⁷ Te faaite papû atu nei au i
te reira, i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. *Cherished Experiences no roto mai i te Writings of President David O. McKay*, haaputuraa Clare Middlemiss (1955), 189.
2. J. Reuben Clark Jr., « Testimony of Divine Origin of Welfare Plan », *Church News*, 8 no atete 1951, 15 ; a hi'o atoa Glen L. Rudd, *Pure Religion* (1995), 47.
3. Glen L. Rudd, *Pure Religion*, 34.
4. I roto « President Hinckley Visits Hurricane Mitch Victims and Mid-Atlantic United States », *Ensign*, Fepuare 1999, 74.
5. Marion G. Romney, « The Celestial Nature of Self-Reliance » *Liahona*, Mati 2009, 15.
6. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 104:15–18 ; a hi'o atoa Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 105:2–3.
7. A hi'o Mosia 4: 26–27.
8. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 81:5 ; a hi'o atoa Mataio 22:36–40.
9. A hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 104:18.
10. Iosepha Semita, i roto *History of the Church*, 4:567–68.
11. Uiuiraa ia Harold C. Brown, faatere tahito no te Pû Ohipa Totauturu.
12. Buka aamu a Robert T. Burton, Church History Library, Salt Lake City, Novema 2–6, 1856.
13. Robert Taylor Burton, i roto Janet Burton Seegmiller, « *Be Kind to the Poor* » : *Aamu no te oraraa o Robert Taylor Burton* (1988), 164.
14. Lenore Gunderson, i roto Jolene S. Allphin, *Tell My Story, Too*, tellyourstorytoo.com/art_imagepages/image43.html.
15. Robert Taylor Burton, i roto Seegmiller, « *Be Kind to the Poor* », 416.
16. A hi'o Dieter F. Uchtdorf, « You Are My Hands », *Liahona*, Me 2010, 68–70, 75.
17. Luka 10:37.

Na Silvia H. Allred

Tauturu Matamua i roto i te
Peresideniraa Rahi o te Sotaiete Tauturu

Te Auraa o te Ti'araa Pīpī

*Ia riro ana'e te here ei ture arata'i no tatou i roto i te
aupururaa ia vetahi ê, ua riro ia ta tatou taviniraa
ia ratou ei evanelia ohipa.*

Mai mutaa iho maira to te Fatu haapiiraa mai e, ei aau hoê e te mana'o hoê to tatou e riro ai tatou ei mau taata No'na.¹ Ua haapii atoa mai te Faaora e, na faauerā rahi i roto i te ture ra, maori râ, « Ia here i te Fatu to oe Atua ma to aau atoa, e ma to varua atoa, e ma to mana'o atoa », e « e aroha'tu oe i to taata tupu, mai to aroha ia oe iho na ».² E i te hopea, i muri noa iho i te faati'a-raa-hia te Ekalesia, ua faaue mai te Fatu i te feia mo'a e, « ia haere outou i te feia vêvê ra e te feia e ere nei i te tahi mea e e tauturu ho'i ia ratou ia faaorahia'tu ratou ».³

Eaha te tumu parau hoê roa i roto i teie mau faauerā atoa? Teie ia, oia ho'i, e aroha tatou te tahi i te tahi e e tavini tatou te tahi i te tahi. Tera ia te fâ mau o te ti'araa pīpī i roto i te Ekalesia mau a Iesu Mesia.

Te faahanahana nei tatou i te 75 raa o te matahiti a faati'ahia ai te faanahoraa totauturu a te Ekalesia, e no reira, te faahaamana'o mai nei te reira ia tatou i te mau tumu o te ohipa totauturu, oia ho'i, te tautururaa ia i te mau melo ia tauturu ia ratou iho ia ti'amâ, ia aupuru i te feia vêvê e

te nava'i ore, e ia tavini. Ua faanaho te Ekalesia i ta'na mau rave'a no te tauturu i te mau melo ia imi i te maitai pae tino, pae varua, pae sotiare, e i te pae o te feruriraa no ratou iho, no to ratou mau utuafare, e no vetahi ê. I roto i te toro'a episekopo, te vai ra te hopoi'a taa ê no te aupuru i te feia vêvê e te nava'i ore, e ia horo'a i taua mau tauturu ra i te mau melo o ta'na paroita. E tauturuhia oia i roto i taua mau ohipa ra e te mau pūpū autahu'araa, te Sotaiete Tauturu, e te mau taea'e hahaere utuafare.

Ua riro tamau noa te Sotaiete Tauturu ei tuhaa faufaa no te ohipa totauturu. I te faati'araa te peropheta Iosepha Semita i te Sotaiete Tauturu i te matahiti 1842, ua parau oia i te mau tuahine e, « teie te haamataraa o te mau mahana maitai no te feia vêvê e te feia ati ».⁴ Ua parau oia i te mau tuahine e, te tumu o te sotaiete « o te tauturu ia i te feia vêvê, i te feia nava'i ore, i te ivi e te otare, e te raverā i te mau ohipa tauturu atoa... E ninii ratou i te hinu e te uaina i roto i te mau aau puta no te ati ; e tamaro ratou i te roimata o te otare, e e faatupu ratou i te oaoa i roto i te aau o te ivi ».⁵

Ua parau atoa oia e, « e ti'a i te Sotaiete ia faarave i te mau taea'e i te ohipa maitai na roto i te imiraa i te mau hinaaro o te feia vêvê—te imiraa i te mau taata e titau ra i te tauturu, e te pahonora i to ratou mau hinaaro ; te tautururaa na roto i te faatiti'aifaraora i te mau mea pae morare e te haapuairaa i te ohipa maitai i roto i te oraraa huiratira ».⁶

I teie anotau, te rave amui nei te tane e te vahine o te Ekalesia no te tauturu i te feia nava'i ore. Te paturu nei te mau taea'e o te autahu'araa i te mau taata e hinaaro nei i te arata'iraa e te tautururaa i te pae varua. E haamaitai te mau taea'e hahaere utuafare faaroo i te oraraa o te utuafare tata'itahi, e e horo'a ia ratou i te mau haamaitairaa o te evanelia. Taa ê atu i te reira, e horo'a atoa ratou i to ratou puai e ta ratou taleni na roto i te tahi atu raverā, mai te tautururaa i te hoê utuafare ia tata'i i to'na fare, mai te tautururaa i te hoê utuafare ia tau i te vahi faaearaa, e aore râ, na roto i te tautururaa i te hoê taea'e ia imi i te ohipa na'na.

E haere te mau peresideni Sotaiete Tauturu e farerei i te mau utuafare, ei mono no te episekopo, no te hi'o i te mau hinaaro o te mau utuafare. E ara maite e e haapa'o te mau taea'e hahaere faaroo i te mau tuahine e te mau utuafare. Pinepine ratou i te riro ei mau taata matamua e pahono i te mau aniraa i te mau taime rû. E horo'a te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu i te maa, e rave i te ohipa tavini aroha, e e horo'a ho'i i te patururaa tamau i roto i te mau taime hepohepo.

Ua oaoa te mau melo o te Ekalesia ati a'e te ao nei i te mau anotau i ma'iri na, e e mea ti'a ia ratou ia oaoa i teie nei, i te mau rave'a e vai nei i roto ia tatou no te tavini ia vetahi ê. Na roto i ta tatou mau tautoo-amui-raa e tauturuhia ai te feia vêvê, te feia po'ia, te feia mauui, e aore râ, te feia tei roohia i te ati, e na reira tatou e faaora ai i te mau varua.

E ti'a i te mau episekopo atoa ia farii i te hoê fare vairaa faufaa na te Fatu, o te haamauhia na roto i to te mau melo haapa'o horo'araa i te episekopo ra i to ratou taime, ta ratou

taleni, to ratou ite, to ratou aau aroha, ta ratou mau materia e ta ratou mau rave'a moni no te aupuru i te feia vêvê e no te patu i te basileia o te Atua i ni'a i te fenua nei.⁷ E nehenehe tatou paatoa e horo'a no te fare faufaa o te Fatu, na roto i te aufauraa i ta tatou mau ô haapaeraa maa, e na roto i te faaineineraa i ta tatou mau tao'a no te taime e hinaaro ai te episekopo no te tauturu i te feia nava'i ore.

Noa'tu te vitiviti o te tauraa te huru o te ao nei, aita te mau ture o te ohipa totauturu i tau i roto i te roaraa o te tau, no te mea, e mea faauruhia mai te reira no te ra'i mai, e parau mau heheuhia mai. Mai te mea e, e rave te mau melo o te Ekalesia e to ratou utuafare i te mau mea atoa e maraa ia ratou no te tauturu ia ratou iho, e aita te reira e nava'i no te pahono i to ratou mau hinaaro tumu, ua ineine te Ekalesia no te tauturu. E pahono-oioi-hia te mau hinaaro rû, e i muri iho, e faanahohia te hoê rave'a no te tauturu i te taata ia ora ia'na iho. Te oraraa

ia'na iho, o te ti'araa ia o te hoê taata ia imi i te mau mea e titauhia no te oraraa i te pae varua e i te pae tino, no'na iho e no to'na utuafare.

Ia maraa ana'e to tatou iho faito e ora ai tatou ia tatou iho, e haamaraa atoa ia tatou i to tatou ti'araa ia tauturu e ia tavini ia vetahi ê mai te au i ta te Faaora i rave na. Ia tauturu ana'e tatou i te feia nava'i ore, i tei ma'ihia, e i tei mau iui, te pee ra ia tatou i te hi'oraa o te Faaora. Ia riro ana'e te here ei ture arata'i no tatou i roto i te aupururaa ia vetahi ê, ua riro ia ta tatou taviniraa ia ratou ei evanelia ohipa. O te evanelia ia i roto i to'na taime maitai roa a'e. O te haapa'oraa paieti e te ino ore ia.

I roto i ta'u mau ohipa e rave rahi no te Ekalesia, ua tupu te haehaa i roto ia'u i to'u iteraa i te here e i te mana'onao'na ta te mau episekopo e te mau ti'a faatere o te Sotaiete Tauturu i faaite i ni'a i te mau taata ta ratou e tiaau ra. A tavini ai au ei peresideni no te Sotaiete Tauturu i Chili i roto i te mau matahiti 1980, tei roto taua fenua

ra i te fifi i te pae faarava'iraa faufaa i taua taime ra, e tei ni'a te rahiraa o te taata ohipa ore i te faito e 30 i ni'a i te hanere. Ua ite roa vau i te itoito o te mau peresideni Sotaiete Tauturu e te mau tuahine hahaere haapa'o « ma te rave i te maitai »⁸ i roto i taua taime fifi o te oraraa ra. Ua haapa'o ratou i te papa'iraa i roto i te Maseli 31:20, « e hohora oia i o'na pue rima i te taata rii, e ua faatoro hua i te taata vêvê ra ».

Te mau tuahine iho e mea ha'ihai roa'toa ta ratou mau rave'a, ua tauturu tamau atoa ratou i te feia ta ratou i feruri e, e nava'i ore rahi a'e to ratou. I reira to'u haroaroa-maitai-raa i te mea ta te Faaora i ite a parau ai oia i roto i te Luka 21:3-4 :

« Ua parau atu ra oia, e rahi ta teie nei vahine ivi tao'a ore i tuu i roto i ta ratou atoa ra :

« No roto ho'i i ta ratou pueraa tao'a rahi roa ra ta ratou i tuu i roto i te tao'a a te Atua : Area teie nei vahine, ua hope roa a'na pue tao'a rii i te tuuhia e ana i roto ».

Tau matahiti i muri a'e ua ite faahou vau i taua huru ohipa ra a riro ai au ei peresideni Sotaiete Tauturu no te tĩtĩ i te fenua Raparata i te taime a tupu ai te fifi rahi i te pae faarava'iraa faufaa i roto i taua fenua ra, e e rave rahi te mau melo haapa'o tei fifi roa. E ua ite faahou vau i te reira aita i maoro a'e nei i roto i to'u tere i Kinshasa i te fenua Republique Democratique no Congo, i Afirita ; e i Bulawayo i Zimbabwe. Te tamau noa nei te mau melo o te paroita i te mau vahia atoa, te mau tuahine hoa rā no te Sotaiete Tauturu, i te patu i te faaroo, i te faaitoito i te taata e i te mau utuafare, e i te tauturu i te feia nava'i ore.

E ohipa maere mau ia feruri e, e nehenehe ta te hoê tuahine e aore rā, ta te hoê taea'e haehaa roa, i roto i to'na piiraa no te Ekalesia, ia haere i roto i te hoê utuafare vêvê, te oto, te ma'i, e aore rā, te ati, e ia hopoi atu i te hau, te tauturu e te oaoa. Aita e hi'oraa e, o vai te paroita e aore rā, o vai te amaa, e aore rā, eaha te rahi e aore rā, te na'ina'i o te pūpū, e farii te mau melo tata'itahi i taua rave'a ra. E tupu te reira i te mau mahana atoa, e te tupu nei te reira i te hoê vahia i teie iho taime.

E metua vahine apī roa o Karla, e piti a'na tamarii. E mea maoro te ohipa a ta'na tane o Brent e faaoti ai, e e hora taatoa no te haere i ta'na

ohipa e no te ho'i. I muri noa iho i te fanauraa o te piti o ta raua tamahine iti, ua faati'a oia i teie ohipa i tupu : « I te mahana i muri a'e i to'u fariiraa i te piiraa ei tauturu i roto i te Sotaiete Tauturu o ta'u paroita, ua haamata vau i te teimaha i te ohipa. Nahea e ti'a ai ia'u ia amo i te hopoi'a no te tauturu i te aupururaa i te mau tuahine i roto i ta'u paroita, inaha, te amo atoa nei au no te faaoti i ta'u ohipa ei vahine faaipoipoi e ei metua vahine no te hoê tamarii ha'uti e piti matahiti e te hoê aui apī ? A feruri noa ai au i teie mau mana'o, ua ma'ihia a'e ra te tamarii e 2 matahiti. I taua taime ra, ua ti'a maira i te uputa te tuahine Wasden, te hoê o to'u na tuahine hahae, ma te mana'o-ore-hia. No te mea ua riro na oia ei metua vahine no te mau tamarii paari, ua ite maitai oia e, nahea ia tauturu. Ua parau maira oia ia'u i te mea e ti'a ia'u ia rave a haere atu ai oia i te fare hooraa raau no te hoo mai i te tahi mau raau. I muri a'e, ua imi oia i te rave'a ia haerehia e tii i ta'u tane i te vahia tape'araa pereoo auahi, ia ti'a ia'na ia tae oioi mai i te fare no te tauturu ia'u. Na roto i ta'na pahonoraa o ta'u e ti'aturi nei e, na te Varua Maitai i horo'a ia'na i te reira, apitihia i to'na hinaaro mau ia tavini ia'u, na te reira i haapapū faahou mai ia'u e, e tauturu mai Oia ia'u ia rave i to'u piiraa apī ».

Ua here te Metua i te Ao ra ia tatou e ua ite Oia i te huru o to tatou oraraa e to tatou mau aravihi. Noa'itu e, te imi nei tatou i ta'na mau tauturu i te mau mahana atoa na roto i te pure, i te rahiraa o te taime, e mea na roto ia i te tahi atu taata e pahono mai ai Oia i to tatou mau hinaaro.⁹

Ua parau te Fatu e, « O te mea teie e ite ai te taata atoa e, e pipī outou na'u, ia aroha outou ia outou iho ».¹⁰

E itehia te hinaaro mau i te Mesia a horo'a ai tatou i te taviniraa titau ore. Ua riro te tautururaa te tahi e te tahi ei ohipa haamo'a, o te faateitei i te taata e farii e o te faahaehaa i te taata horo'a. E tauturu te reira ia tatou ia riro ei pipī mau na te Mesia.

Ua riro tamau noa te faanahoraa o te ohipa totauturu ei faaohiparaa no te mau ture mure ore o te evanelia. O te horo'araa ia ia au i ta te Fatu faanahoraa. E mata na tatou i te faaapī i to tatou hinaaro ia riro ei tuhaa no te fare vairaa faufaa na te Fatu no te haamaitai ia vetahi ê.

Te pure nei au ia haamaitai mai te Fatu ia tatou tata'itahi ma te horo'a mai ia tatou i te aau maitai, te aroha e te faaherehere. Te taparu nei au ia rahi to tatou hinaaro e to tatou ti'araa ia faatoro i te rima e ia tauturu i te mau taata nava'i ore, tei roohia i te ati e tei mau iui ; ia pahonohia ho'i to ratou mau hinaaro, ia haapaarihia to ratou faaroo, e ia î to ratou aau i te mau-ruuru e te here.

Ia haamaitai mai te Fatu ia tatou tata'itahi a haere ai tatou ma te haapa'o i Ta'na mau faauerua, Ta'na evanelia, e To'na maramarama. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. A hi'o Mose 7:18.
2. A hi'o Mataio 22:36-40.
3. Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 44:6.
4. Joseph Smith, in *History of the Church*, 4:607.
5. *Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : Joseph Semita* (2007), 452.
6. *Teachings: Joseph Smith*, 452.
7. *Providing in the Lord's Way: A Leader's Guide to Welfare* (1990), 11
8. Te Ohipa 10:38; Te Hiro'a Faaroo 1:13.
9. A hi'o *Te mau Haapiira a te mau Peresideni o te Ekalesia : Spencer W. Kimball* (2006), 82.
10. Ioane 13:35.

Na Elder David A. Bednar
No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te Varua o te Heheuraa

E mea mau te varua o te heheuraa—e nehenehe e e ohipa oia i roto i to tatou oraraa tata'itahi e i roto i te Ekalesia.

Te faaite nei au i te maururu no te faaurua o te ma'iti-raa-hia te himene i muri mai i ta'u aoraa, « Have I Done Any Good? » (*Hymns*, no. 223). Ua taa ia'u te aoraa o te reira.

Te ani nei au ia outou ia feruri i teie na mea e piti o ta tatou paatoa e aore râ, te rahiraa o tatou i ite no ni'a i te mori.

E tupu te ohipa matamua i te taima a tomo ai tatou i roto i te hoê piha pouri e a tuama ai tatou i te mori. Haamana'o na tatou i te vitiviti o te îraa te piha i te maramarama ma te tura'i-ê-hia te pouri i rapae. Te mau mea aita i ite-maramarama-hia e aita i papû, ua maramarama ia i teie nei e ua ite-papû-hia. Te vahi faufaa o teie ohipa o te vitiviti ia e te puai te ite-raa-hia te maramarama.

Te piti o te ohipa, e tupu ia i te taima a ite ai tatou i te pô ia huri ei po'ipo'i. Te haamana'o ra anei outou i te maramarama ia haere marû noa i te puai i ni'a a'e i te iriatai, fatata aita e ite-mata-hia? E mea taa ê ia te reira i te mori e tu'amahia i roto i te hoê piha pouri, teie maramarama to te mahana e ti'a maira, aita oia e ite-ta'ue-hia. E maraa marû noa mai râ te puai o te maramarama ma te tamau

maite, a monohia ai te pouri o te pô e te anaana o te po'ipo'i. I te pae hopea, ua ti'a mai te mahana i ni'a i te iriatai. Tera râ, ua itehia te tapa'o no te taeraa mai te mahana e rave rahi hora hou a fâ mai ai te mahana i ni'a a'e i te iriatai. Te vahi faufaa o teie ohipa o te ite-marû-noa-raa-hia ia te maramarama.

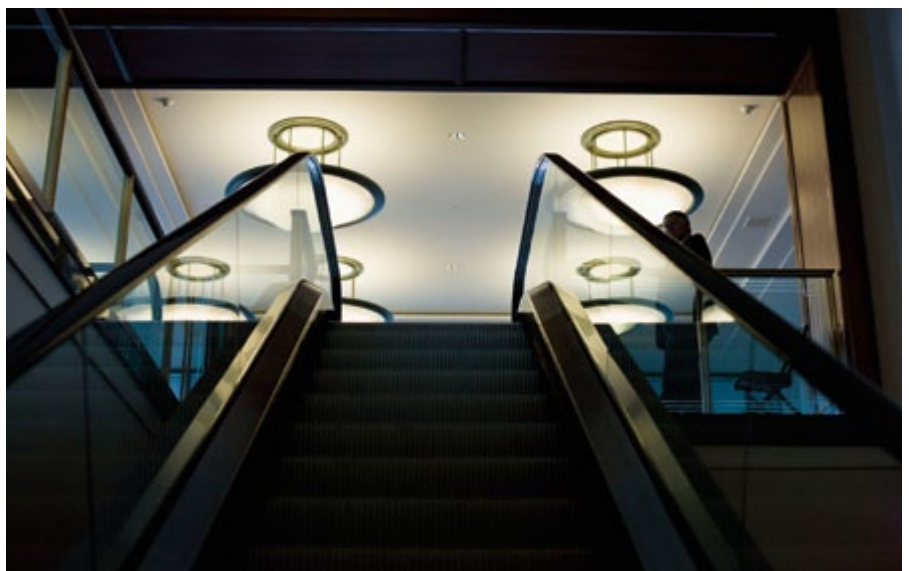
Na roto i teie na ohipa ohie roa no ni'a i te maramarama, e nehenehe ta tatou e haapii mai e rave rahi mau mea no ni'a i te varua o te heheuraa.

Te pure nei au ia faauru mai e ia haapii mai te Varua Maitai ia tatou i teie nei i roto i ta tatou tuatapaparaa i te parau no te varua o te heheuraa e i te mau raveraa tumu no te farii i te heheuraa.

Te Varua o te Heheuraa

Te heheuraa o te paraparauraa ia te Atua i Ta'na mau tamarii i ni'a i te fenua nei, e o te hoê ia o te mau haamaitairaa rahi i taatihia i ni'a i te horo'a e i te auhoaraa tamau o te Varua Maitai. Ua haapii mai te peropheta Iosepha Semita e, « e heheu parau te Varua Maitai », e « aore roa hoê taata e farii i te Varua Maitai ma te farii ore i te heheuraa » (*Te mau Haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : Iosepha Semita, [2007], 132*).

E roaa te varua o te heheuraa i te mau taata atoa tei farii, na roto i te mana autahu'araa ti'a, i te mau oro'a faaora o te bapetizoraa utuhi ia matara te hara, e o te tuuraa rima no te horo'a i te Varua Maitai—e o te haa ma te faaroo no te faatupu i te faauerua autahu'araa ia « farii i te Varua Maitai ». Aita teie haamaitairaa i taoti'ahia no te mau mana faatere ana'e o te Ekalesia ; e roaa atoa râ te reira, e e faaohipahia ho'i i roto i te oraraa o te mau tane, te mau vahine e te mau tamarii tei tae'ahia te matahiti e taa ai to ratou mana'o, e o te tomo i roto i te mau fafauraa mo'a. Na te hinaaro ti'a e te parau-ti'a e hopoi mai i te varua o te heheuraa i roto i to tatou oraraa.

Ua roaa ia Iosepha Semita e ia Olive Kaudere te iteraa faufaa no ni'a i te varua o te heheuraa a iriti ai raua i te Buka a Moromona. Ua haapii mai teie na taea'e e, e ti'a ia raua ia farii i te mau huru ite atoa i titauhia no te faaoti maite i ta raua ohipa mai te mea e, e ani raua ma te faaroo, ma te aau parau-ti'a, ma te ti'aturi e, e farii raua. E i roto i te roaraa o te tau ua haroaroa papû raua e, e au te varua o te heheuraa mai te mana'o e te iteraa o te aau o te tupu mai i roto i to tatou feruriraa e to tatou aau na roto i te mana o te Varua Maitai. (A hi'o PF&PF 8:1-2 ; 100:5-8.) Ua haapii mai te Fatu ia raua, « i teie nei, inaha, o teie te varua o te heheuraa ; inaha, o te varua teie i na roto ra ho'i i te reira Mose i faaarata'i ai i te mau tamarii o Iseraela na roto i te Miti Uteute i ni'a i te repo maro ra. No reira o teie ho'i ta oe horo'a ; a faarave i te reira i te ohipa » (PH&PF 8:3-4).

Te haapapû maitai nei au i te parau ra « a faarave i te reira i te ohipa » no ni'a i te varua o te heheuraa. I roto i te mau papa'iraa mo'a, e mea pinepine i te tatarahia te faaururaa a te Varua Maitai mai te « hoê reo iti ha'ihai (1 Te Mau Arii 19:12 ; 1 Nephi 17:45 ; a hi'o atoa 3 Nephi 11:3) e hoê « reo iti ia, e te marû roa » (Helamana 5:30). E paraparau mai te Varua ia tatou ma te marû e te here, tera râ, e mea ohie ia haroaroa e, no te aha i titauhia ai ia tatou ia faatea e i te mau parau haaparare tano ore, te mau hoho'a faufau, e te mau maa e te mau peu iino e te faatîti. E nehenehe teie mau mauhaa a te enemi e faaino e e haamou roa i to tatou ti'araa ia faaroo e ia pahono i te mau parau poro'i marû a te Atua tei horo'ahia mai na roto i te mana o To'na Varua. E mea ti'a ia tatou tata'itahi ia hi'o maite e ia feruri ma te pure e nahea tatou ia pato'i i te mau faahemaraa a te diabolio e ia « faarave i te reira i te ohipa », ma te parau-ti'a, oia ho'i, te varua o te heheuraa i roto i to tatou oraraa taata iho e te oraraa utuafare.

Te mau raveraa o te Heheuraa

Ua rau te huru no te horo'a i te heheuraa, ei hi'oraa, te mau moemoea, te mau orama, te mau aparauraa e te mau ve'a no te ra'i mai, e te faaururaa.

E farii-oioi-hia te tahi mau heheuraa e ma te puai ; area te tahi pae ra, e ite-marû-hia ia. Na ohipa e piti no ni'a i te maramarama ta'u i tataratu na e tauturu ia tatou ia taa maitai a'e i teie na raveraa o te heheuraa.

Te mori e tu'amahia i roto i te hoê piha pouri e au ia mai te fariiraa i te hoê parau poro'i no ô mai i te Atua ra, ma te vitiviti, ma te hope roa, e te taatoaraa i te hoê taime. E rave rahi o tatou tei ite i teie huru heheuraa i te taime a pahonohia mai ai ta tatou mau pure parau-ti'a e aore râ, a horo'ahia mai ai te arata'iraa e aore râ, te parururaa i hinaarohia, mai te au i te hinaaro e i te taime o te Atua. E itehia i roto i te mau papa'iraa mo'a te faataaraa o teie mau huru ohipa vitiviti e te puai, tei faati'ahia i roto i te aamu o te Ekalesia, e o tei itehia i roto i to tatou iho oraraa. Te tupu mau nei teie mau semeio puai. Tera râ, mai te huru ra e, e mea varavara te reira huru heheuraa.

E au te puai-marû-noa-raa o te maramarama o te mahana e ti'a maira, mai te fariiraa i te hoê parau poro'i no ô mai i te Atua ra « ua faaue, e ua na ni'a iho i te faaue, ua a'o, e ua na ni'a iho i te a'o » (2 Nephi 28:30) E mea pinepine a'e te heheuraa i te fariihia ma te tae marû noa mai, e o te horo'ahia mai ia au i to tatou hinaaro, to tatou parau-ti'a e to tatou ineine. Teie huru aparauraa mai roto mai i te Metua i te Ao ra « e ma'iri [marû noa mai ia] ... i ni'a i to [tatou aau] mai te hupe no te ra'i maira » (PH&PF 121:45). E mea pinepine a'e teie huru heheuraa i te tupu e itehia teie huru heheuraa i roto i te ohipa i tupu i ni'a ia Nephi a tamata ai oia e rave rahi rave'a hou a manuia ai oia i te rave mai i te mau api veo i te rima o Labana (a hi'o 1 Nephi 3-4). I te hopearaa, ua arata'i te Varua ia'na i Ierusalem « aore [oia] i ite na i te mau mea [ta'na] e rave ra » (1 Nephi 4:6). E aita oia i haapii, i te hoê noa iho taime, nahea ia hamani i te hoê pahi taa e roa ; ua faaite mai râ te Fatu ia'na « i tera taime e tera taime i te huru o te tarairaa i te mau raau o te pahi » (1 Nephi 18:1).

Ua i te aamu o te Ekalesia e tae noa'tu i to tatou iho oraraa, i te mau hi'oraa o te faanahoraa a te Fatu no

te farii i te heheuraa ma te « faaue, na ni'a iho i te faaue, te a'o, na ni'a iho i te a'o ». Ei hi'oraa, aita te mau parau mau faufaa i faaho'ihia mai o te evanelia i horo'ahia i te peropheta Iosepha Semita ra, i te hoê noa iho taime i roto i te Uru Raau Mo'a. Ua heheuhia mai râ teie mau faufaa tao'a rahi ia au i te hinaaro i titauhia e i te taime ti'a.

Ua faataa mai te peresideni Joseph F. Smith e nahea teie huru heheuraa i te tupuraa i roto i to'na oraraa. « I to'u tamarii-rii-raa ... pinepine au ... i te ani i te Fatu ia faaite mai ia'u i te tahi mau mea maere, ia roaa ho'i ia'u te hoê iteraa papû. Tera râ, ua iriti e te Fatu i te mau mea maere, e ua faaite mai Oia ia'u i te parau mau, te faaue na ni'a iho i te faaue ... e tae roa'tu i te taime ua ite au i te parau mau mai to'u upoo e tae roa'tu i to'u avae, e tae roa'tu e ua tamâ-hope-roa-hia te feaa i roto ia'u. Aita Oia i tonono mai i te hoê melahi mai te ra'i mai no te rave i te reira, aita atoa oia i paraparau mai ma te faaoto i te pû a te melahi. Na roto i te muhumuhu o te reo iti ha'ihai o te Varua o te Atua ora ra, ua horo'a mai oia i te iteraa papû ta'u e mau nei. E na roto i teie ture e teie mana, e horo'a oia i te mau tamarii atoa a te taata nei i te hoê iteraa o te parau mau o te vai i roto ia ratou, e na te reira e faaite ia ratou i te parau mau, mai ta te Atua i ite ra, e ia haapa'o ratou i te hinaaro o te Metua mai te Mesia i haapa'o ra. E aore roa hoê a'e initi o te mau faaiteraa maere e ti'a ia faatupu i te reira » (i roto i te Conference Report, Eperera 1900, 40-41).

Tatou te mau melo o te Ekalesia, te vai ra tera hinaaro i roto ia tatou ia haafaua i te mau faaiteraa varua maere e te faahiahia, e aita'tura tatou e au faahou e oia'toa, e haamo'e roa'tura tatou i te raveraa matarohia a te Varua Maitai no te faatupu i ta'na ohipa. No te « rave'a papû ra » [oia ho'i, no te ohie te rave'a] (1 Nephi 17:41) no te farii i te mau mana'o ha'ihai i te pae varua, o te riro mai ei pahonoraa hinaarohia e aore râ, ei arata'iraa ta tatou e titau nei, e nehenehe te reira e faahi'o ia tatou « i te mau mea aore i ti'a ia tatou ia rave » [oia ho'i, e faahi'o ia tatou i ô atu i te oti'a i faataahia] (Iakoba 4:14).

Ua paraparau vau i te mau taata e rave rahi o te tapitapi nei te mana'o no ni'a i to ratou iteraa papû, e o te haafaufaa ore nei i to ratou aravihi i te pae varua, i te mea e, aita ratou e farii pinepine nei i te mau iteraa semeio e aore râ, te mau mana'o puai. Penei a'e ia hi'o ana'e tatou i te mau iteraa o Iosepha i roto i te Uru Raau Mo'a, to Paulo i ni'a i te e'a no Damaseko, e to Alama Tamaiti, e riro tatou i te feruri e, te vai ra paha te tahi fifi i roto ia tatou e aore râ, te ere ra paha tatou i te hoê mea, i ore ai pai tatou e farii i te mau iteraa mai to teie mau taata tuiroo e te faahiahia te huru. Mai te mea e, te vai atoa ra tera huru mana'o e aore râ, tera huru feaa i roto ia outou, ia ite mai outou e, aita roa'tu to outou e fifi. A tamau noa râ i te haere papû i mua ma te haapa'o e ma te faaroo i te Faaora. Mai te mea e, e na reira outou, aita roa outou e « haere ê atu » (PH&PF 80:3).

Teie ta te peresideni Joseph F. Smith i a'o mai : « A faaite mai na ia'u i te feia mo'a i te mau mahana hopea nei o te ti'aturi nei i te semeio, te mau tapa'o e te mau orama no te tape'a maite ia ratou i roto i te Ekalesia, ei reira vau e faaite atu ai ia outou i te mau melo ... e ere to ratou huru i te mea maitai i mua i te Atua, e o te haere nei na ni'a i te mau e'a paheehē. E ere na roto i te mau faa-iteraa maere i mua ia tatou, e haamauhia ai tatou i roto i te parau mau, na roto râ i te haehaa e te haapa'o maite i te mau faauerā e i te mau ture a te Atua » (i roto i te Conference Report, Eperera 1900, 40).

Na te tahi atoa ohipa matarohia no ni'a i te maramarama e tauturu ia tatou ia haapii mai i te tahi atu parau mau no ni'a i te fariiraa i te heheuraa ia au i te faanahoraa « te faaue na ni'a iho i te faaue, te a'o na ni'a iho i te a'o ». I te tahi mau taime e ti'a mai te mahana i

te hoê po'ipo'i haapouri e aore râ, te hoê po'ipo'i rupehu. E no tera huru tapo'ipo'i to te reva, e mea huru fifi rii ia ia ite i te maramarama, e eita ia e nehenehe ia ite e, eaha mau te taime e hiti mai ai te mahana i ni'a i te iriatai. Tera râ, noa'tu taua huru po'ipo'i ra, e nava'i ia te maramarama no te ite i te hoê mahana apî e no te faatere i ta tatou mau ohipa.

Oia atoa ia tatou, e rave rahi taime te farii nei tatou i te heheuraa ma te ite papû ore e, nahea tatou i te farii, e aore râ, ahea tatou e farii ai i te heheuraa. Te vai ra i roto i te aamu o te Ekalesia te hoê aamu o te ti'a ia haapapû maitai i teie haapiiraa.

I te pu'e tau faahoturā raau o te matahiti 1829, e orometua haapii o Olive Kaudere i Palmyra, New York. I to'na faarooraa i te parau no Iosepha Semita e te ohipa iritiraa i te Buka a Moromona, ua tupu te mana'o puai i roto ia Olive ia haere e tauturu i te peropheta apî. No reira, ua reva'tu oia i Harmony, Pennsylvania, e ua riro ei papa'i parau no Iosepha. Ua riro te taime o to'na taeraa'tu e te tauturu ta'na i horo'a ei na mea faufaa roa i roto i te matararaa mai o te Buka a Moromona.

I muri a'e ra, ua heheu maira te Faaora ia Olive e, na roto i to'na pure-
raa ma te tuutuu ore no te ani i te arata'iraa, ua farii oia i te arata'iraa no ô mai i te Varua o te Fatu ra. « Ahiri aita ra », te na reira ra te Fatu, « aore ia oe i tae mai na i te vahi i parahihia e oe i teie nei. Inaha, ua ite oe e ua ani mai oe ia'u nei e ua haamaramarama vau i to oe feruriraa ; e i teie nei te faaite nei au i teie nei mau mea ia ite ho'i oe e ua haamaramaramahia oe e te Varua no te parau mau » (PH&PF 6:14–15).

No reira, ua farii o Olive i te hoê heheuraa na roto i te peropheta Iosepha Semita no te faaite ia'na e, ua farii oia i te heheuraa. Mai te huru ra e, aita o Olive i ite e, e mea nahea, e i nafea oia i farii ai i te arata'iraa no ô mai i te Atua ra, e te hinaaro ra oia i taua arata'iraa ra no te faarahi i to'na haroaroa no ni'a i te varua o te heheuraa. Ua haere noa o Olive na roto i te maramarama a ti'a mai ai te mahana i te hoê po'ipo'i tapo'ipo'i. [E auraa parau teie.]

I roto i te mau mea papû ore e te mau titauroa e rave rahi ta tatou e farerei nei i roto i to tatou oraraa, te titau nei te Atua ia tatou ia rave ia au i to tatou puai hope, ia rave i tei au i to tatou iho hinaaro e eiaha ra tatou ia faahepohia (a hi'o 2 Nephi 2:26), e ia ti'aturi Ia'na. Eita paha tatou e ite i te melahi, e faaroo i te reo no te ra'i mai, e aore râ, e farii i te mau iteraa varua faahiahia. E mea pinepine paha tatou i te haere i mua ma te ti'aturi e ma te pure—aita râ e ti'aturi hope roa—ia rave tatou mai te au i te hinaaro o te Atua. Tera râ, mai te mea e, e faatura tatou i ta tatou mau fafauaraa e e haapa'o i te mau faauerua, mai te mea e, e tautoo tatou ma te tamau maite i te rave i te maitai e ia riro mai ei taata maitai a'e, e nehenehe ia tatou ma te ti'aturi papû e, e arata'i te Atua i to tatou mau taahiraa. E e nehenehe ta tatou e paraparau ma te ite papû maitai e, e faauru mai te Atua i ta tatou mau parau. Teie te tahi auraa o te papa'iraa e parau ra e : « Ei reira to outou ti'aturiraa e puai roa ai i mua i te aro no te Atua » (PH&PF 121:45).

Mai te mea e, e imi maite e e faaohipa outou i te varua o te heheuraa, te fafau atu nei au ia outou e, « na te parau maramarama a te Fatu [outou] i te haere » (Isaia 2:5 ; 2 Nephi 12:5). I te tahi taime, e ohipa te varua o te heheuraa ma te vitiviti e ma te puai, i te tahi atu taime e ohipa oia ma te ha'iha'i, e ma te haere marû noa, e e mea pinepine oia i te ohipa ma te marû roa, fatata aita e itehia. Tera râ, noa'itu te huru a fariihia ai teie haamaitairaa, na te maramarama ta'na e horo'a mai e haamaramarama e e faai i to outou varua, e haamaramarama i to outou haroaroa (a hi'o Alama 5:7 ; Alama 32:28), e arata'i ho'i e e paruru ia outou e i to outou utuafare.

Te faaite nei au i to'u iteraa aposetolo e, te ora nei te Metua e te Tamaiti. E parau mau te varua o te heheuraa—e e nehenehe e e ohipa oia i roto i to tatou oraraa tata'itahi e i roto i te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei. Te faaite papû nei au i teie mau parau mau na roto i te i'oa o te Fatu o Iesu Mesia ra, amene. ■

Na te peresideni Thomas S. Monson

Te Hiero Mo'a— E Mori no to te Ao nei

Te mau haamaitairaa teitei a'e e te ti'araa melo i roto i te Ekalesia o te mau haamaitairaa ia o ta tatou e farii i roto i te mau hiero o te Atua.

E au mau taea'e e au mau tuahine, te faatae atu nei au i to'u here e te aroha ia outou tata'itahi e te pure nei au ia arata'i mai to tatou Metua i te Ao ra i to'u mau mana'o e ia faauru mai i ta'u mau parau a paraparau atu ai au ia outou i teie mahana.

Te hinaaro nei au e haamata na roto i te faaiteraa i te hoê e aore râ, e piti mana'o no ni'a i te mau parau poro'i nehenehe roa ta tatou i faaroo i teie po'ipo'i na roto mai i te tuahine Allred e te Episekopo Burton, no ni'a i te faanahoraa Totauturu a te Ekalesia. Mai tei faaithehia'itu, teie matahiti te 75raa o te matahiti o teie faanahoraa faauruhia o tei haamaitai te oraraa o te mau taata e rave rahi. Ua fana'o vau i te iteraa i te tahi o te mau taata tei haamau i teie ohipa rahi—ei mau tane tei i te aroha e te paari.

Mai ta Bishop Burton e te tuahine Allred i parau a'e nei, ua horo'ahia i te episekopo o te paroita te hopoi'a no te aupuru i te feia nava'i ore i roto i te oti'a o ta'na paroita. Ua farii au i te reira haamaitairaa, ei episekopo apî, a faatere ai au i te hoê paroita i Salt Lake City, 1.080 rahiraa melo i roto, e 84 o ratou e mau vahine ivi. E mea

rahi o ratou ua titauhia ia tauturu. E mauruuru rahi to'u no te faanahoraa Totauturu a te Ekalesia e no te tauturu a te Sotaiete Tauturu e a te mau pûpû autahu'araa.

Te faaite nei au e, na te Atua Manahope i faauru mai i te faanahoraa Totauturu a te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei.

I teie nei, e au mau taea'e e au mau tuahine, i teie amuiraa e ti'a ai e toru matahiti i teie nei to'u paturu-raa-hia ei Peresideni no te Ekalesia. Ua riro teie nau matahiti ei mau matahiti ohipa roa, e ua i te mau titauroa e rave rahi, ua i atoa râ i te mau haamaitairaa rau. Ua riro te mau taime a haamaitai ai e a haamaitai faahou ai au i te mau hiero ei mau haamaitairaa hau roa i te oaoa e te mo'a, e te hinaaro nei au e paraparau atu ia outou i teie mahana i te parau no te hiero.

I roto i te amuiraa rahi no atopa 1902, ua faahiti te peresideni Joseph F. Smith, Peresideni no te Ekalesia, i roto i ta'na a'oraa iritiraa, i te ti'aturiraa e, ia tae i te hoê mahana, « e patuhia ai te mau hiero i te mau vahi rau o te [ao] nei i reira ratou e hinaarohia ai no te maitai o te mau taata ».¹

I roto i na hanere e pae ahuru matahiti matamua i muri mai i te faati'a-raa-hia te Ekalesia, mai te matahiti 1830 e tae atu i te matahiti 1980, e 21 hiero tei patuhia, tai'o atoa i te hiero no Kirtland, i Ohio, e no Navu, i Illinois. A faaau na i te reira i na matahiti e 30 mai te matahiti 1980, 115 hiero i patuhia e i haamo'ahia. Ia amuihia na hiero apî i faaitehia'tu i nanahi ra, te vai faahou ra ia e 26 hiero te hamanihia nei e aore râ, te haamatahia ra i te hamani. E haere teie numera i te rahiraa.

Te opuaraa ta te peresideni Joseph F. Smith i ti'aturi i te matahiti 1902, te tupu nei ia te reira. To matou hinaaro, o te haafatataraa ia te hiero i to tatou mau melo.

Hoê o te mau hiero e patuhia nei i teie taime, tei Manaus ia, i Paratira. E rave rahi matahiti i ma'iri a'e nei ua tai'o vau i te parau no te hoê pûpû hau atu i te hanere melo i roto, tei faaru'e i Manaus, i ropu maitai i te uru raau ûa no Amazon, no te fano atu i te hiero fatata a'e, i Sao Paulo, Paratira—fatata e 4.000 kirometera te atea i Manaus. Ua fano atu teie mau melo faaroo na ni'a i te poti e maha mahana na ni'a i te anavai pape no 'Amazonie' e to'na mau aveave anavai. Ia hope teie ratereraa na ni'a i te pape, ua ta'uma ratou i ni'a i te mau pereoo uta taata no te tahi â ratereraa e toru mahana na ni'a i te purumu iino, aore rea rii maa no te tamaa e aita e vahi taotoraa. I muri a'e e hitu mahana e te pô, ua tae ratou i te hiero no Sao Paulo, i reira te rave-raa-hia te mau oro'a mure ore. Mai te reira atoa ia te ati no te tere faaho'iraa. Area râ, ua farii ratou i te mau oro'a e te mau haamaitairaa o te hiero, e noa'tu e, ua pau roa ta ratou moni, no ratou iho râ, ua î ia ratou i te varua o te hiero e i te mauruuru i te mau haamaitairaa ta ratou i farii.² I teie nei, e rave rahi matahiti i muri a'e, te oaoa nei to tatou mau melo i Manaus a hi'o ai ratou i ta ratou iho hiero ia haamanihia i te hiti anavai no Rio Negro River. Te horo'a nei te mau hiero i te oaoa i to tatou mau melo faaroo i te mau vahi atoa e patuhia ai te reira.

Te mau faaiteraraa o te mau faatusiaraa i ravehia no te farii i te mau

haamaitairaa, e itehia i roto ana'e i te hiero o te Atua, aita te reira e oreraa i te haaputapû i to'u aau, e i te faaapî faahou i to'u mauruuru no te hiero.

E faati'a'tu vau te aamu no Tihi e no Tararaina Mou Tham e ta raua nau tamarii hoê ahuru. Ua tomo mai te taatoaraa o te utuafare i roto i te Ekalesia, eiaha ra hoê tamahine, i te omuaraa o te mau matahiti 1960, a tae atu ai te mau misionare i to ratou fenua, e 160 kirometera i te pae apatoa no Tahiti. Ua haamata ratou i te hinaaro ia farii i te mau haamaitairaa o te taatiraa o te hoê utuafare mure ore i roto i te hiero.

I taua taime ra, te hiero fatata roa a'e i te utuafare Mou Tham, te hiero ia no Hamilton i Niu Terani, hau atu i te 4.000 kirometera i te atea i te pae apatoa tooa o te râ ; e mea na ni'a i te manureva ia haere, e e mea moni roa te tarahu. Aita ta te utuafare Mou Tham e moni no te aufau i te tarahu manureva no te mea, e mea vêvê roa to ratou oraraa, hoê noa faaapu iti

na'ina'i ta ratou imimira ; e aita atoa e ohipa i ni'a i to ratou motu. No reira, ua rave te taea'e Mou Tham e ta'na tamaiti o Gérard i te hoê faaotiraa fifi roa, e reva e 4.800 kirometera no te rave i te ohipa i Taratoni, i reira te hoê o ta'na tamaiti i te raveraa i te ohipa.

Ua ohipa na taata Mou Tham e toru e maha matahiti. I te roaraa o te mau matahiti, ua ho'i mai te taea'e Mou Tham ana'e i te fare hoê noa taime, no te faaipoiporaa o te hoê tamahine, e faaea noa'tu ia ta'na na tamaiti i Taratoni.

I muri a'e e maha matahiti, ua rava'i te moni i haaputuhia e te taea'e Mou Tham e ta'na na tamaiti no te afa'i i te utuafare i te hiero no Niu Terani. Ua reva te mau melo paatoa, hoê ana'e tamahine tei ore i tae, no te mea ua hapu. Ua taatihia ratou no te tau e amuri noa'tu, te hoê teie ohipa maere e te oaoa rahi.

Mai te hiero ua ho'i afaro noa te taea'e Mou Tham i Taratoni, no te rave faahou i te ohipa e piti matahiti te

Ua ite ratou e, e faufaahia te mau tusia atoa e te mau tautooraa atoa no te mau oro'a faaoraraa e fariihia i roto i te hiero o te faati'a ia tatou ia ho'i i te hoê mahana i piha'i iho i to tatou Metua i te Ao ra i roto i te hoê autaatiraa utuafare mure ore, e ia farii i te mau haamaitairaa e te mana no te ra'i mai.

I teie mahana, e rave rahi o tatou aita e fifi rahi no te haere i te hiero. E va'u ahuru ma pae i te ni'a i te hanere o te mau melo o te Ekalesia e ora nei i teie nei i roto i te area e 320 kilometera i te atea i te hiero, e no te rahiraa o tatou, e mea iti roa mai ia te atearaa.

Mai te mea e, ua tae outou i te hiero no outou iho, e mai te mea e, e mea fatata to outou faaeearaa i te hiero, ta outou tusia, o te faataaraa paha ia i te hoê taime i roto i to outou oraraa ohipa no te haere tamau i te hiero. E ohipa rahi te ti'a ia faaotihia i roto i to tatou mau hiero no te feia e tia'i nei i muri mai i te paruru. Mai te mea e, e rave tatou i to ratou mau oro'a, e ite tatou e, ua faaoti tatou i te ohipa o te ore e ti'a ia ratou ia rave no ratou iho. Ua parau te peresideni Joseph F. Smith, i roto i te hoê faahitiraa parau puai : « Na roto i ta tatou mau ohipa e rave no ratou, e marua to ratou mau fifi taamu i raro, e e pee ê te pouri e haati nei ia ratou, ia anaana mai ho'i te maramarama i ni'a ia ratou, e e faaroo ratou i roto i te ao varua i te parau no te ohipa i ravehia no ratou na ta ratou

maoro no te aufau i te tere o te tamahine tei ore i tae i te hiero na muri iho ia ratou—e tamahine faaipoipohia e ta'na tamarii e ta'na tane.

I to raua paariraa, ua hinaaro te taea'e e te tuahine Mou Tham e haere e tavini i roto i te hiero. I taua taime ra, ua oti te hiero no Tahiti i te hamanihia e i te haamo'ahia, e ua tavini raua e maha tau misioni i reira.³

E au mau taea'e e au mau tuahine, e ere te mau hiero i te ofa'i noa e te tima. Ua î râ te reira i te taata faaroo e tei haapae i te maa. Ua patuhia te reira i te tamataraa e te iteraa papû. Ua haamo'ahia i te tusia e te taviniraa.

Te hiero matamua i hamanihia i roto i teie tau tuuraa, o te hiero ia no Keterani, i Ohio. I taua taime ra, tei roto te feia mo'a i te vêvê, noa'tu râ, ua faaue te Fatu ia ratou ia patu i te hoê hiero, e ua patu ratou. Teie ta Elder Heber C. Kimball i papa'i no ni'a i te reira : « Te Fatu ana'e tei ite i te vêvê, te ati e te oto ta matou i farerei no te faatupuraa i taua ohipa ra ».⁴ E i reira, i muri a'e i te oti-maitai-raa te mau mea atoa, ua tiahihia te feia mo'a i rapae i Ohio e i to ratou hiero here. I te pae hopea ua itehia ia ratou te hoê faaeearaa—noa'tu e, no te hoê tau pototo noa—i te pae anavai no Mississippi River i roto i te tuhaa fenua no Illinois. Ua topa ratou i te i'oa o to ratou faaeearaa, o Navu, e, no to ratou

hinaaro ia horo'a faahou i te taatoaraa o ta ratou faufaa, e ma te faaroo aueue ore, ua patu faahou ratou i te tahi atu hiero i to ratou Atua. Tera râ, ua u'ana mai te hamani-ino-raa, e aore â i oti roa te hiero no Navu i te hamanihia, ua tiahi-faahou-hia ratou i rapae i to ratou mau fare, e ua haere e imi i te hoê vahi faaeearaa i roto i te hoê medebara, e vahi aore roa hoê taata e hinaaro.

Ua haamata faahou te tautooraa e te faatusiaraa a rohi ai ratou e maha ahuru matahiti no te patu i te hiero no Roto Miti o te ti'a nei ma te hanahana i te aroa i tera'e noa'e pae apatoa ia tatou tei tae mai i ô nei i teie mahana i roto i te Fare Amuiraa.

E faatusiaraa rahi tei pupuhia i roto i te parau no te paturaa i te hiero e no te haereraa i te hiero. E rave rahi melo tei haa e tei rohi ia roaa ia ratou e i to ratou utuafare te mau haamaitairaa e itehia i roto i te mau hiero o te Atua.

No te aha te mau taata e rave rahi e horo'a rahi ai no te farii i te mau haamaitairaa o te hiero ? Te feia o te maramarama nei i te mau haamaitairaa mure ore no roto mai i te hiero, ua ite ia ratou e, aita e tusia rahi atu, aita e hoo teimaha atu, aita e tautooraa fifi atu no te farii i te reira mau haamaitairaa. E ratere ratou noa'tu te huru o te atearaa, eita ratou e fati i raro a'e i te mau faatafifiraa e aore râ, e faaoroma'i ratou i te mau haape'ape'araa atoa.

mau tamarii i ônei, e e oaoa ratou e o outou atoa i te ohipa ta outou i rave. »⁵ E au mau taea'e e au mau tuahine, na tatou e rave i teie ohipa.

I roto i to'u iho utuafare, ua tupu te tahi o ta matou mau ohipa mo'a roa a'e e te faufaa rahi a amui ai matou i roto i te hiero no te rave i te mau oro'a taatiraa no to matou mau tupuna i pohe ra.

Mai te mea e, aita â outou i tae i te hiero, e aore râ, mai te mea e, ua *tae* outou i te hiero, tera râ, aita outou i ti'amâ i teie taime no te farii i te hoê parau faati'a, te titauroa faufaa roa a'e no outou, maori râ, te faati'amâraa ia outou no te haere i te hiero. Ta outou tusia o te faaauraa ia i to outou oraraa i ni'a i te mau mea i titauhia ia outou no te farii i te hoê parau faati'a, penei a'e na roto anei i te faaru'eraa i te mau peu maoro tei tape'a noa ia outou eiaha ia ti'amâ. Penei a'e o te faatupuraa ia i te faaroo e i te haapa'o e titauhia no te aufau i ta outou tuhaa ahuru. Noa'tu te huru o te fifi, a faati'amâ ia outou no te tomo i roto i te hiero o te Atua. A titau ia roaa ia outou te hoê parau faati'a no te hiero e a faaairo i te reira mai te hoê tao'a faufaa rahi na outou, i te mea e, e tao'a faufaa rahi mau te reira.

Mai te mea e, aita outou e tomo i roto i te fare o te Fatu, e aita e farii i te mau haamaitairaa atoa e tia'i maira ia outou i reira, aita ia outou i farii i te mau mea atoa ta te Ekalesia e horo'a na outou. Te mau haamaitairaa teitei a'e o te ti'araa melo i roto i te Ekalesia, o te mau haamaitairaa ia e fariihia i roto i te mau hiero o te Atua.

I teie nei, e au mau hoa apî i roto i to outou tau apîraa, ia vai tamau noa te hiero ei titauroa na outou. Eiaha e rave i te hoê mea o te tape'a ia outou eiaha ia tomo i roto i to'na mau uputa e ia farii i te mau haamaitairaa mo'a e te mure ore i reira. Te haapoupou nei au i te feia o te haere tamau nei i te hiero no te rave i te bapetizoraa no te feia i pohe, ma te ti'a i ni'a i te po'ipo'i roa, ia ti'a ia outou ia rave i te bapetizoraa hou a haamata ai te haapiiraa. Te mana'o nei au e, aita e ohipa maitai atu no te haamata i te hoê mahana.

E te mau metua e tamarii na'ina'i ta outou, te hinaaro nei au e faaite atu ia outou i te tahi a'oraa paari no roto mai

i te peresideni Spencer W. Kimball. Ua parau oia e : « E ohipa maitai roa mai te mea e ... e tuu te mau metua i te hoê hoho'a o te hiero i roto i te mau piha atoa o to ratou fare, ia ti'a i ta [ratou mau tamarii], mai to ratou tamarii-rii-raa, ia hi'o i taua hoho'a ra i te mau mahana atoa [e tae roa'tu i te taime] e riro mai ai te reira ei tuhaa no to [ratou] oraraa. Ia tae'ahia te matahiti e titauhia ai [ratou] ia rave i [te]faaotiraa faufaa roa [no ni'a i te haereraa i te hiero], ua oti a'e na ia i te ravehia ».⁶

Te himene nei ta tatou mau tamarii i roto i te Paraimere :

*E mea au na'u ia hi'o i te hiero.
E tomo vau i roto i te hoê mahana.
E rave au i te fafauraa e to'u Metua ;
E euhe au ia haapa'o.*⁷

Te taparu nei au ia outou ia haapii i ta outou mau tamarii i te faufaa o te hiero.

E nehenehe te ao nei ia riro ei vahi titau puai e te fifi no te ora. E mea pinepine tatou i te haatihia e te mau mea e haamou ia tatou. Mai te mea e, e haere outou e o vau nei i te fare mo'a o te Atua, e mai te mea e, e haamana'o tatou i te mau fafauraa ta tatou e rave i roto, e ti'a ia ia tatou ia amo i te mau tamataraa atoa e ia upooti'a i te faahemaraa tata'itahi. I roto i teie vahi mo'a e itehia ia tatou te hau ; e faaapihia e e haapuaihia tatou.

E teie nei, e au mau taea'e e au mau tuahine, te hinaaro nei au e parau atu no ni'a hoê hiero toe hou a faaoti ai au. Eita e maoro roa, a ti'a mai ai te mau hiero apî ati a'e te ao nei, e ti'a mai hoê i roto i te hoê oire tei riro mai ei oire a 2.500 matahiti i teie nei. Te parau nei au no te hiero o te patuhia nei i teie nei i roto i Roma, i Italia.

E fare no te Atua te mau hiero atoa, hoê â to ratou faaohiparaa, e hoê â mau haamaitairaa e hoê â mau oro'a. E mea taa ê roa te hiero no Roma, inaha, te patuhia nei oia i roto i te hoê o te mau vahi aamu tuiroo roa i te ao nei, te oire i reira na aposetolo, o Petero e o Paulo, i poro ai i te evanelia a te Mesia e ua taparahi-pohe-hia raua.

I te ava'e atopa i ma'iri a'e nei, a putuputu ai matou i ni'a i te hoê vahi faapu nehenehe roa i te poro apatoerau hitia o te râ o Roma, na'u i horo'a i te pure haamo'araa a faa-ineine ai matou ia tapu i te repo. Ua tupu te mana'o puai i roto ia'u ia ani atoa i te toofa no Italia o Lucio Malan e te mono tavana Giuseppe Ciardi, ia amui atoa mai i rotopu i te mau taata matamua e huri i te ope repo. Ua ohipa raua tata'itahi i roto i te faaotiraa ia faati'a ia tatou ia patu i te hoê hiero i roto i to raua oire.

E mea faarumaruma rii te mahana, tera râ, e mea mahanahana, e noa'tu e, ua fatata te ûa i te topa, hoê e aore râ, e piti ana'e topata tei topa mai.

A himene ai te pūpū himene nehenehe, na roto i te reo italia, i te himene nehenehe ra « Auê te Varua o te Atua, » ua tupu te mana'o i roto i te mau taata atoa e, mai te huru ra e, ua amui te ra'i e te fenua i roto i te hoê himene hana-hana no te arue e no te haamaitai i te Atua Manahope. Ua putapū roa te aau.

Te vai ra te mahana, e farii ai te feia faaroo i roto i teie Oire Mure ore, i te mau oro'a mure ore i roto i te fare mo'a o te Atua.

Te faaite atu nei au i to'u maururu hopea ore i to'u Metua i te Ao ra no te hiero e patuhia nei i Roma i teie nei, e no to tatou mau hiero taatoa, i te mau vahia atoa. Te ti'a tata'itahi nei te reira ei mau mori no to te ao nei, ei faaite-
raa no to tatou iteraa papū e, te ora nei te Atua to tatou Metua Mure Ore, te hinaaro nei Oia e haamaitai ia tatou, e ia haamaitai i Ta'na mau tamaiti e Ta'na mau tamahine o te mau u'i atoa. Ua riro to tatou mau hiero tata'itahi ei faaiteraa no to tatou iteraa papū e, te oraraa i muri a'e i te pohe, te vai mau ra ia te reira e te papū ho'i, mai to tatou oraraa i ni'a i te fenua nei. Te faaite papū nei au i te reira.

To'u mau taea'e e mau tuahine, ia horo'a tatou i te tusia e hinaarohia no te haere atu i te hiero no te farii i te varua o te hiero i roto i to tatou mau aau e to tatou mau fare. Ia apee tatou i te mau taahiraa avae a to tatou Fatu e Faaroo, o Iesu Mesia, o tei horo'a i te tusia rahi roa a'e no tatou, ia roaa ia tatou i te ora mure ore e i te faaiteiraara i roto i te basileia o te Metua i te Ao ra. Teie ta'u pure haehaa, e te pūpū nei au i te reira na roto i te i'oa o to tatou Faaoara, o Iesu Mesia te Fatu, amene ■

TE MAU NOTA

1. Joseph F. Smith, i roto Conference Report, Atopa 1902, 3.
2. A hi'o Vilson Felipe Santiago e Linda Ritchie Archibald, « From Amazon Basin to Temple », *Church News*, 13 no mati 1993, 6.
3. A hi'o C. Jay Larson, « Temple Moments: Impossible Desire », *Church News*, 16 no mati 1996, 16.
4. Heber C. Kimball, i roto Orson F. Whitney, *Life of Heber C. Kimball* (1945), 67.
5. *Te Mau Haapiiraa a te Mau Peresideni o te Ekalesia : Joseph F. Smith* (1998), 247.
6. *The Teachings of Spencer W. Kimball*, nene'iraa Edward L. Kimball (1982), 301.
7. Janice Kapp Perry, « Oh ! J'aime voir le temple ». *Chants pour les enfants*, 99.

Na Elder Richard G. Scott

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

Te mau Haamaitairaa Mure ore o te Faaipoiporaa

*E auraa rahi a'e to te taatiraa hiero i te oraraa e orahia ra.
E tauturu te reira ia outou ia haafatata te tahi e te tahi, e ia itehia te oaoa rahi a'e e te faaotiraa.*

Eporo'i nehenehe mau teie tei faaitehia mai e teie pūpū himene faahiahia, te mana'o nei au, e ho-ho'a oraraa no e rave rahi o tatou : « te tamataraa ia riro mai ia Iesu ».

I te 16 no tiurai 1953, ua tuturi maua o Jeanene here ei na taata faaipoipo apî i mua i te fata i roto i te hiero no Manti i Utaha. Na te peresideni Lewis R. Anderson i faaohipa i te mana taati e ua parau ia maua ei tane e ei vahine faaipoipo, faaipoipo-hia no te tau e no te tau amuri atu. Aita to'u e mana no te faataa i te hau e te marû tei tae mai na roto i te haapapūraa e, mai te mea e, e tamau noa vau i te ora ma te ti'amâ, e ti'a ia ia'u ia parahi i piha'iho i ta'u Jeanene here e ta maua mau tamarii e amuri noa'utu, no te oro'a mo'a tei ravehia na roto i te mana autahu'araa ti'a i roto i te fare o te Fatu.

Ua taatihia ta maua nau tamarii e hitu i ni'a ia maua na roto i te mau

oro'a mo'a o te hiero. Ta'u vahine tao'a rahi, o Jeanene, e e piti o ta maua mau tamarii, tei ô mai ia ratou i te paruru. Na ratou e horo'a mai nei i te mau faaitoitaraa i te mau melo tata'itahi o to matou utuafare e toe nei, ia ora ma te parau-ti'a ia ti'a ho'i ia matou paatoa ia farii i te taatoaraa o te mau haamaitairaa tei fafauhia i roto i te hiero.

E piti o na pou tumu o te paturu nei i te faanahonahoraa o te oaoa a te Metua i te Ao ra, maori râ, te faaipoiporaa e te utuafare. Te tautoo nei Satane ma te tuutuu ore, ia haaparari i te utuafare e ia faaiti i te auraa o te mau oro'a o te hiero, o te taamu amui i te utuafare no amuri atu. E faaiteraa teie no te auraa rahi o teie na pou rahi e piti. E auraa rahi a'e to te taatiraa hiero i te oraraa e orahia ra. E tauturu te reira ia outou ia haafatata te tahi e te tahi, e ia itehia te oaoa rahi a'e e te faaotiraa i roto i te tahuti nei.

I te hoê taime, ua haapii mai au i te hoê haapiiraa faufaa mai roto mai i ta'u vahine. E mea ratere roa vau i roto i ta'u ohipa. Ua reva vau fatata e piti hepetoma te maoro, e ua ho'i mai i te hoê mahana maa po'ipo'i. E maha hora i mua ia'u hou a titauhia ai ia'u ia haere i te tahi faahou pureraa. Ua ite au e, ua ino ta matou matini iti pu'a ahu, e ua pu'a rima noa ta'u vahine i te ahu. Ua haamata vau i te tata'i i te matini.

Ua haere maira o Jeanene e na ô maira e, « e Rich, eaha ta oe e rave nei ? »

No ô atu ra vau e, « te tata'i nei au i te matini pu'a ahu ia ore ho'i oe ia rave rima noa i te reira ».

Na ô mai nei oia e, « Eiaha. A haere e ha'uti e te mau tamarii ».

Na ô atu ra vau e, « e nehenehe au e ha'uti e o ratou i te mau taime atoa. Te hinaaro nei au e tauturu ia oe ».

Ua parau maira oia e, « Richard, a haere a ha'uti e te mau tamarii ».

I to'na parauraa mai ia'u mai te faahepo, ua faaroo vau.

Ua farii au i te hoê taime nehenehe roa i piha'ihou i ta'u mau tamarii. Ua ha'uti auau matou te tahi i te tahi e ua taaviri i roto i te mau raore râau i marua i raro. I muri a'e, ua haere au i ta'u apooraa. Ahani e, aita o'na i hinaaro ia apo mai au i te hoê haapiiraa na roto mai i taua ohipa ra, e mea papû e, e mo'ehia ia'u taua ohipa ra.

I te po'ipo'i a'e, i te hora 4 i te po'ipo'i, ua ara mai au, i te mea e, ua ite au e piti na rima na'ina'i i ni'a i to'u arapoa, hoê apa i ni'a i te paparia, e teie mau parau i muhumuhuhia mai i roto i te taria, o te ore roa e mo'ehia ia'u : « Papa, ua here au ia oe. O oe to'u hoa rahi a'e ».

Mai te mea e, te farii nei outou i te reira huru ohipa i roto i to outou utuafare, ua roaa ia ia outou i te hoê o te mau oaoa faufaa roa o te oraraa.

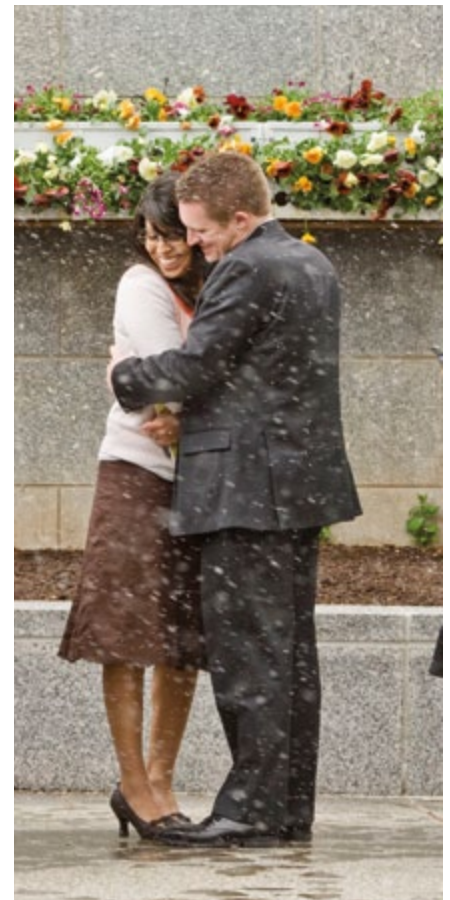
Mai te mea e, e taure'are'a tama-roa outou i te faito matahiti tano, e aita i faaiipoiphia, eiaha e hamau'a i te taime i roto i te mau ohipa faufaa ore. A hi'o i te oraraa, e a faatumu i ni'a i te faaiipoiporaa. Eiaha e ora i teie pu'e tau o te oraraa ma te ohipa ore. E te mau tamaroa, a rave i te hoê

misioni maitai. I muri iho, a faairi ei ohipa matamua teitei a'e na outou te imiraa i te hoê hoa ti'amâ e te mure ore. Ia ite ana'e outou e, te tupu ra to outou anaanatae no te hoê tamahine, a faaite ia'na e, e taata taa ê mau outou, o ta'na e hinaaro ia ite hau atu. A afa'i ia'na i te mau vahi maitai. A faaite e, e taata maramarama outou. Mai te mea e, e hinaaro outou i te hoê vahine maitai roa, e mea ti'a ia ia'na ia hi'o ia outou mai te hoê taata maitai atoa o te nehenehe e riro ei tane faaiipoipo na'na.

Mai te mea e, ua itehia ia outou te hoê taata, e nehenehe outou e faatupu i te hoê auhoaraa here nehenehe roa e te hoê faaiipoiporaa e ia oaoa rahi e amuri noa'itu na roto i te ti'araa i rotopu i te mau oti'a o te ti'amâraa ta te Fatu i haamau ra.

Mai te mea e, ua faaiipoiphia outou, ua riro anei outou ei mau hoa faaiipoipo parau-ti'a no to outou hoa faaiipoipo i te mana'o e i te tino ? Te haapa'o ra anei outou i ta outou mau fafauraa no te faaiipoiporaa ma te oreraa e aparau e te hoê taata ê atu ma te ore outou e hinaaro ia faaroo mai to outou hoa faaiipoipo ? E mea maitai anei e e mea paturu anei outou i to outou hoa faaiipoipo e i ta outou mau tamarii ? E mea maitai anei e e mea paturu anei outou i to outou hoa faaiipoipo e i ta outou mau tamarii ?

E te mau taea'e, te faatupu ra anei outou i te mau ohiparaa na te utuafare mai te tai'oraa i te papa'iraa mo'a, te pureraa fetii, e te pô utuafare, e aore râ, na te vahine e rave nei no te mea aita outou e tau'a maitai nei i te fare ? E mea pinepine anei outou i te parau i ta outou vahine e, ua here roa outou ia'na ? E horo'a mai te reira i te oaoa rahi i roto ia'na. Ia parau ana'e au i te reira parau, ua faaroo a'e nei au i te tahi mau tane ia parau mai e, « Oh, ua ite o'na ». Ua titauhia ia outou ia parau ia'na. E tupu te hoê vahine i te rahi, e e haamaitahia ho'i oia na roto i te reira haapapû-faahou-raa. A faaite i te mauruuru no te ohipa ta ta outou vahine i rave no outou. A faaite pinepine i te here e te mauruuru.

Na te reira e faairi i te oraraa ei oraraa tao'a rahi, te oaoa, e te faufaa a'e. Eiaha e tape'a i te reira mau faahitiraa o te here. E mea maitai roa'itu mai te mea e tape'a outou ia'na i piha'ihou ia outou a parau ai.

Na roto i ta'u vahine ua haapii mai au i te faufaa o te mau faaiteraa. I te omuaraa o to maua faaiipoiporaa e mea pinepine au i te iriti i ta'u mau papa'iraa mo'a no te horo'a i te hoê parau poro'i, e e ite au i te hoê nota parau here e te tauturu, mai roto mai ia Jeanene tei tuuhia i roto i te mau api. I te tahi taime, e mau parau ia no te here rahi aita e ti'a ia'u ia parau. Ua tamau noa taua mau nota parau faufaa rahi ra a te hoê hoa faaiipoipo here, i te riro ei tao'a rahi e te tamahanahana e te faauru.

Ua haamata vau i te na reira atoa i ni'a ia'na, ma te ite ore i te faufaa rahi o te reira no'na. Te haamana'o nei au i te hoê matahiti aita ta maua e moni no te faatupu i te hoê oro'a Valentine no'na, no reira ua opua a'e ra vau e peni i te hoê hoho'a i

te peni pape i ni'a i te faatoetoeraa. Ua rave maitai au i te reira peniraa, tera râ, ua hape au i te peni. E ere i te peni pape, e peni hinu râ. Aita roa oia i vaiiho ia'u ia tamata i te iriti i te reira peni hinu i ni'a i te faato'eto'eraa maa.

Te haamana'o nei au i te hoê mahana, ua rave au i te tahi o taua mau hu'ahu'a parau menemene ra, te noaa mai na roto i te pati'araa i te apoo i ni'a i te api parau, e ua papa'i au i ni'a iho i te reira te mau numera 1 e tae atu i te 100. I muri iho, ua huri au i te reira, e ua papa'i au i te hoê parau poro'i na'na, hoê ta'o i ni'a hoê menemene. I muri iho, ua ohi au i te reira e ua tuu i roto i te hoê vehi rata. Ua feruri au e, e ata maitai oia.

I muri a'e i to'na poheraa, ua ite au i roto i ta'na mau tauhaa huna i to'na mauruuru rahi i te mau parau poro'i ha'iha'i roa ta maua i faaite te tahi i te tahi. Ua ite a'e ra vau e, ua tapiri maite oia i taua mau menemene tata'itahi ra i ni'a i te hoê api parau. Aita oia i tape'a noa i ta'u mau nota i faatae ia'na ra, ua paruru râ oia i te reira i te api parau urina mai te hoê tao'a faufaa rahi. Hoê ana'e nota aita oia i amui atu i te tahi mau nota. Te vai noa ra â te reira i muri mai i te hi'o o ta matou hora i roto i te piha tunuraa maa. Te na ô

ra te reira parau e, « Jeanene, ua hora no te parau ia oe e, ua here au ia oe ». Ua vai noa teie nota i reira e na te reira e faahaama-na'o ia'u i taua tamahine taa ê mau a te Metua i te Ao ra.

Ia feruri ana'e au i to maua oraraa, ua ite au i to maua haamaitairaa rahi. Aita maua i tatama'i i roto i to maua fare e aore râ, faahiti i te mau parau ino i ni'a i te tahi e te tahi. Te ite nei au i teie nei e, o'na te tumu i tae mai ai te haamaitairaa. No to'na ia hinaaro horo'a, opere, e te oreraa e feruri ia'na iho. I te pae hopea o to maua oraraa, ua tamata vau i te pee i to'na hi'oraa. Te mana'o nei au e, e tano outou te tane e te vahine ia na reira atoa i roto i to outou utuafare.

Ua riro te here mau ei mana faito ore e te puai rahi no te maitai. Te here parau-ti'a o te niu ia o te hoê faaipoiporaa manuia. O te tumu matamua ia o te mau tamarii oaoa e te tupu maitai. O vai te nehenehe e faito ti'a mau i te mana parau-ti'a o te here o te hoê metua vahine ? Eaha te mau hotu maitai e roaa mai na roto mai i te mau huero o te parau-ti'a ta te hoê metua vahine e tanu maite e e poihere maite i roto i te repo maitai o te varua e te aau ti'aturi o te hoê tamarii ? Outou e te mau metua vahine, ua horo'ahia ia outou te ite aau no te ra'i no

te tauturu ia outou ia ite i te mau taleni e te mau aravihi taa ê o ta outou tamarii. Outou e ta outou tane, e nehenehe outou e poihere, e haapuai, e e faahotu mai i taua mau huru ra.

E mea faufaa roa ia faaipoipo. E mea faahiahi mau te faaipoiporaa. I roto i te roaraa o te tau, e haamata outou i te feruri hoê â huru feruriraa e ia faatupu hoê â huru mana'o e te mau iteraa. Te vai ra te mau taime e oaoa rahi outou, te mau taime tamataraa, e te mau taime ati, tera râ, e arata'i te Fatu ia outou i roto i te reira mau iteraa e hotu maira.

I te hoê pô ua ara mai ta maua tamaiti iti o Richard, ma te ta'i, no te hoê fifi i roto i to'na mafatu. Maua toopiti'toa ra i te faaoraraa ia'na. Ua matau noa maua e, ta'u vahine hoa te ti'a i ni'a no te rave i te hoê aiu e ta'i ra, i taua taime ra na ô atu ra vau e, « vaiiho na'u e rave ia'na ».

No to'na fifi, ia haamata ana'e oia i te ta'i, e tupa'i vitiviti to'na mafatu. E piha'e oia e ha'iriiri roa'tu ai te ro'i. I taua pô ra, ua tape'a vau ia'na i roto ia'u no te tamata i te tamarû i to'na mafatu e ia faanâ ia'na, a tau ai au i to'na mau ahua e i te tapo'i ro'i. Ua tape'a noa vau ia'na e tae noa'tu i to'na taotoraa. Aita vau i ite i taua taime ra e, e pohe oia tau ava'e i muri mai. E haamana'o tamau noa vau i to'u tape'araa ia'na i roto i to'u na rima i te maoraraa o taua pô ra.

Te haamana'o maitai nei au i te mahana a faaru'e mai ai oia. A ho'i mai ai maua o Jeanene na te fare ma'i mai, ua tape'a maua i te pae purumu. Ua tape'a vau ia'na i roto ia'u. Ua ta'i rii maua, tera râ, ua ite maua e, e farerei faahou maua ia'na i ô mai i te paruru no te mau fafauaraa ta maua i rave i roto i te hiero. Aua'e te reira i ohie rii ai maua i te farii.

Na te maitai o Jeanene i haapii ia'u e rave rahi mau mea faufaa roa. E mea apî roa â to'u feruriraa, area oia ra, e mea afaro to'na huru, e e mea puai atoa i te pae varua. Na te faaipoiporaa e horo'a mai i te hoê vahie maitai roa no te tinai i te mana'o pipiri e aore râ, te faatumuraa i ni'a ia'na iho. Ia'u i mana'o, te hoê o te

mau tumu i faauehia ai ia tatou ia faaiipoipo oioi i roto i te oraraa, no te paruru ia eiaha tatou ia haamau i te tahi mau huru tano ore o te riro ei mea fifi roa ia tau.

Te pe'ape'a nei au no te mau tane atoa aore â i faaoti atu ra ia imi i te hoê hoa mure ore, e te oto nei to'u aau no te mau tuahine aore i farii i te ti'araa ia faaiipoipo. Te mo'emo'e nei paha te tahi pae o outou e te feruri nei e, e ere outou i te mea auhia, e aita outou i ite e nahea outou i te farii i te mau haamaitairaa o te faaiipoiporaa e o te tamarii e aore râ, o to outou iho utuafare. E ti'a te mau mea atoa i te Fatu, e e tape'a Oia i te mau fafauraa Ta'na i faauru i To'na mau peropheta ia parau. E tau roa te tau mure ore. A tuu to outou faaroo i roto i taua mau fafauraa ra, e a ora ia ti'amâ outou i te farii i te reira, ia tae ho'i i To'na ra taime ei reira te Fatu e faatupu ai i te reira mau fafauraa i roto i to outou oraraa. E mea papû roa e, e farii outou i te mau haamaitairaa atoa tei fafauhia, mai te mea e, ua ti'amâ outou.

Faaore mai outou i ta'u hape o vau i paraparau atu nei no ni'a i ta'u vahine faahiahia, o Jeanene tera râ, e utuafare mure ore maua. Ua riro noa oia ei vahine oaoa, e te rahiraa o te reira oaoa, no roto mai ia i ta'na taviniraa ia vetahi ê. Noa'tu i roto i to'na ma'i rahi, i roto i ta'na pure i te po'ipo'i, e ani oia i to'na Metua i te Ao ra ia arata'i ia'na i mua i te hoê taata ta'na e nehenehe e tauturu. Ua pahono-tamau-hia taua aniraa aau tae na'na ra. Ua haamamahia te hopoi'a a te mau taata e rave rahi ; ua haamaramamahia to ratou oraraa. Ua haamaitai-tamau-hia oia no te riroraa ei mauhaa arata'ihia e te Fatu.

Ua ite au i te auraa o te hereraa i te hoê tamahine a te Metua i te Ao ra, o tei faatupu hope roa ma te parauti'a, i to'na ti'araa vahine. Te ti'aturi nei au e, i te mau tau amuri a'e, ia ite faahou vau ia'na i ô mai i te paruru, e ite maua e, ua rahi faahou atu to maua here. E rahi faahou atu to maua mauruuru i te tahi e te tahi, no te roaraa o to maua faataa-ê-raa-hia e te paruru, na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

Na Elder D. Todd Christofferson

No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

« O ta'u e here ra, o ta'u ia e ao, e e papai ho'i »

E nehenehe te faaoroma'iraa i te a'o e haamaitai ia tatou e ia faaineine ia tatou no te mau haamaitairaa varua rahi a'e.

To tatou Metua i te Ao ra o te hoê ia Atua e titau rahi nei ia tatou. Ua faaitehia Ta'na mau tauraa ia tatou e Ta'na Tamaiti o Iesu Mesia i roto i teie mau parau : « Te hinaaro nei au ia maitai roa outou mai to'u e to outou Metua i te ao e maitai roa ra » (3 Nephi 12:48). Te hinaaro nei Oia ia haamo'a ia tatou ia nehenehe ia tatou ia « parahi i roto i te hoê basileia turetiera » (PH&PF 88:22) e « ia parahi i mua i To'na ra aro » (Mose 6:57). Ua ite oia eaha tei titauhia, e no reira ua horo'a mai Oia i Ta'na mau faaue e mau fafauraa, te horo'araa o te Varua Maitai, e tei hau atu i te faufaa rahi, te Taraehara e te Ti'a-faahou-raa o Ta'na Tamaiti Here.

I roto i te taatoaraa o teie mau mea, te opuaraa a te Atua ia nehenehe ia ia tatou, Ta'na mau tamarii, ia ite i te oaoa mure ore, ia parahi i piha'iho Ia'na e amuri noa'tu, e ia riro mai Ia'na ra te huru. E rave rahi mau matahiti i ma'iri a'e nei, ua tatara o Elder Dallin H. Oaks. « Te Haavâraa Hopea e ere noa ia i te hoê hi'opo'araa no te taatoaraa o te mau ohipa maitai e te

ino—te mea ta tatou i rave. O te hoê râ iteraa no te hopearaa no ta tatou mau ohipa e mau mana'o—te mea i riro mai ai tatou. Eita e nava'i i te hoê taata ia rave noa i te mau mea ma te feruri ore. E ere te mau faauerua, te mau oro'a e te mau fafauraa no te evanelia i te hoê tabula no te mau aufauraa i roto i te hoê afata moni i te ra'i. Te evanelia a Iesu Mesia o te hoê ia opuaraa o te faaite mai ia tatou nahea ia riro mai ta to tatou Metua i te Ao ra e hinaaro ia tatou ia riro mai ».¹

Te mea oto, e rave rahi taata keresetiano no teie tau o te ore e ite nei e te rave nei te Atua i te mau tauraa mau i ni'a i te feia o te ti'aturi Ia'na, te hi'o râ ratou Ia'na mai te hoê tavini « o te pahono i to ratou mau hinaaro i anihia » aore râ te hoê taata rapaau e ta'na ohipa o te tautururaa ia i te mau taata « ia oaoa ia ratou iho ».² O te hoê ia hi'oraa faaroo o te « ore e faahua i te tau i te mau oraraa ».³ Ua parau râ te hoê taata papa'i buka, « e ani te Atua tei faahoho'ahia i roto i te mau papa'iraa mo'a Hebera e Keresetiano, eiaha noa no te

fafauraa, no to tatou râ mau oraraa atoa. E te Atua no te Bibilia i te parau no te ora e te pohe, eiaha râ te maitairaa, e e titau oia i te here na roto i te tusingaraa, eiaha râ na roto i te faaea-noa-raa ». ⁴

Te hinaaro nei au e paraparau i ni'a i te hoê huru e te raveraa taa ê e ti'a ia tatou ia faaohipa mai te mea e ti'a ia tatou ia pahono i te mau titauroa teitei a to tatou Metua i te Ao ra. Teie ia : te hinaaroraa i te farii e i te imi i te a'o. E mea faufaa rahi te a'o mai te mea e faatano tatou i to tatou mau oraraa « i te hoê taata maitai [oia ho'i], i ta te Mesia i au i te horo'a mai » (Ephesia 4:13). Ua parau o Paulo no te a'o a te ra'i aore râ te faautu'araa, « o ta te Fatu e here ra, o ta'na ia e a'o mai » (Hebera 12:6). Noa'tu e e mea fifi i te faaoroma'i, oia mau, e ti'a ia tatou ia oaoa e te faariro nei te Atua ia tatou ei feia e hoona te taime e te fifi no te a'o.

Te vai nei e toru a'e tumu no te a'o a te Atua : (1) ia taparu ia tatou ia tatarahapa, (2) ia haamaitai e ia haamo'a ia tatou, e (3) ia faatiti'aifaro i te tahi mau taime to tatou haere'a i roto i te oraraa i te e'a ta te Atua i ite e e mea maitai a'e.

E feruri na tatou na mua roa i te parau no te tatarahapa, te titauroa hinaarohia no te faaoreraa hara e te tamâraa. Ua parau te Fatu, « o ta'u e here ra, o ta'u ia e a'o, e e papai ho'i ; e tena na, a faaitoito, e e tatarahapa » (Apokalupo 3:19). Ua parau faahou oia, « E ia ta'irihia ta'u mau taata e tia'i e tae noa'tu i te taime ratou e haapii mai i te haapa'o, mai te mea e titauhia te reira, na roto i te mau mea ta ratou e faaoroma'i ra ». (PH&PH 105:6 ; a hi'o atoa PH&PF 1:27). I roto i te hoê heheuraa i te mau mahana hopea nei, ua faaue te Fatu i na feia faatere ti'araa teitei no te Ekalesia ia tatarahapa (mai ta'na e nehenehe e faauea e rave rahi o tatou) no te oreraa e haapii maitai i ta ratou mau tamarii « mai te au i te mau faauerua » e no te oreraa « e faaitoito e e haapa'o maitai i te utuafare ra » (PH&PF 93:41-50). Ua tatarahapa te taea'e no Iareda i roto i te Buka a Moromona a ti'a ai te Fatu i roto i te hoê ata e ua paraparau atu ia'na « i na hora e toru ... e ua avau maira ia'na i te mea aore oia i haamana'o ia ti'aoro i te i'oa o te Fatu ra » (Etera 2:14). No te mea ho'i e

e ua pahono anaanatae oia i teie nei a'o etaeta, ua horo'ahia i te taea'e no Iareda i muri iho te haamaitairaa ia hi'o e ia haapiihia e te Faaora i roto i to'na huru na mua i to'na fanau-raa-hia (a hi'o Etera 3:6-20). Te hotu o te a'o a te Atua o te tatarahaparaa ia e arata'i atu i te parau-ti'a (a hi'o Hebera 12:11).

Taa ê noa'tu i te faatupuraa i to tatou tatarahaparaa, e nehenehe te faaoroma'iraa i te a'o e haamaitai ia tatou e ia faaineine ia tatou no te mau haamaitairaa varua rahi a'e. Ua parau te Fatu, « Ia tamatahia ta'u mau taata i te mau mea atoa e ti'a'i, ia ti'a ia ratou ia vai ineine noa no te farii i te hanahana o te vai nei ia'u nei no ratou ra, oia te hanahana no Ziona ; e o oia o te ore e haamahu i te ta'iriraa e ore oia e au i to'u basileia nei » (PH&PF 136:31). Ua parau Oia i te tahi atu vahi, « No te mea o ratou atoa o te ore e ti'a ia faaoroma'i i te ta'iriraa, o te hunara ia'u nei, e ore roa ho'i e ti'a ia ratou ia haamo'ahia » (PH&PF 101:1-5 ; a hi'o atoa Hebera 12:10). Mai ta Elder Paul V. Johnson i parau i teie po'ipo'i, ia ara tatou eiaha tatou e au ore i te mau mea o te tauturu ia tatou ia rave i te e'a no te natura hanahana.

Ua haamau te feia i pee ia Alama i te hoê amuiraa Ziona i Helama, ua faatitihia râ ratou i muri mai. Aita ratou i titau i to ratou mau iui, ua titau râ ratou i te mau haamaitairaa, te parau nei râ te papa'iraa e :

« E ti'a râ i te Fatu ra ia ta'iri i to'na ra taata ; oia ia, te tamata maira oia i to ratou faaoroma'i e to ratou faaroo ho'i.

Area, o te ti'aturi ia'na ra, e faateiteihia ia i te mahana hopea ra. Oia ia,

ua na reirahia teie nei feia » (Mosia 23:21-22).

Ua haapuai te Fatu ia ratou e ua haamâmâ i ta ratou mau hopoi'a e tae noa'tu i te hoê taime aita ratou i ite i te reira i ni'a i to ratou mau tua, e i muri iho i te pae hopea ua faaora Oia ia ratou (a hi'o Mosia 24: 8-22). Ua haapuaihia-rahi-hia to ratou faaroo na roto i te mea tei tupu ia ratou, e i muri iho ua oaoa ratou i te hoê auraa taa ê e te Fatu.

E faaohipa te Atua i te tahi atu huru no te a'o aore râ faatiti'aifaroraa no te arata'i ia tatou i te hoê oraraa ta tatou e ore aore râ e ore e nehenehe e ite i teie nei, Ta'na râ i ite e mea maitai a'e no tatou. Ua fataa mai o Elder Hugh B. Brown, te hoê melo tahito no te Tino Ahuru ma Piti e te hoê tauturu i roto i te Peresideniraa Matamua, i te hoê ohipa tei tupu ia'na. Ua parau oia e ua hoo mai oia i te hoê faaapu huru ino rii i Canada e rave rahi mau matahiti i teie nei. A haere ai oia e tamâ e e tata'i i to'na fare, ua ite atu ra oia i te hoê tumu raau vine tei hau atu i te piti metera i te teitei e te maa ore, no reira ua tarai roa oia i te reira, ma te vaiiho noa mai te tahi mau tumu na'ina'i. I reira, ua ite oia i te hoê topata mai te hoê roimata i ni'a i teie mau tumu iti mai te mea ra e te ta'i ra te tumu vine e ua mana'o oia e ua faaroo oia i te tumu i te parauraa mai e,

« No te aha oe i na reira ai ia'u ? Ua tupu maitai noa na vau... e i teie nei ua tapû oe ia'u. E hi'o huru ê mai ia te mau tumu raau atoa i roto i te aua ia'u... No

te aha oe i na reira ai ia'u? Ua mana'o vau e o oe te taata faaapu i ô nei ».

Ua pahono atu o Elder Brown, « Faaroo na, e te tumu vine, o vau te taata faaapu i ô nei, e ua ite au i te mea ta'u e hinaaro ia riro oe. Aita vau i opua e ia riro oe ei tumu maa aore râ e tumu paruparu. Te hinaaro nei au e ia riro oe ei tumu vine, e i te hoê mahana, e tumu vine iti e, ia î oe i te maa hotu, e parau ia oe e, « mauruuru, e te taata faaapu e, no to oe here rahi ia'u i tarai ai oe ia'u' ».

Te mau matahiti i muri mai, e ofitie o Elder Brown no te Nuu no Canada e tavini ra i te fenua Peretane. I te taima ua pêpê te hoê ofitie teitei, e riro mai ia o Elder Brown ei tenerara, e ua titauhia oia ia haere i Ronedona. Area râ noa'tu e ua ti'a ia'na ia farii i te ti'araa, ua faa'erehia oia no te mea e momoni oia. Ua parau te tenerara faatere te tahi parau mai teie te huru, « ua ti'a ia oe ia farii i teie nominoraa, eita râ e nehe-nehe ia'u ia horo'a te reira ia oe ». Te mea ho'i ta Elder Brown i ti'aturi, i pure e i faaineine e 10 matahiti te maoro eita ia e noaa faahou i taua taima ra no te ma'itiiti. Ua haamana'o Elder Brown a faati'a ai oia i to'na aamu :

Ua pa'uma vau i roto i te pereoo auahi e ua ho'i... ma te aau oto, te inoino i roto i to'u aau ... I to'u tae-raa'tu i te fare ie ... ua ta'ue au i to'u tapoo i ni'a i te ro'i. Ua uumu vau i to'u na rima, e ua faatoro atu i te ra'i. Ua parau vau, « no te aha oe i na reira ai ia'u, e te Atua? Ua rave au i te mau mea atoa e nehenehe ia'u ia fariihia. Aita'tu e ohipa ta'u i ti'a i te rave— o ta'u i ore e rave. No te aha oe i na reira ai ia'u? » Ua inoino roa vau.

« E i reira ua faaroo a'e ra vau i te hoê reo, e ua ite au i teie tuuraa reo. O to'u iho ia reo, e te parau ra te reo, 'o vau te taata faaapu i ô nei. Ua ite au i te mea ta'u e hinaaro ia oe ia rave' Ua haere ê atu te inoino i rapae au i to'u aau, e ua tuturi ihora vau i piha'iho i te ro'i no te ani e ia faaorehia mai to'u aau mauruuru ore...

« ... E i teie nei, fatata e 50 matahiti i muri mai, ua hi'o atu vau i te [Atua] e ua parau atu, 'mauruuru, e te taata faaapu, no te tarairaa ia'u, no to oe here rahi ia'u no te haamauiui ia'u' ».⁵

Ua ite te Atua i te mea e riro mai o Hugh B. Brown e te mea i hinaarohia e ia tupu, e ua faaafaro oia i To'na haere'a no te faaineine ia'na no te toro'a mo'a ei Aposetolo.

Mai te mea e hinaaro mau tatou e e tutava tatou i te faatupu i te mau titauroa teitei a to tatou Metua i te Ao ra, e haapapû ia Oia e e farii tatou i te taatoaraa o te tauturu ta tatou e hinaaro no te tamahanaha anei, no te haapuani anei, aore râ no te a'o. Mai te mea e farii tatou i te reira, e tae mai ia te a'o e hinaarohia na roto i te mau huru e rave rahi e na roto mai i te mau vahi atoa. E tae mai paha i roto i ta

tatou mau pure a paraparau mai ai te Atua i to tatou feruriraa e to tatou aau na roto i te Varua Maitai (a hi'o PH&PF 8:2). E tae mai paha na roto i te huru o te mau pure tei pahonohia, aita aore râ i te huru tei ore i tia'ihia e tatou. E tae mai paha te a'o a tai'o ai tatou i te mau papa'iraa mo'a e ua faahaama-na'ohia tatou i te mau mea tei ore i ravehia, te haapa'o-ore-raa aore râ te mau mea noa tei ore i ravehia.

E nehenehe te a'o e tae mai na roto i te tahi atu mau taata, te feia ihoa ra tei faauruhia e te Atua no te faatupu i to tatou oaoa. Te mau aposetolo, te mau peropheta, patereareaha,

a te hoê Atua here, i reira e faaea atoa Oia i te a'o ia tatou. Ua parau Oia, « e ore roa ta'u Varua e mârô i te taata nei » (Etera 2:15). I te pae hopea, e ti'a te rahiraa o te a'o ia tae mai na roto mai ia tatou iho—e ti'a ia tatou ia a'o ia tatou iho. Te hoê o te mau rave'a i riro mai ai to'u hoa here, tei faarue mai, o Elder Joseph B. Whirthlin, ei pipi mâ e te haehaa, na roto ia i te hi'opo'araa i ta'na raveraa i roto i te titaaraa e te hopoi'a atoa. I roto i to'na hinaaro i te faaoaoa i te Atua, ua faaoti oia i te haapii i te mea ta'na e nehe-nehe e rave maitai atu e i muri iho ia faaohipa itoito i te mau haapiiraa atoa tei haapiihia mai.

E nehenehe ta tatou paatoa ia faatupu i te mau titaaraa teitei a te Atua noa'tu eaha te rahi aore râ te iti o to tatou aravihi e taleni. Ua haapapû o Moroni, « e ia faaru'e outou i te mau mea paieti ore ra, e ia aroha atu i te Atua ma to outou aau atoa, e te mana'o atoa, e te puai atoa, ei reira e nava'i ai to'na aroha ia riro outou ei taata maitai roa i te Mesia ra » (Moroni 10:32). Na ta tatou tutavaraa itoito e te tamau e afa'i mai i teie nei aroha puai e te maitai, te hoê tutavaraa o te titau i te auraroraa i te rima a'o o te Atua e te tatarahaparaa hope mau. E pure na tatou no Ta'na a'o here faauruhia.

Ia paturu mai te Atua ia outou i roto i ta outou tutavaraa ia faatupu i Ta'na mau titaaraa teitei e ia horo'a Oia ia outou i te îraa o te oaoa e te hau o te tae mai ia na reira outou. Ua ite au e e nehenehe outou e o vau nei ia riro ei hoê e te Atua e te Mesia. Te faaite nei au ma te haehaa e te ti'aturi i to'u iteraa papû no to tatou Metua i te Ao ra e Ta'na Tamaiti Here e te puai oaoa e noaa ia tatou na roto ia Raua, i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Dallin H. Oaks, « The Challenge to Become », *Liahona*, Tenuare 2001, 40.
2. Kenda Creasy Dean, *Almost Christian: What the Faith of Our Teenagers Is Telling the American Church* (2010), 17.
3. Dean, *Almost Christian*, 30 ; a hi'o atoa Christian Smith e Melinda Lundquist Denton, *Soul Searching: The Religious and Spiritual Lives of American Teenagers* (2005), 118–71.
4. Dean, *Almost Christian*, 37.
5. Hugh B. Brown, « The Currant Bush », *Liahona*, Mati 2002, 22, 24.

episekopo, e te tahi atu mau taata tei tuuhia i roto i te Ekalesia i teie mahana mai to tei mutaa ihora « ei faaau i te feia mo'a i te ohipa ra e oro-metua, ia tupu i te maitai te tino o te Mesia ra » (Ephesia 4:11–12). Peneia'e te tahi o te mau mea tei parauhia i roto i teie amuiraa tei tae atu ia outou mai te hoê piiraa ia tatarahapa aore râ ia tau e mai te mea e haapa'ohia e afa'i ia ia outou i te hoê vahi teitei a'e. E nehenehe ta tatou e tauturu te tahi e te tahi na ni'a i to tatou ti'araa ei melo no te Ekalesia ; o te hoê ia o te mau tumu matamua i haamau ai te Faaora i te hoê Ekalesia. Noa'tu e faainohia tatou e te mau taata o tei ore e tau'a e aore râ e here ia tatou, e mea maitai ia ia faaohipa i te haehaa no te hi'opo'a nahea tatou e haamaitaihia'i.

E nehenehe te a'o, ma te mârû, e tae mai na roto mai i te hoê hoa faaiipoipo. Te haamana'o nei ia Elder Richard G. Scott tei a'o iho nei ia tatou, i te hoê taima i te omuaraa o to'na faaiipoiporaa a parau ai ta'na vahine, Jeanene, ia'na ia hi'o ti'atu i te mau taata ia paraparau ana'e oia ia ratou. « Te hi'o nei oe i te tahua, te aroaro fare, te haamaramarama, i te mau vahi atoa aita râ i roto i to ratou mau mata, » ta'na ia i parau. Ua farii oia i taua a'o

mârû e na te reira i faairi ia'na ei taata maitai atu i te a'o e i te raveraa i te ohipa i piha'iho i te mau taata. Ei hoê tei tavini ei misionare rave tamau i raro a'e i te faatereraa a te peresideni Scott, e nehenehe ta'u e haapapû e e hi'o mau oia i roto i te mata i roto i ta ratou mau aparauraa. E nehenehe atoa ta'u e parau e ia hinaaro ana'e te hoê taata i te a'ohia, e nehenehe taua hi'o ra e ite i te mau mea hunahia.

E nehenehe e e ti'a i te mau metua ia a'o, e tae noa'tu ia ta'iri ia ore ta ratou mau tamarii e riro ei tîfî na te hoê enemi aroha ore e to'na mau tauturu. Ua parau te peresideni Boyd K. Packer e ia vai ana'e te hoê taata i roto i te hoê ti'araa no te a'o i te tahi taata e ia ore oia e na reira, te haapa'o noa ra ia oia ia'na iho. A haamana'o e e ti'a ia faahapa atu i te tahi mau taima na roto i te parau papû roa aore râ ma te maramarama, « ia faaûrûhia ra e te Varua Maitai ; e i reira e faaite mai ai i te rahiraa no te here ia'na o ta oe i faahapa na, oi mana'o mai ai oia e ei enemi oe no'na ra » (PH&PF 121:43).

A haamana'o e mai te mea e pato'i tatou i te a'o, e nehenehe ta vetahi ê e faaea i te horo'a i te reira noa'tu to ratou here ia tatou. Mai te mea e tamau noa tatou i te ore e tau i na roto i te a'o

Na Elder Carl B. Pratt
No te Hitu Ahuru

Te mau Haamaitairaa Faufaa roa a'e a te Fatu

Mai te mea e, e aufau tatou i ta tatou tuhaa ahuru ma te faaroo, e iriti mai te Fatu i te mau haamaramarama o te ra'i e a ninii mai ai i Ta'na mau haamaitairaa faufaa rahi i ni'a iho ia tatou.

Te oaoa nei au no te mau tupuna parau-ti'a tei haapii i te evanelia i ta ratou mau tamarii i roto i te utuafare hou roa a haamauhia ai te faanahoraa o te pô utuafare. O Ida Jesperson e o John A. Whetten na metua o to'u mama. Ua ora raua i roto i te oire iti ra no Colonia Juarez, Chihuahua, Mehiko. Ua roaa i te mau tamarii Whetten te ite i te evanelia na roto i te haapiiraa e na roto i te iteraa i te hi'oraa o to ratou na metua.

E mau matahiti fifi roa te mau matahiti 1920 i Mehiko. No hope noa'tura te orureraa hau. E mea iti roa te ohuraa moni, e te rahiraa o te reira, e mau toata ia. E mea pinepine te taata i te faatere i ta ratou ohipa imiraa moni na roto i te aitauraa i te tauihaa e te ohipa.

I te hoê mahana, i te pae hopea o te pu'e tau mahanahana, ua ho'i mai o papa ruau John i te fare, ua oti ta'na tapihooraa i te tahi tapu i'o puaatoro, e ua roaa mai ta'na 100 pesos toata ario. Ua horo'a oia i te moni ia Ida ra, ma te parau e, no te aufau teie moni i

te mau haamau'araa no te haapiiraa a te mau tamarii.

Ua oaoa o Ida no te moni, tera râ ua faahaamana'o oia ia John e, aita ratou i aufau i te hoê noa a'e tuhaa ahuru i te roaraa o te pu'e tau mahanahana. Aita ta ratou e moni, tera râ, ua faahaamana'o o Ida ia'na e, e i'o puaa ta ratou, e huero moa, e e û. E mea rahi te maa hotu e te pipi i roto i te aua, e ua hoo ratou i te tahi mau maa ma te faaohipa ore i te moni. Ua parau o Ida e, e ti'a ia ratou ia horo'a i te moni i te episekopo no te faati'a i ta ratou tuhaa ahuru.

Ua au ore rii o John i te mea e, e riro taua moni ra ei tautururaa rahi i te haapiiraa a te mau tamarii, tera râ, ua farii oiio oia e mea ti'a ia ratou ia aufau i ta ratou tuhaa ahuru. Ua taitai oia i taua pute teiaha ra i te piha aufauraa tuhaa ahuru, e ua aufau i te moni i te episekopo ra.

Aita i maoro i muri a'e, ua faaroo oia e, i te hepetoma i muri, e tae mai te hoê taata moni faatupu ohipa no te Hau Amui no Marite mai, o Hord tane, e e rave rahi atu â mau taata, no

te haere i ni'a i te mou'a te tahi tau mahana no te auau animala e no te tai'a.

Ua farerei o papa ruau John i taua pûpû taata ra i te vahi tape'araa pereoo auahi tapiri mai ia Colonia Juarez. Te vai ra te mau puaa-horofenua e ua ineine atoa te mau animala no te faauta i te tauhaa no te taata e no te puhaparaa i ni'a i te mou'a. Te taatoaraa o te hepetoma i muri iho, ua pau ia i ni'a i te arata'iraa i te taata e i te haapa'oraa i te puhaparaa e i te animala.

I te hopea o te hepetoma, ua ho'i te mau taata i te vahi tape'araa pereoo auahi no te pa'uma i ni'a i te pereoo auahi no te ho'i i te Hau Amui no Marite. I taua mahana ra, ua aufauhia o John no ta'na ohipa, e ua horo'ahia mai ia'na te hoê pute moni ario peso no te aufau i te tahi atu mau tarahu. Ia oti te mau rave ohipa i te aufauhia, ua faaho'i atu ra o John i te toe'a o te moni ia Hord Tane ra, tei maere roa i te mea e, aita oia i mana'o e, e toe mai te moni. Ua haapapû oia ia John e, ua aufauhia anei te taatoaraa o te mau haamau'araa, e ua pahono atu ra o John e, ua pee pauroa te haamau'araa no taua tere ra, e teie te moni toe.

Ua ta'i maira te hio o te pereoo auahi. Ua fariu atu ra o Hord tane no te haere, i muri iho, ua fariu faahou maira i muri e ua taora maira i te pute toata ia John ra. « Tera, afa'i tera i te fare na ta oe mau tamaiti », ta'na i parau. Ua haru maira o John i te pute e ua ho'i atu ra i Colonia Juarez.

I taua pô ra, a putuputu ai te utuafare i muri a'e i te tamaaraa no te faaroo i te mau aamu o te tere, ua haamana'o a'e ra o John i te pute e ua ta'ita'i maira i te reira e ua tuu atu ra i ni'a i te amuraa maa. Ua parau o John e, aita oia i ite e, e hia moni i roto i te pute, no reira, no te faaarearea, ua maniihia te pute i ni'a i te amuraa maa—e apaparaa maitai, e ia oti a'e ra i te tai'ohia, ua ti'a maitai 100 pesos moni ario. Oia ia, ua riro te faaotiraa a Hord tane ia faatupu i taua tere ra ei haamaitairaa rahi roa. E moni maitai roa tei roaa mai ia John e ta'na mau tamaiti, tera

tapura haamau'araa a te utuafare, mai Ta'na râ i faaue mai i tahito ra, oia ho'i, mai roto mai i ta tatou « apî » i te taime a farii ai tatou i te reira, noa'tu e apî ha'iha'i e aore râ, e apî rarahi. Ua faaue mai te Fatu e, « te oho matamua i te mau maa... eiaha oe e tape'a i te reira ia'u nei » (Exodo 22:29). Ua ite papû roa vau e, te rave'a papû roa a'e no te aufau i te tuhaa ahuru ma te faaroo, o te aufauraa ia i te reira i te taime iho a farii ai au i te moni. Ua ite atoa vau e, o te reira ana'e te rave'a.

Ua haapii mai matou mai roto mai i to'u papa ruau Whetten e, te tuhaa ahuru e ere ia i te parau no te moni ; e parau râ no te faaroo—te faaroo i te Fatu. E fafau mai oia i te mau haamaitairaa mai te mea e, e haapa'o tatou i ta'na mau faaueraa. Ua faaite o John e o Ida Whetten i te faaroo rahi na roto i te aufauraa i ta ratou tuhaa ahuru. E mata na tatou i te faaite i to tatou faaroo i te Fatu na roto i te aufauraa i ta tatou tuhaa ahuru. A aufau na mua i te reira, a aufau ma te parau-ti'a. A haapii i ta tatou mau tamarii ia aufau i te tuhaa ahuru, e tae roa'tu i ni'a i te moni pute ta ratou e farii, e ia arata'i ia ratou na muri iho ia tatou i roto i te farereiraa faaafaroraa i te tuhaa ahuru, ia ite ho'i ratou i to tatou hi'oraa e to tatou here i te Fatu.

E nehenehe teie aamu to to'u papa ruau i te tatara-hape-hia. E riro paha te hoê taata i te parau e, mai te mea e, e aufau tatou i te tuhaa ahuru i te moni, e haamaitai noa ia te Fatu ia tatou i te moni. Ua haamata atoa vau i te feruri mai te reira i to'u tamarii-rii-raa. Tera râ, mai taua taime ra, ua haapii mai au e, e ere mai te reira i te mau taime atoa. E fafau mai te Fatu i te mau haamaitairaa i te feia e aufau i ta ratou tuhaa ahuru. Te fafau nei Oia e, « e iriti [Oia] i te mau haamaramarama o te ra'i ra, a ninii atu ai i te tao'a rahi roa ei maitai no [tatou] » (Malaki 3:10). Te faaite papû nei au e, e faatupu Oia i Ta'na mau fafauraa, e mai te mea e aufau tatou i ta tatou tuhaa ahuru ma te faaroo, e ore ia tatou e ere i te mau mea faufaa o te oraraa, eita râ Oia e fafau mai i te tao'a rahi. E ere te moni e te afata moni i te fare moni i ta'na mau haamaitairaa faufaa a'e.

râ, te 100 peso i toe mai, ua riro ia ei faahaamana'oraa i te reira atoa tino moni no te tuhaa ahuru tei aufauhia i te hepetoma na mua'tu. No te tahi mau taata, ua riro ia te reira ei mea hape noa i te aifaitoraa na tino moni, area no te utuafare Whetten ra, e mea papû maitai ia e, e haapiiraa te reira na te Fatu no te faaiterara e, e haamana'o Oia i Ta'na mau fafauraa i fafau i te feia o te aufau i ta ratou tuhaa ahuru ma te faaroo.

I to'u tamariiraa, ua au roa vau i taua aamu ra i te mea e, e aamu ia no te hoê tere puhapa na ni'a i te puua-horo-fenua na ni'a i te mou'a no te auau i te animala e no te tai'a. E ua au roa vau no te mea ua haapii mai te reira e, ia haapa'o ana'e tatou i te mau faaueraa e haamaitaihia tatou. E rave rahi mau mea o te ti'a ia tatou ia apo mai i roto i teie aamu no ni'a i te tuhaa ahuru.

A tahi, e ite outou e, te aufauraa i te tuhaa ahuru i roto i teie hi'oraa, aita ia to'na e tuatiraa i ni'a i te moni i apihia mai. Ua faaoti te utuafare Whetten ia faaohipa i ta ratou moni apî no te tuhaa ahuru no te mea ua ora maitai ratou i ta ratou mau animala e ta ratou mau hotu no te faaapu. E mea papû e, ua feruri ratou e, e tarahu ta ratou i te Fatu ra no to ratou mau haamaitairaa.

Na teie e faahaamana'o ia tatou i te mea ta te Fatu e hinaaro ra a parau ai Oia e : « E haru anei te taata nei i ta te Atua ? Ua haru maira outou i ta'u ra ». Ua ui atu ra te taata e, « i haru matou i ta oe i te aha ? » E ua pahono papû maira te Fatu e : « I te ahuru o te tao'a ra e te mau ô » (Malaki 3:8). Oia mau, e te mau taea'e e te mau tuahine, mai ia John e o Ida Whetten i ite i taua pu'e tau mahanahana ra i ma'iri a'e nei, ua aitarahu tatou paatoa i te Fatu. E mata na tatou i te hi'o eiaha tatou ia parihia i te haru i ta te Atua ra. E mata na tatou i te riro ei taata parau-ti'a, e ia aufau i ta tatou tarahu i te Fatu ra. Ta'na noa e ani mai nei, te 10%. E tauturu te parau-ti'a i roto i te aufauraa i ta tatou tarahu i te Atua ra ia tatou ia vai haavare ore noa i to tatou mau taata tupu.

Te ohipa i muri iho ta'u i ite no ni'a i taua aamu ra, maori râ, ua aufau to'u papa ruau i te tuhaa ahuru ma te hi'o ore i te huru vêvê o ta ratou faufaa utuafare. Ua ite ratou i te faaueraa a te Fatu, ua faaau ratou i te mau papa'iraa mo'a atoa ia ratou iho (a hi'o 1 Nephi 19:23-24) e ua haapa'o i te ture. Tera ia ta te Fatu e hinaaro i To'na mau taata atoa. Te hinaaro nei oia ia aufau tatou i te tuhaa ahuru, eiaha i te tau auhune noa, eiaha atoa i ni'a i te moni « e toe mai » i roto i te

E haamaitai oia ia tatou ma te horo'a mai i te paari no te faatere i to tatou mau haamaitairaa materia ha'iha'i, te paari e ti'a ai ia tatou ia ora maitai a'e i te 90% o ta tatou faufaa, i te 100%. I reira, te feia aufau tuhaa ahuru faaroo e taa maitai ai te ara-maite-raa e te faariroraa ei taata faarava'i ia'na iho.

Ua haapii mai au e, te mau haamaitairaa faufaa a'e a te Fatu e mau haamaitairaa varua ia, e mea pinepine no ni'a i te utuafare, te mau hoa e te evanelia. E mea pinepine Oia i te horo'a mai i te haamaitairaa ia au i te hoê huru taa ê, na roto i te faaururaa e te arata'iraa a te Varua Mo'a, i roto hoa râ i te faaipoiporaa e i te mau ohipa no te utuafare, mai te aupururaa i te mau tamarii. E nehenehe taua huru taa ê ra e tauturu ia tatou ia fana'o i te haamaitairaa o te au maite e te hau i roto i te utuafare. Ua parau mai te peresidene James E. Faust e, ua riro te aufauraa i te tuhaa ahuru ei « hoê parururaa maitai roa no arai i te faataa-ê-raa » (« Te haamaitairaa atu â i to outou faaipoiporaa » *Liahona*, Eperera 2007, 2–6).

Na te aufauraa i te tuhaa ahuru e tauturu ia tatou ia faatupu i te aau auraro e te haehaa, e i te aau mehara o te hinaaro e « fa'i mai i to'na rima ra i roto i te mau mea atoa » (PH&PF 59:21). Na te aufauraa i te tuhaa ahuru e faatupu i roto ia tatou i te hoê aau horo'a noa e te faaore hapa, e i te hoê aau aroha tei î i te hinaaro mau i te Mesia. E roaa te hinaaro puai ia tatou ia tavini e ia haamaitai ia vetahi ê na roto i te aau haapa'o ma te auraro i te hinaaro o te Fatu. Te feia e aufau tamau i te tuhaa ahuru, e haapuiahia to ratou faaroo i roto i te Fatu ia Iesu Mesia, e e haapaarihia to ratou iteraa papû i Ta'na evanelia e i ta'na Ekalesia. Aita te hoê o teie mau haamaitairaa i faaauhia i ni'a i te moni e aore râ, i te mau huru materia atoa, e mea papû râ e, o teie ia te mau haamaitairaa tao'a rahi roa a'e a te Fatu.

Te faaite papû nei au e, mai te mea e, e aufau tatou i ta tatou tuhaa ahuru ma te faaroo, e iriti mai te Fatu i te mau haamaramarama o te ra'i e a ninii mai ai i Ta'na mau haamaitairaa faufaa rahi i ni'a iho ia tatou. Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

Na Elder Lynn G. Robbins
No te Hitu Ahuru

Eaha to outou huru e au ai ?

Ia manuia outou i te faahoturaa i te mau ateributi o te Mesia, ia roaa ho'i ia outou to'na hoho'a i to outou mata na e ia itehia To'na mau ateributi i roto i ta outou mau peu.

« I a riro e aore râ, eiaha ia riro ? » e uiraa maitai roa teie.¹ Ua ui te Faaora i teie uiraa i roto i te tahi huru hohonu atu, e ua riro mai ei uiraa haapiiraa faufaa rahi no tatou tata'itahi : « Eaha to outou huru e au ai ? Amene e parau atu vau ia outou, mai *to'u nei* » (3 Nephi 27:27 ; faahauhia te faatomaraa). Ia paraparau ana'e te hoê taata no ni'a i to'na iho *riroraa*, e parau ia oia *O vau*. Te ani mai nei Oia ia tatou ia rave i To'na i'oa e To'na huru i ni'a ia tatou.

No te riroraa mai Ia'na te huru e mea ti'a atoa ia tatou ia *rave* i te mau ohipa Ta'na i *rave* : « Amene, amene, e parau atu vau ia outou, o ta'u evanelia teie ; e ua ite outou i te mea ti'a ia *ravehia* i roto i ta'u ekalesia ; o ta'u ho'i ohipa i *rave* i to outou hi'oraa ra, o ta outou ia e *rave* » (3 Ne. 27:21 ; faahauhia te faatomaraa).

Ia *riro* e ia *rave*, aita raua e faataa-ê-hia. E ohipa apipiti teie na parau haapiiraa, e na te tahi e paturu i te tahi. Ei hi'oraa, na te faaroo e faauru i te hoê taata ia pure, e na te pure e faaitoito i te faaroo o te hoê taata.

Ua faahapa pinepine te Faaora i te feia tei *rave* i te maitai ma te ore e *riro*

ei feia maitai—e ua parau ia ratou e feia haavare : « Te faatura mai nei te vaha o teie nei feia ia'u, area to ratou aau ra tei te atea ê ia » (Mareko 7:6). Te taata e *rave* i te maitai ma te ore e *riro* ei taata maitai, e taata haavare ia, e aore râ, e taata o te faaite i te hoê huru taa ê atu i to'na huru mau—e taata faahua.

Ia huri-ana'e-hia, mai te mea e, e *faaite* te hoê taata i te hoê huru, e ere nei hoi *te reira* to'na huru, e mea faufaa ore ia, mai te au i te parau ra e, « te faaroo, aore e ohipa ra e mea *pohe ia*, i te mea te vai hoê noa ra » (Iakobo 2:17 ; faahauhia te faatomaraa). Te *riroraa* ei taata maitai ma te *rave* ore i te maitai, e *ere ia* i te taata maitai—te taata e ti'aturi e, e taata maitai oia, o'na iho ia te inoino, i te mea e, tei roto noa te reira i to'na iho mana'o.

E *rave* ma te ore e *riro*—haavarevare—te faaite ra ia i te hoho'a haavare ia vetahi ê, area te *riroraa* ma te ore e *rave* te faaite ra ia i te hoho'a haavare ia'na iho.

Ua faahapa te Faaora i te mau papa'i parau e te mau Pharisea no to ratou haavare : « Aue outou, e te mau papa'i parau e te mau Pharisea,

e haavare outou ! Te horo'a na ho'i outou i te ahuru —e ohipa teie ua *ravehia* e ratou —« o te mineta, e te aneto, e te kumina, e te haapae nei i te mau mea rarahi o te ture ra, i te parau-ti'a, e te aroha e te haapa'o mau ra » (Mataio 23:23). Aita ratou *i riro* mai tei titauhia ia ratou *ia riro*.

Ua ite Oia i te faufaa o te *raveraa*, ua faaairo râ te Faaora i te *riroraa* ei « mea rarahi ». Na teie mau hi'oraa i raro nei e faaite mai i te faufaa rahi a'e o te *riroraa* :

- Te tomoraa i roto i te pape o te bapetizoraa, te ohipa ia ta tatou e *rave*. Te *riroraa* o te mea ia e titauhia na mua a'e i te faaroo ia Iesu Mesia e tae noa'tu i te hoê tauraa rahi o te aau.
- Te amuraa i te oro'a mo'a o te ohipa ia ta tatou e *rave*. *Area te riroraa* tatou ei taata ti'amâ no te amu i te oro'a mo'a, o te mea rahi a'e ia e te faufaa ho'i.
- Te faatoro'araa i roto i te autahu'araa, o te reira ia te hoê ohipa e aore râ, te *raveraa*. Tera râ, te mea rarahi a'e, o te puai ia i roto i te autahu'araa tei niuhia i ni'a « i te parau tumu no te parau-ti'a ra » (PH&PF 121:36) e aore râ, te *riroraa*.

E rave rahi o tatou o te hamani i te tapura ohipa *e rave* no te faahaama-na'o ia tatou i te mau mea ta tatou e hinaaro e faaoti. Tera râ, e mea varavara roa te taata e hamani i te tapura ohipa no te *riroraa*. No te aha ? Te mau tapura ohipa *e rave*, e mau ohipa ia e aore râ, e mau faanahoraa ia, o te nehenehe e tapu i ni'a i te tapura, ia oti ana'e te reira i te *ravehia*. *Area te riroraa ra*, e ore roa ia e hope i te rave. Eita te tapa'o no te faaiteraa e, ua oti, e roaa ia outou i ni'a i te tapura *riroraa*. E nehenehe au e afa'i i ta'u vahine e faaorihaere i te hoê pô mahana pae nehenehe roa, o te ohipa ia te reira *e rave*. Tera râ, te *riroraa* ei tane faaipoipo maitai e ere ia i te hoê faanahoraa ; e titauhia râ *ia riro* ei tuhaa no to'u huru taata, ei tuhaa no to'u feruriraa, e aore râ, ia riro, o vau iho.

E aore râ, o vau te metua, eaha te taime e tapu ai au i ta'u tamarii i

ni'a i te tapura, ei faaiteraa e, ua oti i te *ravehia* ? Aita e hopearaa to tatou *riroraa* ei metua maitai. E no te riroraa ei metua maitai, te hoê o te mau mea faufaa roa a'e ta tatou e nehenehe e haapii i ta tatou mau tamarii maori râ, nahea ia rahi atu te *riroraa* mai te Faaora te huru.

Te *rirooraa* mai te huru o te Mesia ra, eita ia e ite-mata-hia, e riro râ te reira ei faaitoitoraa ia tatou i roto i te ohipa ta tatou *e rave*, o te ite-mata-hia. Ei hi'oraa, ia haapii ana'e te hoê metua i te hoê tamarii i te haere, e ite tatou i te metua *ia rave* i te mau mea mai te tamaruraa e te haapoupouraa i ta'na tamarii. Na teie mau *raveraa* e faaite mai i te here ite-mata-ore-hia e vai ra i roto i to'na aau, e i to'na faaroo e to'na ti'aturi ite-mata-ore-hia i roto i te puai o ta'na tamarii. E tamau noa oia i ta'na tautooraa aore e mahana tuua—e mau *faaiteraa* te reira no te mau maitai ite-mata-ore-hia o te faaoroma'i e o te itoito.

To tatou *huru* te tumu no te ohipa ta tatou *e rave*, e e tumu ia no te *raveraa*, mai te mea e, e haapiihia te taata i te *huru* e titauhia ia ratou, e maitai a'e ia ta ratou peu i te peu e roaa ia ratou ahiri e, i haapii-noa-hia ratou i te ohipa ta ratou *e rave*.

Ia rave ana'e te tamarii i te peu tano ore, mai te huru e, e tama'i te tahi e te tahi, pinepine tatou i te faaafaro i te fifi ia au i te ohipa i *ravehia* e ratou e aore râ, ia au i te tatama'iraa ta tatou i ite mata'tu. Tera râ, te ohipa i *ravehia*—oia ho'i, ta ratou peu—e faaiteraa noa te reira no te mana'o ite-ore-hia'tu i roto i to ratou aau. E ti'a ia tatou ia ui ia tatou iho e, « Eaha te mau ateributi [maitai] e nehenehe e faaiti'aifaro i te reira peu i te mau taime i muri nei ? Te faaoroma'i e te faaore i te hapa anei ia tupu ana'e mai te ino-ino ? Te here e te faatupuraa anei i te hau ? Te amuraa anei i te hopoi'a a te tahi ma te faahapa ore ? »

Nahea te mau metua i te haapii i te reira mau ateributi [maitai] i ta ratou mau tamarii ? Aita'tu e taime maitai roa no tatou no te haapii e no te faaite i ta tatou mau tamarii i te huru o te Mesia maori râ i roto i te huru no ta tatou faaiti'aifaroraa ia ratou. No roto

mai te parau ra *discipline* (oia ho'i, faaiti'aifaroraa) i te parau ra *disciple* (oia ho'i, pîpî), e i roto i te reira parau, ua titauhia ia tatou ia faaoroma'i e ia haapii. Eiaha e faaiti'aifaro na roto i te riri. E nehenehe, e e mea ti'a ia tatou ia faaiti'aifaro mai ta Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 121 e haapii mai nei ia tatou, « na roto i te faaoroma'i-noa-raa, na roto i te marû e te haehaa e na roto ho'i i te here mau ra ; na roto i te aroha, e te ite ateate ra » (irava 41–42) O te reira te taatooraa o te huru o te Mesia ia *riro* mai e o te reira o te ti'a ia riro mai ei hoê huru no tatou, ei mau metua e e mau pîpî na te Mesia ia *riro mai*.

Na roto i te faaiti'aifaroraa te tamarii e haapii ai i te mau hopearaa. I roto i taua mau taime ra, e mea maitai roa ia huri i te mea ino ei mea maitai. Mai te mea e, e faî mai te tamarii i te hoê hape, a haapoupou i te itoito i roaa ia'na no te faî mai. A ani i te reira tamarii eaha ta'na i haapii mai i roto i taua hape ra e aore râ, taua ohipa ti'a ore ra, tei horo'a ia outou, e te vahia faufaa roa'tu, tei horo'a i te rave'a i te Varua ia faauro e ia haapii ia'na. Ia haapii ana'e tatou i te mau tamarii i te parau haapiiraa na roto i te Varua, e mana to te reira parau haapiiraa no te tau i to ratou huru amuri a'e, *te riroraa*.

Ua ite-atoa-hia ia Alama taua parau tumu ra, oia ho'i « e mana rahi to te a'oraa i te parau a te Atua ia arata'i i te taata *ia rave* i te ohipa ti'a—oia ia, ua hau to reira mana i ni'a i te aau o te taata i to te 'o'e... » (Alama 31:5 ; faahauhia te faatomaraa). No te aha ? No te mea e faatumu noa te 'o'e i ni'a i te faahaparaa i te peu—e aore râ *te raveraa*—area te haapiiraa i te parau ra, e tau i te reira i te huru mau o te taata—o *vai* mau o ratou e aore râ, eaha to ratou huru *amuri a'e*.

Eita te metua tane e te metua vahine e haapii rahi roa i te ohipa a te metua mai te mea e, e tamarii marû e te faaroo ta raua. Mai te mea râ e, ua haamaitaihia outou na roto i te fariiraa i te hoê tamarii o te tamatamata i to outou faaoroma'i haere roa i te faito teitei hopea, tei roto mau ia outou i te parau no te haapiiraa i te ohipa

a te Metua. Eiaha outou e feruri e, eaha râ ho'i ta outou i rave i roto i te ao varua, i farii ai outou i teie ati, e feruri râ outou e, ua riro teie tamarii ei haamaitairaa e ei rave'a no outou ia faarahi atu i to outou huru Atua. I tei hea tamarii to outou haamahu e to outou faaoroma'i roa e te tahi atu mau huru no te Mesia e tamatahia ai, e faahotuhia ai e e tamâhia ai? E ti'a anei ia parau e, te hinaaro nei outou i teie tamarii mai teie tamarii i hinaaroo ia outou?

Ua faaroo paatoa tatou i te parau a'o ra e, e faahapa i te hara eiaha râ i te taata rave hara. Mai te reira atoa ia no ta tatou mau tamarii ia rave ana'e ratou i te hape, e ara maitai i te mau parau ta tatou e parau, o te mana'o ho'i ratou e, te hape ta ratou *i rave*, o te reira ia to ratou *huru*. « Eiaha e vaiho i te manu'ia ore o te hoê ohipa i ravehia, ia riro mai ei huru », ma te apitihia mai i to'na mau tapa'o, mai te « mau », « taere », « hupehupe » e aore râ, « ma'ua ». ² E mau tamarii na te Atua ta tatou mau tamarii. To ratou ia huru mau e to ratou ia puai. Ta'na faanahonahoraa, o te tautururaa ia i Ta'na mau tamarii ia upooti'a i ni'a i te mau hape e te mau ohipa ti'a ore, e ia haere i mua e ia riro mai mai Ia'na te *huru*. No reira, e mea ti'a ia faa'iro i te huru au ore, ei huru no te hoê taime poto noa—e ere te huru tamau, te hoê ohipa i ravehia, e ere râ i te hoê â huru.

Oia'toa, ia faatiti'aifaro ana'e tatou, e mea ti'a ia haapa'o maitai i te mau parau mai te, « Mai tera noa to oe huru ... » e aore râ, « Aita ihoâ oe e... ». Haapa'o maitai atoa te mau parau mai te « Aita oe e tau'a mai to'u mau mana'o », e aore râ, « No te aha e tia'i noa matou ia oe? » E nehenehe taua mau huru parau e faahuru ê i te feruriraa a te tamarii no ni'a iho i to'na huru mau.

E nehenehe atoa e tupu mai te taa ore o te ihotaata ia ani tatou i te hoê tamarii eaha ta ratou e hinaaro ia *riro mai* ia paari ratou, mai te mea râ te *raveraa* a te hoê taata i roto i te oraraa o ta ratou ia e *riro mai*. Eiaha roa te mau ti'araa ohipa e aore râ te mau tao'a ia faataa i te ihotaata e aore râ

i te faatura ia'na iho. E taata tamuta haehaa te Faaora, e mea fifi ra i te faataa i to'na oraraa.

Na roto i te tautururaa i te hoê tamarii ia ite o vai ra ratou e te haapuiraa i to ratou faatura ia'na iho, e nehenehe tatou e haapoupou i te ohipa ta ratou i rave e aore râ, ta ratou peu—te ohipa *i ravehia*. Tera râ, e mea maitai a'e ia faatumu i ta tatou haapoupouraa rahi i ni'a i to ratou huru e to ratou mau ti'aturiraa—o *vai* o ratou.

I roto i te hoê ha'utiraa tu'aro, te hoê rave'a maitai roa no te haapoupou i te ohipa i ravehia e ta tatou mau tamarii, *te raveraa*, na roto ia i te hi'oraa i to ratou *huru*, mai to ratou puai, te rohi tamau, te vairaa ma te aueue ore i mua i te enemi, e te vai atu ra... ua haapoupou ia tatou i na mea e piti, *te riroraa* e *te raveraa*.

Ia ani ana'e tatou i te mau tamarii ia *rave* i te ohipa, e nehenehe tatou e imi i te mau rave'a no te haapoupou ia ratou i ni'a i to ratou *huru*, mai teie te huru « E mea oaoa roa na'u ia rave ana'e outou i ta outou mau ohipa ma te aaui tae ».

Ia farii ana'e te hoê tamarii i te hoê parau faataaraa na te fare haapiiraa, e nehenehe tatou e haapoupou ia'na no to'na ti'araa maitai, tera râ, e mea maitai roa'tu ia haapoupou tatou ia'na no to'na *itoito*: « Ua faaoti oe i te mau ohipa atoa i faauehia ia oe. Ua ite oe nahea ia rave e ia faaoti i te mau mea teimaha. Te haapeu nei au ia oe ».

I te taime tai'oraa papa'iraa mo'a na te utuafare, a imi e a tau'a parau i te tahi mau hi'oraa o te mau ateributi (maitai) tei itehia i roto i ta outou tai'oraa i taua mahana ra. Te mau maitai mai to te Mesia e mau horo'araa ia no ô mai i te Atua ra e eita e nehenehe ia faatupu i te reira mai te mea e, aita Oia e tauturu mai³ a pure no taua mau horo'a ra i roto i te mau pure fetii e te mau pure no te taata iho.

I te taime tamaaraa i te pô, a paraparau no ni'a i te mau ateributi (maitai), te mau ateributi ihoa râ tei itehia e outou i roto i te mau papa'iraa mo'a i te po'ipo'i. « E mea nahea to outou riroraa ei mau hoa maitai i teie mahana? E mea nahea to outou faaiteraa i te aroha? E mea nahea to te faaroo tautururaa i outou i mua i te mau fifi no teie tau? E mea nahea to outou riroraa ei taata ti'aturihia? Ei taata parau ti'a? Ei taata horo'a? Ei taata ha'e'haa? E rave rahi ateributi i roto i te mau papa'iraa mo'a o te ti'a ia haapiihia e ia tape'a mai.

Te rave'a maitai a'e no te haapii *ia riro mai* oia ho'i *ia riro* ei mau metua no ta tatou mau tamarii mai to tatou Metua i te Ao ra i ni'a ia tatou. Oia te metua maitai hope roa, e ua horo'a mai oia i Ta'na buka arata'i no te ohipa a te metua—te mau papa'iraa mo'a.

No te mau metua na mua roa ta'u mau parau i teie mahana, tera râ, no te mau taata tata'itahi te mau parau tumu i vauvauhia'tu. Te pure nei au ia manu'ia outou i te faahoturaa i te mau ateributi o te Mesia, ia roaa ho'i ia outou to'na hoho'a i to outou mata na e ia itehia To'na mau ateributi i roto i ta outou mau peu. E ia ite ho'i ta outou mau tamarii e aore râ, vetahi ê, i to outou here e ia hi'o i ta outou peu, e huti te reira ia ratou Ia'na ra, ta'u ia pure e to'u iteraa papû, na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. William Shakespeare, *Hamlet, Prince of Denmark*, tufaa 3, hi'oraa 1, reni 56.
2. Carol Dweck, faahitihia i roto ite buka a Joe Kita, « Bounce Back Chronicles », *Reader's Digest*, Me 2009, 95.
3. Hi'o *Ia Poro Haere i Ta'u nei Evanelia: Te hoê Arata'i no te Ohipa Misionare* (2004), 115.

Na Elder Benjamin De Hoyos
No te Hitu Ahuru

Piihia ia riro ei feia mo'a

Ua haamaitaihia tatou i te amuiraa mai i rotopu i te autaatiraa o te feia mo'a i te mau mahana hopea nei !

E au mau taea'e e au mau tuahine here, te pure nei au ia tauturu mai te Varua Maitai ia'u no te horo'araa'tu i ta'u parau poro'i.

I roto i to'u mau tere farerei e te mau tere no te amuiraa i roto i te mau tii'i, te mau paroita e te mau amaa, e oaoa rahi to'u ia farerei au i te mau melo o te Ekalesia, te mau taata o tei piihia i teie mahana mai tei piihia i te afa ti'a o te mau tau ra, te feia mo'a. Ua ite au i te varua hau e te here a parahi ai au i rotopu ia ratou, e na te reira i tauturu ia'u ia ite e, tei roto vau i te ho'e o te mau tii'i no Ziona.

E rave rahi o ratou no roto mai i te mau utuafare a piti u'i e aore ra, hau atu, i te riroraa ei melo no te Ekalesia, e rave rahi o ratou e mau melo faafariu-ap'i-hia ia. No teie mau melo ap'i te faahiti faahou atu nei matou i te mau parau manava a te aposetolo Paulo i to Ephesia ra :

« E teie nei, e ere atu ra outou i te taata e'e e te purutia, ho'e atoa ra to outou oire e te feia mo'a, e no te fetii o te Atua ;

« I patuhia i ni'a iho i te niu a te mau aposetolo e te mau peropheta ra, e o Iesu Mesia iho te tahi rahi » (Ephesia 2: 19-20).

Tau matahiti i ma'iri a'e nei, te tavini ra vau i roto i te piha toro'a o te Mau Ohipa Haaparareraa Parau

a te Ekalesia i Mehiko, e ua anihia mai matou ia amui atoa'tu i roto i te ho'e faanahoraa aparauraa i roto i te ratio. Te fa no taua aparauraa ra no te tatarā ia e no te tuatapapa i ni'a i te mau haapa'oraa e rave rahi i te ao nei. E piti maua tei ma'itihia ei ti'a no te Ekalesia no te pahono i te mau uiraa e uihia mai i roto i teie huru faanahonahoraa. I muri iho e rave rahi mau faatianianiraa, mai te au e parau-noa-hia na roto i te ratio, na o'a'e ra te taata arata'i i te faanahoraa e : « tei rotopu ia tatou i teie po'e e piti na peresibutero no te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea

Nei ». Ua faaearii oia maa taime iti e ua ani maira e, « no te aha teie huru i'oa roa o te Ekalesia ? Aita ta outou e nehenehe e rave i te tahi i'oa poto a'e e aore ra, te tahi i'oa matarohia ? »

Ua ataata a'e ra maua o to'u hoa i taua uiraa nehenehe mau, e ua haamata maua i te faataa e, e ere na te taata i ma'iti i te i'oa o te Ekalesia. Na te Faa-ora te reira i horo'a mai na roto i te ho'e peropheta i teie mau mahana hopea nei : « No te mea o teie te i'oa e tophahia i ni'a i ta'u ekalesia i te mau mahana hopea nei, oia Te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea Nei » (PH&PF 115:4). Ua pahono oioi maira te taata faatere ma te faatura e, « na reira, e faahiti ia matou i te reira ma te oaoa rahi ». I teie nei aita vau e haamana'o ra ehia taime to'na faahitiraa i te i'oa faahiahia o te Ekalesia, tera ra, ua ite au te varua maru i taua taime ra a tatarā ai maua, eiaha i te auraa noa o te i'oa o te Ekalesia, i te parau atoa ra no te mau melo o te Ekalesia—te feia mo'a i te mau mahana hopea nei.

Te tai'o nei tatou i roto i te Faufaa Tahito e, ua piihia te mau melo o te Ekalesia a Iesu Mesia e mau keretetano no te taime matamua i Anetiohia (a hi'o Te Ohipa 11:26), tera ra ua pii ratou ia ratou iho e feia mo'a. Aue ia to ratou mahanahana ia faaroo i te aposetolo Paulo ia pii mai ia ratou e « ho'e atoa ra to outou oire e te feia mo'a, e no te fetii o te Atua » (Ephesia 2:19), e oia'toa « haapa'ohia ei feia mo'a » (Roma 1:6-7; faahauhia te faatomaraa).

Ushuaia, Ra-Parata

E haamo'ahia te mau melo o te Ekalesia, te tahi vahi iti i ni'a i te tahi vahi iti, e i te tahi taime, e aita roa e ite-mata-hia ra, ia au i te huru o to ratou oraraa i te evanelia e to ratou haapa'oraa i te a'o a te mau peropheta. Te mau melo haehaa o te Ekalesia o te faatupu i te mau mahana atoa i te pure fetii e i te tai'oraa i te mau papa'iraa mo'a, o te rave i te aamu utuafare e o te horo'a i to ratou taime no te haere pinepine i te hiero, ua riro ratou e feia mo'a. O ratou ia o tei faatupu i te mau utuafare mure ore. O ratou atoa ia o tei faataa i te taime i roto i to ratou oraraa ohipa no te faaora i te feia o tei paruparu i roto i te Ekalesia e ua faaitoito ia ratou ia ho'i mai e ia parahi faahou i te amuraa maa a te Fatu. O ratou ia o te mau taea'e e te mau tuahine orometua, e te mau tane e te mau vahine faaipopipo o te pahono nei i te piiraa ia tavini ei mau misionare na te Fatu. Oia ia, e au mau taea'e e au mau tuahine, e riro ratou ei feia mo'a tei tupu i te rahi e ua itehia ia ratou taua mahanahana ra e taua mana'o nehenehe ra tei parauhia, e aroha, e aore râ, te here mau o te Mesia (a hio Moroni 7:42-48).

Ua haapii atoa mai te feia mo'a, e aore râ te mau melo o te Ekalesia ia ite i to tatou Faaora na roto i te mau ati e te mau tamataraa. Eiaha ia mo'ehia ia tatou e ua mamae atoa Oia no te mau mea atoa. « E e faaoroma'i oia i to'na poheraa, i tatarai oia i te mau tape'a o te pohe i ruuruuhia'i to'na ra mau taata ; e e rave oia i to ratou paruparu i ni'a ia'na iho ia faaihia to'na ra aau i te aroha i au i te tino, ia ite oia na roto i te tino i te rave'a e faaora'i i to'na mau taata i to ratou paruparuaraa ra. (Alama 7:12).

I roto i te mau matahiti e rave rahi i ma'iri a'e nei, ua ite mata vau i te mau uiui o te mau taata e rave rahi, tae roa'utu i to tatou feia mo'a e rave rahi. Te pure tamau nei matou no ratou, ma te taparu i te tauturu a te Fatu eiaha to ratou faaroo ia paruparu, e ia haere ratou i mua ma te faaoroma'i. Te faahiti faahou atu nei matou i teie mau taata i te mau parau tamahanahana a te peropheta Iakoba, i roto i te Buka a Moromona :

« E teie nei, e tau mau taea'e here e, a haere mai na i te Fatu ra, i Tei Mo'a.

E haamana'o outou e, ua titi'aifaro to'na mau haere'a. Inaha, ua piriha'o te e'a no te taata nei, area tei mua ti'a ia'na, e ua titi'aifaro ho'i, e te tia'i uputa ra, o Tei Mo'a ia i Iseraela nei ; e aore ho'i oia i tarahu i te tavini i reira râ ; e aore ho'i e e'a ê, maori râ, na taua uputa ra ; e ore oia e vare, no te mea, o te Fatu ra o te Atua to'na i'oa.

« E o te patoto ra, e iritihia ia ia'na » (2 Nephi 9:41-42).

E ere te mau huru oraraa, te mau tamataraa e aore râ te mau titauraa e haati nei ia tatou i te mea faufaa roa ; te papû-maitai-raa i te haapiiraa tumu a te Mesia e to'na tusia taraehara, e riro ia te reira ei tumu no to tatou puai e te hau. Oia ia, e te mau taea'e e te mau tuahine, taua hau i roto ra, tei horo'ahia mai e te varua e o ta te Fatu e horo'a i te feia mo'a haapa'o. Te faaamu nei oia ia tatou i te na-ô-raa e : « E hau ta'u e vaiho ia outou nei... Eiaha e taiâ to outou aau, eiaha ho'i e mâtâ'u » (Ioane 14:27).

I roto i te mau matahiti e rave rahi ua ite mata vau i te haapa'o o te mau melo o te Ekalesia, feia mo'a no te mau mahana hopea nei, ma te faaroo i roto i te faanahoraa a to tatou Metua i te Ao ra e i roto i te Taraehara a to tatou Faaora, o Iesu Mesia, inaha, ua upooti'a ratou i roto i te mau pe'ape'a e te mau ati ma te itoitoe e te oaoa rahi,

ma te haere tamau maite noa i ni'a i te e'a titi'aifaro e te piriha'o o te haamo'araa. Aita ta'u e parau e au no te faahiti i to'u mauruuru e to'u faahiahia i taua mau feia mo'a faaroo ra ta'u i farerei !

Noa'tu e, e ere to tatou ite i te evanelia i te mea hohonu roa mai to tatou iteraa papû i te parau mau, tera râ, mai te mea e, e tuu tatou i to tatou ti'aturiraa i roto i te Fatu, e paturuhia ia tatou i roto i to tatou mau fifi atoa, to tatou mau tamataraa e to tatou mau ati (a hi'o Alama 36:3). Aita teie fafauraa ta te Fatu e parau nei e, aita roa'utu tatou e roohia i te mauui e aore râ, i te mau tamataraa, e paturuhia râ tatou e e ite tatou e, na te Fatu i paturu ia tatou.

E au mau taea'e e au mau tuahine here, ua haamaitaihia tatou i te amuiraa mai i rotopu i te autaatiraa o te feia mo'a i te mau mahana hopea nei ! Ua haamaitaihia tatou i te mea e, ua hoê to tatou iteraa papû no ni'a i te Faaora mai to te mau peropheta i tahito ra e i teie nei tau !

Te faaite papû nei au e, te ora nei to tatou Fatu, Tei Mo'a i Iseraela, e Na'na e arata'i nei i Ta'na Ekalesia, te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te Mau Mahana Hopea ei, na roto i to tatou peropheta here, o Thomas S. Monson. Na roto i te i'oa o to tatou Fatu o Iesu Mesia ra, amene. ■

Na Elder C. Scott Grow
No te Hitu Ahuru

Te Semeio o te Taraehara

Aita e hara e aore rā, e ofatiraa ture, e mauui e aore rā, e oto, e ore e faaorehia na roto i te mana faaora o To'na Taraehara.

A faaineine ai au i ta'u a'oraa no teie amuiraa, ua tae maira te hoê niuniu mana'o-ore-hia na to'u metua tane. Ua faaite mai oia ia'u e, ua pohe to'u tuaana i taua po'ipo'i ra i roto noa i to'na taoto. Ua oto roa vau E 51 ana'e to'na matahiti. A mana'o noa'i au ia'na, ua tupu mai te mana'o i roto ia'u ia faaite atu ia outou i te tahi mau mea no to'na oraraa. Ua farii au i te parau faati'a no te reira.

I to'na apîraa e taea'e nehenehe roa oia, e te maitai e te auhia—haapa'o i te evanelia. I te otiraa ta'na misioni maitai, ua faaipoipo oia i to'na hoa here i roto i te hiero. Ua roaa ta raua hoê tamaiti e hoê tamahine. E ananahi faahiahia to'na.

Tera rā, ua topa oia i roto i te hoê fifi. Ua ma'iti oia ia ora i te hoê oraraa arearea, tei faaere ia'na i to'na tino maitai, i to'na faaipoiporaa, e i to'na ti'araa melo i roto i te Ekalesia.

Ua faaatea roa oia i te fare. Ua tamau noa oia i to'na huru oraraa ino hau atu i te ahuru matahiti ; aita rā te Faaora i haamo'e e i faaru'e ia'na. I te hopea, no te mauui o to'na oto, ua ti'a i te hoê varua haehaa ia tae mai i roto i to'na aau. Ua haamata to'na mau

mana'o riri, te orurehau e te iria i te mo'e ê. Mai te tamaiti puhura tao'a ra, « e îho faahou maira to'na huru mau ».¹ Ua haamata a'e ra oia i te ho'i mai i te Faaora ra e ia ho'i faahou i roto i to'na huru oraraa maitai i mua ra.

Ua haere oia na ni'a i te e'a o te tatarahapa. E ere i te mea ohie. I muri a'e 12 matahiti i rapae i te Ekalesia, ua baptizo-faahou-hia oia e ua farii faahou i te horo'araa a te Varua maitai. E i te pae hopea, ua faaho'ihia mai to'na autahu'a-raa e te mau haamaitairaa o te hiero.

Ua haamaitaihia oia i te mea e, ua itehia ia'na te hoê vahine tei farii ia haamo'e i te mau faateimaharaa o te hoê tino ma'ima'i, no te huru oraraa ta'na i ora mai, e ua taatihia raua i roto i te hiero. Ua fanau mai raua e piti tamarii. Ua tavini haapa'o maitai oia i roto i te episekoporaa e rave rahi matahiti te maoro.

Ua pohe to'u taea'e i te po'ipo'i monire 7 no mati. I te mahana pae ahiahi na mua'tu ua haere raua o ta'na vahine i te hiero. I te po'ipo'i sabati, te mahana na mua'tu i to'na poheraa, na'na i haapii i te haapiiraa i roto i ta'na pūpū tahu'a rahi. I taua pô ra, ua haere oia e taoto, e aita i ara faahou mai i roto i

teie oraraa—e ti'a mai rā i roto i te ti'a-faahou-raa no te feia parau-ti'a ra.

Te mauruuru nei au no te semeio o te Taraehara i roto i te oraraa o to'u taea'e. E roaa te Taraehara ia tatou tata'itahi, i te mau taime atoa.

E roaa te taraehara ia tatou na roto i te tatarahapa. Mai te mea e, e tatarahapa tatou, e faati'a te Fatu ia tatou ia tuu i te mau hape tahito i muri ia tatou

« Inaha, o oia o tei tatarahapa i ta'na ra mau hara, ua faaorehia ia te reira, e e ore ho'i au, o te Fatu e haamana'o faahou â i te reira.

« Na roto i teie nei mea e ite ai outou e mai te mea ua tatarahapa te taata i ta'na ra mau hara—inaha, e fa'i mai oia i te reira e e haapae ê roa'tu ho'i ».²

Ua ite a'e nei tatou paatoa i te hoê taata tei teimaha roa i roto i to'na oraraa—e mau taata tei overe haere noa e tei faaru'ehia. E hoa e aore rā, e fetii anei, e metua e aore rā, e tamarii anei, e tane faaipoipo e aore rā, e vahine faaipoipo anei. Penei a'e o outou iho taua taata ra.

Te parau atu nei au i te mau taata atoa, ia outou iho nei. Te parau nei au i te parau no te semeio o te Taraehara.

Ua haere mai te Mesia e faaora i te taata nei i te hi'araa o Adamu.³ Te mau mea atoa i roto i te evanelia a Iesu Mesia teie e faaite nei i te tusia taraehara o te Mesia, te Tamaiti a te Atua.⁴

Eita te faanahoraa no te faaoraraa e tupu mai te mea e, aita e taraehara. « E no reira, na te Atua iho e tarae mai i te mau hara a to te ao nei, ia tupu te rave'a aroha, ia faati'ahia tei titauhia e te parau-ti'a ra, ia vai â te Atua ei Atua maitai, ei Atua parau-ti'a, e ei Atua aroha ho'i ».⁵

Na te Tamaiti hara ore a te Atua e rave i te tusia taraehara, i te mea e, e ore e ti'a i te taata hara ia riro ei taraehara no ta'na iho mau hara.⁶ Ei taraehara faito ore e te mure ore e ti'a ai—ia tae'ahia te mau taata atoa, na roto i te mau tau e amuri noa'tu.⁷

Na roto i to'na mamae e to'na pohe, ua riro te Faaora ei taraehara ia matara te hara a te mau taata atoa.⁸ Ua haamata Ta'na taraehara i Getesemane e ua tae roa i ni'a i te satauro, e ua hope na roto i te ti'a-faahou-raa.

« Oia ia ... e na reira oia i te arata'ihia, e i te faasataurohia, e i te taparahihia, i auraro ho'i te tino e tae noa'utu i te pohe e ua horomihia te hinaaro o te Tamaiti i te hinaaro o te Metua ». ⁹ Na roto i Ta'na tusia taraehara, ua horo'a Oia i « to'na aau ei ô no te hara ». ¹⁰

Ei Tamaiti Fanau Tahī na te Atua, ua roaa la'na te mana i ni'a i te pohe tahuti nei. I ti'a ai la'na ia paturu i To'na ora, mai Ta'na i mamae « e ore e ti'a i te taata ia faaoroma'i i te reira, maori râ e tae oia i te pohe ; inaha ho'i, e hou oia i te toto no to'na mauui rahi e te ohipa ino e te faufau a to'na ra mau taata ». ¹¹

Aita Oia i aufau noa i te hoo o te mau hara a te mau taata atoa, ua rave atoa râ Oia « i te mauui e te mau ma'i o to'na mau taata i ni'a ia'na iho ». E e rave Oia « i to ratou paruparu i ni'a ia'na iho ia faaihia to'na ra aau i te aroha i au i te tino, ia ite oia na roto i te tino i te rave'a e faaora'i i to'na mau taata i to ratou paruparuraa ra ». ¹²

Ua ite te Faaora i te teimaha o te oto o te taata nei—te oto o te hara, e o te pe'ape'a. « Ua rave mau râ oia i to tatou paruparu, e ua hopoi ê oia i to tatou oto ». ¹³

Na roto i To'na Taraehara e faaora ai oia eiaha i te taata rave hara ana'e ; e faaora atoa râ Oia i te taata hapa ore tei mauui no taua mau ofatiraa ture ra. Mai te mea e, e vai faaroo noa te feia hapa ore i roto i te Taraehara o te Faaora e e faaore ho'i i te hapa a te feia hara ra, e faaora-atoa-hia ia ratou.

Te vai ra te taime « e hinaaro tatou tata'itahi i te tauturu no te mau mana'o oto tei tupu mai na roto i te hapa e te hara ». ¹⁴ A tatarahapa ai tatou, e iriti ê te Faaora i te oto i to tatou varua.

Na roto i Ta'na tusia taraehara e faaorehia ta tatou mau hara. Taa ê atu te mau hara no te pohe, e fana'o te mau taata atoa i te Taraehara, i te mau taime atoa, noa'utu te rahi e aore râ, te iti o te hara, « na roto i te tatarahapa ». ¹⁵

No To'na here faito ore, te ani mai nei Iesu Mesia ia tatou ia tatarahapa ia ore tatou e mauui i te teimaha hopea o ta tatou mau hara :

« A tatarahapa oi ... rahi â to oe mau mamae ra—te rahiraa o te reira

mamae aore roa i itea ia oe, te huru mau o te reira mamae aore roa ho'i i itea ia oe, oia ia, ta oe rave'a fifi rahi no te faaoroma'i i te reira aore roa ho'i i itea ia oe na.

« No te mea inaha, ua faaoroma'i au, o te Atua, i teie nei mau mea no te taata'toa, ia ore ratou ia roohia i te mamae mai te mea e e tatarahapa ratou ;

« Tera râ, mai te mea e aita ratou e tatarahapa ia roohia ratou i te mamae rahi e tia'i ia au i ta'u i faaoroma'i ra ;

« Na te reira mamae rahi i faatupu i roto ia'u, oia o te Atua, o tei hau a'e i te mau mea atoa ra, i te rurutaina no te mauui, e ua tahe maira te toto na te mau poa'toa, e ua mauui i te tino e te varua atoa ho'i ». ¹⁶

E pûpû te Faaora i te faaoraraa no te feia e oto nei no te hara. « E ore anei outou e fariu mai ia'u i teie nei, e tatarahapa ho'i i ta outou mau hara, e e faaroo mai, ia faaorehia outou e au ra ? » ¹⁷

O Iesu Mesia te Faaora Rahi o to tatou varua. Taa ê atu te parau no te mau hara no te pohe, aita e hara e aore râ, e ofatiraa ture, e mauui e aore râ, e oto, e ore e faaorehia na roto i te mana faaora o To'na Taraehara.

Ia rave ana'e tatou i te hara, e parau mai o Satane ia tatou e, ua mo'e tatou. Area to tatou Faaora, e horo'a mai Oia i te faaoraraa i te mau taata atoa, mai

ia outou e ia'u atoa nei, noa'utu te huru o te ohipa hape ta tatou i rave.

I roto i to outou iho oraraa, te vai ra anei te tahi mau mea i titauhia ia outou ia tau i ? Ua rave anei outou i te tahi mau hape o te ti'a ia faatiti'aifarohia ?

Mai te mea e, te vai ra te mana'o tatarahapa e aore râ te oto, te feie e aore râ te riri i roto ia outou, te ani atu nei au ia outou ia imi i te tauturu. A tatarahapa e a haapae i ta outou mau hara. I muri iho, na roto i te pure, a ani i te Atua ia faaore mai ta outou hapa. A imi i te faaore hapa a te feia ta outou i faahapa. A faaore i te hapa a te feia tei hapa mai ia outou. A faaore i te hapa ia outou iho.

A haere e farerei i te episkopo mai te mea e, e titauhia. O oia te ve'a no te aroha a te Fatu. E tauturu oia ia outou i roto i ta outou tautooraa no te tamâ ia outou.

A utuhi ia outou i roto i te pure e i te tai'oraa i te mau papa'iraa mo'a. Ia na reira ho'i outou, ei reira outou e ite ai i te mana haamo'a o te Varua. Ua parau mai te Faaora e, « haamo'a ia outou iho ; oia ia, ia tamâ ho'i i to outou mau aau, e ia horoi tamâ ho'i i to outou mau rima ... i mua ia'u nei, ia ti'a ia'u nei ia tamâ atu ia outou na ». ¹⁸

Ia oti ho'i tatou i te tamâhia na roto i te mana o To'na Taraehara, e riro mai

te Faaora ei arai no tatou i te Metua ra, i te ani-u'ana-raa e,

« E te Metua e, a hi'o na i te mau ati e te pohe ho'i no'na o tei ore roa i rave i te hara ra, o ta oe i mauruuru roa ra ; a hi'o na i te toto no to oe Tamaiti nei o tei hamanihiahia ra, te toto ho'i no'na no ta oe iho i horo'a'utu ia faahanahanahia oe ;

« No reira, e te Metua e, a faaora na i teie ta'u nei mau taea'e i tei faaroo na i to'u nei i'oa, ia haere mai ai ratou ia'u nei e ia noaa ho'i te ora mure ore ».¹⁹

Ua farii tatou tata'itahi i te horo'a o te ti'amâraa morare. « E mea ti'amâ te mau taata ... ia rave i te ti'amâ e te ora mure ore, na roto i te Arai rahi o te taata atoa, e ia imi i te tûîraa e te pohe, mai te au i ... te mana o te diabolô ».²⁰

E rave rahi matahiti i ma'iri a'e nei, ua faaohipa to'u taea'e i to'na ti'amâraa no te ma'iti i te hoê huru oraraa tei faaere ia'na i to'na ora maitai, to'na utuafare e to'na ti'araa melo i roto i te Ekalesia. Tau matahiti i muri mai, ua faaohipa â oia i taua ti'amâraa ra no te ma'iti ia tatarahapa, ia faaau i to'na oraraa i ni'a i te mau haapiiraa a te Faaora, e ia fanau-faahou-hia ihoa

na roto i te mana o te Taraehara.

Te faaite papû nei au i te semeio o te Taraehara. Ua ite au i to'na mana faaora i roto i te oraraa o to'u taea'e, e ua ite atoa vau i te reira i roto i to'u iho oraraa. E noaa tamau noa ia tatou tata'itahi te mana faaora o te Taraehara.

Te faaite papû nei au e, o Iesu te Mesia—te taata Faaora i to tatou aau. Te pure nei au ia faaoti tatou tata'itahi i te pahono i te aniraa a te Faaora,

« E outou tei faahereherehia ra i te mea ua hau ta outou parau-ti'a i ta ratou, e ore anei outou e fariu mai ia'u i teie nei, e tatarahapa ho'i i ta outou mau hara, e e faaroo mai, ia faaorahia outou e au ra ? »²¹ Na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Luka 15:17.
2. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 58:42–43.
3. A hi'o 2 Nephi 2:25–26.
4. A hi'o Alama 34:14.
5. Alama 42:15
6. A hi'o Alama 34:11.
7. A hi'o Alama 34:10.
8. A hi'o Alama 22:14.
9. Mosia 15:7.
10. Mosia 14:10.
11. Mosia 3:7.
12. Alama 7:11–12.
13. Mosia 14:4.
14. *Ia Poro Haere i Ta'u nei Evanelia : Te hoê Arata'i no te Ohipa Misionare* (2004), 2.
15. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 18:12.
16. Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 19:15–18.
17. 3 Nephi 9:13.
18. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 88:74.
19. Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 45:4–5.
20. 2 Nephi 2:27.
21. 3 Nephi 9:13.

Na Elder Jeffrey R. Holland
No te Pūpū no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo

E Reva no te mau Fenua

Mai te mea e haapii matou ma te Varua e e faaroo outou ma te Varua, e faahiti ia te hoê o te feia a'o i te tahi parau e tano ia outou.

Ua faahoruhoru-roa-hia vau e te nota tata'itahi o te pehe tei himenehia e te parau tata'itahi i parauhia, e te pure nei au e ia nehe-nehe au ia parau i te taatoaraa.

Hou a faaru'e atu ai oia i Nauvoo i te tau to'eto'e no te matahiti 1846, ua moemoeahia te peresideni Brigham Young e ua ite oia i te hoê melahi i te ti'araa i ni'a i te hoê aivi oeo, i te tahi vahi i te tufaa tooa o te râ, ma te faatoro atu te rima i te hoê afaa i raro atu. I to'na tomoraa mai i roto i te Afaa no Roto Miti tau 18 ava'e i muri mai, ua ite oia i ni'a noa'e i te vahi o ta tatou e ruru nei i teie taime, i taua iho aivi ra ta'na i ite i roto i te orama.

Mai tei faaite-pinepine-hia mai teie atu vahi, ua arata'i te taea'e Brigham i te tahi feia faatere i ni'a i taua aivi ra e ua pii atu ra i te reira « Ensign Peak », te hoê i'oa tei i te auraa faaroo no te mau tamarii Iseraela o teie tau. E piti tauasini matahiti na mua'tu ua parau te peropheta Isaia e i te mau mahana hopea, « e faati'ahia te mou'a ra o te fare o Iehova i ni'a i te tupuai mou'a ... e na'na e hopoi i te tahi tapa'o no te mau fenua ».¹

No to ratou iteraa i to ratou ti'araa i roto i te aai ei tufaa no te tupu-
raa o taua tohuraa ra, ua hinaaro te mau taea'e ia huti i te hoê reva no te

faatupu ihoa i te mana'o no te hoê « reva no te mau fenua ». Ua horo'a o Elder Heber C. Kimball i te hoê horoi re'are'a. Ua taamu te taea'e Brigham i te reira i ni'a i te hoê turu tootoo tei ta'ita'ihia e Elder Willard Richards e tanu atu ra i te reva tei hamani-rû-noa-hia, ma te parau e e te afaa no Roto Miti e te mau mou'a e haati nei i te reira ei vahi ia tei tohuhia mai reira atu ho'i te parau a te Fatu i te revaraa'tu i te mau mahana hopea nei.

Te mau taea'e e te mau tuahine, teie amuiraa rahi e te tahi atu mau amuiraa afa matahiti, e rave-tamau-raa ia no taua parau tahito ra i to te ao. Te faaite papû nei au e, te tereraa o na mahana e piti i ma'iri a'e nei o te hoê faahou ia tapa'o faaite e, mai ta tatou himene e parau ra, « Hi'o i to Ziona reva »²—e e mea papû ia'u e, ua tano ihoa na tatararaa e piti o te parau no te *reva*. Eita e maerehia te tumu e nene'ihia'i te mau poro'i no ta tatou amuiraa rahi na roto i te reo Marite i roto i te hoê ve'a tei piihia, *Ensign*.

A fatata ai ta tatou amuiraa i te hope, te ani nei au e i te mau mahana i mua nei ia feruri outou, eiaha noa i ni'a i te mau poro'i ta outou i faaroo, i te ohipa taa ê atoa râ o te amuiraa rahi iho—te mea ta tatou te feia mo'a i te mau mahana hopea nei e ti'aturi

eaha mau ra te mau amuiraa e te mea ta tatou e ani i to te ao ia faaroo e ia haapa'o. Te faaite papû nei matou i to te mau fenua atoa, te mau opu atoa, te mau reo atoa e te mau nunaa atoa e te a'oraa ta tatou i farii no to tatou tau e i to tatou mahana, i raro a'e i te arata'iraa a te Varua Mo'a o « te hinaaro ia o te Fatu ... te parau a te Fatu ... te reo o te Fatu, e e mana ho'i o te Atua e tae noa'tu i te ora ».³

Peneia'e, ua ite a'e na outou (mai te mea aita e ti'a ia ia outou ia ite) maori râ i te tahi noa mau taime varavara, eita roa e faataahia te parau tumu a te hoê tane aore râ te hoê vahine o te a'o mai i ô nei. E ti'a i te taata a'o tata'itahi ia haapae i te maa e ia pure, ia tuatapapa e ia imi, ia tamau noa i te papa'i i ta'na a'oraa e tae noa'tu e ua papû ia'na e no teie amuiraa, i teie taime, e ta'na parau tumu o te parau tumu ia ta te Fatu e hinaaro ia'na ia hohora noa'tu eaha to'na iho mau hinaaro aore râ ta'na e au i te a'o. Ua tamata te mau tane e te mau vahine atoa ta outou i faaroo i roto i na 10 hora i ma'iri no te amuiraa rahi i te pee i taua aniraa ra. Ua heva, ua haape'ape'a e ua imi u'ana ratou tata'itahi i te arata'iraa a te Fatu no te arata'i i to ratou mau mana'o e ta ratou mau parau. E mai ia Brigham Young i ite i te hoê melahi i te ti'araa i ni'a i teie vahi, te ite atoa nei au i teie mau melahi i te ti'araa i ô nei. Eita ia to'u mau taea'e e to'u mau tuahine i rotopu i te mau huimana faatere no te Ekalesia e au ia piihia ratou mai te reira, tera râ te huru teie ta'u e ite nei ia ratou—e mau ve'a tahuti e te mau poro'i a huru melahi, te mau tane e te mau vahine e fifi paatoa to ratou i te pae tino e i te pae faufaa e i te pae utuafare ta outou e o vau e farii nei, ma te faaroo ua haamo'a i to ratou oraraa no te mau piiraa tei tae mai ia ratou, e te hopoi'a ia poro i te parau a te Atua, eiaha râ ta ratou iho.

E a feruri i te rauraa o te mau poro'i ta outou i faaroo, i riro ai te amuiraa rahi ei semeio no te mea aore e tu'atiraa i rotopu i te mau a'oraa maori râ te arata'iraa a te ra'i. No te aha e ore ai te mau a'oraa e taa ê te tahi e te tahi? Te rahiraa o to tatou mau amuiraa, i ô nei aore râ i te tahi atu vahi, e mau melo ia no te Ekalesia. Tera râ, na roto i te mau

rave'a apî no te paraparauraa, e te tufaa rahi a'e o te mau taata i ta tatou mau amuiraa e ere te melo no te Ekalesia—aita â. No reira e ti'a'i ia matou ia a'o i te feia tei matau maitai ia matou, e te feia tei ore i matau ia matou. I roto ana'e i te Ekalesia e ti'a ai ia matou ia a'o i te mau tamarii, te feia apî e te feia apî paari, te feia paari e te feia ruau. E ti'a ia matou ia a'o i te mau utuafare e te mau metua e te mau tamarii i te fare, e te feia tei ore i faaipoihia, ma te tamarii ore, e penei a'e tei te atea i te fare. I roto i te hoê amuiraa rahi e haapuai noa matou i te mau parau tumu mure ore no te faaroo, te ti'aturiraa, te aroha,⁴ e te Mesia tei faasataurohia⁵ e te a'o hua nei matou i ni'a i te mau fifi morare no teie tau. Ua faauhehia matou i roto i te mau papa'iraa mo'a « eiaha e parau i te hoê mea maori râ i te parau tatarahapa i teie u'i »,⁶ e i te hoê â taima « ia faaite i te parau oaoa i te aau mārū [e no te] faaora ho'i i te feia aau oto ». Noa'tu eaha to ratou huru faanahoraa, e « faaite teie mau poro'i no te amuiraa i te ora i te tîfî »⁷ e e parau i « te maitai rahi hope ore a te Mesia ia imi ra ».⁸ I roto i teie rauraa o te mau a'oraa tei

horo'ahia te vai ra te mana'o e te vai nei te tahi mea no te mau taata atoa. No reira, te mana'o nei au e ua faahiti maitai te peresideni Harold B. Lee i te reira e rave rahi mau matahiti i teie nei a parau ai oia, « e au ra te evanelia no te tamahanahana ia i tei ati e i tei haamauui i te feia e ora maitai nei »⁹

Ua hinaaro noa na matou e ia riro ta matou haapiiraa i roto i te amuiraa rahi ei haapiiraa o te horo'a e o te titau mai ta te mau haapiiraa a te Mesia, ma te haamana'o e ia haapii ana'e matou e ua titau noa na Ta'na mau haapiiraa e ia haavî te feia Ta'na i haapii atu ia ratou iho. I roto i te mau a'oraa tuiroo tei horo'ahia, ua haamata Iesu i te faahiti nehenehe i te mau haamaitairaa mārū ta tatou tata'itahi e hinaaro i te farii—te mau haamaitairaa tei fafauhia i to tei haehaa te aau, i to tei mâ te aau, i to tei faatupu i te parau hau, e to tei mārū.¹⁰ E mea maitai taua mau Haapiiraa ra e te mārū no te varua. E parau mau te reira I roto i taua atoa a'oraa ra ua tamau te Faaora i te haapii, ma te faaite i te piriha'o o te e'a o te taata faatupu i te hau e tei mâ te aau. « Ua faaroo ho'i outou e i parauhia mai te feia tahito

ra e, eiaha oe e taparahi i te taata », ua parau Oia, « te parau atu nei râ vau ia outou, o te taata i riri noa i to'na taea'e, e au atoa ia'na te haavaraa ».¹¹

Ua parau atoa Oia,

« Ua faaroo ho'i outou e, i parauhia mai te feia tahito ra e, eiaha oe e faaturi.

« Te parau atu nei râ vau ia outou, o te hi'o noa'tu i ta vetahi ê ra vahine ei faatupu i te hinaaro, ua faaturi ia ia'na i to'na ihora aau ».¹²

Oia mau a riro ai tatou ei mau pîpî maitai a'e e rahi atu ia te mea e titauhia ia tatou e tae noa'tu i te tauraa ri'ari'a hopea tei faahitihia i roto i te a'oraa o ta Elder Christofferson i parau a'e nei : « Ia maitai roa ho'i outou mai to outou Metua i te ao e maitai roa ra ».¹³ E mea ohie a'e ia riro ei pîpî i to tatou haapiimatamua-raa i te evanelia, te riroraa râ ei pîpî e mea paari ia te mau tauraa e te mau aniraa e tae noa'tu ua roahia ia tatou te faito teitei roa'e no te ti'araa pîpî. E mea maramarama maitai e te taata o te mana'o e ua haapii Iesu e eita te taata e faahapahia no ta'na mau hara aita ia oia i tai'o maitai i te papa'iraa mo'a ! No ni'a i te ti'araa pîpî e ere ia te Ekalesia mai te hoê fare tamaaraa vitiviti noa i reira tatou e nehenehe ai e poro'i i te mau maa ta tatou e hinaaro. I te hoê mahana e hope ia te mau turi atoa i te tuu i raro e te mau vaha atoa i te fa'i i te parau e, o Iesu te Mesia e e tae mai te faaoraraa na roto ana'e i Ta'na raveraa.¹⁴

Noa'tu e te hinaaro nei matou i te a'o maitai i te mau parau etaeta e te tamahanaha o te evanelia i roto i te amuiraa rahi, ia ite mai outou e ia a'o ana'e matou i ni'a i te mau parau tumu fifi ua ite matou e aita te taatoaraa e mata'ita'i nei i te mau hoho'a faufau, aore râ e ape nei i te faaipoiharaa, aore râ e faaturi nei. Ua ite matou e aita te taatoaraa e ofati nei i te sabati aore râ e pari haavare nei aore râ e hamani ino nei i te hoê hoa faaipoiho. Ua ite matou e aita te rahiraa i roto i ta tatou amuiraa e rave nei i taua mau mea ra tei raro a'e râ matou i te faauerua mo'a ia faaara i te feia atoa e na reira nei, i te mau vahi atoa o te ao nei. No reira mai te mea e tamata outou i te rave maitai mai te maraa ia outou—mai te mea, ei

hi'oraa, te tamata nei outou i te faatere i te pureraraa pō utuafare noa'tu te maniania e vai nei i roto i te hoê fare tei î i te mau tamarii maniania—e ia faahiti-ana'e-hia taua parau tumu ra a haapoupou ia outou no to outou haap'oraa i taua parau tumu ra e a faaroo i te tahi atu a'oraa o te tuatapapa i te tahi ohipa e ti'a ia outou ia rave maitai a'e. Mai te mea e haapii matou ma te Varua e e faaroo outou ma te Varua, e faahiti ia te hoê o te feia a'o i te tahi parau e tano ia outou, ma te faatae atu i te parau e tano ia outou.

Te mau taea'e e te mau tuahine, i roto i te amuiraa rahi e amui atu matou i to matou iteraa papû i te tahi atu mau iteraa papû o te horo'ahia mai, no te mea na roto i te rave'a e *ravehia* e faaroohia ia te reo o te Atua. « Ua tonu atu ra vau ia outou na ia parau i te parau faaite e ia faaara ho'i i te mau taata », ua parau te Fatu i Ta'na mau peropheta.¹⁵

« I mua a'e i ta outou parau faaite ra e tae mai ai te faaite no te aueueraa fenua ... no te patiri ... no te uira, e ... no te vero rahi, e te reo no te are miti i te haamaeraa ia ratou iho i ni'a roa a'e i to ratou ra mau oti'a...

« E e [tuo] te mau melahi ... mai te piiraa mai ma te reo rahi, i te faaotoraa i te pû a te Atua ».¹⁶

Teie nei mau melahi tahuti tei haere mai i ô nei na roto i ta ratou iho

Bucharest, Romania

rave'a, « ua faaoto ia ratou i te pû a te Atua ». Ua riro te mau a'oraa atoa tei horo'ahia i te mau taime atoa te hoê iteraa papû e te hoê faaararaa, o ta te natura atoa e faaite e e faaara i te mau mahana hopea nei.

I roto maa taime iti e haere mai te peresideni Monson i ô nei no te opani i teie amuiraa. E parau vau i te tahi mea no teie taata tei herehia, te aposetolo tahito e te peropheta no te tau e orahia nei e tatou i teie nei. Ia ferurihia te mau hopoi'a ta'u i faahiti iho nei, e mea papû e ere te oraraa o te mau peropheta i te mea ohie e ere te oraraa o te peresideni Monson i te mea ohie. Ua faahiti taa ê oia i te pō hopea i roto i te amuiraa a te autahu'araa. Ua pihia oia i te aposetoloraa i te 36 o to'na matahiti, e 12, 9, e 4 matahiti to ta'na mau tamarii. Ua horo'a te tuahine Monson e taua mau tamarii ra i ta ratou tane faaipoipo e metua tane i te Ekalesia e te mau hopoi'a hau atu i te pae ahuru matahiti i teie nei. Ua faaoroma'i ratou i te mau ma'i e te mau titauroa, te mau fifi rii e te rarahi atoa o te oraraa tahuti nei ta te taotoaraa e faaruru nei, e te vai ra â paha te tahi i mua ia ratou. Ua vai oaoa noa râ te peresideni Monson i roto i teie mau mea atoa. Aore e mea e haaparuparu ia'na. E faaroo e e puai faahiahia to'na.

Peresideni, no teie haaputupuura atoa, e itehia e tei ore e itehia, te parau nei au e ua here matou ia oe e te faatura nei ia oe. Ua riro to oe itoitoe ei hi'oraa no matou paatoa.

Te haamauruuru nei matou ia oe no ta oe faatereraa. Ahuru ma maha atu te mau nei i te toro'a aposetolo, e te tahi atu i ô nei, te feia e parahi ra i roto i te amuiraa i mua ia tatou, e te nahoa tei haaputupuura na te ao atoa, e here nei ia oe, e paturu nei ia oe, e te ti'a amui nei i piha'ihio ia oe i roto i teie ohipa. E haamâmâ matou i ta oe hopoi'a na roto i te rave'a ta matou e nehenehe. O oe te hoê o te mau ve'a melahi tei pihia hou te faatumuraa o te ao nei no te tahiri i te reva no te evanelia a Iesu Mesia i to te ao atoa. E mea faahiahia ta oe ohipa. Te faaite nei au i to'u iteraa papû no taua evanelia e porohia ra e te faaoraraa ta te reira e horo'a mai, i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Isaia 2:2; 11:12.
2. « Te Hiti Mai nei te Mahana », *Te Mau Himene*, no. 1.
3. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 68:4.
4. A hi'o 1 Korinetia 13:13.
5. A hi'o 1 Korinetia 1:23.
6. Te Parau Haapiira e te Mau Parau Fafau 6:9; 11:9
7. Isaia 61:1.
8. Ephesia 3:8.
9. A hi'o Harold B. Lee, i roto « The Message », *New Era*, Tenuare 1971, 6.
10. A hi'o Mataio 5:3-12.
11. Mataio 5:21-22; a hi'o atoa 3 Nephi 12:22.
12. Mataio 5:27-28.
13. Mataio 5:48.
14. A hi'o Roma 14:11; Mosia 27:31.
15. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 88:81.
16. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 88:81, 89-90, 92.

Na te peresideni Thomas S. Monson

I te Taa-ê-raa

Te ti'aturi nei au e, aore hoê o tatou e nehenehe e feruri i te faufaa rahi o te ohipa ta te Mesia i rave no tatou i Getesemane, tera râ, te mauruuru nei au i te mau mahana atoa o to'u oraraa no Ta'na tusia taraehara.

Eau mau taea'e e au mau tuahine, te oaoa nei to'u aau i te hopea o teie amuiraa. Ua ite a'e nei tatou i te niniiraa rahi o te Varua. Te faaite atu nei au i to'u mauruuru e i te mauruuru o te mau melo o te Ekalesia i te mau fenua atoa, i te mau taata atoa tei ohipa mai, tae roa'tu i te feia tei horo'a i te mau pure. E mata na tatou i te haamana'o maite i te mau parau poro'i ta tatou i faaroo a'e nei. Ia farii ana'e tatou i te ve'a *Ensign* e te *Liahona* tei roto teie mau parau poro'i te papa'iraa-hia, e mata na tatou i te tai'o e i te tuatapapa i te reira.

E mea nehenehe mau â te mau himene i roto i te mau tuhaa pureraa atoa. Te faaite nei au i to'u iho mauruuru i te mau taata tei farii ia faaite mai ia tatou i to ratou mau taleni, tei haaputapû e tei faauru ia tatou i roto i teie amuiraa.

Ua paturu a'e nei tatou, na roto i te afa'iraa i te rima i ni'a, i te mau taea'e tei piihia i ni'a i te mau ti'araa apî i roto i teie amuiraa. Te hinaaro nei matou ia ite ratou e, te oaoa nei matou ia rave i te ohipa e o ratou i roto i te ohipa a te Fatu.

Te faatae nei au i to'u here e to'u mauruuru i to'u na tauturu itoitou, te peresideni Henry B. Eyring e te

peresideni Dieter F. Uchtdorf. E na taata paari teie e te haroaroa. Aita e nehenehe e parau te faufaa o ta raua ohipa. Te here nei au e te paturu nei au i to'u mau taea'e no te Pûpû no te Tino Ahuru Ma Piti Aposetolo. E mea maitai ta ratou ohipa, e ua horo'a hope roa ratou ia ratou i roto i te ohipa. Te faatae atoa nei au i to'u here i te mau melo o te Hitu Ahuru e i te Episekopora Faatere Rahi.

Te farerei nei tatou i te mau fifi e rave rahi i roto i te ao nei i teie mahana, tera râ, te haapapû atu nei au ia outou e, te ara mai nei to tatou Metua i te Ao ra i ni'a ia tatou. Ua here Oia ia tatou tata'itahi, e e haamaitai Oia ia tatou mai te mea e, e imi tatou Ia'na na roto i te pure e e faaitoitou tatou i te haapa'oraa i Ta'na mau faauerua.

E Ekalesia no te ao atoa nei ta tatou. Te itehia nei to tatou mau melo na te ao atoa nei. E mata na tatou i te riro ei mau taata ai'a maitai i roto i te mau fenua ta tatou e ora nei, e ei mau taata tupu maitai i roto i to tatou mau oire, ma te tauturu i te mau taata no te tahi atu faaroo e no to tatou iho faaroo. E mata na tatou i te faaite i te hi'oraa maitai no te haavare ore e te parau-ti'a i te mau vahi atoa ta tatou

e haere e i roto i te mau ohipa atoa ta tatou e rave.

Mauruuru no ta outou mau pure no'u, e no te mau taea'e e te mau tuahine, e no te mau Hui Mana Faatere Rahi atoa o te Ekalesia. E mauruuru rahi to matou ia outou e no te mau mea atoa ta outou e rave nei no te faahaere i te ohipa a te Fatu i mua.

A ho'i ai outou i to outou mau ti'ahapa, a ho'i ana'e ma te hau. Ia vai mai te mau haamaitai to te ra'i i ni'a ia outou.

I teie nei, hou a ho'i ai tatou i teie mahana, te hinaaro nei au e faaite atu ia outou i to'u here i to tatou Faaora e i Ta'na tusia taraehara rahi no tatou. I roto e toru hepetoma i muri nei, e faahanahana te ao Keteretiano taatoa i te Pasa. Te ti'aturi nei au e, aore hoê o tatou e nehenehe e feruri i te faufaa rahi o te ohipa ta te Mesia i rave no tatou i Getesemane, tera râ, te mauruuru nei au i te mau mahana atoa o to'u oraraa no Ta'na tusia taraehara no tatou.

Tae roa'tu i te taima hopea, e nehenehe â Ta'na e otohe. Aita râ oia i na reira. Ua pou râ Oia i raro a'e i te mau mea atoa ra ia ti'a Ia'na ia faaora i te mau mea atoa ra. Ua horo'a mai Oia i te ora ia tatou nei i muri a'e i teie oraraa tahuti. Ua faaora oia ia tatou i te Hi'araa o Adamu.

Te mauruuru nei au Ia'na i roto roa i te pûpû o to'u aau. Ua haapii mai Oia ia tatou nahea ia ora. Ua haapii mai oia ia tatou nahea ia pohe. Ua paruru oia i to tatou faaoraraa.

No te opaniraa, te hinaaro nei au e faaite atu ia outou i te tahi mau parau nehenehe tei papa'ihia e Emily Harris, o te tatara nei i to'u mau mana'o, i te taima a fâ mai ai te Pasa.

Te ahu vehi i tape'a na Ia'na, aore ia e ohipa to roto.

Te vai noa ra,

Ma te apî e te uouo e te mâ.

Ua matara noa te uputa.

Ua huri-ê-hia te ofa'i,

Fatata e nehenehe ta'u e faaroo i te mau melahi ia arue Ia'na.

Eita Oia e mau i te ahu vehi

Eita Oia e mau i te ofa'i.

E vevo te mau parau na roto i te piha araea aore e ohipa i roto,

« Aore Oia i ô nei ».

Te ahu vehi i tape'a na Ia'na, teie ia
aore hoê ohipa i roto.

Te vai noa ra,

Ma te apî e te uouo e te mâ

Aue, haleluia, aore e ohipa i roto.¹

E ia outou na te mau haamaitaitai-
raa e te mau taea'e e te mau tuahine.
Na roto i te i'oa mo'a o Iesu Mesia, to
tatou Faaura, amene. ■

NOTA

1. Emily Harris, « Empty Linen », *New Era*,
Eperera 2011, 49.

Na Ann M. Dibb

Tauturu Piti i roto i te Peresideniraa Rahi o te Feia Apî Tamahine

« Te Ti'aturi nei Au ia Ora ma te Parau-ti'a e ma te Haavare Ore »

*Te tape'araa i ta tatou mau ti'aturiraa, noa'tu e ere i te mea
auhia e te taata, i te mea ohie, aore râ i te mea arearea, na
te reira ia e tape'a ia tatou i ni'a i te arati'a o te arata'i atu
i te ora mure ore i piha'iho i to tatou Metua i te Ao ra.*

E to'u mau tuahine apî, e haamaitai-
raa rahi na'u ia ti'a'tu i mua ia
outou i teie pô. E mea faahiahia
outou.

Te Hiroa Faaroo ahuru ma toru o te
parau tumu ia a te Feia Apî no te mata-
hiti 2011. I to'u haereraa'tu i te mau
amuiraa a te feia apî e te mau pureraa
oro'a i teie matahiti, ua faaroo vau i te
feia apî tane e te feia apî tamahine i te
faaiteraa i te auraa no te hiroa faaroo
ahuru ma toru no ratou e nahea ia
faaohipa i te reira i roto i to ratou mau
oraraa. E rave rahi tei ite i te reira mai
te hiroa faaroo hopea ia, te mea roa
roa'e, te mea fifi roa'e no te tamau aau,
e te hiroa faaroo ta ratou i ti'aturi e eita
te episekopo e ani ia ratou ia tai'o. E
rave rahi ra o outou tei taa maitai i te
hiroa faaroo ahuru ma toru e hau atu.

Ua riro te hiroa faaroo ahuru ma
toru ei arata'i no te oraraa parau-ti'a
keresetiano. A feruri na no te hoê

taime eaha ra ia te huru o to tatou
ao mai te mea e ma'iti te mau taata
atoa ia ora ia au i te mau haapiiraa tei
itehia i roto i te hiroa faaroo ahuru ma
toru : « Te ti'aturi nei matou e, e mea
ti'a i te taata ia ora ma te parau-ti'a,
ma te haavare ore, ma te viivii-ore,
ma te aau maitai, ma te haapa'o maitai
e ma te hamani maitai i te mau taata
atoa. Te pee nei ho'i matou i te a'oraa
a Paulo : te ti'aturi nei matou e te tia'i
nei ho'i i te mau mea atoa, e rave rahi
te mau mea i faaoroma'ihia e matou, e
te hinaaro nei ho'i matou ia faaoroma'i
i te mau mea atoa. E mai te mea te vai
atu ra te maea faahiahia, te mau mea
roo maitai, e te mau mea poupouhia
ra, e titau ia matou i te reira ».

I roto i te a'oraa matamua i te po'i-
po'i sabati no te amuiraa rahi ua faahiti
te peresideni Monson ei peropheta
te a'oraa a Paulo tei itehia i roto i te
Filipi 4:8, tei faauru i te mau tumu

Montalban, Firipino

parau e rave rahi i roto i te hiroa faaroo ahuru ma toru. Ua ite te peresideni Monson i te mau tau fifi ta tatou e ora nei e ua horo'a mai i te faaitoitoraa. Ua parau oia e, « i roto i teie tere ataata i te tahi mau taime no te oraraa tahuti ia pee na tatou... i taua a'oraa ra a te aposetolo Paulo o te tape'a ia tatou i ni'a i te arati'a ma te paruruhia ».¹

Teie pô, te hinaaro nei au e faatumu i ni'a i na ture e piti i roto i te hiroa faaroo ahuru ma toru o te tauturu ia tatou ia vai noa i ni'a i te arati'a ma te paruruhia ». E iteraa e e faaotiraa puai to'u no ni'a i te mau ture faufaa rahi ia ora ma te parau-ti'a e ma te haavare ore.

A tahi, « te ti'aturi nei [au] ia ora ma te parau-ti'a ». Eaha ia te auraa i te rioraa ei mea parau-ti'a ? Te haapii mai nei te buka iti *Mau Maitai i te Faaroo*, e « o te faaiteraa i to'na huru mau, i te parau mau o te haavare-ore-raa ia i te mau taime atoa ».² E faauerua teie na te Atua ia vai parau-ti'a,³ e « e mea titauhia te parau-ti'a e hope roa no to tatou faaoraraa ».⁴

Ua haapii te peresideni Howard W. Hunter e e ti'a ia tatou ia hinaaro ia vai parau-ti'a roa. Ua parau oia e :

« E rave rahi mau matahiti i mairi a'e nei, te vai ra te mau parau pia i roto i te vahia fariiraa e te mau uputa no ta tatou mau fare purerua tei papa'ihia, 'Ia vai Parau-Ti'a ia Oe iho.' Te rahiraa o te reira parau pia no ni'a ia i te mau mea ha'ihai e te ohie no te oraraa. I roto ho'i i te reira mau mea ha'ihai e faatupuhia'i te ture no te parau-ti'a.

« Te vai ra vetahi o te farii nei e e mea hape i te pae morare ia vai

parau-ti'a ore i roto i te mau mea rarahi e te mana'oraa e fariihia no te mea e mea ha'ihai taua mau mea ra. Te vai ra anei te hoê taa-ê-raa i roto i te faaohipa-parau-ti'a-ore-raa e rave rahi tauasini tara e aore râ no te 10 noa pene?... Te vai mau ra anei te mau faito no te parau-ti'a ore, tei te huru i te rahi aore râ i te iti o te ohipa ? »

Te parau faahou nei te peresideni Hunter e : « Mai te mea e hinaaro tatou i te auhoraa o te Fatu e te Varua Maitai, e ti'a ia ia tatou ia vai parau-ti'a ia tatou iho, i te Atua, e i to tatou mau taata tupu. E hope te reira i roto i te oaoaraa mau ».⁵

Ia vai parau-ti'a ana'e tatou i roto i te mau mea atoa, te mea rahi e te mea iti, e ite ia tatou i te hau e te mana'o hapa ore o te feruriraa. E haamaitaihia to tatou mau auraa no te mea ua niuhia te reira i ni'a i te ti'aturiraa. E te haamaitaira rahi roa'e e tae mai na roto i te vai parau-ti'a-raa o to tatou ia fariiraa i te auhoaraa o te Varua Maitai.

Te hinaaro nei au e faaite i te hoê aamu ohie o tei haapuui i ta'u faaotiraa ia vai parau-ti'a i roto i te mau mea atoa :

« Ua haere te hoê taata i te hoê pô e eia i te tô popaa i roto i te aua a to'na taata tupu. Ua rave oia i ta'na tamaiti iti e ua faaparahi i ni'a i te aua no te tamoemoe e no te faaara mai te mea e haere mai te tahi taata. Ua oua atu te taata na ni'a i te aua te hoê pute rahi i roto i te rima, e hou a haamata ai oia i te pafa'i i te tô popaa ua hi'ohi'o a'e ra oia na mua i te hoê pae e i te tahi pae, e no to'na ite-ore-raa i te taata

ua haamata ihora oia i te faafi i ta'na pute... [Ua tuo maira te tamaiti] :

« 'E papa, te vai ra te hoê vahia aita oe i hi'o ! ... Ua mo'ehia ia oe i te hi'o i ni'a ' ».⁶

Ia faahema-ana'e-hia tatou i te rave i te parau-ti'a ore, e e tae mai teie faahemaraa ia tatou paatoa, e mana'o paha tatou e aita e taata e ite mai. Te faahaamana'o nei teie aamu ia tatou e e ite to tatou Metua i te Ao ra i te mau taime atoa, e i te pae hopea e e haavâ-hia tatou e Ana. Te tauturu tamau nei teie iteraa ia'u ia tutava i te haapa'o i teie faaotiraa : « Te ti'aturi nei [au] ia ora ma te parau-ti'a ».

Te piti o te tumu parau tei haapiihia i roto i te hiroa faaroo ahuru ma toru o teie ia « te ti'aturi nei au e ia vai haavare ore noa ». Te faataa nei te ditionare i te parau *haavare ore* « te aueue ore », « te faatura », « te papû », aore râ « te hahi ore ».⁷

Te hoê o ta'u mau buka here roa o te buka Peratane ia, *Jane Eyre*, tei papa'ihia e Charlotte Brontë i te matahiti 1847. Te taata tumu, o Jane Eyre, te hoê ia tamahine api otare e te vêvê, o tei faahoho'a i te auraa no te parau haavare ore. I roto i teie nei aamu mana'o-noa-hia, ua here te hoê taata, o Rochester tane, i teie tamahine eita râ e nehenehe ia'na ia faaipoipo i teie tamahine. Ua taparu râ oia i te tamahine Eyre ia faaea ia'na ma te faaipoipo ore. Ua here atoa teie tamahine Eyre ia Rochester tane, e no te hoê

taime poto ua faahemahia oia ma te ui ia'na iho, « o vai ho'i i roto i te ao nei te taata e tau'a nei ia oe ? aore râ o te mauiu no te mea ta oe e rave ? »

Ua pahono vitiviti te feruriraa o Jane : « Te tau'a nei au ia'u iho. Ia rahi noa'tu â to'u parahiraa o vau ana'e, ma te hoa ore, te paturu-ore-hia, e rahi roa'tu ia to'u faatura ia'u iho. E haapa'o vau i te ture ta te Atua i horo'a... E ere te mau ture e te mau haapiiraa no te mau taime noa e aita e faahemaraa : no te mau taime ra mai teie... E mai te mea e ofati vau i te reira no to'u iho auraa eaha ia to ratou faufaa ? E faufaa to ratou—no reira ua ti'aturi noa na vau... Te mau mana'o feruriria na mua, te mau faaotiraa ta'u i rave na, te mau mea ana'e ia ta'u e mau nei i teie hora no te tia'tu : e tape'a noa ia vau i te reira ».⁸

I roto i te hoê taime faahemaraa, ua tape'a noa Jane Eyre i ta'na mau ti'aturiraa, ua ti'aturi oia i te ture tei horo'ahia e te Atua, e ua tape'a mau noa oia ei pato'iraa i te faahemaraa.

Te tape'araa i ta tatou mau ti'aturiraa, noa'tu e ere i te mea auhia e te taata, i te mea ohie, aore râ i te mea arearea, na te reira ia e tape'a ia tatou i ni'a i te arati'a o te arata'i atu i te ora mure ore i piha'iho i to tatou Metua i te Ao ra. Te here nei au i teie hoho'a tei penihia e te hoê tamahine apî no te faahaamana'o ia'na i to'na hinaaro i te ite i te oaoa i te oraraa e amuri noa'tu i piha'iho i te Metua i te Ao ra.

E faati'a atoa te haavare-ore-raa ia tatou ia riro ei haamaitairaa no te oraraa o vetahi ê. Ua faaroo iho nei au i teie aamu faahiaha no te hoê tamahine apî tei riro ei haamaitairaa rahi no te oraraa o te tahi atu tamahine apî na roto i to'na tape'araa i to'na mau ti'aturiraa.

E rave rahi mau matahiti i mairi a'e nei, tei roto o Kristi e o Jenn i te hoê â piha himeneraa i Hurst, Texas. Noa'tu aita raua i matau maitai, i te hoê mahana ua faaroo o Jenn ia Kristi i te paraparauraa e to'na mau hoa no ni'a i te haapa'oraa, to ratou mau ti'aturiraa rau, e te mau aamu Bibilia auhia. I to'na farerei-faahou-raa ia Kristi, ua faaite mai o Jenn i teie nei aamu :

« Ua oto vau no te mea aita vau i ite i te mea ta oe e paraparau ra e to oe mau hoa, e no reira no te noera ua ani au i to'u mau metua i te hoê Bibilia. Ua farii au i te Bibilia e ua haamata vau i te tai'o i te reira. Na te reira i haamata i to'u tere faaroo e ta'u ma'imiraa i te ekalesia mau... Ua ma'iri e ahuru ma piti matahiti. I te roaraa o taua tau ra, ua farerei au e rave rahi ekalesia e ua haere noa i te pureraa ma te ite tamau

e te vai ra te tahi atu ohipa. I te hoê pô, ua tuturi au e ua taparu vau ia ite i te mea ta'u e rave. I taua pô ra ua moemoeahia vau ia oe, e Kristi. Aita vau i ite ia oe mai te taime ua oti ta taua haapiiraa tuatahi. Ua mana'o vau e e mea huru ê ta'u nei moemoea, aita râ vau i mana'o e te vai ra te hoê auraa. Ua moemoea-faahou-hia vau ia oe e toru pô i muri mai. Ua feruri au i te auraa no ta'u mau moemoea. Ua haamana'o vau e e momoni oe. Ua hi'o vau i te tuanati momoni. Te mea matamua ta'u i ite o te ture ia no te Parau Paari. Ua pohe to'u mama i te ma'i mariri ai taata i te mahaha e piti matahiti na mua'tu. E vahine pupuhi avaava oia e i to'u tai'oraa i te Parau Paari ua noaa ia'u te hoê auraa faufaa rahi. I muri iho, ua haere au e farerei i to'u metua tane. Ua parahi au i roto i to'na piha tia'iraa, e ua haamata vau i te pure. Ua ani au ia ite e haere i hea e eaha te rave. I taua taime ra, ua fâ mai te hoê parau faatiani a te Ekalesia i te afata teata. Ua papa'i au i te numera e ua niuniu vau i taua iho pô ra. Ua niuniu mai te mau misionare e toru mahana i muri mai ma te ani e mai te mea e nehenehe ta ratou e afa'i mai ite hoê Buka a Moromona i to'u fare. Ua parau vau, 'e'. Ua bapetizohia vau e toru ava'e e te afa i muri mai. E piti matahiti i muri iho ua farerei au i ta'u tane faaipoipo i te fare pureraa. Ua faaipoiphia maua i te hiero no Dallas. I teie nei, e mau metua maua no'na

tamarii nehenehe e piti.

« Ua hinaaro vau ia haamauuru ia oe e Kristi. Ua horo'a oe i te hoê hi'oraa maitai i te roaraa o te haapiira tuarua. E mea maitai e e mea viivii-ore oe. Ua haapii mai te mau misionare ia'u i te mau haapiiraa e ua ani ia'u ia baptizohia, o oe râ te toru o to'u mau misionare. Ua tanu oe i te hoê huero na roto i ta oe mau ohipa, e ua haamaitai mau oe i to'u oraraa. E utuafare mure ore to'u i teie nei. E paari ia ta'u mau tamarii ma te iteraa i te îraa o te evanelia. O te haamaitairaa rahi roa'e ia ta tatou tata'itahi e nehenehe e farii. Ua tauturu oe i te afa'iraa mai i te reira i roto i to'u oraraa ».

I to'u piiraa ia'na, ua faaite mai o Kristi, « I te tahi mau taima te mana'o nei au e e faaroo tatou i te tabula no te mau tapa'o ta te hiroa faaroo ahuru ma toru e faataa mai nei, e e mana'o tatou e e ohipa rahi teie. Area râ, ua ite au e a ora ai tatou i teie mau ture e a tutava ai tatou i te pee i te hi'oraa o te Mesia, e nehenehe ia ta tatou e faatupu i te hoê taa-ê-raa. E au ra ua riro vau mai ia Amona i roto i te Alama 26:3 a parau ai oia e, 'o te maitai teie i horo'ahia mai ia tatou nei, o tatou i faataahia ei mauhaa i roto i te rima o te Atua ia faatupu i teie ohipa rahi' ».

Teie ta'u pure e eiaha noa outou tata'itahi e faahiti, « te ti'aturi nei au i te ora parau-ti'a e te haavare ore » ia faaoti atoa râ outou i te ora i taua fafau-raa ra i te mau mahana atoa. Te pure nei au e ia na reira outou, e paturu ia te puai, te here e te mau haamaitairaa a te Metua i te Ao ra, ia outou a rave ai outou i te ohipa i tonohia mai ai outou no te rave. Te parau nei au i teie mau mea i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Thomas S. Monson, « Te Hi'oraa i muri e te Haereraa i Mua », *Liahona* Me 2008, 90.
2. *Mau Maitai e te Faaroo* (2004), 84.
3. A hi'o Exodo 20:15-16.
4. *Te Mau Parau Tumu o te Evanelia* (2009), 179.
5. Howard W. Hunter, « Basic Concepts of Honesty », *New Era*, Fepuare 1978, 4, 5.
6. William J. Scott, « Forgot to Look Up », *Scott's Monthly Magazine*, Titema 1867, 953.
7. A hi'o *Merriam-Webster's Collegiate Dictionary*, 11 o te nene'iraa (2003), « true ».
8. Charlotte Brontë, *Jane Eyre* (2003), 356.

Na Mary N. Cook

Tauturu Matamua i roto i te Peresideniraa Rahi o te Feia Apî Tamahine

« A Haamana'o i teie : E haamata te Hamani Maitai Ia'u nei »

E ite ia outou e e nehenehe ta te aau maitai e afa'i mai i te oaoa e te tahoêraa i to outou utuafare, ta outou piha haapiiraa, ta outou paroita, e ta outou fare haapiiraa.

Tau ava'e i ma'iri a'e nei, ua haapii mai au i te hoê haapiiraa faufaa rahi na roto mai i te hoê Taronā o tei a'o mai i roto i ta'u nei paroita. Ua putapû roa to'u aau a haapii ai oia e a faaite papû ai oia ma te ti'aturi rahi no ni'a ia Iesu Mesia. Ua faaoti oia i to'na mau mana'o e teie nei faahitiraa parau : « Ia faariro ana'e au ia Iesu Mesia ei haapûraa no to'u oraraa, e mea maitai a'e ia to'u mau mahana, e mea hamani maitai a'e au i te feia tei herehia e au, e e î au i te oaoa ».

Ua hi'opo'a vau i teie nei tamahine apî na te atea i te mau ava'e i ma'iri a'e nei. E aroha oia i te mau taata atoa ma te oaoa e te ataata. Ua hi'o vau ia'na i te oaoaraa i te manuia o te tahi atu feia apî. Aita i maoro a'e nei ua faaite mai e piti tamahine Roti ia'u no te faaotiraa a teie tamahine apî ia horo'a i ta'na mau titeti no te hoê hoho'a teata i to'na iteraa e eita te reira e riro ei « mea viivii-ore e te aau maitai ».¹ E mea here oia i te taata, te hamani maitai e te haapa'o. No roto mai oia

i te hoê utuafare e hoê ana'e metua, e aita to'na oraraa i paruruhia i te mau fifi, no reira ua uiui au e nahea ra oia i te tape'a i to'na varua oaoa e te maitai. I to teie tamahine faaiteraa, e « ua faatumu oia i to'na oraraa i ni'a ia Iesu Mesia », ua ite ia vau i te pahonoraa.

« Te ti'aturi nei matou e, e mea ti'a i te taata ia ora ma te parau-ti'a, ma te haavare ore, ma te viivii-ore, ma te aau maitai, ma te haapa'o maitai e ma te hamani maitai i te mau taata atoa » Na teie tabula nehenehe o te mau ateriputi o te Mesia, tei itehia i roto i te Hiroa Faaroo ahuru ma toru e faaine-ine ia tatou no te mau haamaitairaa o te hiero e no te ora mure ore.

Te hinaaro nei au e faatumu i ni'a noa i te hoê o teie mau parau—*te aau maitai*. *Te aau maitai* o te hoê ia parau nehenehe aita tatou e faaroo pinepine nei. To'na aa, no te reo Latino ia e te auraa o te reira o « te parauraa ia e ia maitai te tahi taata ».² Te aau maitai o te hamani maitai, te auraa mau, e te aroha ia. E rave rahi o outou tei haapii i teie

parau no te aau maitai a haere ai outou i te Paraimere e a tamau aau ai outou i teie himene.

*Te hinaaro nei au e ia hamani maitai i te mau taata atoa,
No te mea e mea ti'a, ua ite outou.
No reira vau i parau ai ia'u iho,
« a haamana'o i teie :
E haamata te hamani maitai ia'u nei ».³*

Ua haapii to tatou Faaora i te reira e ia ora i te hoê oraraa aau maitai. Ua here Iesu e ua tavini Oia i te mau taata atoa. Te faatumuraa i to tatou mau oraraa i ni'a ia Iesu Mesia e tauturu ia ia tatou ia noaa teie ateriputi o te aau maitai. No tatou no te faatupu i teie nei mau ateriputi o te Mesia, e mea ti'a ia tatou ia haapii no ni'a i te Faaora e ia « pee i To'na haere'a ».⁴

Te haapii nei tatou mai roto mai i te parable no te taata no Samaria e e ti'a ia tatou ia here i te mau taata atoa. E haamata te aamu i roto i te Luka pene

10 a ui ai te hoê haapii ture i te Faaora « Eaha vau e noaa'i te ora mure ore ? »

Te pahonora : « E hinaaro oe i to Atua ia Iehova ma to aau atoa e ma to varua atoa, e ma to puai atoa, e ma to mana'o atoa ia hope, e aroha ho'i oe i to taata tupu mai te aroha ia oe iho na »

Ui mai ra te haapii ture, « o vai ho'i to'u taata tupu ? » E uiraa anaanatae mau te reira na te hoê haapii ture, no te mea ho'i e taata tupu to te mau Ati Iuda i te pae Apatoerau, oia ho'i te Ati Samaria, e no to ratou ho'i au ore ia ratou e ia tere ana'e ratou mai Ierusalem no te haere atu i Galilea, e rave ia ratou i te poromu roa'e na roto i te Afaa no Ioridana eiaha ra ratou e haere atu na roto ia Samaria.

Ua pahono Iesu i te uiraa a te haapii ture ma te faati'a i te parable no te taata maitai no Samaria. Ia au i te parable :

« Te hoê taata no Ierusalem i te haereraa i Ieriko, roohia ihora i te nănă eiâ haru, taratarahia ihora ta'na ahu e ratou, e paruparu ihora oia,

haere atu ra, faaru'e ihora ia'na, ua fatata i te pohe...

« Te hoê taata ra no Samaria i haere noa i to'na haere'a, e tae atu ra i taua vahi ra, e ite atu ra ia'na, aroha'tu ra,

« Haere atu ra i piha'i iho, ua ninii ihora i te hinu e te uaina i roto i te mau puta no'na ra ; vehi ihora, e haaparahi atu ra ia'na i ni'a i ta'na iho puua, arata'i atu ra ia'na i te fare tipae- raa utuutu atu ra ia'na.

« E ao a'e ra, ia haere ê oia ra, ua rave a'e ra oia e piti moni veo, tuu atu ra i te taata fare ra, na ô atu ra ia'na, e utuutu oe i teie nei taata, e ia riro atoa ta oe ra moni na'u ia e hopoi atu i te hoo ia oe ia ho'i mai au ra ».⁵

Eiaha mai te tahu'a Ati Iuda e te Ati Levi tei haere na piha'iho i te taata tei pêpê, e hoê ho'i no ratou iho, ua hamani maitai te taata no Samaria noa'tu te mau taa-ê-raa. Ua faaite oia i te ateriputi o te Mesia no te aau maitai. Ua haapii Iesu ia tatou na roto i teie aamu e ua riro te mau taata atoa e taata tupu no tatou.

Aita i maoro roa a'e nei ua faati'a mai te hoê tauturu i roto i te hoê epi-sekopora i te hoê ohipa tei tupu tei haapii i te faufaa no te hoê taata tupu. A hi'o ai oia i te amuiraa, ua ite oia i te hoê tamarii e te hoê afata rahi tei i te mau peni tara e te mau huru peni atoa. A hi'o ai oia i te mau melo e rave rahi no ta'na paroita, ua faahaa- mana'ohia oia e mai te mau peni tara, fatata e hoê â huru ana'e tatou, e mea taa ê mau râ te taata tata'itahi.

Ua parau oia e : « te peni ta ratou i afa'i mai i roto i te paroita e i to te ao no ratou paatoa ia... E mau puai e e mau paruparu, e mau hia'i, e mau moemoea to ratou tata'itahi. Ia amui- hia râ, e tomo mai ia te mau melo o te paroita i roto i te hoê huiru peni no te hoêraa i te pae varua...

« Te hoêraa o te hoê ia huru maitai no te pae varua. E mau mana'o mărû no te hau e te opuaraa o te tae mai na roto i te rirora ei melo no te hoê utua- fare... O te hinaarora ia i te maitai no vetahi ê mai ia outou e hinaaro i te reira no outou iho... O te iteraa ia e aita hoê noa'e e haamauui ia outou. [Oia ho'i, e ore roa outou e parahi otare noa.]»⁶

E patu tatou i taua hoêraa ra e faaite tatou i to tatou mau peni na roto i te aau maitai : te mau ohipa hamani maitai a te taata tata'itahi.

Ua ite anei outou i to outou vai-otare-araa ? Ua ite anei outou i taua feia ra e faaea noa nei o ratou ana'e, e ora nei ho'i i te hoê oraraa oto ? E te Feia Apî Tamahine e, ua hi'o vau a afa'i mai ai outou i to outou iho peni i roto i te mau oraraa o vetahi ê na roto i to outou mau mata ataata, ta outou mau parau maitai, aore râ te hoê nota no te faaitoitaraa.

Ua haapii mai te peresideni Thomas S. Monson ia tatou nahea ia au atu i to tatou mau taata tupu e te mau taata atoa ta tatou e farerei nei a parau ai oia i te feia apî tamahine no te Ekalesia e « E to'u nei mau tuahine apî e, te taparu nei au ia outou ia noaa te itoito ia outou no te haapae i te haava e i te faahapa i te feia i piha'ihō ia outou, e te itoito atoa no te haapapû e ua farii te mau taata atoa e ua ite e te here e te haafaufaahia ra ratou ».⁷

E nehenehe ta tatou e pee i te hohō'a o te taata maitai no Samaria e ia « tau i te ao nei » o te hoê noa iho taata na roto i te aau maitai.⁸ Te hinaaro nei au e ani ia outou tata'itahi ia rave i te hoê noa'e ohipa i teie hepetoma e haere mai nei mai ta te taata no Samaria i rave. E titau paha te reira ia haere atu outou e farerei i te mau hoa tei ore e farereihia nei e outou, aore râ ia haavî i to outou huru mamahu. E ma'iti paha outou ma te itoito i te tavini i te tahi taata o te ore e hamani maitai nei ia outou. Te fafau atu nei au e ia rave outou i te mea e ere i te mea ohie ia outou ia rave, e oaoa ia outou i roto ia outou iho e e riro mai ia te

aau maitai ei tufaa no to outou oraraa i te mau mahana atoa. E ite ia outou e e nehenehe ta te aau maitai e afa'i mai i te oaoa e te tahoêraa i to outou utuafare, ta outou piha haapiiraa, ta outou paroita, e ta outou fare haapiiraa. « A haamana'o i teie : e haamata te hamani maitai ia'u nei ».

Aita to tatou Faora i here noa i te mau taata atoa, ua tavini râ Oia i te mau taata atoa. A faarahi i to outou maitai no te mau taata e rave rahi. E nehenehe te feia paari e te feia apî e haamaitai-rahihia na roto i ta outou taviniraa maitai. Mai te taimē i riro ai oia ei taure'are'a, ua vai noa i roto i te aau o te peresideni Monson te hoê vahī taa ê no te feia paari. Ua ite oia i te faufaa no te hoê tere farerei poto, te hoê mata ataata, aore râ te hoê uumiraa i te hoê rima paari tei mi'omi'o. Na taua mau ohipa ohie ra o te aroha e afa'i mai i te peni i roto i te hoê oraraa tei i te tahi mau taimē i te mau mahana oto, te roa e te mo'emo'e. Te ani nei au ia outou tata'itahi ia haamana'o i to outou mau metua tupuna e te feia paari. A hi'o na piha'ihō i te fare pureraa ananahi e a imi i te tahi taata paari a'e o te nehenehe e faaohipa i ta outou ata peni no to ratou oraraa. Eita te reira e titau rahi : a aroha ia ratou ma te pii atu i to ratou i'oa, a paraparau ia ratou, ia vai ineine outou no te tauturu ia ratou. E nehenehe anei ta outou e iriti i te opani aore râ ia tauturu i to ratou fare aore râ faaapu ? Te mea ohie no outou i to outou apîraa e nehenehe ia te reira e riro ei ohipa teiaha no te hoê taata paari. « A haamana'o i teie : e haamata te hamani maitai ia'u nei ».

E mea fifi roa i te tahi mau taimē te aau maitai i roto i to tatou iho mau

utuafare. E titau te mau utuafare puai i te tutavaraa. « A oaoa noa, a tauturu e a faatura ia vetahi ê. E tupu te mau fifi i roto i te mau utuafare no te mea, e aparau e e rave te mau melo o te utuafare i te ohipa na roto i te tau'a-ore-raa i te tahi e aore râ ma te mata ai-ore. A tau'a'u i te mau hinaaro o te tahi atu mau melo o te utuafare. Eiaha e faa'oo, eiaha e tupa'i e eiaha e tama'i, a imi ia vai te hau ».⁹ « A haamana'o i teie : e haamata te hamani maitai ia'u nei ».

Ua here Iesu i te mau tamarii, ua rave ia ratou i roto i To'na na rima, e ua haamaitai ia ratou.¹⁰ Mai te Faora, e nehenehe outou e haamaitai i te mau tamarii atoa na roto i to outou maitai, eiaha noa o ratou i roto i to outou iho utuafare.

Eita paha outou e ite i te puai o to outou oraraa e to outou hi'oraa i ni'a i te hoê tamarii-rii. Ua farii iho nei au i te hoê rata na te hoê hoa o te faatere nei i te hoê pû haapa'oraa tamarii i roto i te hoê fare haapiiraa tuarua. E rave rahi mau feia apî tane e feia apî tamahine e mau melo no te Ekalesia e haere nei i taua fare haapiiraa ra. « A haere ai au na roto i te mau aroa e te mau tamarii-rii e mea nehenehe ia hi'o i te rahiraa afata ume tei tapirihia i te mau hohō'a no Iesu aore râ no te mau hiero i roto i te mau opani. Ua ite te hoê o te mau tamarii i te hoê hohō'a o Iesu i roto i te afata ume a te [hoê tamahine apî] tei vai matara noa te opani e ua parau, « a hi'o na, tei roto Iesu i ta tatou fare haapiiraa ! » Ua putapû roa te piahi a pi'o ai oia e a tauahi ai oia i taua tamarii ra. Ua haamaururu vau i teie tamahine apî no to'na hi'oraa maitai no te feia e na piha'ihō nei ia'na. E mea oaoa i te ite e e rave rahi feia apî e tamata nei i te ti'a no te parau mau e no te parauti'a e ia rave i ta ratou tufaa i te aniraa i te Varua i roto i to ratou mau oraraa, noa'tu e mea fifi i te tahi mau taimē e te maniania e te ino i roto i te ao e haati nei ia ratou. E feia apî faahiahia ta tatou i roto i te Ekalesia ».

E parau mau roa te reira ! E te Feia Apî Tamahine e, te tau nei outou i te ao nei na roto i te faatumuraa i to outou oraraa i ni'a ia Iesu Mesia e te riro nei outou « i te mea ta'na e hinaaro ia outou ia riro mai ».¹¹

Maururu no to outou oraraa aau maitai : no te fariira i te feia taa-ê-rii ia outou ; no to outou hamani maitai i to outou mau hoa, te feia paari, to outou utuafare, e te mau tamarii-rii ; no te riroraa ei mau taata tupu no te feia mo'emo'e e te feia e fifi e e oto to ratou. Na roto i to outou aau maitai, te « arata'i nei ia outou ia vetahi ê i te maramarama o [te Faaora] ». ¹² Maururu no to outou haamana'oraa e « e haamata te hamani maitai ia'u nei ».

Ua ite au e e peropheta te peresideni Thomas S. Monson na te Atua e ua riro to'na oraraa ei hoho'a no te aau maitai o ta tatou ho'i e nehenehe e haapii mai. A pee i to tatou peropheta. A haapii mai roto mai i to'na hi'oraa maitai e a faaroo i ta'na mau parau. Te ti'aturi nei au i te evanelia a Iesu Mesia, e ua ite au e ua faaho'i-faahou-hia mai te autahu'araa i ni'a i te fenua nei na roto i te peropheta Iosepha Semita

Ua ite au e te ora nei to tatou Faaora e te here nei oia ia tatou tata'itahi. Ua horo'a oia i To'na ora no te taatoaraa. Te pure nei au e ia faatumu tatou i to tatou oraraa i ni'a ia Iesu Mesia e ia « pee tatou i To'na haere'a » na roto i te hererera e te taviniraa te tahi i te tahi. ¹³ Ia na reira ana'e tatou, ua ite au e e nehenehe ta tatou e faaairo i te ao nei ei vahi maitai a'e no te mea, « te ti'aturi nei tatou e, e mea ti'a i te taata ia ora ma te parau-ti'a ». ¹⁴ Te faaite papû nei au i te reira na roto i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. A hi'o Te mau Hiro'a Faaroo 1:13.
2. A hi'o *Oxford English Dictionary Online*, 2 o te nene'iraa (1989), "benevolent," oed.com.
3. « Kindness Begins with Me », *Children's Songbook*, 145.
4. « Feia Paruru i te Viivii-ore », *Strength of Youth Media 2011: We Believe* (DVD, 2010); e roaa'toa i ni'a lds.org/youth/video/youth-theme-2011-we-believe.
5. Luka 10:25, 27, 29, 30, 33-35.
6. Jerry Earl Johnston, « The Unity in a Ward's Uniqueness », *Mormon Times*, 9 no feupare 2011, M1, M12.
7. Thomas S. Monson, « Ia Itoito Outou », *Liahona*, Me 2009, 125.
8. « Feia Paruru i te Viivii-ore ».
9. *No te Puai o te Feia Apî* (buka iti, 2001), 10.
10. A hi'o Mareko 8:36.
11. « Feia Paruru i te Viivii-ore ».
12. « Feia Paruru i te Viivii-ore ».
13. « Feia Paruru i te Viivii-ore ».
14. Te Mau Hiro'a Faaroo 1:13

Na Elaine S. Dalton

Peresideni rahi no te Feia Apî Tamahine

Feia Paruru i te Viivii-ore.

A faaineine i teie nei ia nehenehe ia outou ia farii i te mau haamaitairaa atoa e tia'i nei ia outou i roto i te mau hiero mo'a o te Fatu.

Te vai ra te mau taime eita e noaa i te mau parau ia faahiti i te mea ta tatou e mana'o nei. Te pure nei au e ia faaite mai te Varua i to outou mau aau i to outou ti'araa e ta outou hopoi'a mure ore. O outou te ti'aturiraa no Iseraela. E mau tamahine ma'itihia e hui arii outou no to tatou Metua here i te Ao ra.

I te ava'e i ma'iri a'e nei, ua haere atu vau i te hoê faaipoiporaa hiero o te hoê tamahine apî ta'u i matau mai to'na fanau-raa-hia. A parahi ai au i roto i te piha taatiraa, ma te mata'ita'i i te mori tautau nehenehe e anaana ra i roto i te maramarama o te hiero, ua haamana'o vau i te mahana a tape'a matamua ai au ia'na. Ua faaahu to'na metua vahine ia'na i te hoê ahu uouo na'ina'i, ua mana'o vau e ua riro oia o te hoê o te mau aiû nehenehe roa'e ta'u i ite. I muri iho ua tomo mai teie nei tamahine apî ma te ahu-faahou-hia i te ahu uouo. E mea anaana e e mea oaoa oia. A tomo mai ai oia i roto i te piha, ua hinaaro vau ma to'u aau atoa e ia nehenehe i te mau tamahine apî atoa ia ite i taua taime ra e ia tutava ia vai ti'amâ noa no te rave e ia tape'a i te mau fafauraa mo'a e ia farii i te mau oro'a no te hiero

ei faaineineraa no te oaoa i te mau haamaitairaa no te faateiteiraa.

A tuturi ai teie tane e teie vahine i te fata mo'a, ua farii raua i te mau fafauraa e ore roa e taahia e te feruriraa taata o te haamaitai, o te haapuai e o te tauturu ia raua i roto i to raua tere tahuti. O tera te hoê o taua mau taime ra a faaea hau noa'i te ao e a oaoa ai to te taatoaraa o te ra'i. A hi'o ai te tane e te vahine faaipoipo apî i roto i te mau hi'o rarahi i roto i te piha, ua uihia te tane eaha ta'na e ite ra. Ua parau oia, « o ratou paatoa tei ora na mua'tu ia'u ». I muri iho ua hi'o atu te tane e te vahine i roto i te hi'o rarahi i tera'tu pae o te papa'i e ua parau te vahine faaipoipo ma te roimata i roto i to'na na mata, « te ite nei au i te feia atoa o te pee mai i muri ia mau ». Ua ite oia i to'na utuafare amuri iho—to'na huaai. Ua ite au e ua maramarama faahou oia i taua taime ra i te faufaa rahi ia vai viivii-ore noa e te parau-ti'a. Aita e hi'oraa hau atu i te nehenehe maori râ te hoê tane e te hoê vahine tei faaineine-au-maitai-hia o te tuturi amui i te fata o te hiero.

E faaineine ia to outou mau matahiti i roto i te Feia Apî Tamahine ia outou no te hiero. I reira ia outou e

farii ai i te mau haamaitairaa e ti'a ia outou ia farii ei tamahine faufaa rahi a te Atua. Te here nei to outou Metua i te Ao ra ia outou e te hinaaro nei oia ia outou ia oaoa. Te rave'a no te raveraa i te reira o te « haere ia na te mau e'a no te parau-ti'a »¹ e « ia ati atu i ta [outou] mau fafau ».²

E te Feia Apî Tamahine e, i roto i te hoê ao e tupu tamau nei te viivii morare, te faati'araa i te ino, te faaohiparaa i te mau vahine, e te faahuru-ê-raa i te mau ti'araa, e ti'a ia outou ia ara ia outou iho, to outou utuafare, e te feia atoa ta outou e amui atu. E ti'a ia outou ia riro ei feia paruru i te viivii-ore.

Eaha te viivii-ore e eaha te hoê taata paruru ? « Te viivii-ore o te hoê ia hi'oraa no te mana'o e te peu tei niuhia i ni'a i te mau ture teitei. Tei roto te viivii ore e te peu mâ ».³ E eaha ia te hoê taata paruru ? Te hoê taata paruru o te hoê ia taata o te paruru, o te tapo'i e o te aro atu.⁴ No reira, ei taata paruru no te viivii-ore, e paruru, e tapo'i e e aro ia outou i te mâraa morare no te mea te mana no te hamani i te ora tahuti o te hoê ia mana mo'a e te teitei e e ti'a ia paruruhia e tae roa'tu e faaipopohia aï outou. Te viivii-ore o te hoê ia titauroa no te farii i te auhoaraa e te arata'iraa a te Varua Maitai. E hinaaro outou i taua arata'iraa ra no te tere-manuia-raa na roto i te ao ta outou e ora nei. Te vai viivii-ore-raa o te hoê ia titauroa no te tomo atu i roto i te hiero. E o te hoê titauroa no te ti'a atu i mua i te aro o te Faaora. Te faaineine

nei outou i teie nei no taua taima ra. E mea faufaa rahi te Faahaereraa Ia'u iho i Mua e te mau ture e itehia i roto i te *No te Puai o te Feia Apî*. Na te oraraa i te mau parau tumu e itehia i roto i te mau buka iti tata'itahi e haapuai e e tauturu ia outou ia riro « ei mea maitai a'e no te basileia ».⁵

I te tau mahanahana i ma'iri a'e nei, ua faaoti te hoê pūpū feia apî tamahine no Alpine, Utaha e e riro ratou ei « mea maitai a'e no te basileia » Ua faaoti ratou i te haapuai i ni'a i te hiero ma te haere-avae-raa mai te hiero no Draper Utaha e tae atu i te hiero no Roto Miti, te hoê atearaa e 35 kilometa, mai ta te hoê o te mau pionie, o John Roe Moyle i rave. E taata tarai ofa'i te taea'e Moyle tei piihia e te peropheta Brigham Young ia ohipa i ni'a i te hiero no Roto Miti. I te mau hepetoma atoa, e haere avae oia i te atearaa e 35 kilometa mai to'na fare i te hiero. Te hoê o ta'na mau ohipa o te tarairaa ia i te mau parau « Haamo'ahia i te Fatu » i te pae hitiaa o te râ o te hiero no Roto Miti. E ere i te mea ohie e e rave rahi mau fifi ta'na e faaoroma'i. I te hoê mahana, ua tu'ehia to'na avae e te hoê o ta'na mau puaatoro. No te mea ho'i aita i ora, ua ti'a ia'na ia tapu i te reira avae. Aita ra te reira i tape'a ia'na i ta'na fafauaraa i te peropheta e ia rave i te ohipa no te hiero. Ua tarai oia i te hoê avae raau e i muri a'e e rave rahi mau hepetoma ua haere avae faahou oia i te atearaa e 35 kilometa i te hiero no te rave i te ohipa ta'na i fafau i te rave.⁶

Ua faaoti te feia apî tamahine i roto i te paroita no Cedar Hills i te haere i taua atearaa ra no te hoê tupuna e no te hoê atoa taata tei riro ei faaururaa no ratou ia vai parau-ti'a noa no te tomo i roto i te hiero. Ua faaineine ratou i te mau hepetoma atoa i te Pureraa Feia Apî e a haere avae ai ratou ua faaite ratou i te mea ta ratou i haapii mai e te mau mea ta ratou i ite no ni'a i te mau hiero.

Ua haamata ratou i ta ratou taahiraa e tae atu i te hiero i te po'ipo'i roa na roto i te hoê pure. A haamata ai ratou i te haere, ua faahiahia vau i to ratou ti'aturiraa. Ua faaineine maitai ratou e ua ite ratou e ua ineine ratou. Ua faatumuhia to ratou mau mata i ni'a i ta ratou fâ. Ua riro te taahiraa tata'itahi ta ratou i rave ei hi'oraa no outou tata'itahi a faaineine atoa ai outou i teie nei ia tomo atu i roto i te hiero. Ua haamata ta outou iho faaineineraa na roto i ta outou iho mau pure i te mau mahana atoa, ta outou tai'oraa i te mau mahana atoa i te Buka a Moromona, e ta outou raveraa i ta outou Faahaereraa Ia'u iho i Mua.

A tamau noa'i teie nei feia apî tamahine i te haere, te vai ra te mau faaarearearaa i te roaraa o te haereraa, ua haapa'o noa râ ratou i ta ratou fâ. Ua haamata te tahi i te ite i te mau opupu i te tupuraa e te tahi te mau iui avae, ua tamau noa râ ratou i te haere. No outou tata'itahi e rave rahi mau faaarearearaa, te mau iui, e te mau fifi i ni'a i to outou e'a no te hiero, ua faaoti râ outou ia tape'a e ia tamau noa i te haere. Ua faanahohia te haereraa o teie mau feia apî tamahine e to ratou feia faatere tei haere e tei tere na ni'a i te poromu e tei faaoti i te e'a papû e te afaro roa'e no te haere. Faahou â, ua renihia to outou tere e ia papû ia outou e aita te Faaora e haere noa na ni'a i te e'a, e haere atoa râ oia na muri iho ia outou—i te mau taahiraa atoa o te e'a.

I ni'a i teie e'a o te hiero te vai nei te mau metua tane, te mau metua vahine, te mau melo no te utuafare, e te feia faatere o te autahu'araa o te ohipa nei ei mau taata paruru. Ta ratou ohipa oia ho'i ia haapapû ratou e mea maitai e ua paruruhia te mau

taata atoa i te mau ati. Ua inu maitai te feia apî tamahine tata'itahi i te pape e ua nava'i ta'na maa no te tape'a i to'na itoito. Ua faanahohia te mau vahi tape'araa e to ratou feia faatere autahu'araa no te faafaaea e no te inu i te pape. E te Feia Apî Tamahine e, to outou mau metua tane, mau metua vahine, to outou mau episekopo, e e rave rahi atu â mau taata, o to outou ia mau taata paruru a haere ai outou na te e'a e tae atu ai i te hiero. E faaara ratou ia outou e e arata'i ratou i to outou haere'a e ia pêpê outou aore râ ia mauui outou, aore râ ia hahi ê atu outou, e tauturu ia ratou ia outou.

Ua faahiahia vau e i te mau kilometa hopea o ta ratou taahiraa ua haere mai to ratou mau taea'e e te tahi atu feia apî tane e te mau hoa no te paturu i teie nei feia apî tamahine puai e no te faaitoito ia ratou. Ua faati'a mai te hoê taea'e i to'na tuahine, tei opupu roa te avae, e ua amo ia'na i ni'a i to'na tua no te tufaa hopea e tae atu ai i te hiero. A tapae ai teie nei feia apî tamahine faahiahia i ta ratou fâ, ua tahe te mau roimata a haere ti'a'utu ai ratou tata'itahi i te hiero e ua tuu i to ratou rima i ni'a i taua ofa'i mo'a ra e ua rave i te hoê fafauraa ia vai ti'amâ noa no te tomo atu i roto i te hiero.

Te taahiraa e tae atu ai i te hiero o te hoê ia parabole no to outou oraraa. Te ti'a nei te mau metua e te feia faatere autahu'araa na te hiti poromu no te paruru. Ua horo'a ratou i te patururaa e te tautururaa. Ua paruru e ua faaitoito te feia apî tamahine te

tahi i te tahi. Ua faahiahia te feia apî tane i te puai, te faaotiraa e te itoito o te feia apî tamahine. Ua amo te mau taea'e i te mau tuahine tei pêpê. Ua oaoa te mau utuafare e ta ratou mau tamahine a hope ai ta ratou taahiraa i te hiero e ua faaho'i ia ratou i te fare ma te maitai.

No te faaea noa i ni'a i te e'a e tae atu i te hiero, e ti'a ia outou ia paruru i to outou iho huru viivii-ore e te viivii-ore o vetahi ê ta outou e amui atu. No te aha ? Ua haapii o Moromona i roto i te Buka a Moromona e te taitâ ore e te viivii-ore o « tei hau ê e tei hinaarohia ho'i i te mau mea atoa ».⁷

Eaha ta outou tata'itahi e nehenehe e rave ia riro ei taata paruru i te viivii-ore ? E haamata te reira na roto i te ti'aturiraa e e nehenehe outou e rave i te hoê taa-ê-raa. E haamata te reira na roto i te raveraa i te hoê faaotiraa. I to'u apîraa, ua haapii mai au e e ti'a i te tahi mau faaotiraa ia ravehia i te hoê noa taime. I roto i te hoê buka iti ua papa'i au i ta'u tabula no te mea ta'u e rave i te mau taime atoa e te mea ta'u e ore roa e rave. Oia ho'i te mau mea mai te haapa'oraa i te Ture no te Parau Paari, te pureraa i te mau mahana atoa, te aufauraa i ta'u tuhaa ahuru, e te faaotiraa ia ore roa e ma'iri i te haere i te pureraa. Ua rave au i taua mau faaotiraa ra i te hoê noa taime, e i te taime no te ma'itiraa, ua ite papû vau eaha te rave no te mea ua faaoti a'e na vau. I te parauraa mai to'u mau hoa no te fare haapiiraa tuatahi, « e ere te hoê noa inu i te mea

ino », ua ataata vau e ua parau atu, « ua faaoti au i te ahuru ma pitiraa o to'u matahiti ia ore e rave i te reira ». E tauturu te raveraa i te mau faaotiraa na mua roa ia outou ia riro ei feia paruru i te viivii-ore. Te ti'aturi nei au e e papa'i tata'itahi outou i te hoê tabula no te mau mea ta outou e rave i te mau taime atoa e te mau mea ta outou e ore roa e rave. I reira ra a ora mai te au i ta outou tabula.

Te auraa te riroraa ei taata paruru i te viivii-ore e ti'a ia outou ia oomo i te ahu tano, ia ara i ta outou mau parau, ta outou mau ohipa, e ta outou faaohiparaa i te mau rave'a aparauraa no teie tau. Te riroraa ei taata paruru i te viivii-ore o te oreraa ia outou e haapono i te mau parau aore râ te mau hoho'a i te feia apî tane o te faa'ere ia ratou i te Varua, i to ratou mana autahu'araa, aore râ e faa'ere ia ratou i to ratou viivii-ore. Ia maramarama outou i te faufaa rahi no te viivii-ore no te mea ua taa atoa ia outou e e hiero to outou tino e eiaha roa te mau mana no te hamaniraa tamarii e haaviiviihia na mua'e i te faaipoiporaa. Ua maramarama outou e tei ia outou te hoê mana mo'a e te hopoi'a mo'a no te faahaere mai i te tahi atu mau varua i ni'a i te fenua nei no te farii i te hoê tino ei vahi faaearea no to ratou varua mure ore. E faaohipa atoa teie nei mana i te tahi ê atu varua mo'a. E taata paruru outou no te tahi mea « tei hau atu i te mau poe ».⁸ A faaroo. A haapa'o. A faaineine i teie nei ia nehenehe ia outou ia farii i te mau

haamaitairaa atoa e tia'i nei ia outou i roto i te mau hiero mo'a o te Fatu.

E te mau metua vahine e faaroo mai nei i teie pō, o outou te hoho'a hau atu i te faufaa rahi no ta outou mau tamahine i te pae no te ahu e te viivii-ore—mauruuru ia outou. Eiaha roa e feaa i te haapii ia ratou e e mau tamahine hui arii ratou na te Atua e aita to ratou faufaa i niuhia i ni'a i to ratou huru faatianiraa. E a vaiiho ia ratou ia ite i to outou ti'aturiraa tei faahoho'a-maitai-hia e te tamau noa i roto i to outou iho huru e to outou faaunaunaraa.⁹ E feia paruru atoa outou no te viivii-ore.

I teie hepetoma, ua paiuma faahou atu vau i ni'a i te mou'a Ensign Peak. I te po'ipo'i roa e a hi'o ai au i raro mai ni'a mai i taua mou'a ra i te mou'a o te fare o te Fatu—te hiero no Roto Miti—ua maramarama faahou te faufaa rahi o te hiero. Ua horo'a te feia mo'a matamua i ta ratou mau mea atoa no te haere mai i ni'a i te mau tupuai mou'a ia nehenehe ia outou e o vau nei ia farii i te mau haamaitairaa no te hiero e ia taatihia e amuri noa'tu ei mau utuafare. E maha ahuru matahiti faatusiaraa, ohipa teimaha, e te haere-avae-raa mai Alpine e tae atu i te hiero—no te aha? No te mea, mai ia outou, ua ti'aturi ratou! Ua ti'aturi ratou i te hoê peropheta. Ua ti'aturi ratou e ua ite oia e ua paraparau i te Atua e i Ta'na Tamaiti Here. Ua ti'aturi ratou i te Faaora. Ua ti'aturi ratou i te Buka a Moromona. No reira i nehenehe ai ia ratou ia parau, « te ti'aturi nei matou e te tia'i nei ho'i i te mau mea atoa, e rave rahi te mau mea i faaoroma'ihia e matou, e te hinaaro nei ho'i matou ia faaoroma'i i te mau mea atoa ».¹⁰ Ua faaoroma'i ratou e rave rahi mau mea e nehenehe atoa ia tatou. Te Hiroa Faaroo ahuru ma toru o te mea ia ta tatou e ti'aturi nei no te mea o taua mau mea ra e ti'amâ ai tatou no te tomo atu i roto i te hiero e ia ti'a'tu i te hoê mahana i mua i te aro o to tatou Metua i te Ao ra—tei tamatahiahia, tei vai viivii-ore, e tei taatihia. E titau ia te reira ia « hau atu outou i te maitai no te basileia » e ia faaineine outou i teie nei e ia noaa ia outou te

ti'aturiraa e e nehenehe ta outou e rave i te mau ohipa paari.

E te Feia Apî Tamahine e, tei roto outou i te hoê ohipa faahiahia! Eita outou e vai o outou ana'e! A paruru ai outou i to outou viivii-ore e to outou mârâa, e horo'ahia ia ia outou te puai. A haapa'o ai outou i te mau fafauraa ta outou i rave, e arata'i e e paruru ia te Varua Maitai ia outou. E haatihia ia outou e te mau nuu melahi no te ra'i. Ua faahaamana'o mai te peresideni Monson ia tatou, « a haamana'o e aita outou e horo outou ana'e i roto i teie hororaa rahi no te oraraa; ua ti'a ia outou ia farii i te tautururaa a te Fatu ».¹¹ A faaineine no taua mahana ra ia haere mai outou i te hiero o te Fatu ma te ti'amâ e ma te ineine no te rave i te mau fafauraa mo'a. Ei feia paruru i te viivii-ore, e hinaaro ia outou i te *imi*

São Paulo, Paratira

i te Faaora i roto i To'na ra fare mo'a.

Te faaite papû atu nei au e te ora nei te Atua e te ora nei Ta'na Tamaiti here, to tatou Taraehara, o Iesu Mesia e maoti te mana faaora o To'na Taraehara hopea ore, e arata'ihia e e paruruhia ia outou tata'itahi i ni'a i to outou e'a e tae atu i te hiero e i mua i to Raua ra aro. Te pure nei au e ia haapuaihia outou tata'itahi no taua ohipa ra o te riro ia ei taime nehenehe roa'e no to outou oraraa. A ora no taua mahana nehenehe ra tei parauhia i roto i te Apokalupo a « hahaere ai outou ... ma te ahu teatea [no te mea e mea] parau-ti'a outou ».¹² I te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 25:2.
2. Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau fafau 25:13.
3. *Faahaereraa Ia'u iho i Mua a te Feia Apî Tamahine* [buka iti, 2009], 70.
4. A hi'o thefreedictionary.com/guardian.
5. « E te Fatu Here », *Te Mau Himene*, no. 65.
6. A hi'o Dieter F. Uchtdorf, « A amo i te vahi tei reira outou i te ti'araa » *Liahona*, Novema 2008, 55.
7. Moroni 9:9.
8. Maseli 3:15.
9. A hi'o M. Russell Ballard, « Te mau Metua Vahine e te mau Tamahine », *Liahona*, Me 2010, 18–21.
10. Te Mau Hiro'a Faaroo 1:13.
11. Thomas S. Monson, « Great Expectations » (Church Educational System fireside for young adults, 11 no tenuous 2009), <http://lds.org/library/display/0,4945,538-1-4773-1,00.html>.
12. Apokalupo 3:4.

Na te Peresideni Henry B. Eyring

Tauturu Matamua i roto i te Peresideniraa Matamua

Te Hoê Iteraa Papû Ora

E titau te iteraa papû i te aupururaa mai te pure no te faaroo, te hiaairaa i te parau a te Atua i roto i te papa'iraa mo'a, e te haapa'oraa i te parau mau.

Eto'u mau tuahine apî here e, o outou te ti'aturiraa anaana no te Ekalesia a te Fatu. Ta'u opuaraa i teie pô o te tautururaa ia ia outou ia ti'aturi i te reira. Mai te mea e nehenehe taua ti'aturiraa e riro ei hoê iteraa papû hohonu no ô mai i te Atua ra e arata'i ia te reira i ta outou mau ma'itiraa i te mau mahana e i te mau hora atoa. E i muri iho mai roto mai i te mau ma'itiraa ha'ihai e au ia outou, e arata'i ia te Fatu ia outou i te oaoa ta outou e hinaaro nei. Na roto i ta outou mau ma'itiraa, e nehenehe ia Ia'na ia haamaitai i te tahi atu mau taata e rave rahi.

E hoho'a ta outou ma'itiraa ia tae mai i teie pô no te mau ma'itiraa faufaa rahi. Ua hau atu te hoê milioni feia apî tamahine, metua vahine e feia faatere tei titau-manihini-hia. I te mau mea atoa ta outou e nehenehe e ma'iti no te rave, ua ma'iti outou i te haere mai i ô nei. Ua na reira outou no te outou mau ti'aturiraa.

E feia ti'aturi outou i te evanelia a Iesu Mesia. Ua nava'i to outou ti'aturiraa i haere mai ai outou e faaroo i To'na mau tavini e ua nava'i te faaroo no te ti'aturi e, na te hoê mea ta outou e faaroo e aore râ, e ite i roto ia outou, e faahaere ia outou i mua i roto i te hoê oraraa maitai a'e. Ua ite outou i roto i to outou aau e te peeraa ia Iesu

Mesia o te e'a ia e tae atu ai i te oaoaraa rahi a'e.

Aita paha outou i ite i te reira mai te hoê ma'itiraa faufaa rahi tei ravehia na roto i te feruriraa. Ua hinaaro paha outou ia haere na muri i te mau hoa aore râ te utuafare. Ua pahono noa paha outou i te maitai o te tahi taata tei ani ia outou ia haere mai. E noa'tu râ aita outou i ite i te reira, ua ite râ outou i te hoê vevo ha'ihai no te aniraa a te Faaora : « A haere mai, a pee mai ia'u. »¹

I roto i te hora i faaea amui ai tatou, ua faahohonu te Fatu i to outou ti'aturiraa Ia'na e ua haapuai i to outou iteraa papû. Ua faaroo outou i te tahi mea hau atu i te mau parau e te pehe. Ua farii outou i te faaiteraa a te Varua i to outou aau e te vai ra te mau peropheta ora i ni'a i te fenua nei i roto i te Ekalesia mau a te Fatu e tei roto i Ta'na basileia te e'a e tae atu ai i te oaoa. Ua tupu to outou iteraa papû e teie ana'e te Ekalesia ora e te parauti'a i ni'a i te fenua nei i teie mahana.

I teie nei, aita tatou paatoa i farii i te hoê â mau mea. Ua farii te hoê pae i te faaiteraa a te Varua e e peropheta o Thomas S. Monson na te Atua. E te tahi pae, ua riro ia te haavare ore, te viivii ore e te hamani maitai i te mau taata atoa ei mau ateriputi no te Faaora.

E ua horo'a mai te reira i te hoê hinaaro rahi a'e ia riro mai Ia'na ra te huru.

Te hinaaro nei outou paatoa ia haapuaihia to outou iteraa papû no te evanelia a Iesu Mesia. Ua ti'a i te peresideni Brigham Young ia ite i to tatou mau hinaaro e rave rahi ê na matahiti. I riro na oia ei peropheta na te Atua, e na roto i tohuraa atea 142 matahiri i ma'iri, ua ite oia ia tatou e to tatou mau hinaaro. E metua tane here oia e te hoê peropheta ora.

Ua ti'a ia'na ia ite i te mana o te ao nei e tae mai i ni'a i ta' na iho mau tamahine. Ua ite oia e te faatea ê atu ra te mau peu no te ao nei ia ratou i te e'a o te Fatu e tae atu ai i te oaoa. I to'na tau ua tae mai taua mau mana ra i te taime a oti ai te rave'a apî no te tereraa pereoo auahi o tei tu'ati te feia mo'a e ora ra i te vahi paruruhia e te mo'emo'e, i te ao nei.

Aita paha oia i ite i te mau ohipa maere no teie tau, e na roto noa i te hoê tao'a e mauhia e outou i roto i te rima, e nehenehe ia ta outou e ma'iti i te tu'ati te mau mana'o e te mau taata e rave rahi na te ao nei. Ua ite râ oia i te faufaa o te ma'itiraa ta ta'na mau tamahine e ta outou e rave no roto mai i te hoê iteraa papû puai no ni'a i te hoê Atua ora e te here e Ta'na opuaraa no te oaoa.

Teie ta'na parau a'o tohu e te faauruhia no ta'na mau tamahine e no outou atoa.

O te parau tumu ia o ta'u parau poro'i i teie pô. Ua parau oia i roto i te hoê piha o to'na fare, e ere i te mea atea roa i teie vahi e horo'ahia'tu nei teie parau poro'i i teie nei, i te mau tamahine a te Atua i te mau fenua atoa o te ao nei : « E mea ti'a i te mau tamahine apî no Iseraela ia roaa to ratou iteraa papû ora no te parau mau. »²

Ua haamau a'e ra oia i te hoê taatiraa na te feia apî tamahine ta tatou e parau nei i teie mahana i roto i te Ekalesia a te Fatu e, « Feia Apî Tamahine ». Te ite nei outou i teie pô i te tahi o te mau mea nehenehe o ta'na ma'itiraa tei ravehia i te sabati ahiahi i roto i te piha faafaaraa o to'na fare.

Hau atu i te hoê hanere matahiti i muri mai, ua hinaaro te mau tamahine no Iseraela na te ao nei i te hoê iteraa

papû ora no te parau mau no ratou iho. I teie nei e no te toe'a o to outou mau oraraa, e hinaaro ia outou i taua iteraa papû ora e o te tupu ra no te haapuai ia outou e no te arata'i i to outou haere'a no te ora mure ore. E na taua iteraa papû ra, e riro ia outou ei feia faahaere i te Maramarama o te Mesia i to outou mau taea'e e mau tuahine na te ao taatoa nei e na roto i te mau u'i atoa.

Ua ite outou na roto i to outou iho iteraa eaha te hoê iteraa papû. Ua haapii o Elder Joseph Fielding Smith e te hoê iteraa papû « o te hoê ia iteraa puai tei horo'ahia na roto i te heheuraa i te [hoê taata] o te imi i te parau mau ma te haehaa ». Ua parau oia no ni'a i te Varua Maitai, o te horo'a mai i taua heheuraa ra, « no te u'ana o to'na mana haapapû e aita ia e feaaraa i roto i te feruriraa ia parau ana'e te Varua. O te hoê noa ia rave'a e nehenehe ai i te hoê taata ia ite mau e o Iesu te Mesia e e mea mau ta'na evanelia. »³

Ua ite outou i taua faaururaa ra no outou iho. Ua riro paha ei haapapûraa no te hoê tufaa o te evanelia mai to'u nei i teie pô. I to'u faarooaraa i te mau parau o te hiroa faaroo ahuru ma toru no ni'a i te riroraa « e mea parau-ti'a, te haavare ore, te viivii ore, e te aau maitai » e au ra mai te mea ra ua parau mai te Fatu ia'u i taua mau parau ra.

Ua ite faahou vau e tera To'na mau ateriputi Ua ite au e o Iosepha Semita o Ta'na ia peropheta. No reira no'u nei, e ere te reira e mau parau noa.

I roto i to'u feruriraa ua ite au i te mau poromu repo no Iudea e te ô no Getesemane. I roto i to'u aau ua ite au eaha ra ia te huru ia tuturi mai ia Iosepha i mua i te Metua e te Tamaiti i roto i te hoê uru raau i New York. Aita i nehenehe ia'u ia ite i roto i to'u feruriraa i te hoê maramarama i ni'a a'e i te maramarama o te mahana i te avatea mai ia'na, ua ite râ vau i te mahanahana e te faahiahia o te hoê iteraa papû.

E tae riirii noa mai ia te iteraa papû ia outou ei mau tufaa a haapapuhia'i te taatoaraa o te parau mau o te evanelia a Iesu Mesia. Ei hi'oraa, a tai'o ai e a feruri hohonu ai outou i te Buka a Moromona, e fâ mai te mau irava ta outou i tai'o na mua'tu ei mau irava apî no outou ma te afa'i mai i te mau mana'o apî. E tupu to outou iteraa papû i te rahi e i te hohonu a haapapû mai ai te Varua Maitai e e parau mau te reira. E rahi atu ia to outou iteraa papû ora a tuatapapa ai, a pure ai, e a feruri ai outou i te mau papa'iraa mo'a.

Te tatararaa maitai a'e ta'u i ite no ni'a i te fariiraa e te tape'araa i teie iteraa papû ora tei faaite-a'e-na-hia. Tei roto

i te pene 32 no Alama i roto i te Buka a Moromona. Ua tai'o paha outou i te reira e rave rahi mau taime. E ite au i te maramarama apî i roto i te reira i te mau taime atoa e tai'o vau i te reira. E hi'o faahou na tatou i te haapiiraa ta teie pene e haapii faahou i teie pô.

Ua haapiihia tatou i roto i taua mau irava faauruhia ia haamata i ta tatou ma'imiraa no te iteraa papû ma te hoê « faaroo iti ha'iha'i noa » e ma te hinaaro ia faatupu i te reira.⁴ I teie pô ua ite outou i te faaroo e taua hinaaro ra a faaroo ai outou i te mau a'oraa faahiahia no ni'a i te maitai o te Faaora, To'na parau-ti'a e te mâ o Ta'na mau faauerua e Ta'na Taraehara tei faatupuhia no tatou.

No reira, ua tanu-a'e-na-hia te hoê huero no te faaroo i roto i to outou aau. Ua ite atoa outou i te tahi faarahi-araa o to outou aau tei fafauhia i roto i te Alama. Ua rave au.

Area râ, mai te hoê raau e tupu ra, e ti'a te reira ia atuathuia aita ana'e e pohe oia. E mea faufaa rahi te mau pure faaroo pinepine e te hohonu e ua hinaarohia te mau maa. Te haapa'oraa i te parau mau ta outou i farii, e tape'a ia i to outou iteraa papû ia puai e ia vai ora noa. Ua riro te haapa'oraa i te mau faauerua ei tufaa no te maa ta outou e ti'a ia horo'a no to outou iteraa papû.

Te haamana'ō ra outou i te fafauraa a te Faaora : « O tei hinaaro maite i te haapa'o i to'na ra hinaaro, e ite ia i ta'u e haapii nei e na te Atua e na'u iho ».⁵

Ua manuia te reira no'u e e manuia atoa outou. Te hoê o te mau haapiiraa tumu no te evanelia tei haapiihia ia'u i to'u apîraa ra oia ia te horo'a rahi roa'e o te mau horo'a a te Atua o te ora mure ore ia.⁶ Ua haapii au e te tufaa o te ora mure ore o te ora amui ia i roto i te mau utuafare e a muri noa'tu.

Mai te taima matamua i faaroo ai au i taua mau parau mau ra e tei haapapûhia i to'u nei aau ua ite au e ua titauhia ia'u ia rave i te mau ma'itiraa atoa e nehenehe ia'u no te ape i te mārōraa e ia imi i te hau i roto i to'u utuafare e i roto i to'u iho fare.

I muri noa i teie nei oraraa e nehenehe ai i'au ia oaoa i te îraa o taua haamaitairaa rahi roa'e ra o te mau haamaitairaa, oia hoi, te ora mure ore. I roto râ i te mau tamataraa o teie nei oraraa, ua horo'ahia ia'u te tahi maa hi'oraa eaha ra te huru o to'u utuafare i te ra'i. Mai roto mai i taua mau ohipa ra tei tupu, ua paari e ua haapuiahia to'u iteraa papû no te parau mau o te mana taatiraa e faaohipahia i roto i te mau hiero.

Na te mata'ita'iraa i ta'u na tamahine e piti ia bapetizohia i roto i te hiero no to raua mau tupuna i haafatata i to'u aau ia raua e i taua mau tupuna ra ta matou i imi te mau i'oa. Ua horo'ahia mai ia matou te fafauraa a Eliaha e e faafariuhia te mau aau i te tahi e te tahi i roto i te mau utuafare.⁷ No reira, ua riro te faaroo no'u ei iteraa papû, mai tei fafauhia ia tatou i roto i te buka a Alama.

Ua ite au i te tahi o te oaoa ta to'u mau tupuna i farii a haere ai te Faaora i roto i te ao varua i muri a'e i Ta'na taviniraa i roto i te tahuti nei. Teie te faaiteraa i roto i Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau.

« E ua oaoa te feia mo'a i to ratou faaora-raa-hia, e ua tuu i to ratou turi i raro e ua farii i te Tamaiti a te Atua ei Faaora no ratou mai roto mai i te pohe e te mau fifi o hade.

« Ua anaana ho'i to ratou hoho'a mata, e tei ni'a iho ia ratou te hana-hana no ô mai i te aro o te Fatu, e ua arue ratou i To'na ra i'oa mo'a »⁸

Ua tae mai to'u iteraa i to ratou oaoa na roto i te ohiparaa i ni'a i to'u iteraa papû e mea mau te fafauraa a te Fatu no te ora mure. Ua haapuiahia taua iteraa papû ra na roto i te ma'itiraa ia haa, mai ta te Fatu i fafau mai e tupu ihoa.

Ua haapii atoa mai oia ia tatou e taa ê noa'tu i te ma'itiraa ia haapa'o, e ti'a ia tatou ia ani na roto i te pure i te iteraa papû o te parau mau. Ua haapii te Fatu ia tatou i roto i Ta'na faauerua ia pure no ni'a i te Buka a Moromona. Ua parau Oia i Ta'na peropheta Moroni :

« Inaha, te a'o atu nei au ia outou e, ia tai'ohia teie nei mau parau e outou, (ia ti'a i te paari o te Atua te tai'o-raa-hia e outou ra) ia haamana'ō outou i to te Atua aroha i te tamarii a te taata nei, mai te hamaniraa ia Adamu ra e tae roa mai i te tau e ite ai outou i teie nei mau mea ra, e ia feruri to outou aau i te reira.

« E o teie ta'u a'o ia outou na, ia itea teie nei mau parau ia outou, e ui atu i te Atua, i te Metua mure ore ra, i te i'oa o Iesu Mesia e, e parau mau anei teie mau parau, e aore anei ; e ia ui atu outou ma te aau hinaaro mau, ma te mana'ō papû, e ma te faaroo i te Mesia, na'na ia e faaite mai i te parau mau ia outou na roto i te mana o te Varua Maitai

« E na roto i te mana o te Varua Maitai e ite ai outou i te parau mau i te mau mea atoa ra »⁹

Te ti'aturi nei au e ua tamata paatoa outou i taua fafauraa ra no outou iho aore râ e na reira outou. Eita paha te pahonoraa e tae mai i roto i te hoê iteraa matameha'i e te puai pae varua. No'u nei ua tae marû noa mai ia i te haamataraa. E ua puai noa mai â i te mau taima atoa a tai'o e a pure ai au no ni'a i te Buka a Moromona.

Aita vau e turu'i i ni'a i te ohipa tei tupu i mutaa ihora. No te tape'a papû i to'u iteraa papû ora no te Buka a Moromona, e titau pinepine au i te fafauraa a Moroni. Aita vau e faaairo i taua haamaitairaa ra no te hoê iteraa papû mai te hoê horo'araa tamau tei horo'a-noa-hia mai.

E titau te iteraa papû i te aupururaa mai te pure no te faaroo, te hiaairaa i

te parau a te Atua i roto i te papa'iraa mo'a, e te haapa'oraa i te parau mau ta tatou i farii. Te vai nei te ati i roto i te haapa'o-ore-raa i te pure. Te vai nei te ati i to tatou iteraa papû ia tai'o tau'a-ore-noa-hia te mau papa'iraa mo'a. E mau maa hinaarohia ratou no to tatou iteraa papû.

Te haamana'ō nei outou i te faaaraa a Alama :

« Ia ore râ outou ia haapa'o i te raau ra, e ia ore ho'i ia haamana'ō i te faaapuraa, inaha, e ore e aahia ; e ia tae mai te ve'ave'a o te mahana ra, e paapaahia ia ; e no te mea aita e aahia, e oriorio ai, e ohitihia a'e ra e outou, e e hurihia'tura i rapae.

« E ere i te mea ua ino te huero, e e ere atoa i te mea e riro to'na maa ei mea ino; i te mea râ e fenua pâpâ mārô to outou, e aita outou i faaapu i te raau ra, e no reira e ore ai outou e rave ai i te hotu ra ».¹⁰

E ti'a i te oaoaraa i te parau a te Atua, te pure u'ana, e te haapa'oraa i te mau faauerua a te Fatu ia faaohipamaite-hia e tamauhia no te tupuraa ruperupe o to tatou iteraa papû. I te tahi mau taima te vai nei ta tatou paatoa te mau ohipa eita e noaa i te haavi o te faataupupu i ta tatou tai'oraa

i te mau papa'iraa mo'a. Te vai ra te tahi mau taime, ia ma'iti ana'e tatou no te tahi atu mau tumu eiaha e pure. Te vai nei paha te mau faaueraaa e ma'iti tatou ia tau'a ore i te hoê taime.

Eita râ to outou hinaaro no te hoê iteraa papû ora e horo'a-noa-hia, mai te mea e haamo'e outou i te faaararaa e te fafauraa i roto ia Alama :

« E tena na, mai te mea eita outou e faaapu i te parau, a hi'o atu ai ma te aau faaroo i te maa no reira, e ore outou e fa'ifa'i i te maa no ni'a mai i te raau ora ra.

« Ia faaapu râ outou i te parau, oia ia, ia faaapu outou i te raau, a oteo mai ai oia ra, na roto i to outou faaroo e ma te itoitohi, e te faaoroma'i ho'i, i te hi'oraa i mua i te maa no'na ra, e aahia te reira; e inaha, e riro te reira ei raau tupu noa'i i ni'a e ia taea te ora mure ore.

« E no to outou itoitohi, e to outou faaroo, e to outou faaoroma'i i te parau i te faaapuraa, ia aahia ia i roto ia outou, inaha, aita e maoro e fa'ifa'i outou i te maa no'na, e faufaa rahi to te reira, e ua hau to'na monamona i to te mau mea monamona atoa ra, e ua rahi to'na teatea i to te mau mea teatea atoa ra ; e ua hau to'na maitai i to te mau mea maitatai atoa ra ; e amu noa outou i to reira maa, e ia paia maitai outou ia ore outou ia po'ia, e ia ore ho'i ia po'ia.

« E teie nei ... e ooti outou i te utua

no to outou faaroo, e to outou itoitohi, e te faaoroma'i, e te mârû ma te tia'i i to te raau e hotu mai na outou ».¹¹

Na te mau parau i roto i taua papa'iraa mo'a ra « i te hi'oraa i mua i te maa no'na ra » e arata'i i te haapiiraa paari ta outou i farii i teie pô. O te reira te tumu to outou mau mata i fariu ai i te hoê mahana i mua nei i roto i te piha taatiraa no te hoê hiero. O te reira te tumu i taturuhia'i outou ia hi'o i teie pô i te fifi hopea ore no te maramarama tei faaitehia mai i roto i te mau hi'o i ni'a i te mau papa'i o te hoê piha taatiraa i reira ho'i outou e nehenehe ai e faaipoipohia i roto i te hoê hiero o te Atua.

Mai te mea e nehenehe ta outou e hi'o atu i taua mahana ra ma te hinaaro mau no roto mai i te iteraa papû, e haapuiahia ia outou no te pato'i atu i te mau faahemaraa o te ao nei. I te mau taime atoa e ma'iti outou i te tamata i te ora mai te Faaora, e haapuiahia ia to outou iteraa papû. E tae mai ia te taime e ite ai outou, no outou iho, e o Oia te maramarama o te ao nei.

E ite ia outou i te maramarama i te tupuraa i roto i to outou oraraa. Eita ia te reira e tae mai ma te ohipa ore. E tae mai râ te reira a tupu rahi ai to outou iteraa papû e a ma'iti ai outou i te atuatu i te reira. Teie te fafauraa no roto mai i Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau : « O tei no o mai na

i te Atua ra e maramarama ia ; e o oia o te farii i te maramarama, e e tamau noa ho'i i ta te Atua ra, e farii mai â oia i te maramarama ; e e tupu te maramarama i te anaanaraa e tae noa'tu i te mahana mau ra ».¹²

E riro ia outou ei maramarama no to te ao nei a faaite ai outou i to outou iteraa papû ia vetahi ê. E faaite ia outou ia vetahi ê te maramarama o te Mesia i roto i to outou oraraa. E imi ia te Fatu i te mau rave'a ia haaputapû taua maramarama ra i te feia o ta outou i here. E na roto i te faaroo e te iteraa papû o Ta'na mau tamahine, na roto i To'na maramarama e haaputapû ia te Atua i te mau oraraa o te mau milioni i roto i To'na basileia e na te ao atoa nei.

Tei roto i to outou iteraa papû e i ta outou mau ma'itiraa te vairaa o te ti'aturiraa o te Ekalesia e o te mau u'i o te pee i to outou hi'oraa i te faaroo-raa e i te fariiraa i te aniraa a te Fatu : « A haere mai, a apee mai ia'u ». Ua ite e ua here te Fatu ia outou.

Te vaiho nei au i to'u here e to'u iteraa papû. E mau tamahine outou na te hoê Metua ore e te here i te Ao ra. Ua ite au e Ta'na Tamaiti tei ti'a-faahou, o Iesu Mesia, o te Faaora ia e te maramarama o te ao nei. E te faaite papû atu nei au e ua afa'i te Varua Maitai i teie pô i te mau parau poro'i haapapûraa i te parau mau i to outou aau. E peropheta ora te peresideni Thomas S. Monson na te Atua Te faaite papû nei au i te reira i te i'oa o Iesu Mesia, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Luka 18:22.
2. Brigham Young, i roto i te *A Century of Sisterhood: Chronological Collage, 1869-1969* (1969), 8.
3. Joseph Fielding Smith, *Answers to Gospel Questions*, haaputuraa na Joseph Fielding Smith Jr., buka 5. (1957-66), 3:31.
4. A hi'o Alama 32:27.
5. Ioane 7:17.
6. A hi'o Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 14:7.
7. A hi'o Malaki 4:5-6 ; Iosepha Semita—Aamu 1:38-39.
8. Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 138:23-24
9. Moroni 10:4-5
10. Alama 32:38-39.
11. Alama 32:17-43
12. Te Parau Haapiiraa e Te Mau Parau Fafau 50:24

St. Catherine, Jamaïque

Faahorora Aamu o te Amuiraa

I muri nei o te hoê ia tapura no te mau iteraa rau i ma'itihia no roto mai i te mau a'oraa o te amuiraa rahi o te ti'a ia faaohipahia i roto i te tuatapaparaa a te taata iho, i roto i te pô utuafare, e i roto i te tahi atu haapiiraa. Te numera e faaite no te api matamua o te a'oraa.

TAATA A'O	AAMU
Jean A. Stevens	(10) Te hi'oraa o te mau tamarii na roto i te aufauraa i te tuhaa ahuru. Te faarooraa o Liam i te reo o to'na papa a rapaauhia ai oia
Elder Walter F. González	(13) Te papa'i ve'a tei ui e parau mau anei e aore râ e cinema noa, te hamani maitai o te mau vahine faaipoipo
Elder Kent F. Richards	(15) Te tamahine apî tei ite i te mau melahi e haati ra i te mau tamarii i te fare ma'i.
Elder Quentin L. Cook	(18) Te mau mea i roto i te pute e faaite no te hoê tamahine apî e oraraa i te evanelia. Ua faaite te tuahine no Tonga i te hoê rave'a no te tauturu i te feia apî paari tane.
Peresideni Henry B. Eyring	(22) Te horo'araa te amuitahira i te tauturu i muri a'e te parariraa te haapahuraa pape no Teton
Peresideni Boyd K. Packer	(30) Ua a'o te peresideni fifi i te hoê taata « ia vaiiho te reira i te hiti » i muri a'e te poheraa ta'na vahine.
Elder Dallin H. Oaks	(42) Ua tape'a te Tapena Ray Cox i to'na taoto no te paruru i te mau faaehau. Te titauraa itoito o Aron Ralston no te faaora i to'na ora.
Elder M. Russell Ballard	(46) Te taata imi auro tei haapii i te faufaa o te mau hu'ahu'a auro.
Elder Neil L. Andersen	(49) Ua ma'iti Sidney Going i te misioni hau atu i te faahororaa popo.
Larry M. Gibson	(55) Ua haapii mai te peresideni o te pūpū diakono i ta'na mau hopoi'a.
Peresideni Dieter F. Uchtdorf	(58) Aita te taata i ite i te mau faufaa e vaira i ni'a i te hoê pahihia rahi.
Peresideni Henry B. Eyring	(62) Ua imi te pūpū i te melo tei mo'e i roto i te uru raau. Ua farerei Henry B. Eyring i te tahu'a rahi faaroo
Peresideni Thomas S. Monson	(66) Ua ani Thomas S. Monson i na taata faaipoipo ia haere i te hoê taatiraa.
Elder Paul V. Johnson	(78) Ua faafariuhia te tamahine apî i te roaraa o te ma'i
Episekopo H. David Burton	(81) Ua tauturu Robert Taylor Burton i te faaoraraa i te pūpū pereoo huti.
Silvia H. Allred	(84) Ua tauturuhia te metua vahine e to'na tuahine hahaere.
Peresideni Thomas S. Monson	(90) Te ratereraa atea o te feia mo'a no Paratira mai Manaus e tae atu i te hiero. Ua faatusia te utuafare Mou Tham no te haere i te hiero. Ua amui atu o Thomas S. Monson i te tapuraa repo matamua no te hoê hiero i Roma, Italia.
Elder Richard G. Scott	(94) Ua anihia ia Richard G. Scott ia haere e hauti e te mau tamarii e ia vaiho te hamaniraa o te matini puaraa ahu. Ua paruru maitai o Jeanene Scott i te mau nota here Ua aupuru maitai o Richard G. Scott i ta'na tamaiti apî e fifi mafatu to'na.
Elder D. Todd Christofferson	(97) Te tarairaa Hugh B. Brown i te hoê tumu vine e ua faahoho'a ia'na iho i te tarai-raa-hia.
Elder Carl B. Pratt	(101) Te aufauraa te utuafare Whetten i te tuhaa ahuru e te fariiraa i te mau haamaitairaa.
Elder C. Scott Grow	(108) Ua rave te taea'e o C. Scott Grow i te mau ma'itiraa hape tera râ, i muri iho ua tatarahapa.
Ann M. Dibb	(115) Ua faaite o Kristi i te hoê hi'oraa maitai o ta Jenn i haamana'o noa a imi ai oia i te parau mau.
Mary N. Cook	(118) Ua ite te hoê tamarii i te hoho'a o Iesu i roto i te afata ume i te fare haapiiraa. Ua ma'iti te tamahine apî eiaha e haere i te hoê teata papū ore.
Elaine S. Dalton	(121) Ua taahi te feia apî tamahine mai Draper, Utah, haere atu i te hiero no Roto Miti.

Ia rave i te amuiraa ei tuhaa no to tatou oraraa.

A haaman'o i te faaohipa i te tahi o teie mau ohipa e mau uiraa ei haamataraa no te aparauraa utuafara e aore râ, no te taata iho ta outou e rave, ma te feruri i te mau haapiiraa o te amuiraa rahi e tuhaa no to outou oraraa.

Enehenehe outou e farii i te mau a'oraa atoa o te amuiraa rahi i ni'a i te reni conference.lds.org.

Nota : Te numerā o te api i raro nei e faaite ia i te api matamua o te a'oraa i parauhia.

Na te mau tamarii

• Ua faaara te peresideni Thomas S. Monson e e patu te Ekalesia e toru hiero apî, o te horo'a mai te numerā taatoa o te mau hiero e ohipa nei, te hamanihia ra, e aore râ i faarahia mai e 160. A hi'o i te hoê hoho'a o te fenua a imi Meridian, Idaho, USA ; Fort Collins,

Colorado, USA ; Manitoba, Canada ; e te hiero piri i to outou vahi faae-araa. A tai'o e aore râ a faati'a i te mau aamu ta te peresideni Monson i parau no te mau melo haapa'o o tei faatusia rahi no te haere i te hiero (api 90) A rave i te faaotiraa ia haere i te hiero e ti'a ai ia outou e haere, e aore râ a aparau i te mau rave'a no te faaea ti'amâ noa no te tomo i roto i te hiero.

• A ora ai Adamu e o Eva i ni'a i te fenua nei, hoê o te mau rave'a no te haamoriraa i te Metua i te Ao ra mea na roto i te faatusiaraa i te mau animala. Ua haapii mai o Elder L. Tom Perry e ua faaite te Faaora i te oro'a i Ta'na mau pipi i te mahana sabati ei hoê huru haamoriraa apî. Te tamau noa nei tatou i te haamori na roto i te amuraa i te oro'a i te sabati. A hi'o faahou i te a'oraa a Elder Perry (api 6) e te utuafare no te haapii mai no ni'a i te ahuraa i te mahana sabati e te tahi atu mau rave'a no te faatura i te oro'a e te sabati.

• Ua haapii mai o Elder D. Todd Christofferson e ua haapii mai Iesu Mesia ia tatou e mea ti'a ia tatou ia riro mai Ia'na ra e to tatou Metua i te Ao ra te huru (api 97) I te tahi taime e « papa'i » to tatou Metua i te Ao ra i Ta'na mau tamarii no te tauturu ia tatou i riro mai Ia'na ra te huru. A aparau te auraa no te papa'i A tai'o e aore râ a faati'a i te aamu o te tumu vine. A aparau e nahea te hoê taupupuraa e aore râ te hoê manuia-ore-raa i te tauturu-mau-raa ia outou ia riro ei mea puai atu â e te hotu maitai.

Ljubljana, Slovenia

• Ua haapii mai o Elder Richard J. Maynes e ua riro te mau utuafare mai te mau taura (api 37) E rave rahi to te hoê taura mau anave e mea paruparu ra o ratou ana'e iho, e puai mai ratou mai te mea e firi-amui-hia te reira. Mai te reira atoa, ia rave te mau melo atoa o te utuafare i te mea maitai e ia tauturu te tahi i te tahi, e haapuiahia te taata tata'itahi i roto i te utuafare e e rave hau atu oia i te rave ona ana'e. A horo'a i te melo tata'itahi o te utuafare i te hoê anave taura e aore râ hetehete. A aparau i ni'a i te mau rave'a ta te melo tata'itahi o te utuafare e tavini e e haapuai i te tahi atu mau melo. I muri iho a hi'o te puai o te mau anave o te taura e aore râ o te hetehete ia amuihia ratou.

Na te feia apî

• E mea tahoê mau anei ta outou piha e aore râ pŭpŭ? I muri a'e i te hi'o-faahou-araa i te a'oraa a te peresideni Henry B. Eyring no ni'a i te hoêraa (api 62) a hamani i te hoê tapura no te mea ta outou e nehe-nehe e rave no te faatahoêraa i ta outou pŭpŭ.

• Ua parau o Elder Russell M. Nelson no ni'a i te haapa'oraa « mai tei au i roto i te fare tamaaraa » (api 34) A aparau e to outou utuafare, te piha e aore râ te pŭpŭ eaha te aaraa o te reira e no te aha aita te reira e tupu maitai.

• Ua faahoho'a o Elder M. Russell Ballard i te here mau o te Mesia mai te hoê here ohipa (api 46) o tei faaitahia i roto i te mau ohipa ohie o te hamani maitai e te taviniraa. A

faanaho e ta outou piha e aore râ pŭpŭ i te hoê rave'a no te faaite i te here ia vetahi ê i roto i ta outou paroita, amaa, e aore râ te oire e i muri iho e faatupu i ta outou opuaraa.

• Ua faati'a o Elder Quentin L. Cook i te aamu no te hoê pute tei itehia i muri a'e i te oriraa a te feia apî (api 18) Te mea tei itehia e te feia faatere i roto i te pute ua riro ei parau faahia-hia no te tamahine apî e na'na te reira pute. Eaha te mau mea e vai ra i roto i ta outou pute, te pute moni, e aore râ pute haapiiraa e parau ra no ni'a ia outou, e eaha te mau tauraa ta outou e hinaaro e rave i roto i te mau mea ta outou e tape'a i piha'iho ia outou?

• Ua parau o Elder Lynn G. Robbins no ni'a i te riro-hau-raa'tu mai te Faaora (api 103) A feruri i te aaraa mau te *riroraa* mai ia Iesu Mesia hau atu i te *raveraa* i te mea Ta'na i ani mai. No reira a feruri no te mau tauiraa ta outou e rave i roto i to outou oraraa no te riro-hau-raa'tu mai te Faaora.

Na te feia paari

• Ua faaite mai te peresideni Dieter F. Uchtdorf (api 58) i te hoê aamu no te hoê taata tei ora i raro mai i to'na mau maitai, ua ere oia i ni'a i te mau faaanaanataeraa, te mau maa maitai i pŭpŭhia i ni'a i te pahi rahi no te mea aita oia ite e teie mau mea atoa tei roto i te moni o ta'na titeti. A aparau e te mau melo o te utuafare e mau nei i te autahu'araa

Coatzacoalcos, Mehiko

i te mau rave'a ta ratou e ora nei ia au i te faito o to ratou « mau maitai i roto i te parau no te mana mo'a, te mau horo'a, e te mau haamaitairaa i faataahia no [ratou], [ratou] tei mau i te autahu'araa o te Atua ?

• Ua haapii mai o te peresideni Boyd K. Packer no ni'a i te mana no te faaoreraa hapa (api 30) Te vai ra anei te feia ta outou e hinaaro i te faaore i te hapa, e aore râ te vai ra anei te mau iteraa fifi ta outou e hinaaro e « ia vaiihohia i te hiti ? » A imi i te tauturu a ta Fatu na roto i te iteraa i te hau e te mana no te faaoreraa i te hapa.

• Ua faati'a o Elder Richard G. Scott e nahea to'na e ta'na vahine o Jeanene, i te faaiteraa i te here na roto i te papa'iraa i te mau irava na te tahi e te tahi (api 94). A feruri i te papa'i i te hoê irava e parau ra e ua here outou e te mauruuru nei outou i to outou hoa faaipoipo. A tuu i te vahi i reira to outou hoa faaipoipo e ite ai te reira.

• Ua faahiti o Elder David A. Bednar i te iteraa o te peresideni Joseph F. Smith i te fariiraa i te hoê iteraa papŭ (api 87) A hi'opo'a maite i teie aamu e a feruri eaha te mau iteraa rau tei faauru i to outou iteraa papŭ. ■

Te mau Peresedeniraa Rahi no te mau Pūpū Tauturu

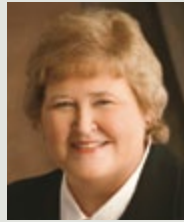
SOTAIETE TAUTURU

Silvia H. Allred
Tauturu Matamua

Julie B. Beck
Peresideni

Barbara Thompson
Tauturu Piti

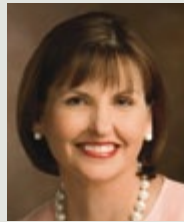
FEIA APĪ TAMAHINE

Mary N. Cook
Tauturu Matamua

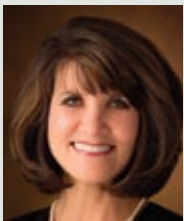

Elaine S. Dalton
Peresideni

Ann M. Dibb
Tauturu Piti

PARAIMERE

Jean A. Stevens
Tauturu Matamua

Rosemary M. Wixom
Peresideni

Cheryl A. Esplin
Tauturu Piti

FEIA APĪ TAMAROA

Larry M. Gibson
Tauturu Matamua

David L. Beck
Peresideni

Adrián Ochoa
Tauturu Piti

HAAPIIRAA SABATI

David M. McConkie
Tauturu Matamua

Russell T. Osguthorpe
Peresideni

Matthew O. Richardson
Tauturu Piti

Te mau Haapiiraa no to Tatou Anotau

Ia haapihia te mau haapiiraa a te Autahu'araa a Melehisedeka e a te Sotaiete Tauturu no te maha o te sabati i roto « Te Mau Haapiiraa no to Tatou Anotau ». E nehenehe te haapiiraa tata'i-tahi ia faaineinehia i ni'a hoê e aore râ, e rave rahi mau a'oraa tei horo'ahia i roto i te amuiraa rahi i oti a'e nei. E nehenehe te mau peresideni ti'i e mataeinaa e ma'iti tei hea mau a'oraa e faaohipa, e aore râ e nehenehe ratou e horo'a i te reira hopoi'a i roto i te mau episekopo e te mau peresideni amaa. E mea ti'a i te feia faatere ia haapapû i te faufaa o te mau taea'e o te Autahu'araa a Melehisedeka e te mau tuahine o te Sotaiete Tauturu no te tuatapapa hoê â mau a'oraa i te hoê mau sabati.

Ua faaitoitohia te mau taata e haere atu i roto i te mau haapiiraa no te maha o te sabati ia tuatapapa e ia ta'ita'i mai i roto i te piha i te ve'a no ni'a i te amuiraa i ma'iri iho nei.

Te mau mana'o tauturu no te faaineine i te hoê haapiiraa i ni'a i te mau a'oraa

A pure ia ti'a i te Varua Mo'a ia vai mai i piha'iho ia outou a tuatapapa ai e a haapii ai outou i te (mau) a'oraa. E nehenehe paha outou i te faahemahia ia faaohipa i te

tahi atu mau materia no te faaineine i te haapiiraa, tera râ ua haamanahia te mau faanahoraa no te mau a'oraa no te amuiraa rahi. Ta outou titauroa o te tautururaa ia ia vetahi ê ia haapii e ia ora i te evanelia mai tei haapihia i roto i te amuiraa rahi i tupu iho nei a te Ekalesia.

A hi'o faahou i te (mau) a'oraa, ma te imi i te mau parau tumu e te mau haapiiraa tumu e tu'ati i ni'a i te hinaaro o te mau melo o te piha haapiiraa. A imi atoa i te mau aamu, te mau irava parau, e te mau faahitiraa parau i roto i te (mau) a'oraa o te riro ei tauturu ia outou ia haapii i teie mau parau mau.

A rave i te hoê faanahoraa e nahea i te haapii i te mau parau tumu e te mau haapiiraa tumu. Ia vai i roto i ta outou faanahoraa te mau uiraa o te tauturu i te mau melo o te piha :

- A imi te mau parau tumu e te mau haapiiraa tumu i roto i te (mau) a'oraa.
- A feruri i ni'a i to ratou auraa.
- A faaite te taa-maitai-raa, te mau mana'o, te mau iteraa, e te mau iteraa papû.
- A faaohipa i teie mau parau tumu e mau haapiiraa tumu i roto i to outou oraraa. ■

TE MAU AVA'E

Me 2011–
Atopa 2011

Novema 2011–
Eperera 2012

TE MAU MATERIA NO TE HAAPIIRAA NO TE MAHA O TE SABATI

Te mau a'oraa i nene'ihia i roto i te *Liahona** no Me 2011

Te mau a'oraa i nene'ihia i roto i te *Liahona** no Novema 2011

*E roaa teie mau a'oraa (na roto e rave rahi mau reo) i ni'a conference.lds.org.

Ua faahanaha te Feia Faatere i te Faanahoraa Totauturu, e ua faaite i te mau Hiero apî

Hau atu i te 100.000 taata tei tae atu i na tuhaa e pae no te 181raa o te Amuiraa Rahi Matahiti a te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei i roto i te Pû Amuiraa i te Oire no Salt Lake City, Utaha, Mau Hau Amui no Marite, e e rave rahi mau milioni tei mata'ita'i aore râ tei faaroo na roto i te mau haaparareraa a te Afata Teata, te ratio, te pee'utari e te Itenati.

Ua faaroo te mau melo na te ao atoa i te amuiraa na roto e 93 reo. Tei ni'a a'ena te mau haapurororaa parau e te video na roto i te mau reo e rave rahi i te conference.lds.org e e haruharuhia te reira i roto i te DVD e te CD.

Ua iriti te Peresideni Thomas S. Monson i te amuiraa ma te faaite i te mau vahi ti'araa o na hiero apî e toru—Fort Collins, Colorado, Mau Hau Amui no Marite; Meridian, Idaho, Mau Hau Amui no Marite; e Winnipeg, Manitoba, Canada—na te reira e faatae te rahiraa o te mau hiero tei faaitohia aore râ o te patuhia ra i te numera 26. Te vai nei e 134 hiero e faaohipa nei.

Ua haapuui atoa te Peresideni Monson i te faufaa rahi no te ohipa misionare, i te na-ô-raa e, « Te ohipa misionare o te toto ora ia no te

I ni'a: Te pafa'i ra te hoê taure'are'a tane i te vine i te ô vine a te Ekalesia i Madera, California, Mau Hau Amui no Marite, o te horo'a i te mau vine no te faanahoraa totauturu a te Ekalesia. I raro i te pae aui: Te mata'ita'i ra te hoê utuafare i te haapurororaa pee'utari no te amuiraa rahi i Coimbra, Potutara.

basileia ». Tau 52.000 misionare o te tavini nei i roto e 340 misioni na te ao atoa.

I te avatea Mahana Maa, 10 Hui Mana Faatere e 4 Hitu Ahuru Area apî tei paturuhia, e e 34 Hitu Ahuru Area tei haamauruuhia. Ua pii-atoa-hia o Elder Don R. Clarke no te Piti o te Pūpū Hitu Ahuru ia tavini i roto i te Pūpū Matamua no te Hitu Ahuru. Ua faaite mai te Parau Faataaraa no te matahiti 2010 e ua roaahia te faito 14 milioni melo no te Ekalesia i teie nei.

E rave rahi mau a'oraa tei horo'ahia i roto i na mahana e piti no te amuiraa tei faatumuhia i ni'a i te parau no te ohipa Totauturu a te Ekalesia e te faanahoraa Totauturu taa ê a te Ekalesia o tei faahanahana i to'na 75 matahiti i te matahiti 2011.

I te mahana Maa, ua faaite te Peresideni Henry B. Eyring, Tauturu Hoê

i roto i te Peresideniraa Matamua, e no te faahaamana'o i te 75 matahiti o te faanahoraa totauturu, e anihia ia te mau melo na te ao taatoa nei ia rave i te hoê mahana taviniraa. E faatupuhia ia te mahana taviniraa i roto i te paroita aore râ te tīti i te tahi taime i roto i te matahiti. E ti'a i te feia faatere ia faanaho i te mau opuaraa, e e faaitohia te mau melo ia ani i te tahi atu mau taata ia haere mai i roto i te taviniraa.

Ua opani te Peresideni Monson i te amuiraa na roto i to'na iteraa papū no te Mesia : « I te taime hope'a, ua nehenehe ia [Iesu Mesia] i te fariu i muri. Aita râ oia i na reira. Ua pou râ Oia i raro a'e i te mau mea atoa ra ia ti'a Ia'na ia faaora i te mau mea atoa ra. Ua horo'a mai Oia i te ora ia tatou nei i muri a'e i teie oraraa tahuti ». ■

Elder José L. Alonso

No te Hitu Ahuru

Hou oia a riro ai ei melo no te Ekalesia, e iteraa papû to José Luis Alonso Trejo no ni'a i te mana o te pure. Ua parau oia e « I te 11raa o to'u matahiti, ua fatata vau i te pohe. Ua faaroo vau i te mau taote i te parauraa e aita ratou i ti'aturi e e ora mai au. No reira ua pure au e ua pure au i te Fatu, e ua faaora mai Oia ia'u. »

« I to'u faaroo raa i muri mai i te aamu o Iosepha Semita e to'u iteraa e nahea te hoê tamaiti e 14 ana'e to'na matahiti i te paraparauraa i te Atua, ua ite au e e parau mau te reira. Ua ite au e e nehenehe ta te Atua e pahono i ta tatou mau pure, e ua matau Oia ia tatou ».

Na taua varua tamahanahana ra â i arata'i ia Elder Alonson a tai'o ai oia i te Buka a Moromona. Ua parau oia e, « Maoti te pure e teie buka, ua ite au ma te papû e o Iesu te Mesia ».

Ua fanauhia o Elder Alonson i te Oire no Mexico, te fenua Mexico, i te ava'e Novema 1958 e to'na na metua o Luis e Luz Alonso ia. I to'na taure'are'araa ua haere atu oia i te Oire no Cuautla, Mexico, i reira to'na ôraa'tu i te Ekalesia. Na to'na haereraa'tu i te Pô na te Feia Apî i haafarerei ia'na i te feia apî puai tei farii maitai ia'na e tei riro te pitiraa o te utuafare no'na. I roto i te Pureraa Feia Apî to'na farereiraa ia Rebecca Salazar, te vahine tei riro i muri mai ta'na vahine faaipoipo.

I te 19raa o to'na matahiti, ua tavini Elder Alonso i te hoê misioni rave tamau i roto i te Misioni no Mexico Hermosillo. I muri mai i ta'na misioni, ua faaipoipohia o Elder Alonso e Rebecca i te 24 no Febuare 1981 i te Hiero no Mesa Arizona. E metua raua no na tamarii e piti.

Taa ê noa'tu i te taviniraa ei faatere no te Haapiiraa Evanelia na te Feia Apî Paari no te Faanahoraa Haapiiraa a te Ekalesia, e parau tu'ite taote ta Elder Alonso i roto i te tupuraa o te mau tamarii e ua rave oia i te ohipa ei taote rauu pape e e taote tapû. Te faaite nei ta'na ohipa i te hoê hinaaro maoro i te tavini e i te haamaitai ia vetahi ê mai ta te Fatu i haamaitai ia'na o ma'ihia'i oia i to'na tamariirii raa. Ua parau oia e, « E patu te taviniraa ia vetahi ê i te tahoêraa e te autaea'eraa e e titau manihini te reira i te mana o te Fatu i roto i to tatou mau oraraa ».

Hou to'na piiraahia i roto i te Pûpû Matamua no te Hitu Ahuru, ua tavini o Elder Alonso ei episekopo, peresideni misioni, peresideni tîti, tauturu i te peresideni misioni, peresideni no te Misioni no Mexico Tijuana e e Hitu Ahuru Area. ■

Elder Ian S. Ardern

No te Hitu Ahuru

Te mau taime atoa e ta'i mai te niuniu aore râ e patototia i te opani, te mau parau matamua na roto mai i te vaha o Elder Ian Sidney Ardern o teie ia « Nahea ta'u e nehenehe e tauturu ? »

Fanauhia ia Harry e Gwladys McVicar Wiltshire i Te Aroha, Niu Terani, i te ava'e Febuare 1954, ua haamana'o o Elder Ardern e e mea pinepine te mau ohipa na'ina'i no te taviniraa i te faatupu i te taa-ê-raa rahi roa'e i roto i te oraraa o te taata horo'a e te taata farii. Ua parau Elder Ardern, « E ere te taviniraa i te mea au roa i te mau taime atoa, e haamaitairaa râ te reira i to oe oraraa i te mau taime atoa ».

Ua farerei Elder e te tuahine Ardern te tahi i te tahi a haere ai raua i te Fare Haapiiraa Tuarua a te Ekalesia i Niu Terani e ua faaipoipo raua i roto i te Hiero no Hamilton Niu Terani i te 17 no Tenuare 1976. Ua paari ta raua na tamarii e maha i roto i te hoê utuafare i reira te here no te tahi e te tahi e te hinaaro i te ite e i te ora i te mau ture no te evanelia i riro ai ei mau tautooraa matamua roa. Ua parau Elder Ardern, « E haamaitairaa ia hi'o i teie â mau tautooraa matamua roa i roto i te mau utuafare a ta maua mau tamarii tei faaipoipohia ».

Ua riro te peeraa i te mau haapiiraa a te mau peropheta i roto i te utuafare ei tautooraa matamua roa na te utuafare Ardern. Ua riro te tai'oraa i te mau papa'iraa mo'a i te mau mahana atoa ei peu tamau no te mea e ara te mau tamarii apî e e ravehia te reira ia nehenehe ia ratou ia tae i to ratou taime ia tuu i te tapa'o uteute i ni'a i te talena no te faaite e ua ravehia te tai'oraa i taua mahana ra. Ua parau te tuahine Ardern, « Na roto i te mau mea iti e te ohie e nehenehe ai te mau peu maitai i te faatupuhia mai. »

Hou to'na piiraa i roto i te Pûpû Matamua no te Hitu Ahuru, ua tavini Elder Ardern ei misionare i Farani e Bere-tita, ei peresideni no te Feia Apî Tane no te Titi, melo no te Apooraa Teitei, tauturu no te episekopo, episekopo, tauturu no te peresideni tîti, peresideni no te Misioni no Fiji Suva e Hitu Ahuru Area.

Ua farii Elder Ardern i ta'na na parau tu'ite e piti i te pae o te haapiiraa i te Fare Haapiiraa Teitei no Waikato i Niu Terani. Ua rave oia i te ohipa i roto i te Faanahoraa Haapiiraa a te Ekalesia i roto i te mau ti'araa e rave rahi, mai te orometua haapii, faatere, taata haapa'o i te haapiiraa evanelia i Niu Terani, faatere no te Fare Haapiiraa Tuarua na te Ekalesia i Niu Terani, e Faatere no te Area no Patitifa. ■

Elder Carl B. Cook

No te Hitu Ahuru

E i misionare apî i roto i te Misioni Haapiipiraa Reo (te faanahoraa na mua'e o te Pû Haapiipiraa Misionare) e faaineine ra no te haere atu i Hamburg, Fenua Purutia, ua fifi o Carl Bert Cook i te haapii i te reo Purutia. A tamata ai oia i te harû mai i te mau faanahoraa tumu ohie no te reo, ua nuu vitiviti atu te mau melo no ta'na mataeinaa i te mau faanahoraa fifi hau atu i te fifi no te reo.

No to'na mauruuru ore i to'na taere i te parau i te reo, ua titau Elder Cook i te tautururaa a te ra'i na roto i te hoê haamaitairaa autahu'araa e te pure. I muri a'e ihoa râ i te hoê pure u'ana, ua haamana'o Elder Cook i te fariiraa i te hoê pahonoraa papû: aita te Fatu i pii ia'na ia ite maitai i te reo Purutia ia tavini râ ma to'na aau, mana'o e puai atoa.

« Ua mana'o 'oi'oi au, 'E nehenehe ta'u ia na reira », ua parau maira Elder Cook, tei piihia iho nei ei melo no te Pûpû Matamua no te Hitu Ahuru. « 'E nehenehe ta'u e tavini ma to'u aau, mana'o e puai atoa.' Ua ti'a mai au e ua ore to'u taiâ. Ua tau i ta'ue noa ta'u raau faito mai nahea to to'u hoa e te mau melo no to'u mataeinaa raveraa i te ohipa i te huru o to te Fatu mana'oraa no ni'a i ta'u ohipa ra.

Noa'tu e ua parau Elder Cook e aita oia i haapii 'oi'oi atu i te reo i muri a'e i taua ohipa tei tupu ia'na, aita râ oia i taiâ faahou no te mea ua ite oia e te mea ta'na e rave ra o te mea ia ta te Fatu i hinaaro ia'na ia rave. Ua parau oia e ua riro taua haapiiraa ra ei mea faufaa rahi roa i roto i te mau piiraa atoa ta'na i mau mai taua taime ra, e episekopô, tauturu i roto i te hoê peresideniraa tîti, peresideni tîti, peresideni no te Misioni no Niu Terani Auckland, Hitu Ahuru Area, e i teie nei i roto i to'na piiraa apî.

Ua noaa ia Elder Cook te hoê parau tu'ite no te pae faarava'iraa faufaa no te Fare Haapiiraa Teitei no Weber e te hoê parau tui'te i roto i te faanahoraa ohipa faarava'iraa faufaa na te Fare Haapiiraa Teitei no Utah State. Ua rave oia i te ohipa i roto i te ohipa hooraa fenua.

Ua fanauhia Elder Cook i Ogden, Utaha, Mau Hau Amui no Marite i te ava'e Atopa 1957 i te metua vahine Ramona Cook Barker e i te metua tane Bert E. Cook tei pohe. Ua faaiipoipo oia ia Lynette Hansen i te 14 no Ditema 1979 i roto i te Hiero no Ogden Utaha. E metua raua no na tamarii e pae. ■

Elder LeGrand R. Curtis, Tamaiti.

No te Hitu Ahuru

Ua ite o Elder LeGrand Raine Curtis, Tamaiti e te « titau nei te Fatu i te aau e te mana'o anaanatae » (PH&PF 64:34).

« Ua here oia i te taviniraa i roto i te Ekalesia, e e rave oia i te reira na roto i te rave-puai-raa i te ohipa e te mana'o anaanatae », te na ô ra ta'na vahine faaiipoipo, o Jane Cowan Curtis, ta'na i faaiipoipo i roto i te Hiero no Roto Miti i te 4 no tenuare 1974. « Te taviniraa o to'na ia mana'o e hinaaro rahi roa'e ».

Ua fanauhia Elder Curtis i te ava'e Atete 1952 i Ogden, Utaha, Mau Hau Amui no Marite, i na metua o LeGrand R. e Patricia Glade Curtis. Ua riro mai to'na metua tane i muri mai ei melo no te Piti o te Pûpû no te Hitu Ahuru (1990-95).

Hou to'na piiraa i roto i te Pûpû Matamua no te Hitu Ahuru, ua tavini Elder Curtis Tamaiti i roto i te Misioni no Italia Apatoerau e ei episekopo, melo no te apooraa teitei, peresideni tîti, peresideni no te Misioni no Italia Padova, e ei Hitu Ahuru Area. Te tavini ra oia ei melo no te Pae o te Pûpû Hitu Ahuru i roto i te Area no Utaha Salt Lake City i te taime a piihia ai oia i roto i te Pûpû Matamua.

Ua noaa ia Elder Curtis te parau tu'ite na te Fare Haapiiraa Teitei no Brigham Young no te pae tereraa faufaa e ua noaa ia'na te parau tu'ite no te pae o te ture i te Fare Haapiiraa Teitei no Michigan. I te taime a piihia'i oia te rave ra oia i te ohipa ei paruru i roto i te hoê taiete paruru ture. Taa ê noa'tu te haapiiraa e te ohipa ua aupuru o Elder Curtis e ta'na vahine faaiipoipo e pae tamarii.

I muri a'e i te taviniraa ei Hitu Area mai te matahiti 2004 e tae atu i te matahiti 2011, ua parau o Elder Curtis e ua mauruuru oia i te taime a haa ai oia i piha'i iho i te mau Hui Mana Faatere. Ua parau oia e, « Ua haamaita'ihia vau i te haaraa i piha'i iho i te tahi mau taata faatere faahiahia i roto i te Ekalesia ». « Ua riro te hi'oraa ia ratou e te haapiiraa i piha'i iho ia ratou e hoê haamaitairaa rahi roa ».

Ua parau te tuahine Curtis e ua anaanatae noa te rima e te aau o Elder Curtis. Ua parau oia e « 'E rave ia vau' o to'na ia huru i te mau taime atoa ».

E hope te Parau Haapiiraa e te Parau Fafau 64:34 ma teie mau parau : « E e amu hoi te feia anaanatae e te feia haapa'o maitai i te maa maitai no te fenua no Ziona i teie mau mahana hopea nei ». Ua parau te taea'e e te tuahine Curtis e ua haamaitai-rahi-hia raua e ta raua mau tamarii e mootua no te taviniraa i te Fatu. ■

Elder W. Christopher Waddell

No te Hitu Ahuru

Te hoê ture arata'i papa'i-ore-hia i vai noa na i roto i te utuafare o Elder Wayne Christopher Waddell o te « Ti'aturi ia i te Fatu ».

« Ia ti'aturi ana'e outou i te Fatu, eita ia outou e haape'ape'a no ni'a i te mau tauraa rahi », te parau ra o Elder Waddell no ni'a i te mau tauraa i roto i te oraraa. « Ua ite tatou e te haapa'o nei Oia i te mea maitai no tatou, e e haamaitaihia ia tatou. »

Ua fanauhia o Elder Waddell i te ava'e Tiunu 1959 i Manhatta Beach, California, Mau Hau Amui no Marite, e e tamaiti oia na Wayne e Joann Waddell. Ua farii oia i te parau tu'ite i roto i te Aamu i te Fare Haapiiraa Teitei no San Diego State i reira to'na ha'utiraa i te pa'i popo. Ua rave oia i te ohipa i roto i te mau ti'araa e rave rahi i roto i te hoê taiete faatupuraa ohipa.

Ua faaipoipo o Elder Waddell ia Carol Stansel i te 7 no Tiunu 1984 i roto i te Hiero no Los Angeles California. E maha ta raua mau tamarii. E mea faufaa rahi roa te tahoêraa i roto i te utuafare Waddell. Te tumu no taua tahoêraa ra no to ratou ia tautooraa i te pee i te evanelia a te Faaora i roto i to ratou utuafare. E mea faufaa rahi roa te mau faaoaoaraa utuafare, te haere-amui-raa i te pae tatahi i piha'i iho i to ratou fare e te haereraa ei utuafare i te mau ha'utiraa tu'aro

Hou to'na piiraahia i roto i te Pūpū Matamua no te Hitu Ahuru, ua tavini o Elder Waddell ei misionare rave tamau i te Fenua Paniora, ei episekopo, melo no te apooraa teitei, tau-turu no te peresideni misioni, peresideni tīti, peresideni no te Misioni no Barcelona Fenua Paniora, e Hitu Ahuru Area.

Ua parau Elder Waddell e na te hoê ohipa tei tupu e patu i ni'a i te tahi e e tamau noa te reira i te amui atu i te « tao'a rahi no te iteraa papū » ta'na e turu'i atu no te faaruru i te mau tamataraa i roto i te oraraa.

No te faaineineraa no to'na piiraa apī, ua parau Elder Waddell no ni'a i te hiero.

« Eaha tei faaineine ia tatou no teie ? « I to matou haereraa i te hiero no te taime matamua e i to tatou raveraa i te mau fafauaraa, ua tapu tatou ia ineine i te rave i te mau mea atoa ta te Fatu e ani ia tatou, noa'tu e ere i te mea au maitai », o ta'na ia i parau. « Te haereraa i te hiero, te taviniraa i te hoê misioni, te raveraa i te mau fafauaraa, e i muri iho te iteraa i To'na rima e nahea oia i te faatere i te ohipa, o tera ana'e ia te mau mea ta outou e hinaaro. Aita tatou e rave nei i te tahi mea taa ê, te haapa'o nei tatou i te mau fafauaraa ta tatou i rave, mai te mau taata atoa ». ■

Elder Kazuhiko Yamashita

No te Hitu Ahuru

Mai te taime a riro mai ai oia ei episekopo apī i Fukuoka, Fenua Tapone, e rave rahi mau matahiti i ma'iri a'enei, ua haapii mai o Elder Kazuhiko Yamashita na roto i te mau hi'oraa e te mau huru maitai o to'na mau taata faatere paari.

I muri noa iho i to Elder Yamashita faaipoiporaa i ta'na vahine faaipoipo, Tazuko Tashiro, ua faarue raua i te oire no Tokyo no te haere atu i oire no Fukukoka, i reira to Elder Yamashita piiraahia ei episekopo i te hope'araa o to'na mau matahiti 20.

Ua parau Elder Yamashita, « E mea fifi roa no'u e to'u utuafare ». « E toru ta maua mau tamarii apī i taua taime ra e e mea apī matou i taua vahi ra ua riro râ te reira ei haapiiraa maitai no'u e ua puai atu to'u iteraa papū e to'u faaroo ».

Ua parau te tuahine Yamashita e ua ite oia i ta'na tane faaipoipo i te fariiraa e rave rahi mau piiraa e te riroraa ei metua tane faahiahia e e hoê faatere varua faahiahia na roto i te mau tamataraa i itehia i roto i taua mau piiraa ra. Ua ite oia ia'na na roto i te mau matahiti i muri mai i te tauraa e te riroraa ei metua tane e e tane faaipoipo maitai a'e e te here rahi. Te oaoa nei te utuafare i te faaea amui, mai te tere atea raa ni'a i te purumu i te mau matahiti atoa.

Ua fanauhia o Elder Yamashita i te ava'e Setepa 1953, e e tamaiti oia na Kiyohi e Sadae Yamashita. Ua paari oia i Tokyo, Fenua Tapone, i reira to'na iteraa i te Ekalesia i te matahiti 1971 na roto i te Expo 70, te Faaiteitaraa Tauhaa a te Ao.

Ua farii o Elder Yamashita i te parau tu'ite i te pae no te haapiiraa i te Fare Haapiiraa Teitei no Saitama e te hoê parau tu'ite i roto i te ohipa tu'aro i te Fare Haapiiraa Teitei no Tsukuba. Ua haapii atoa oia i te haapiiraa no te pae faaetaetaraa tino i te Fare Haapiiraa Teitei no Brigham Young. E orometua haapii o Elder Yamashita i roto i te mau fare haapiiraa teitei e rave rahi e ua tavini oia i roto i te mau taatiraa aivanaa, huiraatira e tu'aro.

Ua faaipoipohia Elder Yamashita e ta'na vahine i te 29 no Mati 1980 e ua taatihia i te ava'e Ditema 1980 i muri a'e i te otiraa o te Hiero no Tokyo Fenua Tapone. E ono ta raua mau tamarii.

Hou to'na piiraahia i roto i te Pūpū Matamua no te Hitu Ahuru, ua tavini o Elder Yamashita ei episekopo, melo no te apooraa teitei, peresideni misioni tīti, peresideni tīti, e Hitu Ahuru Area. ■

Elder Randall K. Bennett

No te Hitu Ahuru

Ua tae i te taime e mea manuia roa oia i ta'na ohipa taote niho to Randall Kay Bennett e ta'na vahine faaipoipo, o Shelley, iteraa i te « hoê faaiteraa papû » no te faaineine i te tavini i te mau misioni. Te auraa o te reira e ti'a ia ia raua ia hoo i te reira ihoâ taime i to ratou fare.

Ua parau o Elder Bennett e aita te tumu no te faaiteraa i ite-vitiviti-hia e e ua tia'i raua e toru matahiti i riro ai to raua fare, te hoê faanahoraa tei titau e rave rahi faaoroma'iraa e tei titau e ia « faaite raua i te Fatu e ua hinaaro mau raua i te tavini ». « Ua tamau noa maua i te ti'aturi i te Fatu e ua tamata maua i te faaea piri atu Ia'na na roto i te haere-pinepine-raa i te hiero, te tai'oraa i te papa'iraa mo'a i te mau mahana atoa, te pure, te haapaeraa maa, e te taviniraa ia vetahi ê ».

Aita i maoro roa i muri a'e i te riroraa to raua fare i te hoo, ua piihia Elder Bennett ia tavini i te Pû Haapiipiraa Misionare no Provo e i muri iho ei peresideni no te Misioni no Russia Samara.

Ua parau Elder Bennett e « E mea faahiahia e te haehaa ia ite e ua haamana'o te Fatu ia maua e ua faaineine Oia ia maua ». « Ua noaa ia maua i te ite e ua ite te Fatu i to maua mau mana'o e to maua aau. Ua haapii maua i te ti'aturi e e mea ite a'e Oia ia maua, e e mea ite a'e Oia i te mea ta maua e rave nei, e ua here Oia ia maua ».

Taa ê noa'tu i to'na mau piiraa ei melo no te Piti o te Pûpû Hitu Ahuru e ei peresideni misioni, ua tavini Elder Bennett ei peresideni e e tauturu i roto i te hoê amaa i te Pû Haapiipiraa Misionare no Provo, e melo no te apooraa teitei no te tîti, tauturu i roto i te hoê episekoporaa, peresideni no te Feia Apî Tane no te paroita, e te tahi atu mau piiraa, e ei misionare i roto i te mau Misioni no France Paris e France Toulouse.

Ua noaa ia Elder Bennett te parau tu'ite taote niho i te Fare Haapiiraa teitei no Alberta (Canada) e te hoê parau tu'ite teitei no te faaafaroraa niho i te Fare Haapiiraa Teitei no Loma Linda i California Apatoa, Mau Hau Amui no Marite.

Ua fanauhia o Elder Bennett i te ava'e Tiunu 1955 i Magrath, Alberta, Canada. O Donald Kay Bennett e Anne Darlene Long to'na na metua. Ua faaipoipo oia ia Shelley Dianne Watchman i te 23 no Eperera 1977 i te Hiero no Cardston Alberta. E maha ta raua mau tamarii. ■

Elder J. Devn Cornish

No te Hitu Ahuru

Ua ite o Elder John Devn Cornish e e mea faufaa rahi te mau melo e te mau piiraa atoa i roto i te Ekalesia.

Ua parau oia, « E mea faufaa rahi ia haamana'o e ia feruri ana'e tatou i te mau piiraa i roto i te Ekalesia e ere te mea faufaa rahi te vahi e parahi ai tatou i roto i te manureva, te mea faufaa rahi râ tei roto ia tatou i te manureva ». « Te riroraa ei tufaa no te ohipa terâ te mea faufaa rahi e a muri noa'tu. E mea iti roa te faufaa o te ti'araa ta tatou e mau nei ».

Mai to'na piiraahia ia tavini i roto i te Misioni no Guatemala El Salvador e tae mai i to'na piiraa i roto i te Piti o te Pûpû Hiti Ahuru, ua itoito o Elder Cornish i te raveraa i ta'na mau piiraa i roto i te Ekalesia, peresideni no te Feia Apî Tane i roto i te paroita, peresideni no te pûpû peresibutero, papa'i parau faatere paroita, tia'i pûpû tahu'a rahi, melo no te apooraa teitei, episekopo, peresideni tîti, peresideni no te Misioni no te Repupirita Dominican Santiago, e Hitu Ahuru Area.

Fanauhia i te ava'e Eperera 1951 i Salt Lake City, Utaha, Mau Hau Amui no Marite i na metua o George e Naomi Cornish, ua paari o Elder Cornish i Utaha, Georgia, e Virginia, Mau Hau Amui no Marite hou a ho'i ai oia i Utaha no te fare haapiiraa teitei.

A ora ai oia i Provo, ua farerei oia ia Elaine Simmons i te hoê faoaoaraa na te feia apî paari. Ua faaipoipohia raua i te Hiero no Manti Utaha i te ava'e Atete 1973.

A aupuru ai oia i ta'na e ono tamarii e ta'na vahine faaipoipo, ua tavini o Elder Cornish i roto i te Pûpû Taote no te Nuu Reva no te Mau Hau Amui no Marite, ua noaa ia'na te mau parau tu'ite e te parau tu'ite taote i te Fare Haapiiraa Teitei no Johns Hopkins, e ua rave oia i ta'na tau haapiipiraa taote na te mau tamarii i te Fare Haapiiraa Taote no Harvard e te Fare Ma'i na te mau Tamarii no Boston.

Ua faahaere te haapiiraa e te ohipa i te utuafare e rave rahi mau taime na roto i te mau matahiti e rave rahi i Idaho, Texas, California e Georgia, Mau Hau Amui no Marite, ua parau râ Elder e te tuahine Cornish e i te mau vahi atoa i reira ratou ua here ratou i te taviniraa i roto i te Ekalesia.

Ua parau o Elder Cornish, « Te tupu nei te ohipa i te rahi na te ao taatoa nei, e e haamaitairaa rahi ia nehenehe ia tauturu i te tavini i te mau tamarii a te Fatu i te mau vahi atoa i reira ratou ».

Teie piiraa i te Hitu Ahuru, « mai te mau piiraa atoa i roto i te Ekalesia, o te hoê ia rave'a no te riro ei tufaa no te ohipa a te Fatu », te na ô ra o Elder Cornish. « Te maururu nei matou no taua haamaitairaa ra ». ■

Elder O. Vincent Haleck

No te Hitu Ahuru

Mai to'na apî roa raa ua aufau o Elder Otto Vincent Haleck i te tufaa ahuru, ua haapae i te maa, e ua tai'o i te mau papa'iraa mo'a e i muri iho ua fare-rei i te mau misionare e ua baptizohia.

E melo te metua vahine o Haleck no te Ekalesia aita râ e haere nei i te pureraa e rave rahi mau matahiti. E ere to'na metua tane i te melo no te Ekalesia. Ua aufau râ te utuafare i te tuhaa ahuru, ua haapae i te mau hebedoma atoa, ua tai'o i te Bibilia i te mau mahana atoa, e ua horo'a i ta ratou tao'a na te feia tei roohia i te ati. No roto mai Elder Haleck i te hoê utuafare faaroo.

Ua fanauhia o Elder Haleck i te ava'e Tenuare 1949 i Samoa Marite. Ua tono to'na na metua, o Otto e Doroty Haleck, ia'na i te haapiiraa i California, Mau Hau Amui no Marite. I te faito matahiti 17 ua ite oia e e mea taa ê te tahi mau hoa i roto i te faatereraa o te mau piahi i te tahi atu mau piahi. Ua parau Elder Haleck, « Ua ani mai ratou ia'u ia haere i te Pureraa Feia Apî, e te toea e aai ia ».

Ua farii o Elder Haleck i te parau tu'ite i te pae no te faatianiraa e te hooraa i te Fare Haapiiraa Teitei no Brigham Young. E fatu oia no te mau ohipa imiraa faufaa e rave rahi i Samoa Marite e te rave nei oia i te ohipa tautururaa i te taata. Ua faaipoipohia o Elder Haleck e ta'na vahine faaipoipo, o Peggy Ann Cameron i te 29 no Tiunu 1972 i te Hiero no Provo Utaha. E toru ta raua mau tamarii.

I te pae hope'a, ua ite te taatoaraa o te utuafare no Elder Haleck i te evanelia. Ua farii o Elder Haleck i te haamaitairaa ia baptizo i to'na metua tane e 80 matahiti te paari e ia hi'o i to'na metua vahine i te ho'iraa i te pureraa i muri a'e e 50 matahiti faaipoiporaa.

Hou to'na piiraahia i roto i te Piti o te Pūpū Hitu Ahuru, ua tavini o Elder Haleck ei misionare rave tamau i roto i te Misioni no Samoa Apia, ei melo no te apooraa teitei, patereareha, peresideni tītī, e ei peresideni no te Misioni no Samoa Apia aita i maoro a'enei.

Te ti'aturi nei Elder Haleck e ua aratai te mau mea atoa tei tupu i ni'a ia'na i te vahi i reira oia i teie nei. Ua parau oia, « Ia hi'o vau i to'u iho oraraa, e nehenehe ia'u ia parau e e nehenehe ia'u ia ite i te rima o te Fatu ». « Te maururuu nei au no te ti'aturiraa ta te Fatu i tuu mai i ni'a ia tatou. Te here nei au i te Fatu e te ti'aturi nei au ia riro ei mauhaa maitai. Ua ite au e e tauturu mai te Fatu ia'u ». ■

Elder Larry Y. Wilson

No te Hitu Ahuru

Ua riro te faaifaitoraa i te mau titauraa a te ohipa, te Ekalesia, e te mau hopoi'a utuafare e tamataraa na Elder Larry Young Wilson, ua haapapû râ oia e ua ite te mau melo no te utuafare e e mea faufaa rahi roa ratou no'na.

Ua parau Elder Wilson, « Te ohipa o tei haapii rahi mai ia'u o te riroraa ia ei tane faaipoipo e e metua tane ». « E mea varavara vau i te ma'iri i te hoê ha'utiraa a te hoê tamarii i roto i te tu'aro, te upa aore râ te tahi ê atu ta'urua. E tai'o vau ia ratou te mau aamu i te taima taotoraa e e pure vau e ratou hou a faataoto atu ai ia ratou i te pô. E mea faufaa rahi roa ia ti'atu i piha'i iho ia ratou ».

Ua ite maitai o Elder Wilson i te mau titauraa e tuuhia i ni'a i te hoê taata e ti'araa arata'i to'na i roto i te mau tufaa atoa no te oraraa nei. Ua fanauhia oia i te ava'e Ditema 1949 i Salt Lake City, Utaha, Mau Hau Amui no Marite i na metua o George e Ida Wilson e ua paari oia i Pocatello, Idaho, Mau Hau Amui no Marite. Ua farii oia i te parau tu'ite no te reo Marite e te Papa'iraa Marite i te Fare Haapiiraa Teitei no Harvard, e i muri iho te hoê parau tu'ite teitei a'e i roto i te faatereraa o te mau ohipa tereraa faufaa i te Fare Haapiiraa Teitei no Stanford.

Ua rave o Elder Wilson i te ohipa ei taata tauturu e e faatere i roto i te ohipa no te ea. Noa'tu e mea ohipa roa oia, ua haapapû Elder Wilson e eita to'na toro'a ohipa e faatere i to'na oraraa.

Ua parau oia « E ti'a ia oe ia haamau i te mau oti'a haati i to oe oraraa ohipa ». « Aita ana'e, e horomii te reira i te mau mea ê atoa. Oia hoi, e ti'a i te ohipa, te Ekalesia, e te taima no te utuafare ia tia'i i to ratou taima. A pure ia arataihia oe e e ite ia oe eaha te na mua roa i te hoê mahana tata'itahi ».

Ua tavini itoito o Elder Wilson ei misionare i roto i te Misioni no Berezilia Ropu e ei episekopo, peresideni tītī, e Hitu Ahuru Area hou a pihiha'i i roto i te Piti o te Pūpū Hitu Ahuru.

No te tauturu ia Elder Wilson ia ite i taua aifaitoraa faufaa rahi i roto i te taatoaraa o ta'na taviniraa o ta'na ia vahine faaipoipo, o Lunda Mackey Wilson, ta'na i faaipoipo i te 10 no Tiurai 1974 i te Hiero no Logan Utaha. E maha tamarii ta te mau Wilson i aupuru.

« I te mau taima atoa e haere au i te mau apooraa a te Ekalesia, e parau ia ta'na vahine, 'A haere ra e ta'u here'. A haere e tavini i te Fatu', te pahonoraa ia a Elder Wilson. « Te haapii ra oia i ta maua mau tamarii i te auraa hohonu a'e o ta'u taviniraa. Na mua roa hou a parau ai ratou e, « A haere ra, e Papa. A haere e tavini i te Fatu ! » ■

Te mau Peresideni David O. McKay, Heber J. Grant, e J. Reuben Clark, Tamaiti. (mai te aui i te atau) no te tere o te Peresideniraa Matamua i Welfare Square i te matahiti 1940.

Faahanahanaraa e 75 matahiti no te Ohipa Totauturu

Na Heather Wrigley

Te mau Ve'a a te Ekalesia.

Erave rahi mau a'oraa i roto i te 181raa o te Amuiraa Rahi Matahiti a te Ekalesia tei faataahia no te faahaamana'oraa i te faanahoraa totauturu a te Ekalesia, i roto i teie nei i te 75raa o te matahiti.

I te mahana avariraa i te matahiti 1936, ua haapapû te Peresideni David O. MacKay, e tauturu i taua taime ra i roto i te Peresideniraa Matamua, i te mau aa faauruhia no te faanahoraa totauturu a te Ekalesia: « Ua haamauhia [te faanahoraa totauturu] na roto i te heheuraa a te ra'i, e aita e faanahoraa ê atu i roto i te ao nei o te nehenehe e atuatu maitai i to'na mau melo ». ¹

E hitu ahuru ma pae matahiti tei reva'tu. Ua rave te mau faanahoraa imiraa faufaa i to ratou tere faohuraa e ua haamata faahou. Ua ite te ao nei i te mau tauraa rahi i te pae sotaiete e te peu hiro'a tumu, e ua tupu te Ekalesia i te rahi.

Te mau parau râ tei parauhia no ni'a i te faanahoraa totauturu faaurûhia a te Ekalesia i taua mahana ra i

te matahiti 1936 e mea mau ia i teie mahana mai i taua taime ra.

Te mau Ture no te Ohipa Totauturu

I te matahiti 1929 ua ite te Mau Hau Amui no Marite i te mau pau rahi i te pae tereraa faufaa a topatari ai te faanahoraa tapihooraa. I te matahiti 1932 ua raaehia te faito 35.8 i ni'a i te hanere o te feia aita e ohipa i Utaha.

Noa'tu e ua haamau te Ekalesia i te mau ture no te totauturu, mai te mau fare vairaa maa e te mau faanahoraa no te tauturu i te mau melo ia imi i te ohipa, e rave rahi râ te mau melo tei fariu atu i te tautururaa a te faatereraa o te hau fenua.

Teie te mana'o o te Peresideni Heber J. Grant (1856–1945) no ni'a i tera taime, « Te ti'aturi nei au e te vai nei te hoê huru e tupu rahi nei i rotopu i te mau taata ia tamata i te titau i te tahi mea i te rima o te faatereraa no te Mau Hau Amui no Marite ma te ore e faaho'i i te mea ta ratou i farii ». ²

Ua hinaaro te feia faatere no te Ekalesia ia tauturu i te mau melo e fifi nei ma te ore e poro i te faaea noa e te

titau-noa-raa. Te fâ o te tautururaa ia i te mau taata ia haapa'o ia ratou iho.

I te matahiti 1933 ua faaite te Peresideniraa Matamua: « Eiaha to tatou mau melo itoito i te pae tino, ia tuuhia i raro a'e i te haamâraa no te farii-noa-raa i te tahi mea ma te aufau ore, maori râ ia fifi roa ana'e ratou... E ti'a i te feia faatere no te Ekalesia e faatere nei i te ohipa totauturu ia imi i te mau rave'a e nehenehe ai i te mau melo atoa tei itoito i te pae tino, tei roto i te fifi, ia faaho'i i te tauturu ta ratou i farii na roto i te raveraa i te tahi huru taviniraa ». ³

Na roto i te mau ture tei haamauhia e te faaroo o te Feia Mo'a e vai nei, ua haa te mau paroita e te mau amaa no te Ekalesia e te taatoaraa o te Ekalesia no te faanaho i te mau piha haapiiraa no te niraraa ahua e tapunuraa maa, no te faanahoraa i te mau ohipa, te hooraa mai i te mau faaapu, e te haapuairaa i te oraraa parau-tia, tarani e te tiamâ.

Te Faanahoraa Totauturu a te Ekalesia

Na roto i te haamauraahia te Opuraraa Paruru a te Ekalesia (tei piihia i te matahiti 1938 Te Faanahoraa Totauturu a te Ekalesia), ua horo'ahia i te taata te rave'a no te rave i te ohipa, mai te au i to ratou puai, no te tautururaa ta ratou i farii. Ua haapii te faanahoraa i te mau taata ia imi ratou iho i te « tautururaa » eiaha râ i te tahi atu mau vahia no te tahi mea horo'a-noa-hia mai.

Ua parau te Peresideni Grant i te amuiraa rahi no Atopa 1936, « Ta tatou fâ matamua o te haamauraa ia ... i te hoê faanahoraa e tina'ihia te ino no te faaea-noa-raa, e faaorehia'i te mau ino no te faatau, e haamau-faahou-hia râ te tiamâraa, te ohipa, te oraraa tarani e te faatura ia'na iho i rotopu i to tatou mau taata ». « E haamau-faahou-hia te ohipa mai te ture faatere o te oraraa a to tatou mau melo no te Ekalesia ». ⁴

Na roto i te mau matahiti i muri mai, e rave rahi te mau faanahoraa tei haamauhia i roto i te faanahoraa totauturu a te Ekalesia : Ohipa Sotiare (Te mau Faanahoraa no te Utuafare

Na roto anei i te hamaniraa i te faraoa (i ní'a i te pae aui), te faatupuraa i te mau vine (i ní'a i te atau), aore râ te horo'araa i te tauturu na roto i te tahi atu rave'a, te fâ a te faanahoraa Totauturu a te Ekalesia o te faatupuraa ia i te haapa'oraa ia'na iho na roto i te faaroo ia Iesu Mesia.

Feia Mo'a i te mau Mahana Hopea nei i teie nei), LDS Charities, Humanitarian Services, e te Pahonoraa i te mau Tau Rû. Ua haamaitai teie nei mau faanahoraa e te tahi atu mau faanahoraa i te oraraa o te mau hanere tausini feia i roto e i rapae i te Ekalesia.

Te Haereraa na te Ara

E tae noa'tu i muri a'e i te Topatariraa Rahi i te omuaraa o te Piti o te Tama'iraa Rahi o te Ao nei, ua poro te Peresideni J. Reuben Clark, Tamaiti, Tauturu Piti i roto i te Peresideniraa Matamua e ia tamau noa te faanahoraa totauturu. I te ava'e Atopa 1945, ua ani te Peresideni Harry S. Truman no te Mau Hau Amui no Marite i te Peresideni no te Ekalesia o George Albert Smith (1870–1951) nahea e afea te mau tauhaa e nehenehe ai ia haponohia i te mau fenua no Europa tei vavahihia e te tama'i. I te maere rahi o te Peresideni Truman, ua pahono te feia faatere no te Ekalesia e ua ineine a'ena te maa e te ahu e te tahi atu mau tauhaa tauturu i te ohihia e no te hapono.

I muri mai ua faarahi te Ekalesia i ta'na mau fare vairaa e ta'na mau faanahoraa totauturu ia roaahia te tahi atu mau fenua i roto i te ati. I te mau matahiti 1970, ua faahaere te Ekalesia i ta'na mau opuaraa totauturu i te mau fenua Mexico, Paratane e te mau Taa Motu no Patitifa. I te mau matahiti i muri mai ua riro te mau fenua

Raparata, Chili, Paraguay e Uruguay te mau fenua matamua i rapae au i te Mau Hau Amui no Marite i te farii i te mau pû imiraa ohipa a te Ekalesia.

Na roto i te haamauraahia te mau Faanahoraa Totauturu a te Ekalesia i te matahiti 1985, ua tupu rahi te mau tautooraa a te Faanahoraa Totauturu na te Ara a te Ekalesia a haponohia'i te ahu e te tahi atu mau tauhaa na te ao taotoa ei pahonoraa i te oraraa vëvë e te mau ati.

I teie mahana, no te rahi o te mau melo no te Ekalesia na te ara, i roto ihoa ra i te mau fenua vëvë, te vai nei te mau fifi apî, o ta te faanahoraa totauturu e imi nei i te tatara.

Te Hoê Faanahoraa Faaûruhia no Teie Mahana

E vai noa te mau ture tumu no te totauturu, te haapa'oraa ia'na iho e te ohipa i teie mahana mai te taime a faaue ai te Fatu ia Adamu, « E amu oe i ta oe maa ma te hou i nia i to rae » (Genese 3:19).

I te mau mahana hopea nei ua parau te Fatu « E e haapa'ohia te fare vairaa faufaa no roto i te mau haamo'araa a te ekalesia; e e haapa'ohia te mau vahine ivi e te mau tamarii otare hoi, e e na reira-atoa-hia te feia veve » (PH&PF 83:6). I muri iho ua faahaamana'o mai Oia ia tatou, « Tera râ ia ravehia te reira na roto i ta'u iho ravea » (PH&PF 104:16).

Te ohipa nei te mau ture no te

totauturu i roto i te oraraa o te mau melo na te ao nei mai te hoê ture no te mau mahana atoa i roto i te mau utuafare tata'itahi.

Ua parau o Elder Robert D. Hales no te Püpû no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo, « Te puai o te Ekalesia e te fare vairaa faufaa mau a te Fatu tei roto ia i te mau fare e te mau aau o to'na nunaa ». ⁵

Ia haapa'o ana'e te mau taata ia ratou iho na roto i te faaroo ia Iesu Mesia, e tamau noa ia te fâ a te faanahonahoraa i te ravehia, mai tei faataahia e te Peresideni Clark: « te paturaa i te huru taata i roto i te mau melo no te Ekalesia, te feia horo'a e te feia farii, ma te faaora i te mea maitai roa'e i roto ia ratou, e te faauaraa e te faahoturua i te faufaa o te varua e vai huna nei, o tera hoi te misioni e te opuaraa e te tumu no teie Ekalesia ». ⁶ ■

TE MAU NOTA

1. David O. McKay i roto Henry D. Taylor, *The Church Welfare Plan*, te mau note haaparare-ore-hia, Salt Lake City (1984), 26–27.
2. Heber J. Grant, i roto i te Conference Report, Atopa 1933, 5.
3. I roto i te James R. Clark, haaputurua *Messages of the First Presidency of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints*, 6 buka, (1965–75) 5:332–34.
4. Heber J. Grant, i roto i te Conference Report, Atopa 1936, 3.
5. Robert D. Hales, « Welfare Principles to Guide Our Lives: An Eternal Plan for the Welfare of Men's Souls », *Ensign*, Me 1986, 28.
6. J. Reuben Clark Jr., i roto i te hoê rururaa taa è a te mau peresideni titi, 2 no Atopa 1936.

Te mau Parau faaûruhia no ni'a i te hoê Ohipa Faaûruhia: Eaha ta te Feia A'o i parau no ni'a i te Totauturu.

Erave rahi mau a'oraa i roto i te 181raa o te Amuiraa Rahi Matahiti a te Ekalesia tei faataahia no te faahaamana'oraa i te faanahoraa totauturu a te Ekalesia, i roto i teie nei i te 75raa o te matahiti.

Teie i raro nei te mau tufaa o te mau a'oraa tei faatumu i ni'a i te faanahoraa totauturu e te mau ture totauturu tei haamauhia e te Fatu no te tauturu i Ta'na mau tamarii ia tauturu ia ratou iho.

Peresideni Thomas S. Monson

« Te faaite nei au e, na te Atua Manahope i faaûru mai i te faanahoraa Totauturu a te Ekalesia a Iesu Mesia i te Feia mo'a i te mau Mahana Hopea nei ». (A hi'o « Te Hiero Mo'a—e Mori i to te Ao nei », api 90).

Peresideni Henry B. Eyring, Tauturu Hoê i roto i te Peresideniraa Matamua

« Te tupu faahou nei â, i teie mahana, te mau fifi i te pae o te oraraa o te mau tamarii a te Metua i te Ao ra, mai tei tupu na i mutaa ihora,

e mai te tupu i te mau tau atoa. E ere te mau ture i niuhia ai te Faanahoraa Totauturu a te Ekalesia i te mau ture no te hoê noa taime e aore ra, no te hoê noa iho fenua. E mau ture râ no te mau tau atoa e no te mau vahi atoa ».

« Ua ani mai oia e ua faaue mai ia tatou ia rave i Ta'na ohipa no te amo i te feia nava'i ore. Ua rave tatou i te fafauraa ia rave i te reira i roto i te mau pape o te baptizoraa e i roto i te mau hiero mo'a o te Atua. Te faaapî nei tatou i te fafauraa i te mau Sabati atoa a rave ai tatou i te oro'a mo'a ». (A hi'o « Te mau Rave'a no te Rave i te Maitai », api 22).

Episekopo H. David Burton, Episekopo Faatere

E ere noa te faanahoraa totauturu a te mau peropheta e hoê noa aamu ha'ihai i roto i te aamu o te Ekalesia. Na te mau ture i niuhia'i te reira faanahoraa e faaite e o vai ra tatou ei nunaa. O te tapa'o mau hoi o to tatou ti'araa ei mau pipî na to tatou Faaora

e Hi'oraa, o Iesu te Mesia ».

« E ere teie ohipa mo'a no te haafana'o e no te haamaitai noa i te feia e mauui ra aore râ tei roto i te ati. Ei tamaroa e ei tamahine na te Atua, eita tatou e nehenehe e farii i te îraa o te ora mure ore ma te ore e haapa'o ia vetahi ê a ora ai tatou i ni'a i te fenua nei. E na roto hoi i te faatusiaraa e te horo'araa ia tatou no vetahi ê e haapî ai tatou i te mau ture tiretiera no te tusia e te haamo'araa ».

« Teie te ohipa mo'a ta te Faaora e titau nei i Ta'na mau pipî. O te ohipa ia Ta'na i here a ora ai Oia i te fenua nei. Teie te ohipa ta'u i ite e ite tatou Ia'na ia rave ahani tei ô nei Oia i rotopu ia tatou i teie mahana. (A hi'o « Te Ohipa Haamo'araa no te Totauturu », api 81).

Silvia H. Allred, Tauturu Hoê i roto i te Peresideniraa Rahi no te Sotaiete Tauturu

« Te rave amui nei te tane e te vahine o te Ekalesia i teie mahana no te tauturu i te feia nava'i ore... Ia riro ana'e te here ei ture arata'i no tatou i roto i te aupururaa ia vetahi ê, ua riro ia ta tatou taviniraa ia ratou ei evanelia ohipa. O te evanelia ia i roto i to'na taime maitai roa a'e. O te haapa'oraa paieti e te ino ore ia ». (A hi'o « Te Tumu mau no te Pipîraa », api 84). ■

Ua faatupu te Afata Tamau no te Haapiiraa i te mau Fafauraa a te Peropheta

Na Natasia Garrett

Te mau Ve'a a te Ekalesia

Hoê ahuru matahiti i ma'iri a'enei, ua faaite mai te Peresideni Gordon B. Hinckley (1910-208) i te hoê fifi, te rave'a ore o te mau misionare tahito e rave rahi e te tahi atu feia apî parau-tia i roto

i te fenua vevê ia ape i te vevê e ua horo'a mai i te rave'a: Te Afata Tamau no te Haapiiraa (ATH). Ei afata o te ohu noa e o te haamauhia no te faaohipa i te mau horo'araa a te mau melo e te mau hoa o te Ekalesia, e horo'a tarahu ia te ATH i te moni i te feia apî ma te titauraa e e faaineine

ratou no te rave i te ohipa i roto i to ratou mau vahi nohoraa e e faaho'i ratou i te moni aitarahuhia ia nehenehe i te tahi atu feia apî ia fana'o atoa. Ua parau oia e e turu'i ia te Ekalesia i ni'a i te feia ohipa tamoni ore e te mau faufaa e vai nei a te Ekalesia no te manuia.

Ua Tupu te mau Semeio

I to te Peresideni Hinckley haereraa'tu i mua i te terono i te 31 no Mati 2001 e a hohora ai oia i te orama no te Afata Tamau no te Haapiiraa i mua i te autahu'araa a te Ekalesia, e mea papû

HOHOA NA BRIAN WILCOX

Ua tauturu te Afata Tamau no te Haapiiraa tei haamata e 10 matahiti i teie nei hau atu i te 47.000 taata.

i te mau taata e rave rahi e ua farii te peropheta a te Fatu i te arata'iraa.

E au ra eita teie opuaraa e manuia a rû ai te feia faatere tei ma'iti-apî-hia no te ATH i te haamata i te horo'a i te moni tarahu i te tau 'auhune no te matahiti 2001 mai ta te Peresideni Hinckley i faaue. Taa ê noa i te tatararaa faaûruhia a te peropheta, aita e faanahoraa ohipa, aita e opuaraa faataamaitai-hia. Ua haamauhia te faanahoraa ma te faaohiparaa i te a'oraa a te Peresideni Hinckley ei ture aratai. E rave rahi hanere aniraa no te moni aitarahu tei tae atu i te Pû Faatere o te Ekalesia i te taima a pihia'i te feia faatere e a haamauhia'i te niu o te faanahoraa.

Ua tupu a'ena râ te mau Semeio. I roto i te matahiti matamua, e rave rahi milioni tara marite tei horo'ahia no te faanahoraa. No to ratou ite e to ratou aravihi taa ê no te ohipa faatere i te ATH e rave rahi mau taata tei tihepuitiviti-hia no te faatere i teie afata ma te aufau-ore-hia. Te faanahoraa titauhia no te turu i te ATH o te mau

faanahoraa haapiiraa evanelia ia a te Feia Api Paari e te mau Pû Imiraa Ohipa a te Ekalesia. Ua nahonaho vitiviti te mau mea atoa tei hinaarohia no te horo'a i te faanahoraa ta te

« Ua tauturu te aniraa a te Peresideni Hinckley i te feia o te horo'a i te moni i te ATH e te feia atoa e [faaohipa i te reira] i te haamaitai ia ratou iho e ia piri atu i to tatou Faaora ».

—Elder John K. Carmack

Peresideni Hinckley i parau i te ava'e Eperera 2002 e hoê « niu paari ».¹

Ua parau o Rex Allen, o te rave nei i te ti'araa faatere aufau-ore-hia no te haapiipiraa e te aparauraa, « E mea maoro a'enei, ua toro Mose i ta'na raau i ni'a i te Moana Uteute e ua vahi te mau pape. Ua faaite mai te

Peresideni Hinckley i te hoê â faaroo a tape'a ai oia i to'na pereue faatere i ni'a i te moana pouri no te vëvë e a haamata ai oia i te ATH ».

Ua haapapû pinepine mai te Peresideni Hinckley e « E Semeio teie ».

I muri a'e e 10 matahiti, te haamata ra te mau Semeio rahi roa'e.

Ua tupu te mau Fafauraa.

I roto i ta'na faaiteraa i te parau no te ATH e i roto i te mau a'oraa i muri mai, ua fafau te Peresideni Hinckley e rave rahi mau haamaitairaa o te tae mai na roto i te ATH. Te tupu ra te mau fafauraa tata'itahi i te rahi a rahi ai te feia i te manuia i roto i te ATH e i te aufau i ta ratou aitarahuraa.

Te Rave'a e te Ohipa

Ua parau te Peresideni Hinckley, « E noaa i [te feia no te ATH] te haapiiraa maitai o te tatara ia ratou i rapae au i te apoo no te vëvë ».²

I te ava'e Febuare 2011, fatata 90 i ni'a i te hanere o te feia tei imi i te

ohipa i muri a'e i to ratou faaotiraa i te haapiiraa tei noaa te ohipa. Te tahi 78 i ni'a i te hanere o te feia e ohipa nei i teie nei tei parau e ta ratou ohipa i teie taime e hoê ia haamaitairaa ia faaauhia i to ratou huru matamua hou a farii ai ratou i te haapiiiraa. Te moni ohipa i muri a'e i te haapiiiraa a te feia no te ATH e toru e tae atu ia i te maha taime hau i te moni ohipa tahito hou te haapiiraa, o te hoê ia haereraa i mua rahi roa no te pae faufaa.

Te Utuafare e te Vahi Nohoraa

Ua parau te Peresideni Hinckley, « E faaipoipo ratou e e haere ratou i mua e te mau ite e te aravihi o te faati'a ia ratou ia noaa rahi te moni e ia rave i to ratou mau ti'araa i roto i te sotaiete i reira e nehenehe ai ia ratou ia tauturu rahi atu ».³ Hau atu i te hoê i ni'a i te toru o te feia no te ATH tei faaipoipohia i teie nei.

Ua parau o Elder John K. Carmack, te faatere rahi no te ATH : « Te hoê o te mau hotu faahiahia roa no te ATH e tae noa mai i teie nei o to matou ia iteraa e te rahi nei te ti'aturiraa i roto i te feia apî. Na teie ti'aturiraa e horo'a ia ratou te itoito ia faaipoipo e ia haere i mua i roto i to ratou mau oraraa ».

A na reira ai ratou, te hi'o nei ia to ratou mau utuafare i te mau mahana maitai a'e no ananahi.

Te Ekalesia e te Faatereraa

Ua parau te Peresideni Hinckley, « Ei melo haapa'o no te Ekalesia, e aufau ia ratou i ta ratou tufaa ahuru e ta ratou mau ô, e e puai a'e te Ekalesia no to ratou parahiraa i te mau vahi i reira ratou e ora ai ».⁴

I te tahi mau vahi ua faaterehia te ATH e rave rahi mau matahiti i teie nei, 10 e tae atu i te 15 i ni'a i te hanere o te feia faatere o te Ekalesia i teie nei e mau feia ia tei fana'o i te ATH.

Ua parau o Rex Allen e « Ua faaitoito te feia i roto i te ATH i te tahi atu feia apî ia faaohipa i te mau aitarahuraa no te ATH e ia tatara i te taamu no

te vëvëraa ». « I muri a'e e 10 matahiti te ite nei tatou i te ti'aturi i te rahi a faaite ai te feia tei haamaitaihia i te mau haamaitairaa ia vetahi ê ».

Te mau Maitai i ni'a i te Oraraa o te mau Taata e Rave rahi.

Ua fafau te Peresideni Hinckley, « E riro ia [te ATH] ei haamaitairaa no te feia atoa ta te ATH e haaputapû, te feia apî tane e vahine, to ratou mau utuafare, te Ekalesia o te haamaitaihia e te feia faatere puai ».⁵

Hau atu i te 47.000 taata tei tomo i roto i te ATH mai te mau ava'e Setepa-Novema 2001. Aita i tai'ohia te mau utuafare tapiri tei paturuhia e tei faaûruria e te mau melo no te utuafare tei tomo i roto i te ATH, te mau paroita e amaa o tei fana'o i te mau melo tei rahi i te aravihi no te tavini e no te horo'a, e te mau ohipa tei hinaaro i te feia rave ohipa aravihi no te tupu i te rahi.

Ua parau te Taea'e Allen, « A feruri na i te puai a hi'o ai outou i te feia atoa tei haamaitaihia ». « E tae noa'tu i te feia tei horo'a na te ATH, te feia horo'a, to ratou mau utuafare, to ratou mau paroita e amaa, ua haamaitai-ta-atoa-hia ratou na roto i ta ratou mau horo'araa ».

Ua parau o Elder Carmack, « Te vai nei i roto i te rima o te rahiraa o te Feia Mo'a te aravihi i te horo'a tamau i te tahi mea no teie afata e no te tahi atu mau opuaraa maitai ». « Ua tauturu te aniraa a te Peresideni Hinckley i te feia o te horo'a i te moni i te ATH e te feia atoa e [faaohipa i te reira] i te haamaitai ia ratou iho e ia piri atu i to tatou Faaora ».

Tupuraa Tamau

Ua tupu te orama a te Peresideni Hinckley no ni'a i te Afata Tamau no te Haapiiraa a tamau noa'i te mana no teie faanahoraa faaûruria i te parare na te ao taatoa nei, e e tamau noa te reira i te tupu i te rahi a tamau noa'i te mau horo'araa e te faaho'iraa i te mau aitarahuraa, o te faati'a i te hoê u'i apî

o te mau taata no te haamaitai ia ratou iho e i to ratou mau huru oraraa.

No te ite atu â no ni'a i te Afata Tamau no te Haapiiraa a haere atu i te pef.lds.org. ■

TE MAU NOTA

1. Gordon B. Hinckley, « Te Haere nei te Ekalesia i Mua », *Liahona*, Tiurai 2002, 4; *Ensign*, Me 2002, 6.
2. Gordon B. Hinckley, *Liahona*, Tiurai 2002, 4; *Ensign*, Me 2002, 6.
3. Gordon B. Hinckley, *Liahona*, Tiurai 2002, 4; *Ensign*, Me 2002, 6.
4. Gordon B. Hinckley, *Liahona*, Tiurai 2002, 4; *Ensign*, Me 2002, 6.
5. Gordon B. Hinckley, « Te Afata Tamau no te Haapiiraa », *Liahona*, Tiurai 2001, 60; *Ensign*, Me 2001, 52.

Piiraa no te Feia no te Titorotororaa Mana'o

Mai te mea ua hinaaro outou i te haamaitai i te *Liahona* aore râ te *Ensign* e te mau milioni o te tai'o i te mau parau poro'i i roto i te mau ve'a, teie to outou taime. Te imi nei te mau ve'a i te mau melo na te ao atoa nei o te hinaaro i te horo'a i to ratou mana'o e i te tomo atu i roto i te tahi mau titorotororaa mana'o na roto i te itenati i te mau matahiti atoa. Mai te mea e hinaaro outou i te rave i teie titorotororaa mana'o, a papa'i atu i te liahona@ldschurch.org aore râ ensign@ldschurch.org e a tuu « Magazine Evaluation » i ni'a i te reni no te tumu parau. Te feia atoa o te hinaaro i te rave i teie ohipa aufau ore hia ei itenati ia ta ratou e ti'a'i e e nehenehe ia ratou ia paraparau na roto i te reo Marite, Potiti aore râ Paniora. E tauturu ia to outou mau mana'o i te mau ve'a ia pahono maitai atu i te mau hinaaro o te feia tai'o na te ao taatoa nei. ■

© IRI

Te tamau noa nei te Iritiraa a te Arii Iakobo no te Bibilia Mo'a e 400 matahiti i teie nei i te haamaitai i te mau melo no te Ekalesia i teie mahana.

E mea faahanahana maitai-a'e-hia te 400raa o te matahiti o te Bibilia na roto i te tai'o-rahi-raa, te mau mana'o ia a te mau Aposetolo.

« E ere na roto noa i te tupuraa aore râ te hape i farii ai tatou i te Bibilia i teie mahana », te parau ra o Elder M. Russell Ballard no te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo.¹ Ua haamaramama oia e te vai nei te Bibilia no te haapa'o-maitai-raa o te mau taata parau-tia tei pee i te mau muhumuhur'aa ia papa'i i te mau ohipa mo'a e te mau haapiiraa, e te faaroo e te itoito atoa o vetahi ê, mai te feia iriti, tei faatusia rahi i muri mai no te « paruru e te faaherehere » i te Bibilia.

Te 2 no Me 2011, o te 400 raa o te mahana fanauraa no te nene'iraa matamua no te Iritiraa a te Arii Iakobo no te Bibilia. Ua haamata a'ena te mau taata na te ao nei i te faahaamana'o te nene'iraa o te Bibilia na roto i te mau rururaa, te mau faahanahanaraa, te mau arui himeneraa, te mau tata'uraa orero, e te tahi atu â. Te horo'a mai nei te mau melo no te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo i te tahi rave'a ê no te tapa'o i taua oro'a ra : na roto i te faatupuraa i te hoê here no te Bibilia a tai'o ai tatou i te oraraa e te taviniraa a te Faaora e te mau parau a te mau peropheta e te mau aposetolo tahito.

Ua parau Elder Ballard, « E ti'a ia tatou ia maururu no te Bibilia Mo'a ». « Te here nei au i te Bibilia, ta'na mau

haapiiraa, ta'na mau parau tumu, e to'na varua... Mea here na'u te hi'oraa atea e te hau o te tae mai na roto i te tai'oraa i te Bibilia ».²

Ua farii atoa Elder Jeffrey R. Holland no te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo i taua mana'o ra. Ua parau oia, « Te here nei e te faatura nei tatou i te Bibilia ». « Ua ite-matamua-hia te reira i roto i ta tatou mau papa'iraa mo'a. »³ Ua faahaamana'o mai oia ia tatou e ua tupu te Faaho'i-raa-hia mai te Evanelia no te mea ua tai'o o Iosepha Semita i te Bibilia e ua faaohipa i te faaroo i roto i te fafauraa tei papa'i-hia i roto i te Iakobo 1:5 e e pahono te Atua i ta tatou mau pure.

Ma te haamana'o i te mau ohipa tei arata'i i te e'a no te Faaho'i-raa-hia mai te Evanelia, ua parau o Elder Robert D. Hales no te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo ma te maururu no te feia atoa tei faatupu i te iritiraa e te nene'iraa o te Bibilia. No ta ratou ohipa, i noaa'i te iritiraa a te Arii Iakobo no te Bibilia i te mau taata atoa ia tai'o e no te reira i noaa'i ia Iosepha Semita, ua faaho'ihia mai te Ekalesia mau i te fenua nei. « E mea maere anei e ua riro te Iritiraa a te Arii Iakobo no te Bibilia te Bibilia reo Paratane haamanahia a te Ekalesia a Iesu Mesia

i te Feia Mo'a i te mau Mahana Hoepa nei ? » Ua ui Elder Hales.⁴

Ua parau Elder Ballard, « E ti'a ia tatou ia haamana'o noa i te mau rahiraa taata tei pohe e tei ite i te mana o te [Bibilia] e tei horo'a i to ratou mau ora ia nehenehe ia tatou ia ite i roto i ta'na mau parau te oaoa mure ore e te hau no te basileia a to tatou Metua i te Ao ra ».⁵

Ua faaite mai te Peresideni Boyd K. Packer, Peresideni no te Pūpū no te Tino Ahuru ma Piti Aposetolo, i te hoê aamu no ni'a i te mata'ita'iraa i te hoê Bibilia utuafare tahito roa e te iteraa i te hoê parau i ni'a i te api upoo parau o te parau ra, « Te Nene'iraa maitai roa'e o te Bibilia o te nene'iraa ia i te reira i ni'a i te aau o te taata tai'o ».⁶ Ua parau oia i muri iho i teie papa'iraa mo'a: « O outou hoi ta matou episetole, i papa'i-hia i roto i to matou aau, ua itea e ua taiohia e te taata atoa » (2 Korinetia 3:2).

Na roto i te iteraa e te hereraa i te Bibilia e te mau papa'iraa mo'a, e nehenehe ia ia tatou ia faaite i to tatou maururu e ia oaoa i te mau haamaitairaa no te Faaho'i-raa-hia mai te evanelia.

Ua parau o Elder D. Todd Christofferson, « A feruri na i te hana-hana o ta tatou mau haamaitairaa i te fariiraa i te Bibilia Mo'a e na 900 apî no te papa'iraa mo'a ». « Ia tamau noa tatou i te oaoa i te mau parau a te Mesia o te parau mai ia tatou i te mau mea atoa e ti'a ia tatou ia rave ».⁷ ■

TE MAU NOTA

1. M. Russell Ballard, « Te Semeio no te Bibilia Mo'a », *Liahona e Ensign*, Me 2007, 80.
2. M. Russell Ballard, *Liahona e Ensign*, Me 2007, 81.
3. Jeffrey R. Holland, « E Ore roa Ta'u mau Parau... e Faaea », *Liahona e Ensign*, Me 2008, 92.
4. Robert D. Hales, « Mau Faaineineraa no te Faaho'i-raa-hia mai e te Tae Pitiraa mai : Tei ni'a To'u Rima ia Oe », *Liahona e Ensign*, Novema 2005, 90.
5. M. Russell Ballard, *Liahona e Ensign*, Me 2007, 80.
6. Boyd K. Packer, « Te Buka a Moromona: Te Tahi Faahou Ite no Iesu Mesia », *Liahona*, Tenuare 2002, 73; *Ensign*, Novema 2001, 63.
7. D. Todd Christofferson, « Te Haamaitairaa no te Papa'iraa Mo'a », *Liahona e Ensign*, Me 2010, 35.

Hoho'a hamanihia no te hiero no Roma, i te fenua Italia.

« E fare no te Atua te mau hiero atoa, hoê â to ratou faaohiparaa, e hoê â mau haamaitairaa e hoê â mau oro'a », ta te peresideni Thomas S. Monson ia i parau i roto i te tuhaa pureraa o te po'ipo'i sabati.

« E mea taa ê roa te hiero no Roma i te fenua Italia, inaha, te patuhia nei oia i roto i te hoê o te mau vahi aamu tuiroo roa i te ao nei, te oire i reira na aposetolo, o Petero e o Paulo, i poro ai i te evanelia a te Mesia. ... Te vai ra te mahana, e farii ai te feia faaroo i roto i te Oire Mure ore, i te mau oro'a mure ore i roto i te fare mo'a o te Atua ».

« **T**e hinaaro nei au e faaité atu ia outou i to'u here i to tatou Faaora e i Ta'na tusia taraehara rahi no tatou. ... Te ti'aturi nei au e, aore hoê o tatou e nehenehe e feruri i te faufaa rahi o te ohipa ta te Mesia i rave no tatou i Getesemane, tera râ, te mauruuru nei au i te mau mahana atoa o to'u oraraa no Ta'na tusia taraehara no tatou », o te parau ia a te peresideni Thomas S. Monson i te hopea o te 181raa o te amuiraa rahi matahiti. « ... Ua pou râ Oia i raro a' i te mau mea atoa ra ia ti'a Ia'na ia faaora i te mau mea atoa ra. Ua horo'a mai Oia i te ora ia tatou nei i muri a'e i teie oraraa tahuti. Ua faaora oia ia tatou i te Hi'araa o Adamu. Te mauruuru nei au Ia'na i roto roa i te pãpã o to'u aau. Ua haapii mai Oia ia tatou nahea ia ora. Ua haapii mai oia ia tatou nahea ia pohe. Ua paruru oia i to tatou faaoraraa ».